РОМАН ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

НАГРАДА "ТВОРЧЕСКА СЪЩНОСТ", 2014 Г.

ПОЛЕТЪТ НА ОРЕЛА

ИВО ТОПАЛОВ

ПОЛЕТЪТ НА ОРЕЛА

от

Иво Топалов

Едно пътуване в търсене на истината

Електронното издание на тази книга се разпространява безплатно.

© Мастер Академи ООД, 2020 г.

© Издателска Къща Хермес, 2013 г., 2014 г. **ISBN:** 978-954-26-1219-3

Всички права над тази книга са запазени. Текстът или откъси от него, както и търговската марка, не могат да се възпроизвеждат без съгласието на издателя.

© Иво Топалов, 2013, 2014, 2020 г.

Илюстрации: Борислав Геринов – Тути

Редакция на текста: 2020 г.

Предговор за електронното издание

Тази книга е първата ми „пълноценна“ рожба, след като се завърнах към писането в Блогът, който усмихва хората. Написах я през 2012, предлагах я до 2013 в поне 15 издателства, докато накрая ми пододоха ръка и ме харесаха от ИК „Хермес“.

С два напълно разпродадени тиража, книгата се радваше на интерес до изчерпването си и беше обект на постоянно търсене, въпреки неглижирането от книжарите (съдя по въпросите, които съм получавал на собствения си профил във фейса).

Сега я предоставям безплатно на всеки, който пожелае да я прочете, но в електронен вариант.

Нека да обясня.

Това не е маркетингов трик да взема мейла на човека и после да му продавам нещо друго. Не е и някаква дълбока стратегия, която само аз разбирам. Това е човешки жест, който усещам и искам да направя.

Защо?

Първата причина, защото към момента, в който пиша това, повечето от нас сме затворени по къщите си. Това е най-малкото, което мога да направя, за да дам своя принос към общото. Който ме познава поне малко, ще ме разбере и сигурно ще каже, че го е очаквал по-рано...

Втората е, защото вярвам, че нещата се променят. Не заради коронавирус или технологии, а защото това е перманентното им състояние. Когато през 2007 г. Рейдиохед пуснаха свой албум за почти година за безплатно сваляне, конкурентите им се смяха, а музикалните компании ги заклеймиха. Но те бяха изпреварили събитията. Хората вече сваляха безплатно музика и това щеше да промени целия бизнес. Но хората отказваха да приемат промяната. В момента музикалната индустрия е коренно различна. Е мисля, че и книжната индустрия ще я последва съвсем скоро, или ще изчезне,

ако не го направи. Затова, хора – пригответе се! Очаква ни колосална промяна. В дигиталния свят всички книги да станат безплатни. Писателите, според мен, ще се издържат като музикалните си събратя – от концерти, реклами и дарения на фенове. Затова в края ще имам една малка молба, но за това – като му дойде времето.

И това е честно. Тогава маркетингът няма вече да има смисъл, а хората ще плащат само за това, което харесват. И така, на пазара ще остане основно качеството. А и достъпът ще се улесни.

А може и аз сериозно да съм се объркал.

Но това няма значение. Моето решение е да започна да разпространявам работата си безплатно.

Това е първата книга, на която договорът изтече. Съвсем скоро ще я последва и втората.

Ако напиша друга, сигурно ще пусна малък книжен тираж и като се изчерпа, и тя ще последва тези.

Това беше едното нещо, което исках да ти кажа.

Другото е, докато четеш, моля те да се съобразиш с това КОГА е писана тази книга. Това е „Полетът на орела“. Реално е роман за личностно развитие. Зад всеки герой стои теория и направление на тази толкова любима моя тема.

Проблемът е, че през 2012 г. аз си мислех, че съм много умен (понякога все още се улавям с този мой порок, но бързо се поставям на място) и най-лошото е, че смятах НЛП – то (Невро лингвистичното програмиране) за нещо гениално и много смислено. Опитът поправи тази грешка, но все пак книгата е структурирана така, че то заема сериозно място в притчата на повествованието.

Все пак си мисля, че ако читателят е снизходителен към тези малки мои грешки, тогава може да извлече доста ползи от тази книга.

Та това е втората причина, поради която я пускам. Все още смятам, че тя може да бъде полезна на много хора.

Все пак ще прегледам текста, и ще направя някои дребни редакции през 2020 г., 8 години след написването й.

Това беше от мен засега, читателю, бъди здрав и благословен и приятно четене!

На всички, които познавам!
Благодаря ви, че бяхте мои учители!

Когато останеш без мечти – спомни си, че някога си бил дете.
Когато хората те наранят – спомни си, че те са били деца!

Винаги съм обичал историите, защото силата на словото е невероятна. Думите могат да накарат косите ни да настръхнат, но могат и да умиротворят сърцето. Могат да вдигнат бунт, но могат и да излекуват душата. Винаги съм мислел, че думите, умело свързани в история, са най-добрият начин да научим нещо ново. Винаги когато чета някоя притча, увлекателен роман или просто интересна история, се удивлявам на знанието, което сякаш неусетно се промъква, без много да се набива на очи.

Една интересна история може да ни накара да се замислим за истинските ценности, да ни подтикне да станем по-добри, да ни направи по-искрени. Има истории, които си заслужава да бъдат разказани. Има и такива истории, които си заслужава да бъдат чути. А от най-интересните от тях се раждат легенди, които после дълго се разказват и преразказват.

Наскоро в разговор с един приятел ме споходи мисълта, че всеки човек, когото съм уважавал и от когото съм се възхищавал, ми е предал частичка от себе си. Може да ме е впечатлил с поведението си в дадена ситуация или с вътрешната си самодисциплина, или заради някое твърдо и непоколебимо изказване, което е направил. Дали заради страстта, с която преследва мечтите си, или заради любовта, с която съумява да живее. Вдъхновението може да ни споходи в най-различна форма и с най-различни лица.

Ще ви разкажа една история, която чух преди много време. История, която ме накара да мечтая по-смело и да живея с малко повече ентусиазъм. Една история, чиито герои уважавам и обичам. Ще се опитам да си я припомня точно както съм я чул, защото от нея научих много. Позволете да я споделя и с вас с надеждата, че тя ще докосне сърцата ви и ще ви насърчи да продължавате да търсите: по-добър свят, по-смислен живот, по-истинска любов... Но най-вече се надявам, че тя ще ви помогне да станете малко по-добри.

Иво Топалов

ТЪРСАЧЪТ НА ИСТИНАТА

ИМАЛО ЕДНО ВРЕМЕ едно момче, което се опитвало да живее достойно. Едно момче, което търсело щастието и истината. Това е история, в която няма герои. Няма и истински злодеи. Тази история е от онези другите – истинските. Защото в живота всички са просто хора и действат с мисълта, че подобряват света. Или поне собствения си свят.

В града, в който живеело момчето, се случвали различни интересни неща, които то невинаги разбирало. Хората не били в добри отношения със съседите си, търговците на пазара лъжели купувачите, стражарите, които трябвало да глобяват каруците, тайно приемали стоки и почерпки, като оставяли безнаказани много хора. Това продължило толкова дълго, че хората свикнали с това положение. Вече не им правело впечатление, когато търговците ги мамели, нито когато закачали лъжливи табели на стоките си. Дори започнали да ги оправдават. Казвали си: „И те хранят семейства, на тяхно място и аз щях да постъпвам така!“. А започнеш ли да оправдаваш нещо, бързо свикваш с него и забравяш, че в началото е било просто изключение.

Градските глашатаи всяка вечер излизали точно в осем, когато слънцето залязвало, и започвали да викат вестите от цялата страна, но най-вече от този град, защото там живеел и кралят. Кралят предварително проверявал, одобрявал, а даже понякога определял какво трябва да кажат глашатаите. Така било от много дълго време. Градът обаче растял постоянно. За новите квартали трябвали нови глашатаи. В последно време били станали толкова много, че кралят се принудил да възложи на няколко човека задачата да следят какво казват глашатаите. Накрая обаче кралят открил, че е по-удобно и спестява много време, ако изобщо спре да обръща внимание на вестите, а просто обясни на няколко доверени човека какво, как и защо трябва да се каже.

По принцип той не бил лош крал. Хората и него оправдавали. Казвали си: „Ако бях роден с неговия късмет, ако изобщо бях на

неговото място, и аз щях да постъпвам по абсолютно същия начин!“. Хората завиждали на краля, но самият той не се чувствал богопомазан. Да си крал, понякога си има и своите недостатъци.

Кралят много добре разбирал цялата система. За да може да продължи да царува, трябвало хората да му вярват, иначе щели да се бунтуват и да не се подчиняват. Също му трябвали, разбира се, и пари. Парите идвали от данъците на търговците, които пък от своя страна ги вземали от обикновените хора. За да влизат в хазната повече пари от търговията, кралят открил много проста система, която обаче давала чудесни резултати. Ако хората били обединени от някаква идея, те сякаш спирали да си задават въпроси. Ако не си задавали въпроси, те просто купували.

В началото кралят обединявал хората около различни идеали. Просто опипвал в тъмното. Опитвал се да обедини хората около това да построят заедно своя град. След това опитал с държавата. После с грандиозен железен мост, който да свързва двата бряга на огромна река. Но винаги оставала някаква мисъл в хората и те не давали наистина всичко от себе си и продължавали да мислят.

Един ден случайно, след като се наложило да съобщят за идваща опасност за посевите, кралят открил вълшебната формула. Най-силното чувство, около което можели да се обединят хората, бил страхът. В деня, в който съобщили, че нивите на града са заплашени от скакалци, се случило нещо небивало дотогава. Хората забравили да мислят. Единственото, за което се говорело на градския площад, била опасността за реколтата. Хората обсъждали новината, стигали до пазара и купували. Нещо повече – когато разгласили в другите градове, че градът на краля е заплашен, хората там, понеже били добросърдечни, се зачудили как могат да помогнат. И докато обсъждали това – купували. Изпратили и помощ на своите събратя. Данъците в този ден надминали и най-смелите очаквания на краля.

Тогава кралят замислил план заедно с приятеля си, краля на съседното кралство. Двамата се срещнали официално и се скарали. Разбира се, скарали се само за пред хората, защото всъщност били израснали заедно от деца и се познавали много добре. А когато познаваш някого толкова добре, не можеш да се караш сериозно с него. Или поне не задълго. Заплашили се пред хората с война. След това глашатаите разказали за това. И се случило чудо. В момента, в който вестта стигнала до тях, никой вече не мислел за собствените си интереси. В кръчмите, където преди се събирали, за да разменят по някоя добра дума, обсъждали само спора между двамата владетели. На пазара и край детските площадки, в училищата и на събиранията между съседи всички говорили само за това. И през цялото време купували. Запасявали се, в случай че двамата крале не успеят да се разберат помежду си и се случи най-лошото – избухне война. Търговците продавали всичко. Дори стоки, от които преди никой нямал нужда, понеже хората дотогава били спокойни, че ще могат да ги намерят на следващия ден.

Още по-странно нещо се случило. Хората се разделили. Преди винаги били единни. Но сега имало привърженици на мнението на краля и негови противници. Даже някои започнали да избягват срещите с привържениците на противоположната гледна точка, понеже тези глупци не можели да видят очевидната истина. И вярвали в измислици!

Щом започнал животът да тече по този начин, всички били много доволни. Търговците се замогнали и си построили големи къщи. Банкерите, които обслужвали търговците, също забогатели, понеже повече пари минавали през тях и те могли да обещават все по-големи и красиви лъжи, срещу парите на хората. Кралят и неговите министри също се облагодетелствали, даже успели да направят ремонт на южното крило на двореца и на оградата на министерския съвет, които толкова дълго отлагали. Обикновените хора също били много доволни. Живеели по-бедно от всякога, но

имали собствени каузи, за които им разказвали глашатаите. А те много обичали приказки.

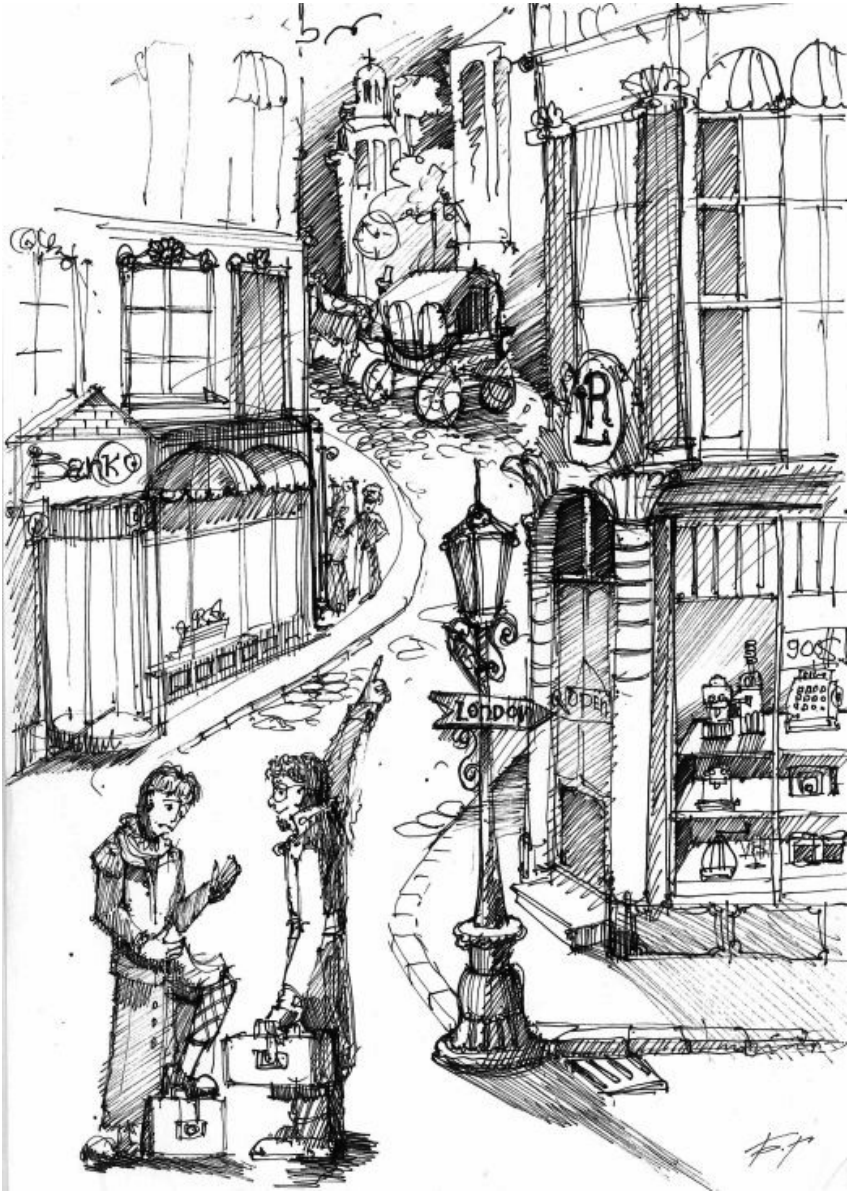
Оттогава владетелят карал глашатаите да си измислят вестите. И да съобщават само за лошите и страшни неща, до които се домогнат. Някои хора се досещали какво правят, но ги оправдавали. Поставяли се на тяхно място и си казвали: „Ако бях аз, и аз щях да постъпвам така. И те семейства хранят!“.

***

Момчето, което искало да живее достойно и търсело истината, не се чувствало на място в този град. Трудно му било да оправдава когото и да било, а още по-малко себе си. Не разбирало защо хората тръгват след каузи, които дори не са техни. Не обичало да слуша глашатаите вечерно време, а още по-малко да обсъжда глупостите и измислиците, които разказвали. Затова решило да стане търсач на истинатата. Опаковало малкото вещи, които имало, и тръгнало да търси просветлен човек, който да му обясни защо нещата са такива, каквито са, какво се случва в действителност и защо понякога сякаш спим, докато сме будни.

Излязло от дома си и тръгнало по пътя пред него с надеждата той да го заведе при истината. Всеки път тръгва от собствената ни врата в момента, в който стъпим на него. А посоката? Посоката е тази, която решим да следваме. Всяка история започва отнякъде и това начало е не по-лошо от което и да било начало, защото точно тази история започва точно от тук.

УСПЕЛИЯ ТЪРГОВЕЦ

Докато вървеше по пътя, Момчето видя един много голям и лъскав магазин. Целият беше от стъкло и се извисяваше над всички останали на улицата. „Не може собственикът на този магазин, човек, който е постигнал толкова много и е построил такава голяма, лъскава и красива сграда, да не е намерил истината“ – каза си Момчето. Той влезе и направо ахна от изумление. Вътре всичко беше много изискано. Очевидно не беше и евтино, но най-много го изуми колко умело беше използвано пространството. Магазинът бе разделен на представителна част и множество по-малки помещения, където много хора работеха по някакви си техни неща. Всички бяха забързани и имаха много целенасочен вид.

„Имам нужда точно от това усещане за цел и посока. Тук всички знаят кои са и знаят накъде отиват“ – помисли си радостно Момчето. После смело заговори един от продавачите:

- Искам да се видя със собственика на този голям магазин! – каза то.

- Защо? – попита продавачът.

- Искам да говоря с него за истината, имам толкова много въпроси. Със сигурност той е много умен човек, щом е изградил нещо толкова хубаво!

Продавачът искрено се разсмя:

- Никой не се среща току-така с Търговеца! Трябва да работиш при нас или да си наш клиент, за да имаш правото да се срещаш с него. Ти искаш ли да си купиш нещо?

- Нямам много пари, а и не знам какво продавате – отговори Момчето.

- Продаваме най-съвършените машини. С нашите машини един решителен човек може да изкара много пари и да постигне уважение. Дори фактът, че притежаваш наша машина, автоматично те прави престижен и преуспял. Хората обичат да общуват с такива хора. А ако нямаш толкова пари, винаги можем да говорим с

банките. Те ще ти услужат, а ти ще им платиш, когато можеш. Виж колко добре се грижим за нашите клиенти.

Момчето видя цената на една от машините в каталога, на който продавачът беше подпрял ръката си. Никога не беше виждал такава огромна сума пари в живота си и никога не си беше представял, че може да ги притежава. На предишната си работа, преди да тръгне от дома си, трябваше да работи поне 50 години и да не харчи нищо, за да може да си позволи да заплати такава огромна цена.

- Вашите стоки са много скъпи за мен - каза то. – Но аз бих искал да работя при вас и да се уча от Търговеца.

- Добре – каза продавачът, – но първо трябва да се учиш от другите продавачи. Ако един ден станеш достатъчно добър, ще можеш да си прекарваш всеки ден с Търговеца и да се учиш от него колкото поискаш.

И така Момчето постъпи на работа. Започна да идва всеки ден в магазина. Казаха му, че трябва да започне, като научи стоките наизуст. След това да продължи с „познание на пазара", както го наричаха. Според Момчето познанието на пазара се свеждаше до това да опознаеш конкурентните търговци и да се научиш да изтъкваш техните недостатъци, и постоянно да убеждаваш хората колко по-хубав е собственият ти магазин. Всеки служител наизустяваше по една такава реч от по-възрастните търговци, след което започваше да я повтаря при запознанството си с нови хора.

Момчето прекара дълго време в магазина. Учеше и учеше. Научи, че за да си по-убедителен, е много важно да вярваш в това, което говориш. Узна, че колкото по-убедителен си, толкова повече ти вярват. Откри, че колкото повече ти вярват, толкова по-лесно се сприятеляваш. Също научи, че хората купуват само от приятели и познати. Колкото повече приятели имаше, толкова повече продаваше. Колкото повече продаваше, толкова повече внимание му обръщаше Търговеца и прекарваше повече време с него.

Докато се учеше, видя, че някои не се държат като него. Имаше работещи за Търговеца, които идваха в магазина просто за да се срещат с другите хора. Те бяха разделени на отделни групички. По цял ден седяха настрани, пиеха кафе или чай и обсъждаха вестите на глашатаите. Когато Търговеца минаваше през стаята обаче, започваха да се оплакват на висок глас колко много работа вършат и колко малко време им остава за самите тях. Търговеца по природа беше добър човек и когато някой му се оплачеше, му даваше пари или му увеличаваше заплатата. За известно време след това оплаквачите спираха да говорят за себе си, а когато Търговеца се приближеше, започваха да говорят за светлото бъдеще и за превъзходството на магазина пред всички останали. В ума си момчето наричаше тези хора „оплаквачите".

След известно време Момчето забеляза друга група. Това бяха по-целенасочените. Другият начин да изкарваш повече пари, беше да продаваш повече, понеже Търговеца беше справедлив и плащаше на хората си за всяка продажба. Затова тези хора заставаха в позиция на готовност и се нахвърляха като хищници върху всеки, влязъл в магазина. Те всички мечтаеха да направят толкова много продажби, че един ден Търговеца да ги провъзгласи за старши продавачи, да им възложи леката задача да преподават на младите продавачи и никога повече да не им се налага да работят толкова здраво. Но Момчето виждаше, че тези техни мечти са илюзорни. Не само че старшите продавачи работеха най-много. Те се опитваха не само да преподават, но и да продават, защото с годините им трябваха все повече пари. То наричаше тази група хора „амбициозните".

И ето че веднъж един от амбициозните предложи на Търговеца да платят на глашатаите на краля. „Така всеки път след вестите те ще споменават името на нашия магазин. Също ще казват, че ние сме най-коректните продавачи. Глашатаите ходят да викат и в най-отдалечените квартали. Така в нашия магазин ще идват хора от

целия град. Един ден може да започнат да идват даже и хора от други градове, кой знае“ – каза амбициозният.

Търговеца реши да опитат. Животът на всички в магазина се промени. Идваха толкова много нови хора, че дори оплаквачите не можеха да си говорят спокойно, а им се налагаше да работят. Наложи се да се вземат още хора на работа. Първо дойдоха познатите на хората, които вече работеха в магазина, после даже се наложи да се плати на глашатаите да разгласят, че магазинът търси работници.

Когато се събираха по празници няколко пъти в годината, Търговеца вдигаше пълна чаша и благодареше на всички за всеотдайната работа. Колкото повече пари влизаха в магазина и колкото повече той се разширяваше, толкова повече се говореше за светлото бъдеще. Времето минаваше, а Момчето сякаш заспиваше и сетивата му се притъпяваха. От работа не му оставаше време да мисли.

Един ден мъж, отново от амбициозните, понеже другите рядко предлагаха каквото и да било, предложи на Търговеца да продължи да развива дейността на магазина извън неговите предели. „Представете си колко хубаво би било. Вече всички знаят за нас и имаме много хора, които работят при нас. Хората така или иначе идват в магазина, когато имат нужда от нещо. Защо да не изпратим най-добрите си хора при клиентите още преди да са тръгнали към нашия магазин. Така те ще завържат приятелство с тях, понеже всички обичат да им идват гости, и когато имат нужда от нещо, винаги ще се сещат първо за своите приятели. Нека това да сме ние. Освен това след време, когато станем съвсем близки, може дори да им казваме от какво имат нужда, ако искат да станат успешни и големи като нас!“.

Търговеца се съгласи. Животът в магазина се промени още веднъж. Коридорите опустяха, приемната се изпразни, но магазинът растеше, понеже хората се сприятеляваха с търговските

пътници и преди дори да са осъзнали, че имат нужда от нещо, техните приятели, търговците, им го продаваха. Магазинът започна да прави продажби извън града, в който живееше кралят, а после започна да отваря и магазини в другите градове, за да е все по-удобно за хората.

Момчето пътуваше из цялата страна и това много му харесваше. Не беше неговият път, това беше пътят на Търговеца, но гледките бяха невероятни и срещна интересни хора. Мина по знайни и незнайни пътища и пътеки. Спеше, където намери подслон, с една-единствена цел - да открие нови приятели, на които да продава, за да може да се разраства магазинът и да дойде най-сетне това светло бъдеще, за което всички толкова усилено говореха. Все още таеше в сърцето си надежда, че един ден Търговеца ще отговори на всичките въпроси, с които бе пристъпило прага на магазина, но които сякаш вече не бяха чак толкова важни.

Един ден Момчето срещна друго младо момче, което обикаляше подобно на него пътищата. Това го стъписа. Другият изглеждаше по същия начин, беше облечен в подобни евтини и спретнати дрехи, сприятеляваше се със същите или подобни хора. Дори нещо в погледите им си приличаше. Те правеха едно и също, но за различни търговци, за различни магазини. Момчето си даде сметка, че е зациклило на едно място. Беше забравило, че му предстои път. Беше забравило, че търси отговори. Реши да разбере истината.

Затова тръгна обратно към града на краля. Искаше незабавно да говори с Търговеца и се чудеше защо е загубил толкова време. По пътя обаче трескавите му мисли се уталожиха и той влезе при Търговеца спокоен, макар и изпълнен с въпроси. С Търговеца отдавна вече бяха станали близки. Харесваха се.

- Здравей! – поздрави Момчето. – Задавам си някои въпроси и исках да говоря с теб.

- Това не е хубаво – усмихна се Търговеца и отговори полушеговито: – Ако си задаваш въпроси, може да започнеш да мислиш, а ако започнеш да мислиш, ще спреш да работиш. Но кажи как мога да ти помогна?

- Прекарах много време тук. Преживях и научих много, но искам да науча още малко, за да бъда щастлив. От самото начало искам да те питам нещо. Защо направи всичко това? Какъв е смисълът? Какво искаше да постигнеш? Знам, че повечето хора биха те попитали как го постигна, но аз виждам, че с достатъчно труд и воля всичко се постига. Кажи ми, моля те!

- Как какъв е смисълът? – отговори Търговеца. – Не е ли очевидно?

- Не, не мога да го разбера. Говорили сме, че трябва да носим полза. На всички. Но и другите магазини го правят.

- Преди всичко винаги трябва да даваме повече, отколкото обещаваме. Защото, когато го правим, просперираме. А когато просперираме, всички сме по-добре. И аз, и ти. И така ще печелим повече от другите магазини.

- Но защо да печелим повече? Нали и те са хора като нас? Нали и те правят, каквото могат? При дългите обиколки намерих много приятели. Аз винаги се грижа за приятелите си и искам те да са добре. Сигурни ли сме, че предлагаме най-доброто?

- Това не е важно, момче. Важното е, че когато са ти приятели, те ще изберат теб пред другия, дори когато той има по-хубава стока – натърти Търговеца, очевидно с желанието този разговор да приключи час по-скоро.

- Но това не е честно! – почти извика Момчето. – Аз не желая да лъжа приятелите си, искам за тях винаги всичко да бъде най-доброто! А щом сме приятели, искам да си казваме винаги истината, дори когато тя може да ме нарани.

- Светът не е честен, приеми го! Първо не знаеш кое е наистина най-доброто за някого. Понякога имаме нужда да бъдем лъгани.

Освен това имам новина за теб – каза Търговеца и положи ръка върху рамото на Момчето. – Тези хора не са твои приятели. Те се сприятеляват с всички продавачи и се грижат сами за собствения си интерес. Ти се грижи за своя. Нашата работа е да убедим хората, че ние сме най-добрите. Затова са глашатаите, затова пътувате. Само така можем да спечелим повече пари и можем да дочакаме светлото бъдеще, за което мечтаем. Ти си добър в убеждаването, ако продължаваш така, скоро ще можеш да се ожениш и да си позволиш собствена каруца. Може би дори карета. Ще можеш да си купиш и къща с двор, където да си почиваш, когато не работиш. Това са скъпи удоволствия, които всички искат, но малцина могат да си позволят. Но ако си упорит, можеш да заемеш пари от банката и да ги изплащаш, когато можеш. Така щастието ще ти е в кърпа вързано.

Момчето се стъписа, а сърцето му се сви на топка в гърдите. Странно спокойствие беше обвило ума му, а всички мисли бяха като замръзнали.

- Но защо? – попита той.

- Как защо - за да си щастлив!

- Не мисля, че мога да бъда щастлив, ако не съм честен. Искам да говоря винаги истината. Трябва да има начин.

- Ти не живееш в реалния свят – процеди Търговеца с присвити очи. - Много си наивен!

- Мисля, че научих всичко от теб. Искам да продължа пътя си.

- Сигурен ли си? Ще ми липсва работник като теб. Скоро ще пожънеш успехи! Ще ти увеличa заплатата!

Момчето мълчеше. Увеличението на заплатата можеше да му помогне единствено да продължи да съществува по същия начин както и досега. Не можеше обаче да му помогне да живее истински. Знаеше, че мястото му вече не е тук. Беше научил всички възможни уроци. Дори повече отколкото му бяха преподавали. Нямаше дума или сила, която можеше да го задържи. Не знаеше защо е така, но

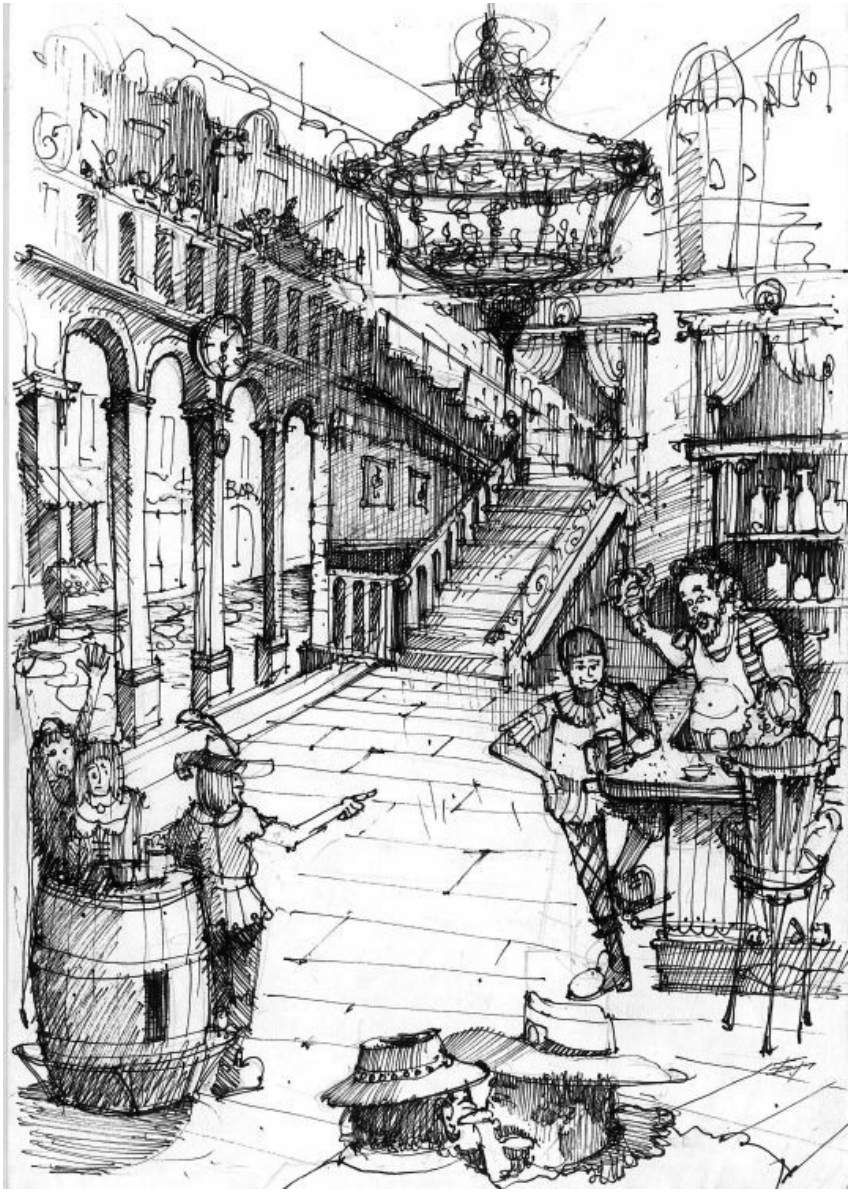
просто искаше да продължи по пътя си. Беше си спомнил важните въпроси и се беше уверил с очите си, че Търговеца не знае отговорите. Той бе намерил собствените си отговори, които го караха да се държи като малък суверен, да ламти за „светлото" бъдеще, за растеж и сила. И да захранва всички около себе си с обещания и надежди. Нямаше отговори, истина или достойнство в такъв живот. Или поне не за него. Това бе просто един начин на съществуване.

Момчето разбра стойността на честността. Тогава реши оттук нататък да говори само истината, а когато не я знае, да го казва открито. Да си признаеш, че не знаеш нещо, е много трудно за повечето хора, защото си мислят, че това ги принизява в очите на околните. Мислят така, докато не опитат и сами не се уверят, че признавайки своето невежество така станат уязвими, по някакъв особен начин порастват в очите на другите. Истината ги прави свободни.

Момчето излезе пред сградата на Магазина и погледна назад по пътя, по който беше дошъл. Обърна се и продължи в посоката, която беше поел. Беше изминал малко път, но се беше застоял задълго. Не си спомняше какво носеше със себе си, когато идваше към магазина, но сега беше сигурен, че не му е необходимо да носи каквото и да било.

Вървейки, стигна до заведение, където много често пиеше кафето си човек, когото другите наричаха

ГОЛЕМИЯ ГУЛЯЙДЖИЯ

Момчето влезе в заведението, за да изпие чаша вода и да отпочине. Нямаше представа накъде да тръгне и какво да търси. Знаеше единствено, че се надява да намери отговори. Или някаква истина. Малкото заведение беше празно, с изключение на една маса в дъното, където седеше господин с очебийно снощен вид. Смачканите му дрехи, разкопчаните копчета и раздърпаната риза навяваха мисли за бурен нощен живот. По дрехите му имаше петна - свидетелство за невнимателно отношение към пълни чаши с червено вино.

Господинът държеше измачкана, ръчно свита цигара, която стоеше между пръстите му незапалена. Когато заговори, дрезгавината в гласа му подсказваше, че много други цигари съвсем скоро са предхождали тази.

- Накъде си тръгнал, странниче? – попита той.

Момчето се замисли за момент и после отговори:

- Нямам определена посока. Тръгнал съм да търся отговори.

- На какви въпроси? – попита Големия Гуляйджия.

- За смисъла на живота. За това откъде идваме и накъде отиваме. Как е устроен светът и къде е моето място под слънцето.

- Не те ли боли главата от подобни въпроси? Защо се измъчваш с такива мисли? Те могат само да ти развалят настроението, а трябва да сме позитивни, нали? Само така можем да сме щастливи. Щастието е в удоволствието, което получаваме. Всяко наше действие може да се измери по един-единствен критерий: дали ни носи удоволствие, или ни причинява болка. Именно това определя дали сме по-щастливи, или по-нещастни. Затова моето мото е: яж, пий и се весели. Животът може да приключи утре, затова граби от него с пълни шепи. Забавлявай се с приятели, с жени или дори самичък. Запали си цигара, пийни си чаша вино и не се впрягай много-много за каквото и да било.

Момчето млъкна и се замисли, а Големия Гуляйджия, изглежда, се измори от продължителното усилие и също се умълча. Той

посегна и си запали цигарата, като изпусна облак гъст синкав дим. Миризмата на тютюн изпълни помещението.

Стояха, потънали в мълчание, всеки на своята маса. Момчето, седнало откъм прозореца, гледаше преминаващите хора, всеки с леко отнесено изражение, зареян в собствените си мисли и мечти. Думите на мъжа бяха раздвижили някакъв лост в ума му. Искаше да узнае повече, понеже този човек изглеждаше сякаш знаеше за какво говори.

- Ти щастлив ли си?

- Не знам дали съм щастлив. Не си задавам такива въпроси. Мога да ти кажа, че всяка вечер се забавлявам до насита и се смея много. Може би това е щастието, за което говориш.

Отново потънаха в мълчание. То беше нарушавано единствено от шумните въздишки на Гуляйджията, докато пушеше, и от звука на загасянето на цигарата в пепелника.

- Научи ме как да се веселя. Искам да спра да си задавам въпроси и да бъда щастлив.

- Не знаеш ли как да се забавляваш? Мисля, че е вродено на всеки човек.

- Може и така да е, а аз още да не съм го открил. Това, което казваш, ми звучи разумно. Изглеждаш така, сякаш си преживял много. Искам да прекарвам повече време с теб. Можеш ли да ме научиш да се забавлявам?

Големия Гуляйджия се усмихна с половин уста. Думите на Момчето му допаднаха много. Определено хората обичат да чуват колко са умни. Обичат и другите да потвърждават това, в което тайно са уверени. А още повече обичат сами да говорят за това. Толкова много, че Гуляйджията почувства Момчето почти като приятел. А и ако се съгласеше, това означаваше, че щеше да има компания през дните си напред. Никой не обича да е самотен и затова всеки търси компания. Още повече че в самотата могат да се зародят мисли, които никак да не ти харесат. Ако един човек

трябва да избере между възможността да остане сам или да разказва на друг за себе си, в много от случаите човекът ще предпочете да говори, дори да не знае какво точно да каже. Ето защо Големия Гуляйджия рече:

- Не знам как да те науча да се веселиш, но ще опитам. Нека да се срещнем довечера тук, точно в шест, за да загреем. Сега ще отида да поспя, а ти ползвай времето, за да намериш къде да живееш.

След това стана и излезе. Момчето се сдоби с квартира близо до заведението без проблем. Имаше спестени пари от работата при Търговеца, защото не харчеше почти нищо, докато работеше при него, а разходите по пътуванията, макар и скромни, покриваше Магазинът. Тъй като не носеше нищо със себе си, беше лесно да се настани и излезе, за да опознае околността на новото си място за живот.

Цял следобед Момчето нямаше търпение да започне да се забавлява, за да може да открие най-накрая толкова търсената от него тайна на щастието.

Тази вечер всичко беше ново за Момчето. Седнаха с Гуляйджията да пият, като барманът в заведението охотно им наливаше силни напитки, слушаха музика и Момчето започна да се учи да свива собствени цигари. Гуляйджията му беше казал, че за да бъде по-привлекателен и да изглежда по-самоуверен, трябва да пуши. А в крайна сметка, за да бъдеш щастлив, трябва и да си самоуверен, нали така?

Оттогава всяка тяхна вечер започваше и завършваше в заведението, а междувременно се забавляваха, като обикаляха различни пивници, винарски изби и квартири на познати. Друг път оставаха цялата вечер сред същите опушени стени. Големия Гуляйджия говореше, а Момчето слушаше. Разказваше му за живота си, за безбройните забави, за подвизите си във вертепите и пивниците. Гуляйджията разправяше как всяко лято заминавал за градовете край морето, защото там веселбата била най-голяма.

Всичките истории бяха или потвърждение за това колко умен е Гуляйджията, или свидетелство за това как другите не умеят да се забавляват като него. След всяка своя история Гуляйджията питаше дали Момчето е съгласно с неговата гледна точка. Защото хората обичат да се съгласяваме с тях. Умът на Момчето ставаше все по-замъглен от алкохолните изпарения и от цигарения дим. И то се съгласяваше. Искаше да достави удоволствие на новия си приятел, защото искаше да научи всичко за него. Вярваше, че по този начин може би и неговият живот щеше да стане толкова интересен.

Нощите, в които не оставаха в заведението, двамата обикаляха из нощните барове на града, като посещаваха всички места, където хората се събираха да танцуват и да пеят. Вечерите им бяха почти едни и същи. Започваха монотонно, докато не дойдеше ред на алкохола. По-късно Големия Гуляйджия захващаше да разказва истории, като постепенно повишаваше глас. Скоро Момчето забеляза, че историите на Гуляйджията се повтарят. Всеки път, когато напреднеше вечерта, малко преди да започне да пита Момчето дали се забавлява, той започваше да говори за щастието и за съдбата. За несгодите в живота и как, ако се забавляваме наистина добре, можем да забравим всички несгоди. И да сме щастливи поне докато трае веселбата.

Скоро обаче Момчето откри, че когато човекът говореше за забавление, той имаше предвид основно пиенето на алкохол. Наистина, за известно време той го караше да се чувства добре, но после му беше много трудно да се върне в нормално състояние. Запозна се и с приятелите на Големия Гуляйджия. Повечето имаха проблеми със здравето или пък лоши зъби. Сякаш, докато им повдигаше настроението, алкохолът ограбваше и ежедневието им, и здравия им вид.

Другото, което направи впечатление на Момчето, бяха хората, с които се срещаха по пивниците. Дълго време Момчето не можеше да разбере какво е различното в тях, докато един ден не го осъзна

внезапно. Всички те бързаха да избягат от реалността. Уж излизаха заедно в една компания, но отиваха на места, където е твърде шумно - до такава степен, че бе невъзможно да си говорят, освен ако не искаха да си крещят. Уж бяха заедно, но почти не можеха да общуват. Сякаш искаха да са заедно, понеже ги бе страх да останат сами, но в същото време не им бе приятно да слушат познатите изтъркани истории, както и да гледат все същите пиянски изпълнения. И все пак, като излизаха заедно, те си създаваха илюзията за близост, а това ги караше да се чувстват в безопасност.

Колкото повече време минаваше, толкова повече Момчето се чувстваше не на място. То искаше да говори с хората, да се опита да разбере какво ги вълнува. Мъдростта на Големия Гуляйджия сякаш пресъхна. Думите, които в началото бяха впечатлили Момчето, повтаряни десетки пъти, звучаха кухо и безсмислено. Никога не отиваха по-далеч от това, което вече бяха казали. Гуляйджията винаги говореше за удоволствието като за щастие.

Момчето отдавна не изпитваше удоволствие от бурния нощен живот. Разговорите сякаш го успиваха и то живееше почти като насън. А ако нещо притъпява сетивата ни, то не може да е истинско. Затова една вечер не излезе от стаята си. Седеше и мислеше. Вече не му се слушаха познатите до болка истории, нито му се разказваха стари истории на нови познати. Искаше просто да си поговори с някого от сърце. Или дори да помълчи, но истински. На следващата сутрин просто реши и напусна квартирата. Опита се да намери Големия Гуляйджия, за да се сбогува с него, да му каже, че според него щастието е в общуването с хората, в близостта, съчувствието и взаимопомощта. Не в несвързаните бълнувания на замъглените умове. Не успя обаче да го открие. Гуляйджията не беше нито в къщата си, нито в заведенията, където обикновено изтрезняваше. Момчето мислено се сбогува с него, поздрави бармана в заведението и му пожела хубав живот, защото го харесваше. Барманите са майстори в слушането. Толкова големи

майстори, че хората често им разказват най-дълбоко пазените си тайни. А това си е дарба.

След това излезе. Погледна пътя, по който бе дошъл от Магазина, мислено прехвърли какво беше научил дотук. От Търговеца научи да казва само истината, на всяка цена. Сега беше научил, че за да си щастлив, трябва да умееш да се радваш на живота. Още не знаеше как да се забавлява, но беше сигурен, че скоро ще се научи.

Пристъпи напред в утринната зора и тръгна по пътя, оставяйки зад себе си лъскавия Магазин и задименото заведение. Беше доволен. Все пак се учеше.

Вървя дълго по пътя, като само спираше от време на време да похапне или да пийне вода. Учуди се, когато първите няколко дни от пътуването сякаш му липсваше алкохолът, но скоро това усещане премина и Момчето изправи рамене. Чувстваше се, сякаш отново беше свободен, сякаш някакви невидими окови бяха паднали от него.

Един ден пътят го изведе до една много красива къща. Тя беше заобиколена от хубав двор и толкова прекрасна ограда, че Момчето не се сдържа и позвъни. Просто искаше да види кой е човекът, построил тази великолепна къща. За негова огромна изненада се оказа, че Момчето познава собственика й. Бяха работили заедно в Магазина. Момчето винаги беше харесвало бившия си колега, защото дори да беше от по-амбициозните, той сякаш бе по-сдържан от другите. А всички харесват хората, които могат да се контролират. Освен това амбицията му бе насочена повече към самия него, отколкото към израстване в йерархията на Магазина. Момчето още не знаеше, но сега хората наричаха бившия му колега

СМЕЛИЯ ПРЕДПРИЕМАЧ

В началото, когато се видяха, и двамата бяха сдържани един към друг, сякаш се преценяваха. Момчето беше решило вече да е по-резервирано и да не приема толкова доверчиво всичко, което хората му разказват. Смяташе, че така ще се предпази. Смелия Предприемач беше свикнал всички да идват и да го молят за помощ. Той обичаше да помага на хората, защото самият той бе имал нужда от помощ много пъти в живота си, а някак си във всеки такъв момент се беше оказвал сам. Когато обаче твърде много хора те молят за помощ и ти се опиташ да помогнеш на всички, е възможно да се изхабиш. Защото хората не са благодарни задълго, но пък исканията им са доста разнообразни и често противоречиви.

Когато се срещнаха и се поздравиха, Момчето разпита Смелия Предприемач как се е стекъл животът му, след като са се разделили в Магазина. Предприемача се беше оженил и имаше дете. Беше си направил собствен магазин и сега разполагаше с времето си. Беше спокоен, поне според собствените му думи, и беше станал много по-заможен. Беше открил своето щастие. Неволно в Момчето отново припламна искрата на присъщата му любознателност. Реши да разпита внимателно и да научи каквото може, без много да се застоява. Просто щеше да изслуша внимателно Смелия Предприемач и след това да опита да копира всичко, което заслужава да бъде копирано, за да може да изгради собствения си живот също така благополучно. Вярваше, че за да бъдеш щастлив и успял, не е необходимо да си първооткривател. Нужно е единствено да направиш същото, което друг е открил преди теб, за да получиш подобен резултат.

И Момчето слушаше. А Предприемача говореше. И Момчето потъваше все повече в разказа. Един ден, седейки в магазина на Търговеца, Предприемача си беше дал сметка, че е наясно с всичко, което се случва там, понеже точно като Момчето обичаше да наблюдава хората. А когато наблюдаваш дълго, започваш да

забелязваш някои неща. Той беше обърнал внимание как се случват нещата. Откъде се купува стоката, къде се държи и как се съхранява. После беше видял какви доклади обичат да четат кралските бирници, за да те оставят на мира. После беше забелязал как старшите продавачи убеждават по-младите си колеги да работят по-здраво. И беше видял очевидното. Търговеца не беше различен, той беше човек като всички останали. Щом един човек може да направи и да постигне нещо, значи всички останали могат да го направят. Могат да повторят неговите резултати. Затова Предприемача беше решил да опита да постигне успеха на Търговеца, но сам и за собствена сметка. Също така и на собствен риск. Той беше заложил на карта както собственото си бъдеще, така и това на семейството си, без да има никакви гаранции, че ще постигне мечтата си. Но беше успял и сега се радваше на плодовете на труда си.

Момчето слушаше в захлас. Този човек знаеше за какво говори. Забеляза и нещо друго. Очите му бяха различни. Досега очите на хората, които беше срещал, сякаш блуждаеха. Смелия Предприемач беше по-съсредоточен. Очите му бяха по-будни. Той мислеше ясно.

Беше станало късно и навън вече се смрачаваше. Предприемача каза, че иска да прекара вечерта със семейството си, но ако Момчето не бърза и разбира се, желае, може да пренощува в къщата и след това да продължат разговора си на другия ден. Момчето не само че не бързаше, то търсеше. А когато търсиш, не бива да си твърде прибързан, понеже в бързината може да подминеш това, което търсиш. Искаше му се да научи отговорите, до които бе стигнал Предприемача. Точно затова прие на драго сърце поканата.

Един прислужник го настани в една голяма стая, в която вече имаше сервирана вечеря и вино. Момчето хапна и легна в меката

постеля. Дали след толкова време не бе открило някого, който да знае истината? Заспа с лека усмивка и още по-леко сърце.

На сутринта се срещна с Предприемача на закуска в градината, зад дебелата ограда, далеч от погледите на случайните минувачи.

- Добро утро! – поздрави Момчето.

- Добро – отговори Смелия Предприемач.

- Щастлив ли си? – попита Момчето.

- Разбира се! Толкова добре се наспах, закусваме чудесна храна в красивата ми градина. Преди малко си играх с дъщеря ми. Днес имам малко работа, но мога да я свърша, когато намеря за добре, понеже нямам началник.

Момчето се заслуша отново. Не питаше това, но отговорът му хареса. Сякаш снощният разговор не беше прекъсвал.

- Как успя да го постигнеш? – попита той.

- В началото, още докато бях в магазина, знаех, че няма да работя завинаги там. Заплатата ми беше малко по-ниска от наема, който плащахме за малкото жилище, в което живеехме с тогава все още бъдещата ми съпруга. Едва издържахме. Но имах цел. Знаеш, че аз не съм роден в града, в който е Магазинът. Но исках да бъда с жената, която обичах, и затова бях готов на всичко, за да бъдем заедно. Беше трудно. Толкова трудно, че даже за известно време се наложи и тя да работи. Развеждаше гостите на краля из града и им разказваше легендите за нашето кралство. Ако се справяше добре, понякога й плащаха повече, отколкото получавах аз при Търговеца. Това бяха добрите месеци. Когато обаче станеше студено, гостите на краля или отлагаха посещенията си, или седяха на закрито. Тогава ни беше най-студено и бяхме гладни. Но през цялото време имахме една цел. Искахме да сме заедно на всяка цена и да живеем добре. Това беше единственото, което имаше значение, и единственото, което ни движеше напред.

Запомни от мен. Ако имаш цел и тя е достатъчно примамлива, винаги ще намериш начин да я постигнеш. На всяка цена. И ще

минеш през всяка трудност, стига да вярваш, че те чака нещо, което си заслужава.

Момчето слушаше в захлас. Най-накрая някой му казваше нещо полезно. Най-накрая получаваше информация, която можеше да използва.

- Когато напуснах Търговеца, знаех, че искам да имам собствен магазин. Знаех, че не мога да продавам същите стоки като Търговеца, понеже той щеше да се оплаче на кралските бирници, които щяха да кажат на кралската гвардия и щяха да ми затворят магазина. А след като ти разказах с какви нищожни средства разполагахме, нямах право да се проваля. Започнах с малко, като сложих на склад стока и използвах уменията си, придобити при Търговеца, за да я продам. С парите си купих дрехи и наех офис.

Запомни, хората ти вярват и се сприятеляват по-лесно с теб, ако имаш вид на успял човек. Всички обичат да са близки с успели хора.

След това беше лесно. Започнаха да говорят за мен и да споделят с приятели, че има един много предприемчив човек, който се опитва да построи нещо свое. Хората харесват, когато някой се опитва да постигне своя мечта, понеже това ги кара да си мислят, че и те някой ден ще преследват толкова упорито собствените си мечти, които постоянно отлагат. Постепенно мълвата се разнесе, след това вече идваха достатъчно пари, за да наема няколко глашатаи. Вече 10 човека работят за моя магазин. Даже поправяме и счупени стоки от други магазини, които никой не иска да ремонтира. Хората са доволни, че могат да ползват това, което са си купили с любов, след което разказват на приятелите си за нас. А на всичкото отгоре оставят и по някоя пара за времето, което сме отделили, за да им помогнем.

След като Смелия Предприемач млъкна, за известно време се чуваше само летният вятър в клоните на дърветата. Носеше миризмата на промяната. Момчето нямаше причина, но се чувстваше някак по-силно, отколкото в началото на разговора.

Пред него стоеше човек, който не само се осмеляваше да мечтае, но и вярваше, че може да постигне всяка мечта, която му се стори достатъчно привлекателна. Нещо повече: смяташе, че може да направи всичко, което другите не се осмеляваха и да помислят. Докато работеха заедно, Момчето никога не беше гледало на колегата си в тази светлина. Сега виждаше другото му лице.

- Знаеш ли – продължи Смелия Предприемач, – имам нужда от партньор. Когато работя сам, се изморявам. Не ми остава достатъчно време за семейството. Трябва ми човек, който да знае какво иска и който да е целеустремен. Също така да бъде добър и отговорен. Имам една идея. Познавам те, откакто работихме заедно в Магазина. Искаш ли да работим заедно?

- Но ти си постигнал толкова много – изненада се Момчето. – Как бих могъл аз изобщо да ти бъда полезен?

- Ти се сприятеляваше лесно с хората и вършеше съвестно работата си при Търговеца. Добър човек си, а освен това имаш умения, за които сам не подозираш.

Това, което Момчето не знаеше, бе, че Смелия Предприемач беше уморен от всички хора, които идваха да искат от него различни услуги. Той за пръв път срещаше човек, който не само че не искаше нищо от него, но и искрено го харесваше. На всичкото отгоре Момчето не се стремеше да говори и да се самоизтъква както другите, а му харесваше повече да слуша разказите на Предприемача.

- Имам предложение за теб – продължи Предприемача. – Ще започнем да работим и в началото разходите ще ги поема аз. След време с твоите умения няма начин работата да не се увеличи. След като това стане, ще започнеш да се издържаш с половината от това, което успяваш да изработиш. Останалото ще остава за мен и за магазина ми, понеже сме ти помогнали в началото. Помисли си до утре и ми кажи.

Момчето благодари и излезе. Прекара остатъка от деня в мисли. Мислеше предимно за пътя. Нямаше представа къде би го извел накрая. Нямаше представа колко още остава да върви. Ако се съгласеше на предложението на Смелия Предприемач, можеше да започне да гради живота си, както само пожелае. И най-важното - щеше да работи за себе си. А ако работиш за себе си, значи можеш да коригираш курса във всеки един момент и можеш да казваш винаги истината на приятелите си. Ако казваш винаги истината, хората ще те обичат. Освен това щеше да се забавлява винаги и когато поискаше. И можеше да намери баланса между забавление и работа, защото умерените хора са най-спокойни.

Когато започна да се стъмва, Момчето излезе на пътя и дълго го съзерцава. Това беше пътят, който го водеше, и щом го беше довел до дома на Смелия Предприемач, значи трябваше да научи нещо от него. Момчето взе решение. Щеше да остане. Но просто искаше да погледа пътя, защото усещаше смътен копнеж, който не можеше да си обясни.

На следващата сутрин започнаха работа. Отидоха в магазина на Предприемача и се запознаха с всички, които работеха там. Момчето веднага разпозна малките групички, които се бяха оформили. Беше ги виждал в по-голям мащаб при Търговеца. Момчето се почувства по-живо от всякога. Не само че използваха всичко, на което ги беше научил Търговеца, но и правеха нещата по-добре. Защото и двамата знаеха къде не искат да грешат.

Вечерите прекарваха в дълги разговори. Смелия Предприемач и Момчето говореха за мечтите си. Дори нещо повече - те мечтаеха заедно. А когато споделиш мечтите си, вече не си самотен. Силата на мечтите е неизмеримо по-голяма от тази на заповедите, защото, когато накараш хората да мечтаят с теб, то всичко става възможно и достижимо.

Момчето прекарваше доста време и със семейството на Предприемача. Смееха се често и се сприятелиха. Момчето не

можеше да повярва колко чудесни неща му се случваха само защото беше тръгнал по пътя, без да знае накъде ще го отведе.

В началото мечтите им бяха малки. Знаеха, че заедно могат да ги осъществят. Мечтаеха да разширят и да ремонтират магазина. След това да отворят нов. После да отидат и в други градове. С времето смелостта им порастваше, защото виждаха, че могат да разчитат един на друг. Колкото повече растеше смелостта им, толкова по-големи ставаха мечтите им. Сега вече мечтаеха за няколко магазина, за различни видове стоки. Не само мечтаеха, но и действаха това да се случи: чертаеха планове и предприемаха нужните стъпки. Пътуваха до различни градове, където се срещаха с други предприемачи и сверяваха дали мечтите им съвпадат. Ако съвпадаха, започваха да търгуват и да растат заедно. Понякога ги лъжеха, понякога ги заблуждаваха, но те се учеха от загубите и си обещаваха да се предупреждават един друг, когато забележеха отново знаците за измама в другите хора. Но по-често успяваха. Вярваха, че един ден ще могат да разбират намеренията на хората, преди да е станало късно и да са загубили време или пари. Така щяха да намалят загубите и да увеличат сполуките.

***

Една вечер в дома на Предприемача дойде едно момиче. Беше приятелка на жената на Предприемача. След първата вечер, прекарана в разговори, тя започна да идва все по-често. Предприемача и Момчето прекарваха все по-малко време заедно. Предприемача отделяше повече внимание на семейството си, а Момчето разговаряше непрекъснато с момичето. Колкото по-дълго разговаряха, толкова повече се търсеха един друг, за да прекарват още време заедно. Имаха сходни цели и желания и се възхищаваха на едни и същи неща. Момичето беше художничка и това му допадаше. Момчето винаги беше харесвало хората, които виждат света по различен начин и могат да творят красота.

Харесваше им да бъдат заедно. Можеха както да говорят, така и да мълчат, защото разбираш дали ти е приятно с някого, ако можете да помълчите заедно. Когато изчезнат маските на думите, зад които се крием на сигурно, тогава разбираме дали човекът до нас ни е наистина близък.

Момчето се чувстваше много щастливо до един ден, когато преглеждаше всички изписани листове с планове и мечти, които бяха изготвили заедно с Предприемача. Последните няколко дни Момчето имаше две-три добри идеи, върху които беше работило, и нямаше търпение да ги сподели с приятеля си. Напоследък двамата прекарваха много малко време заедно. Вече се бяха опознали и знаеха, че могат да разчитат един на друг, и не търсеха компанията си така често, както в началото. На редките си срещи просто сверяваха кой докъде е стигнал по пътя на мечтите им. Предприемача посвещаваше цялото си свободно време на семейството си и уважаваше желанието на Момчето да прекарва повече време с момичето. Та нали във всяко момче дреме по един изследовател? Често казваше с усмивка в редките случаи, когато говореха за това, че навремето, когато са се запознали с неговата жена, по подобен начин са прекарвали цялото си свободно време.

Момчето преглеждаше множеството планове, когато внезапно осъзна нещо. За да се изпълни всичко и да отидат до края на това разклонение от пътя, което бяха начертали, бяха необходими няколко човешки живота. И всички глашатаи по широкия свят не можеха да им помогнат да ускорят процеса. На всичкото отгоре Момчето имаше още нови идеи. Реши да говори незабавно със Смелия Предприемач. Мечтите бяха станали по-важни от действието, а никой от тях не беше усетил това. Също, ако продължаваха да генерират нови идеи и да ги започват след време, щеше да се наложи работата да поемат не само техните деца, но и техните внуци. А Момчето си мислеше, че не може да обричаш

нечий живот на дело, което не е негово. Чувстваше в сърцето си, че това е грешно.

Стана рано на следващата сутрин, като остави момичето, с което от известно време споделяха една стая, да спи. Целуна я и тръгна да търси Предприемача. Намери го в градината, където преди време закусваха заедно. Седна срещу него. Прислужникът веднага му наля кафе, сякаш не бе идвал само от вчера.

- Искам да поговорим – каза Момчето, докато отпиваше глътка от горещата течност. – Има нещо, което ме тревожи. Също така имам няколко нови идеи.

- Кажи за идеите – каза Смелия Предприемач, сякаш незабелязал началото на изречението.

Момчето можеше да изчака. В крайна сметка много е важно върху какво съсредоточаваш вниманието си. Смелият човек винаги гледа първо възможностите, а после тревогите, защото, ако се съсредоточаваш върху тревогите, умът блокира. Затова разказа на Предприемача новите си идеи. Докато разказваше, се вдъхнови. Забрави всичко, което го тревожеше. В крайна сметка идеите бяха добри, а добрите идеи имат свойството да вдъхновяват. Чак когато привършваше, си даде сметка, че идеите му могат само да удължат още повече пътя, който вече изглеждаше безкраен.

Тревогата се върна в ума на Момчето. И то отново каза:

- Това е само една идея. Още не сме започнали да работим по нея. Можем да отложим старта, поне докато завършим работа по някой от другите проекти, които стартирахме. Притеснява ме нещо, може ли да поговорим за това?

- Разбира се - отговори Предприемача. – Само преди това да ти кажа. Идеята ти е толкова добра, че трябва да започнем да работим по нея веднага. Ще намерим време, ще намерим и сили. Нали знаеш, че когато има желание, винаги има и начин. По това се различаваме с теб от другите хора, които ходят на работа всеки ден и нямат време за мечтите си и да правят това, което обичат.

Момчето не беше съгласно. Не се чувстваше различен. Дори подозираше, че всички хора си приличат, но явно още не беше дошло времето за този урок.

- Аз също имам няколко идеи – каза Предприемача и продължи да говори.

Говори дълго, а Момчето слушаше. Идеята на Смелия Предприемач също беше чудесна. Беше обмислил всичко и беше използвал времето, докато не се виждаше с Момчето, за да проучи пазара. Ако идеята се осъществеше, щяха да удвоят броя на магазините си. Ако успехът можеше да се измерва, щяха да са два пъти по-успешни. Предприемача дори беше направил няколко малки стъпки, за да положи основите на идеята си. А дори и най-добрата идея трябва да бъде подплатена с действие. Момчето вече беше научило една от тайните на Предприемача: ако искаш да постигнеш някаква цел, трябва да си направиш приблизителен план и да действаш. Направиш ли една малка стъпка по посока на желанието си, става ти ясно каква трябва да бъде следващата. И продължаваш така, докато механизмът се задвижи. Разбираш, че си предприел достатъчно действия, когато всичко започва да се случва от само себе си, вместо да го предизвикваш. Тогава просто трябва да имаш търпение, за да изчакаш крайния резултат. И да не се отказваш.

Момчето разбра, че през времето, когато не се бяха виждали, и двамата приятели бяха продължили да мечтаят. В различни посоки и за различни неща. Ако искаха да осъществят и двете мечти, щеше да е необходимо време, защото в крайна сметка заедно можеха да се справят с всичко. Но Момчето си даде сметка, че никога няма да прекарват толкова време заедно, колкото в началото. Поне ако искаха да живеят отделни животи.

Смелия Предприемач на два пъти подминаваше тревогата на Момчето и то сега разбираше защо. Това, че не могат да завършат мечтите си, не тревожеше Предприемача. Той не искаше те да

приключват, защото това означаваше, че завинаги ще имат нужда един от друг. Някакво дълбоко чувство на несигурност, присъщо на всички хора, може да бъде преодоляно само от компанията на другите. Или поне ние си мислим така. Но това ни прави слаби и зависими и най-вече неудовлетворени. Колкото повече хора привличаме към себе си и своя живот, толкова повече очакваме те да премахнат чувството ни за несигурност. Тъй като обаче то е в нас самите, никой не може да се справи със страховете и съмненията ни освен самите ние. Не успеем ли да го сторим, започваме да се чувстваме все по-несигурни и неудовлетворени.

- Какво мислиш? – попита Предприемача.

Момчето знаеше, че не може да изкаже мислите си пред приятеля си. Как да обясни всичко, което чувства в този момент. Освен това знаеше, че някои неща не могат да бъдат казани на глас.

- Ти ме научи на всичко, което знам.

- Не е вярно - възрази Смелия Предприемач. – Ти знаеше много още когато започнахме.

- Знаех много, но не знаех как да го използвам. Можех да се сприятелявам с хората и да говоря с тях, като им казвам само истината, но не знаех защо го правя. Знаех как да работя усърдно, защото нищо не идва при теб, ако не си готов да положиш усилия, за да го постигнеш. Умеех и да мечтая, но не знаех за какво. От теб научих много важни неща. Разбрах, че мога да приложа на практика това, което съм научил, без значение дали ме е страх, или не. От теб се научих на смелост. Защото, когато е трудно и те е страх, единственото, което можеш да направиш, е да заявиш силно и на глас какво наистина искаш, за да го потвърдиш пред себе си и пред света и след това да действаш. Независимо колко големи са опасностите или колко е свито сърцето ти. Страхът ни пречи да действаме, а действието е единственият път към сбъдване на всички желания. Когато колелото се завърти, когато се хвърлим смело напред, спира да ни е страх. Това е най-големият урок, който

можеше да ми дадеш. Смелост и доблест в лицето на страха е истинската рецепта за успех. Единственият въпрос, на който трябва да си отговорим, е колко силно желаем да постигнем мечтите си.

Потънаха в мълчание. Смелия Предприемач гледаше съсредоточено напред, но сякаш не виждаше нищо пред себе си. Пиеха кафе и мълчаха, а слънцето бавно се изкачваше, а лъчите му полека стопляха все повече градината. Цветовете ставаха по-ярки, а шумовете на насекомите и вятърът не позволяваха на тишината да се сгъсти.

- Разбирам - промълви най-накрая Смелия Предприемач. – Моят път не е твоят и ти искаш да продължиш напред. Аз мислех, че ще ми бъдеш благодарен и ще останем заедно завинаги. Но изборът е единствено твой!

- Ти не разбираш – каза Момчето. – Аз ще съм ти вечно благодарен. Досега през целия ми път ти беше единственият, който чу, че и аз имам мечти; единственият, който ме учеше за мое собствено добро, за да мога да постигна своите мечти. Единственият, който не се опитваше да ме баламосва, а дори напротив, държеше ума ми буден през цялото време и ми помагаше да се развивам. Но моята цел не е да постигна това, което ти вече си направил, макар за момент да си мислех така в началото. Вярвам, че има още уроци по пътя и мисля да продължа. Истината не може и не бива да се измерва само с материалните ни успехи. Трябва да има нещо повече. Аз обаче винаги ще ти бъда задължен и ако някога се срещнем отново, ще имаш приятел в мое лице. Обичам те!

Думите идваха сякаш извън ума на Момчето. Не беше прието хората на кралството да говорят за чувствата си. Винаги гледаха да спазват някаква дистанция. Хората го правеха, защото вярваха, че ако покажеш чувствата си, този, пред когото си се разкрил, има повече власт над теб, отколкото ти над него. Единствено децата в кралството знаеха, че да говориш за това, което чувстваш,

позволява на другите хора да разберат по-добре, а направят ли го, усещат ни малко по-близки.

- Ти ще продължиш по пътя си, но на мен това не ми харесва, защото предпочитах да продължим заедно – каза Предприемача. – Въпреки това вярвам, че всеки има право да избира собствения си път. И аз те обичам, приятелю. Пожелавам ти, когато разбереш какво искаш, да го постигнеш. Вече знаеш как да го направиш.

Станаха и се прегърнаха и повече не проговориха. Момчето се чувстваше задължено на приятеля си, но знаеше, че дължи на себе си повече. Трябваше да продължи пътя си засега и някой ден да се върне и да се издължи на приятеля си за добрината.

Обърна се и тръгна през градината, като остави Смелия Предприемач сам на масата за закуска. Сигурен беше, че приятелят му ще продължи да преследва мечтите си.

***

Докато се връщаше при момичето, сякаш десет гласа говореха едновременно в главата му. Момчето знаеше, че всички тези гласове му принадлежат, но ги остави да се надвикват. Знаеше, че рано или късно ще се успокоят и тогава отново ще може да мисли ясно. Обикновено гласовете в главата му утихваха, когато беше заедно с момичето, а тялото му се изпълваше с някаква празна топлота, която замъгляваше всичко. Затова Момчето ускори крачка. Искаше час по-скоро да каже на момичето, че продължава по пътя си и се надява тя да го придружи. Защото, когато двама души вървят заедно, пътят е по-лек.

Когато се прибра, Момичето още не бе станало. В стаята нахлуваше топла и ярка слънчева светлина, а тялото й беше скрито сред ослепително белите завивки. Изглеждаше чиста и много невинна. Момчето легна в леглото и я прегърна. Знаеше колко много обича тя да се събужда така. Искаше и този път да се събуди с него, за да може да й разкаже всичко. Тя бавно излезе от дебрите

на съня и попадна право в неговите обятия. Почувства топлината на тялото ѝ и меката топлота нахлу в главата му. Гласовете наистина утихнаха.

- Бях при Смелия Предприемач – каза той. – Говорихме дълго. Решихме да се разделим и всеки да поеме по своя път. Толкова много те обичам! Облечи се, закуси и да тръгваме. Ще намерим заедно отговорите, защото, ако открия отговорите сам, ще искам да ги споделя и с теб. Не знам защо, но според мен няма да имат смисъл, ако не са споделени.

- Чакай, чакай. Какво си направил!? – сепна се тя и бързо се отдръпна от него. – Какви отговори, какъв път? За какво говориш? Та Смелия Предприемач знае всички отговори. На всичко отгоре ги разказва на всички свои близки. Продължете да работите заедно и след време ще се оженим, ще имаме деца и ще си купим собствена къща. Точно както Смелия Предприемач казва, че хората могат да бъдат щастливи.

- Мила, ти не разбираш. Смелия Предприемач е прекрасен човек, но има отговорите само на собствените си въпроси. Той не може да знае какво се питам аз или какво се питаш ти в душата си. Отговорите на един човек не могат да бъдат верни за всички.

Тя сякаш не го чуваше. Виждаше как гневът ѝ расте с всяка изминала минута.

- Мислех, че сме щастливи заедно! Защо искаш да ме изоставиш?

- Чакай, мила, аз не те изоставям, просто искам да продължа по пътя и за нищо на света не искам да продължавам сам, а единствено с теб.

- Тогава, щом искаш да си с мен, ще се наложи да останеш - каза тя. – Аз имам планове. Искам да пътувам, искам да съм сигурна, че ти ще стоиш тук и ще ме чакаш.

- Но чакай, аз ти предлагам точно това - да пътуваме.

- Не, това е друго. Искам, докато пътувам, да знам, че има къде да се върна. Ти предлагаш да изоставим сигурността. Може тук да не открием отговорите на всички въпроси, но ще бъдем материално осигурени, което е много важно. Не си ли доволен от живота си с мен?

- Мила – каза Момчето и усещаше, че гласовете в главата му бяха започнали отново да се надвикват. – Нима не разбираш. Аз съм вървял по този път и преди. Тогава нямах никакви пари в себе си, но тръгнах, защото знаех, че по пътя има отговори. Някак си оцелях досега. Можем да оцелеем и заедно.

- Ами ако имахме деца? – внезапно попита тя.

- Нямаме деца, мила, ще дойде време и за това. В момента нищо не ни задържа на едно място. Можем да действаме и нямаме какво толкова да губим, щом сме заедно.

- Можем да загубим сигурността си, а в нея се крие бъдещето! Не можеш да вървиш по някакъв път без цел и посока и не ме интересува дали и преди си го правил. Ако продължиш, ще изгубиш мен! – каза тя и кръстоса ръце пред гърдите си. – Избирай! Всички отговори са ясни. Ако не са, значи не са важни и няма смисъл да ги търсиш.

Момчето мълчеше. Изправи се. Погледна момичето в очите. Тя нямаше да тръгне с него, каквото и да кажеше. Вече го знаеше. Наведе се и я целуна. Видя сълзите в очите й, но въпреки това се запъти към вратата. В стаята цареше тишина. Нито звук не долиташе през отворения прозорец, сякаш всички насекоми, птици и даже вятърът, този вечен авантюрист, който винаги сменя посоката, бяха в напрегнато очакване. Цареше тишина и в ума на Момчето.

Тръгна. След това понякога се чудеше как щеше да реагира, ако Момичето бе казало дори и една дума или бе извикало след него. Може би пътят щеше да загуби своето значение. А може би не. Но тя замълча и тишината го съпроводи по коридорите, а след

това през градината. Чак до портата. На пътя отвън, по който беше дошло преди повече от две години, нямаше жива душа. Слънцето беше високо и напичаше жарко. Момчето пое дълбоко от горещия въздух и тръгна по пътя отново. Отговорите и търсенето понякога са по-важни от нашите желания. И не на всеки е писано да се наслади на това, което желае и може да има, защото умът продължава да търси.

Момчето вървя дълго по пътя, като изобщо не изпитваше нужда да мисли. Дори не си задаваше въпроса дали не сбърка. Хората спират своите пътища, когато повярват в чужди мечти, а той знаеше, че единствено търси отговорите. Дните минаваха, а през нощите почиваше където намери. Дълго вървя и дори да имаше движение по пътя, той му изглеждаше пуст. Тогава пред една малка къщичка видя човек, който се беше изправил на една овехтяла бъчва. Говореше на всички минувачи и доколкото Момчето можеше да чуе отдалеч, сякаш им говореше различни неща за смисъл и за мечти!

„Интересна тема!“ – помисли си Момчето. Не се забърза, така или иначе пътят водеше право покрай бъчвата, на която стоеше човекът.

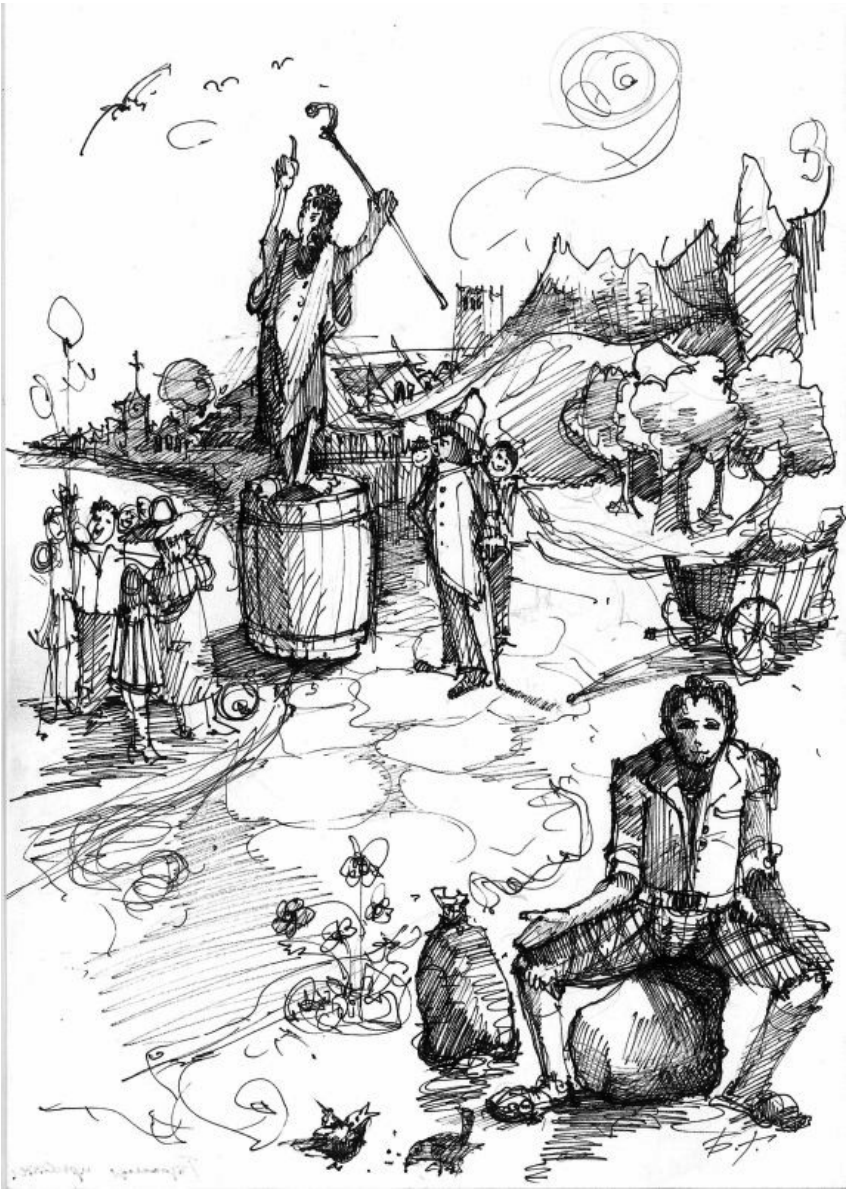
Приближавайки се, загледа хората, които се бяха насъбрали около оратора. Някои слушаха за известно време, после продължаваха по пътя си, без да обръщат внимание на останалите. Други се бяха разделили на групи. Някои го сочеха с пръст и се смееха, други слушаха в захлас, като от време на време поглеждаха недоволно към присмехулниците, но бързаха да се извърнат и да продължат да слушат внимателно думите на странния човек.

Момчето се приближи и застана отстрани. Заслуша се.

- Всичко е постижимо – обясняваше той на хората, които се бяха събрали около него, както и на отдалечаващите се минувачи. – Можете да живеете живота, за който си мечтаете. Животът, който аз водя, е моята мечта и всички можете да живеете мечтите си.

Така Момчето се срещна с

ТЪРСЕЩИЯ ПРОСВЕТИТЕЛ

Човекът говори дълго. Разказваше за великата съдба на още по-велики хора. Дори онези, които му се присмиваха, понякога изглеждаха вдъхновени от думите му. Момчето обичаше да слуша хората да говорят, а човекът говореше хубаво. В думите му сякаш имаше мъдрост, която Момчето не можеше да свърже с годините му. Когато словото му свърши, хората започнаха полека да се разотиват. Тези, които бяха най-захласнати, останаха най-дълго и се опитваха да говорят един след друг с Търсещия Просветител, като се подредиха на дълга опашка пред него. Надяваха се, че още една негова дума, още един негов поглед ще им даде още повече сила. Той сякаш се радваше на вниманието им и говореше с всеки поотделно.

- Какво търсят всички тези хора? – попита Момчето, когато си беше тръгнал и последният човек.

- Търсят щастие и път към мечтите си – каза човекът. – А ти кой си?

- Аз вървя по пътя и търся отговори. Защо те просто не тръгнат по пътя, за да намери всеки от тях своите отговори?

- Много от тях дори не подозират, че има път.

- Но нали всеки ден стъпват на него? Дори само за да отидат на работа, те ежедневно крачат по него?

- Въпреки че стъпват на пътя, те нямат представа, че могат да тръгнат по него. Чакат обещание, че в края му има нещо, заради което си заслужава да се върви дълго. Нужно им е вдъхновение, за да потеглят.

- Но възможно ли е да няма нищо различно в края на пътя? – учуди се Момчето.

- Аз всеки ден ги уверявам, че си заслужава усилието. Наричам го оптимизъм. Ако можеш да погледнеш пред себе си с очакване да се случи нещо хубаво, без, разбира се, да изпадаш в самозаблуда, ще имаш много повече сили и енергия да действаш така, че да

постигнеш мечтите си. Въпреки това някои никога не тръгват по пътя, но се чувстват по-добре, когато видят други да го правят.

- Защо беше застанал на бъчвата?

- Във всеки град или село може да се намери сравнително стабилна и в момента ненужна бъчва. Можеш да се качиш на нея, за да те виждат повече хора. Глашатаите са скъпи, много от тях служат на краля или на други господари! Ако започнеш да викаш сам, няма да имаш нужда от тях. Ако направиш впечатление на хората, те ще разказват за теб и сами ще станат твои глашатаи. Работи, изпробвал съм го.

Този нов метод заинтригува Момчето. Не му беше хрумвала идеята да говориш сам за себе си, за да могат хората след това да говорят за теб.

- Каква е крайната ти цел?

- Просветление. Просветление за всички! – отговори разпалено човекът.

- Ти намерил ли си го?

- Все още не, но можем да го търсим всички заедно. Колкото повече, толкова по-бързо.

Момчето попита какво има предвид Търсещият Просветител и той му разказа. Когато много хора мислят за едно и също и когато вярват в едно и също, „силите" им се обединяват и създават нещо като същество, изтъкано от техните чувства и желания, което се захранва от тяхната вяра и емоции.

- То съществува ли наистина?

- Не съвсем, или поне не в общоприетия смисъл на думата. И все пак това творение на колективната мисъл съществува и има собствен живот като всяко друго същество. И колкото повече хора вярват в него, толкова по-силно и жизнено става то.

- Бог такова образувание ли е? – попита отново Момчето. – Нали и в него вярват много хора, чиито сили могат да се обединят?

- Може и да е. Аз обаче вярвам, че не можем да познаем Бог толкова лесно, нито да го разберем, без да сме минали през много уроци.

Дълго си говориха. Търсещия Просветител обясни, че иска да създаде подобно творение от собствените си идеи, като успее да ги представи на достатъчен брой хора, които да започнат да вярват в тях. Момчето не знаеше, че една идея може да оживее по този начин. Човекът обясни още по-подробно:

- Виж сега, аз всеки ден пътувам и говоря на хората. Качвам се някъде на високо място, за предпочитане бъчва, за да ме виждат и чуват отдалеч. Така все повече хора научават за мен. След това разказват на приятелите си. А аз продължавам по пътя си. Всеки ден говоря почти едни и същи неща и все повече хора мислят за казаното от мен. Можеш да постигнеш всичко само като си мечтаеш за него.

- Не – възрази Момчето. – От опит знам, че не е така. Всъщност трябва да работиш здраво, да предприемаш действия и да се бориш за мечтите си. Понякога е страшно трудно да постигнеш онова, което искаш, но друг път става доста по-лесно.

- Ето, видя ли, и теб са те заблудили кралските глашатаи – почти извика Търсещия Просветител. – Това ви разправят на всички. Започват още докато сте малки. Повтарят ви го толкова често, че накрая започвате да вярвате в него. И колкото повече вярвате в него, толкова по-вярно става за то вас!

Момчето се стъписа. Никога не беше срещало човек, който да мисли по този начин. Нито пък се беше замисляло, че някой може да иска умишлено да го заблуди, като го накара да вярва, че всичко, което си заслужава, се постига с много труд. Ако Търсещия Просветител беше прав, значи беше възможно да съществува и по-лесен начин. Може би, ако вярваш достатъчно силно в нещо, то само ще дойде при теб.

Момчето реши да се навърта известно време около Просветителя. Така може би щеше да научи много интересни неща. В същия миг Просветителят го попита дали не иска да пътуват известно време заедно. Момчето се усмихна и се съгласи, без да се замисли. После тръгнаха да търсят място за нощуване. Намериха две стаички в близост до един Магазин за книги. Магазинчето беше западнало и запуснато, но все още работеше. Знанието се съхранява в книги точно както захарта - в буркан, и всички знаят това. Знаеше го и кралят и се беше погрижил хората да не искат знанието, което се съдържаше в книгите. В кралството се продаваха книги навсякъде и имаше много библиотеки, защото, ако забраниш нещо, само го правиш по-желано. Кралят обаче беше изключително хитър и имаше за съветници много умни и надарени хора. Те бяха измислили начин да откъснат хората от знанието, скрито в книгите. Правеха вестите на глашатаите така любопитни и организираха толкова много игри, че за хората беше много по-интересно да си прекарват времето така, вместо да се затормозяват да учат разни неща от книгите. Четенето изискваше повече усилия, отнемаше време, внимание, а беше и възможно нещата, които научиш, да не ти влязат в употреба веднага. От друга страна, ако слушаш глашатаите, си информиран. Или поне така твърдяха самите те. Когато замениш думите, хората никога не забелязват или го мислят за случайно. Затова сега всички искаха да бъдат информирани, като си мислеха, че това е същото като да знаят. Ето защо, макар че купуваха книги, след това не ги четяха. И всички бяха доволни. Кралят и търговците печелеха пари и бяха доволни, библиотеките и печатниците имаха работа, макар и доста ограничена, и затова също бяха доволни, а хората от своя страна не знаеха, че трябва да негодуват, и също бяха доволни. Дори да изпитваха известно притеснение, не разбираха причината за своето безпокойство. Оставаха само със смътното чувство, че нещо им се изплъзва. Което пък от своя страна ги караше да говорят

все повече помежду си и да спекулират върху различни версии на разказаните от глашатаите истории.

Момчето обичаше книгите и докато Търсещия Просветител спеше, отиде и купи толкова, колкото можеше да носи по дългия път. То знаеше, че от книгите могат да се научат много и интересни неща, а от много отдавна, като чуеше кралските глашатаи, си запушваше ушите. Не знаеше каква е причината, но се страхуваше да ги слуша. Имаше нещо нередно в това накъде насочват вниманието на хората. Пък и беше открил, че като не ги слуша по-продължително време, се чувства малко по-добре и малко по-щастлив. А сега Търсещия Просветител беше казал, че кралските глашатаи заблуждават. Момчето се замисли и докато размишляваше, се унесе и заспа.

Животът на Момчето стана изключително интересен. Често и дълго говореха с Търсещия Просветител на всякакви теми. И двамата се интересуваха от пътя, който другият бе извървял, преди да се срещнат. Момчето прекарваше и много време в библиотеките, по местата, където спираха, и така старата му любов към книгите се усили и той започна да открива малки съкровища скрити в тях. Когато спираха - четеше, а когато вървяха – си приказваше с Просветителя. Говореха за различни неща: за книгите, за света, за хората, за мечтите, за успехите, за пътя, който са избрали да следват.

Просветителят и Момчето споделяха знания, а разговорите им бяха толкова оживени и изпълнени с информация, че изглеждаха сякаш търсят едни и същи отговори.

Веднъж обсъждаха една книга, изпълнена с мъдри слова за ума, която и двамата бяха прочели. Авторът беше забелязал, че в нас живеят две същества, които управляват живота ни. Едното от тях е много могъщо и всезнаещо, а другото - доста слабо и нестабилно. Когато се съветваме със слабото същество, което живее в нас, ние като че ли говорим с него в ума си. Все едно се намира в главата ни. То има много и при това различни гласове. Разговорът с него

ни кара да сме внимателни и предпазливи, да се страхуваме и да се колебаем. Вместо да се втурнем да търсим собствените си отговори, то ни възпира и ни кара да се лутаме, изпълнени със съмнение в силите и възможностите си. То ни кара всеки ден да повтаряме едни и същи действия, които ни носят само сигурността и временното удоволствие, с които сме свикнали, но по никакъв начин не ни помагат да поемем пътя към мечтите.

С могъщото същество е различно. С него не можем да общуваме с думи. То живее в нас и съхранява спомена за всичко, което някога ни се е случило, дори когато слабото същество, ужасено от преживяването, се опитва да го забрави. То говори с езика на сърцето, на чувството и емоцията. То е извор на смелостта, както и на множество умения, които не подозираме, че притежаваме. Именно на него дължим невероятно бързите си рефлекси или пък координирани действия, които нееднократно са ни спасявали в трудни ситуации. След това дълго сме се чудили на адекватните си реакции, които сякаш не са дошли от нас. Или поне не от това „нас“, което познаваме.

Хората много често потъват в разговор със слабото същество до такава степен, че дори забравят за съществуването на могъществото в тях. Често тези разговори имат за цел да го успокоят, да го накарат да се чувства сигурно. Друг път се водят просто по навик. Тези диалози съществуват от толкова отдавна, че са станали естествен фон в главата на човека и той просто е спрял да ги забелязва. Тези постоянни разговори ни причиняват безпокойство, защото могъщото същество се чувства пренебрегнато.

- Как е възможно човек да спре тези безкрайни диалози? - попита Момчето?

Тогава Търсещия Просветител обясни:

- Знаеш ли, знам една техника, която може да помогне на всеки да спре тези вътрешни разговори и да достигне до могъщото същество. Освен това помага на слабото същество да се успокои.

И тогава той разказа на Момчето за медитацията. Момчето беше чувало тази дума, но в началото му стана много напрегнато, като я чу отново. Хората и глашатаите говореха за медитацията като за практика единствено за странни хора, които не са съвсем наясно с реалността или са силно заблудени. Носеше се слух, че тези хора се събират на малки групи и правят, меко казано, особени неща. Сега Търсещия Просветител му обясни, че медитацията служи за успокояване на ума. Само тя може да спре вътрешния диалог, за да направим връзка с могъщото същество у нас. Имало различни видове медитация. Някои хора обичат да си представят разни картини, които с времето започват да стават все по-ярки и реални, докато накрая не загубят представа кое е истинско и кое - не. Момчето не можеше да си представи, че някой ще обича да си представя нереални картини, макар това да дава някаква малка възможност да се съсредоточим върху мечтата си и да я превърнем в реалност.

Имало обаче друга, по-добра медитация, която се практикува за успокоение на ума. Когато се отпуснем със затворени очи и се съсредоточим върху дишането, постепенно всички мисли изчезват. Когато усетим, че мислите ни увличат и започнем да разговаряме със себе си, без да се дразним, просто връщаме вниманието си обратно върху дишането.

Момчето реши да опита. Изглеждаше безопасно и не виждаше как това ще го накара да се събира с някакви чудаци, за да правят разни странни неща. В началото беше трудно, дори невъзможно. Затвореше ли очи, мислите му започваха да се движат със задъхваща скорост. В ума му се появяваха образи и звуци. Силата на разговорите се усилваше и Момчето потъваше в задълбочени и интензивни дискусии със себе си. Как бе възможно тази практика

да успокоява?! Сподели с Търсещия Просветител своите съмнения.

- Просто продължи – каза той. – Съсредоточавай се върху дишането си, когато усетиш, че мислите са се усилили. Ще успееш, знам. Не можеш да дишаш в миналото или в бъдещето. Когато се съсредоточиш върху дъха си, миналото и бъдещето, върху които концентрираме повечето си мисли, просто изчезват.

Момчето продължи. Въпреки множеството си неуспешни опити то не се отчая. Беше научило от Смелия Предприемач, че можеш да постигнеш всичко, стига да не се откажеш. Тогава постепенно мислите му започнаха да се успокояват. В момента, в който се хванеше, че отново е започнал да си говори, си казваше, че няма нищо по-важно от дишането. После установи, че известно време след медитацията се чувства по-спокойно. След като преминаха шумните мисли, започнаха да се появяват по-тихи. Изплуваха далечни спомени от детството, когато си играеше с другите деца. Спомени, които невинаги бяха приятни. Започна да си припомня моменти, в които се е чувствал изоставен или наранен от действията на другите. Винаги когато се появяха такива мисли, Момчето усещаше желание да започне да мисли за това и да разговаря със себе си. Тогава започваше да брои вдишванията си и да се стреми да усети всеки дъх. Това го потопяваше в тъмнина. Успокояваща тъмнина и тишина. Забеляза, че картините на болка и обида, случили се отдавна в детството, се появяват по веднъж и после изчезват. Сякаш умът му се лекуваше. Сякаш преживяваше нещата отново единствено за да направи преглед на всичко недовършено и по този начин да приключи с него завинаги.

Най-накрая, след много време и доста неуспешни опити, мислите изчезнаха. В ума му имаше само празнота и тишина. Десетте минути дневно, които прекарваше в медитация, започнаха да му доставят удоволствие. Чувстваше се сякаш тялото му е заспало, а умът е буден. Буден, но празен.

Постепенно това спокойствие се пренесе в цялото ежедневие на Момчето. Нямаше значение колко напрегнати бяха хората, с които се срещаше. Нямаше значение колко бързаха всички или колко неспокойни бяха. Момчето изпитваше все по-голям вътрешен мир.

Дните продължиха да минават, без да оставят някаква определена следа освен чувството за покой. Момчето все по-рядко слушаше Търсещия Просветител, докато говореше от своите бъчви на минаващите хора, защото усещаше, че малките тълпи, които се събират около него, са предимно от неспокойни хора. А Просветителят им говореше за това как могат да постигнат вътрешно спокойствие, стига да отделят няколко минути на ден за себе си. Когато приключеше, те обясняваха на Просветителя, че това, което говори, сигурно е много хубаво и със сигурност работи. Но те не разполагали с толкова време, което да отделят за себе си, при това всеки ден! И питаха няма ли по-лесен начин.

Така вървяха дните и Момчето прекарваше все повече време с книгите, отколкото с хората. Парите, които имаше в себе си, започнаха да намаляват, но обзелото го спокойствие беше по-силно от тревогата. Започна да се храни по-рядко и по-малко. Знаеше, че ще трябва да предприеме някакво действие, за да намери начин да се изхранва, но предпочиташе да чете и да не се безпокои за бъдещето. Вярваше, че все някак нещата ще се подредят. Един ден, след като Търсещия Просветител беше слязъл от бъчвата, двамата се разхождаха и Момчето сподели:

- Знаеш ли, парите ми почти привършват. Скоро ще трябва да те напусна и да намеря начин да се изхранвам. Мога да започна в някой магазин, докато събера достатъчно пари, за да продължа пътя си.

- Недей - каза Просветителят. – Така ще се разсееш и няма да научиш отговорите. Ще се срещнеш с хора, които не знаят как да са спокойни, и затова ще ти става все по-трудно да запазиш

собственото си спокойствие. Освен това аз трябва да продължа. Не мога да те чакам.

Момчето знаеше, че Просветителят е прав. Нямаше как да се върне назад или да спре, както не можеше да тръгне обратно към началото на пътя. Ако вече си изминал част от пътя, никога не можеш да се върнеш обратно. Можеш само да си спомняш миналото, но не и да го преживееш отново. Защото и времето е различно, и ти вече не си същият. Хубаво е обаче да си спрял, докато си спомняш, защото, ако вървиш и спомените ти текат, може да пропуснеш красотата, която се открива пред теб в този момент.

- Знаеш ли, и аз трябва да си изкарвам прехраната. Хората, които се събират около мен, когато говоря от бъчвата, оставят по някоя дребна монета, но те не стигат за всичко, което ми е нужно. От известно време в главата ми се върти една идея. Изслушай ме и кажи какво си мислиш.

Момчето кимна и те продължиха да се разхождат.

- Какво ще кажеш да направим специални срещи с по няколко човека? Така или иначе, когато викам от бъчвата като глашатай, около мен се събират много хора и ме слушат. Мога да им кажа, че ще им открия специална тайна, на специална среща, но за да присъстват на нея, ще трябва да платят. Ако ти осигуриш мястото и храната и се погрижиш да не влизат хора, които не са си платили, мога да ти давам част от парите, които се съберат. Ако ще ти е по-лесно, представи си го като магазин за просветление. Нашият собствен магазин за просветление.

- Но ти си Търсещия Просветител, самият ти все още търсиш и много добре знаеш това. Ако беше Намерилият Просветител, щях да разбера. Каква тайна можеш да откриеш на хората?

- Нали знаеш, че знам много. Също така мога да говоря красиво. Велико е да търсиш и може би никой никога нищо няма да намери. Може би в търсенето е целият смисъл. А така ще

помогнем на повече хора да започнат да търсят. Можем да търсим заедно и да обединим мислите и целите си. Ще изкарваме достатъчно, че да се прехранваме, а ако говоря красиво, можем дори да станем богати. Ще разкажа на хората как могат да постигнат каквото пожелаят само със силата на мечтите си. Всеки има нужда от вдъхновение и поощрение.

- Говорили сме за това, когато се запознахме - каза Момчето. – Все още не съм съгласен с теб по този въпрос. За да се постигне каквото и да е, трябва и воля, и упоритост, и готовност за усилена работа, ако се наложи.

- Така е, но мечтите будят хората и ги карат да тръгнат по пътя - отговори Търсещия Просветител. – Усилената работа идва после. Не е нужно да знаят за това от началото.

Момчето мълчеше. Отдавна не искаше да става богат. Търсеше отговори. Но не можеш да търсиш отговори на празен стомах. Затова Момчето се съгласи.

***

Един следобед, когато заедно с Търсещия Просветител минаваха през пуста гора, се питаха как човек може да разбере дали това, с което се е захванал, е правилно и какво изобщо означава „правилно“. Причината за обзелите ги съмнения беше фактът, че въпреки все по-големите тълпи, които се събираха около Търсещия Просветител, докато говореше върху бъчвата, много малко хора искаха да присъстват на специалните срещи и още по-малко да платят на двамата приятели. Бяха направили всичко - бяха разгласявали новината от бъчвата, бяха се сприятелявали с нови хора и им бяха разказвали за своите идеи, дори глашатаите бяха викали малко за тях, но хора не идваха. Бяха опитали дори да пускат хора на половин цена за известно време, но понеже Търсещия Просветител сякаш се засегна от това, Момчето не

настоя и отново искаха цялата такса, макар че парите наистина му се струваха твърде много.

Въпреки несигурното им положение двамата не се караха. Бяха спокойни и водеха разговори на най-различни теми. Фокусът обаче винаги беше върху положителната страна на нещата, защото знаеха, че ако искаш да намериш изход от дадена ситуация, трябва да се фокусираш върху решението, а не върху проблема.

Разговорите им бяха изпълнени с дълги паузи не защото нямаше какво да кажат, а защото не бързаха да го направят. А в мълчанието и тишината също има смисъл. Когато избереш да мълчиш или да не правиш нищо, вместо веднага да реагираш, това също е избор и по своеобразен начин също е действие. Когато си с друг човек или сам и в главата ти е тихо, можеш да се насладиш на момента.

- Можеш да разбереш, че правиш правилното нещо, ако го искаш достатъчно силно. Ако ти доставя удоволствие, не може да не е правилно – говореше Момчето, но все пак търсеше потвърждение на думите си.

Търсещият Просветител мълчеше.

- Но ако ти имаш желание и то, без да знаеш, нарани някого другиго? – сякаш на себе си продължаваше да говори Момчето. – Значи не може то да е правилно, нали?

Повървяха още известно време в мълчание.

- Знаеш ли какво е обратна връзка? – попита от своя страна Търсещия Просветител.

- Когато попиташ, някой да ти отговори. Когато извършиш действие, някой да ти разкаже за собствената си гледна точка, за да можеш да погледнеш света през неговите очи – каза след кратък размисъл Момчето.

- Не, говорех за живота – продължи Просветителят. – Когато решиш, че искаш нещо, какво правиш? Обикновено започваш да мечтаеш. Като помечтаеш малко, може да решиш да направиш

план или направо да пристъпиш към действие. Тогава животът ти дава обратна връзка. Ако това, което желаеш, е в хармония с твоя път, тогава ти се поднася хубава обратна връзка. Ако не е, тогава обратната връзка е лоша.

Повървяха още малко, а слънцето бе доближило хоризонта и светлината му започваше да добива портокалов цвят. Дърветата, между които се движеха, издължиха сенките си. Просветителят заговори отново:

- Обратна връзка може да се намери навсякъде. Може например в момента на решението да се спънеш. Тогава пътят се опитва да те предупреди, че си поел в грешна посока. Може, когато изкажеш на глас идеята си, другите да те осмеят. Това може да е знак, че ще ти бъде трудно и за хората няма да е лесно да те приемат. И всяка обратна връзка е строго индивидуална. Тя може да бъде разтълкувана единствено от човека, за когото се отнася. Но той трябва да иска да види знаците.

Ако дълго отказваш да обърнеш внимание на обратната връзка, която получаваш, животът ще повтори посланието по-силно. В началото само ще се спъваш и ще се удряш. Хората ще ти се присмиват. Ако това не помогне, ако човек обърне гръб на знаците, може да последва нещо по-лошо. Може да стигне дотам, че да си счупи нещо, да се разболее или да го сполетят различни злощастия. Колкото повече се отклоняваме от това, което е правилно за нас, толкова повече страдаме. Ако се отклоним твърде много, системата просто ни изхвърля. Става непоправимото и изчезваме, защото е твърде късно да поправим действията си и ставаме опасни за цялата система.

Когато Търсещия Просветител свърши, дълго не проговориха. Момчето за момент се бе почувствало сякаш приятелят му отново се беше качил на бъчвата, но тук, в гората, имаше само един слушател.

- Да намерим място за сън или някакъв подслон, а? – каза Момчето и двамата ускориха крачка, защото се стъмваше, а когато е тъмно, става опасно да ходиш из гората. Или поне така знаеше още от детските приказки. – Добре, каква е нашата обратна връзка?

- Всеки може да говори само за себе си – каза загадъчно Просветителят.

Момчето осъзна, че той е прав. Никой не може да каже какво е правилно за някого другиго. Никой не може да види картината за друг човек достатъчно ясно, за да разчете чуждата обратна връзка.

Времето минаваше, а те все не успяваха да съберат специална група от ученици. Запасът от пари намаляваше все по-застрашително и Момчето се отказваше от все повече неща, с които бе свикнало и бе приемало за даденост. Ограничи контактите с хората, разнообразието на храната и всичко останало, за каквото се сети, че може да му спести някой разход. Даваше си сметка, че във всеки един момент може да отиде в някой магазин и да започне работа, защото наистина беше добър. Просто щеше да отиде при някой търговец и щеше да му разкаже за миналото си. След това щеше да чуе от търговеца за неговото светло бъдеще и неговото търсене. После щеше да му обещае да му помогне и щеше да получи пари за това. Независимо колко малки са целите на търговеца, за самия него те имат значение на живот и смърт. Но Момчето беше извървяло дълъг път и знаеше, че никога повече нямаше да може да престане да търси, докато не намери истината. Не можеш да спреш и да се преструваш, че пътят не съществува, след като веднъж вече си стъпил на него.

Знаеше също, че търси своята собствена истина и няма да може да се отдаде напълно на работата в магазина. Това означаваше, че няма да бъде съвсем искрен. А да казва винаги истината, беше първият урок, който бе научил. Ако не усвоиш уроците от първия път, животът ги повтаря. Толкова пъти, колкото е необходимо. А

ако се налага, дори понякога подчертава посланието. Стига се и до грубости в обратната връзка...

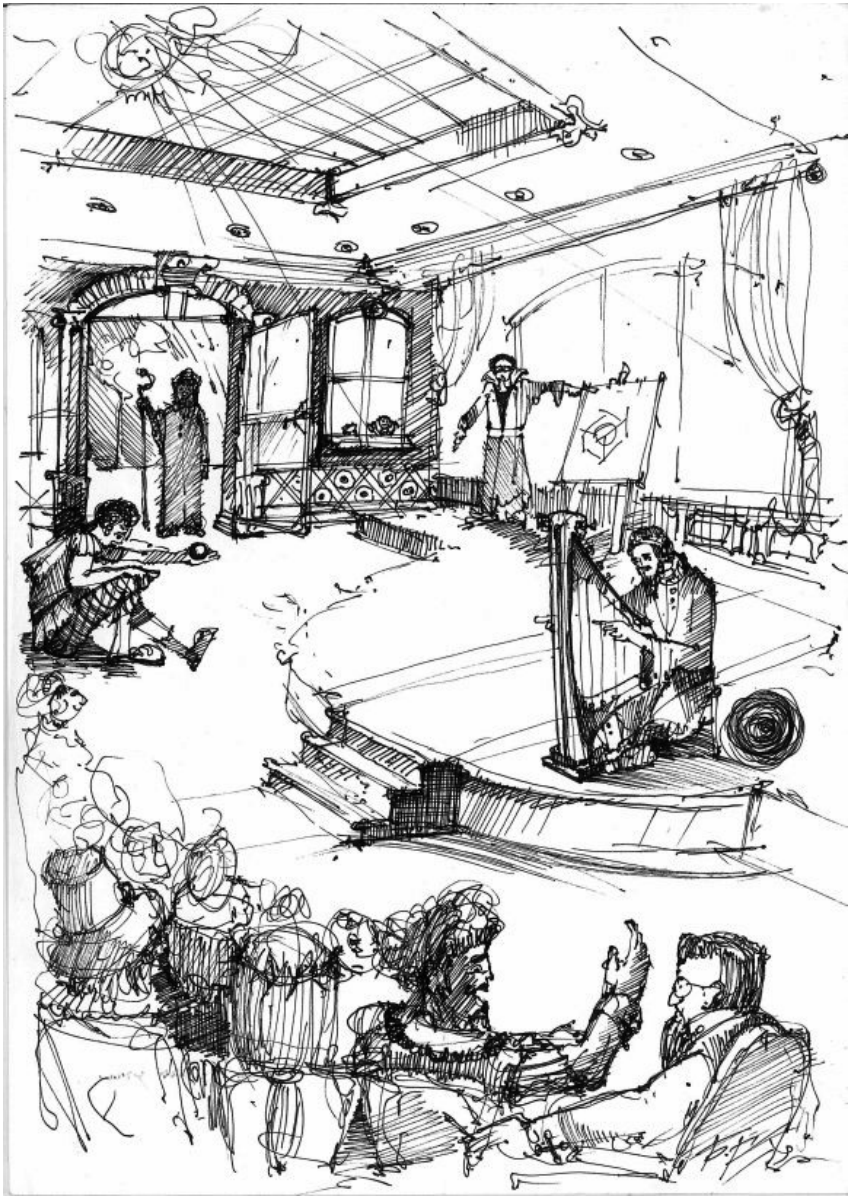
Затова Момчето продължаваше по пътя си. Четеше все повече книги и започна да страни от хората, дори се движеше на известно разстояние от Търсещия Просветител, когато бяха само двамата, за да може да съхрани покоя в душата си. Просветителят сякаш не забелязваше това, защото вече започваше да се тревожи, че не намират нищо, а вървят от дълго време.

Един ден стигнаха до едно малко селце. Както винаги, спряха и започнаха да се оглеждат за място, където Търсещия Просветител може да застане, за да говори на хората, да има разкаже за пътя, за вътрешния мир и да ги покани на специална среща. Тогава внезапно чуха, че някакъв друг човек говори зад ъгъла. Стана им любопитно, понеже можеше да срещнат и друг търсач на истината. Зад ъгъла, качен на бъчва, говореше възрастен човек с бяла брада и много силен глас. Под него се беше събрала тълпа, по-голяма отколкото те някога бяха събирали. В тълпата имаше най-различни хора, които на пръв поглед нямаха нищо общо помежду си, но всички слушаха възрастния човек в захлас. Нямаше го разделението на групи, което се оформяше, когато Търсещия Просветител говореше, нямаше ги подхвърлените шеги и подигравки, които двамата бяха свикнали да чуват и да отминават с усмивка винаги когато това беше възможно.

Човекът говореше, а звукът на гласа му се разнасяше като спокойна вълна между хората, които не забелязваха горещината и задуха в тясната уличка.

Така двамата приятели срещнаха

ПОСЛЕДОВАТЕЛЯ НА ДРЕВНОТО УЧЕНИЕ

Човекът беше възрастен, но очевидно имаше много енергия и когато говореше, стоеше изправен и излъчваше сила. Самото му присъствие се усещаше чак до края на тълпата, където Момчето и Просветителят бяха застанали. Гласът му беше плътен и малко монотонен, но в същото време топъл и изпълнен с любов. Говореше на всички, но и всеки човек имаше чувството, че говори лично на него.

- Хора, вие не разбирате. Глашатаите са ви замъглили умовете. Искат от вас да мислите за глупости, за да не можете да мислите за себе си. Кралските учени уж работят за вас, но всъщност са като деца, защото и на тях не им казват истината. Свещениците ви някога са знаели част от истината, но с времето са я забравили, защото нямат ключа към великите тайни, който е единствено наше притежание. Ние не сме религия, ние сме наука - най-древната на земята. Вашите деди не са били още родени, когато тези истини са били открити. Дедите на владетелите и търговците още не са се били появили на белия свят, когато ние вече сме знаели цялата истина. Всички тайни общества в историята на света са пазили част от нашите знания, но никога не са ги познавали в цялост. Дойде ново време. Време, в което всички ние трябва да се събудим. Това го пише в древните книги, които са се предавали през повече от сто и петдесет поколения. Толкова отдавна, че светът е бил съвсем различен и е имало само селца, големи колкото това. Градове не са съществували, а от крале и от учени не е имало нужда, защото всички хора са знаели истината.

Тогава няколко много умни човека се събрали и написали Великите книги. Те се предавали от поколение на поколение и знанието в тях се доверявало само на избрани хора. С тези мощни знания те контролирали света.

В една от книгите пишело обаче, че щяло да дойде време на войни, време на объркване, в което всички знания трябвало да се разкрият на света, за да помогнат на хората да оцелеят. Аз ще ви

доверя тези знания, защото времето настъпи. Светът е по-объркан от всякога и никой не знае какво точно се случва.

Приятели, време е да научите!

При последните му думи зад него избухна ослепителна светлина и бял дим започна да се разсейва от сцената. Момчето беше изумено. Беше чувало разни хора да разказват, че глашатаите напоследък ползвали подобни похвати, за да засилят силата на думите си. Наричаха ги специални ефекти. Определено светлинната бомба, която се беше взривила, имаше голямо въздействие върху хората, които слушаха. Момчето усети как белобрадият мъж обсеби изцяло вниманието им. Тук-там се чуваха откъслечни разговори, но тълпата беше огромна и те звучаха като силно жужене.

- Хора! – извика Последователя на Древното Учение и всички отново замлъкнаха. – Сред вас ще тръгнат моите най-близки ученици. Всеки от тях ще носи списък, в който ще можете да се запишете, ако искате да научите истината! Когато списъците са готови, всеки от вас ще присъства на няколко специални събития, в които цялото древно знание ще ви бъде разкрито и преподадено!

Тогава човекът плесна силно с ръце. В този момент от внушителната къща зад него излязоха много хора, носещи големи бели свитъци, и тръгнаха през тълпата. Хората ги спираха и говореха с тях, след това носителите на свитъците записваха имената им и продължаваха да вървят през тълпата.

Две неща направиха силно впечатление на Момчето. Не всички, които присъстваха, се записваха, но пък от друга страна, в тълпата се забелязваха хора, облечени модерно, които явно бяха дошли от големите градове специално за това събитие. Също така имаше и чужденци. Те си водеха преводачи, които да им помагат да се разбират с местните.

- Трябва да се запишем! – каза тихо Търсещия Просветител. – Това е невероятна възможност. Ето затова е трябвало до отидем толкова далече. Какъв късмет само, че в момента е безплатно.

- Мислиш ли, че наистина ще има нещо толкова важно, което да научим? – попита Момчето.

- Не видя ли. Не само че знае как да говори, но човекът очевидно е наясно с нещата.

В думите на Търсещия Просветител нямаше много смисъл, но Момчето замълча. Когато един от хората със списъците ги наближи, те отидоха при него и се записаха за специалните уроци. Казаха им да идват всеки понеделник сутрин, в продължение на два месеца, в къщата. Там един от най-добрите ученици на Последователя на Древното Учение ще ги обучава.

Хората почти се бяха разотишли. Само няколко човека, които очевидно нямаха по-добри занимания, се шляеха безцелно наоколо.

Двамата приятели намериха две стаи над местната библиотека. И на двамата им се струваше непривично да останат толкова дълго на едно място. Но по пътя се върви, защото търсиш. А хората, които търсят, обичат да намират разни неща. И двамата имаха усещането, че най-накрая са открили нещо голямо.

***

Когато дойде време за първия урок, двамата станаха рано и се приготвиха. Отидоха пред къщата още в ранни зори и зачакаха, заедно с още десетина непознати, пред портите на двора.

Излезе един мъж и изчете имената им, след което ги въведе в големия двор. Докато вървяха към къщата, им разказа, че тя е подарък на последователите на Древното учение от техни много богати ученици в знак на благодарност. Един от чакащите се поинтересува дали къщата е принадлежала на тези богаташи. Мъжът им отговори, че всъщност е била притежание на други хора,

които дължали пари на богатите ученици. В началото те се опитали да си върнат къщата, но не успели. Не потърсили и помощ и подкрепа от краля. Накрая загубили собствеността си, а последователите на древното учение се настанили в нея. Мъжът им разказа, че всъщност къщата е много стара и ценна, защото за нея се споменава в древните книги и затова им принадлежи по право.

Когато стигнаха, видяха, че целият приземен етаж е разделен на учебни стаи. Мъжът обясни, че дълги години обучавали само свои роднини, но в книгите пишело, че когато дойдело обърканото време, семейството трябвало да обучи всички хора. Всеки, който искал да се учи, бивал приет като нов последовател на учението. И се справяли доста добре. С времето семейството било нараснало толкова много, че се пръснали из целия свят, в най-различни страни, а не само в това кралство. Когато решили да разкрият знанията, започнали от приятелите на родните си по целия свят и сега вече били стигнали и до техните приятели. Те изначално не били част от семейството и им било трудно да приемат идеята, но си струвало. Така много хора щели да се спасят в идващите трудни времена.

Влязоха в една от учебните стаи. Тогава мъжът, който ги посрещна, каза:

- Драги търсещи. Аз всъщност съм един от най-напредналите ученици на Последователя на Древното Учение и лично ще ви обучавам!

Това беше изненада за търсещите. Скоро изненадата щеше да стане част от тяхното обучение, но те още не го знаеха. Мъжът седна срещу тях. Без да губи повече време в опознаване, той пристъпи направо към първия урок, като им каза да седнат и да се отпуснат. Други двама мъже внесоха голяма дъска, която окачиха на стената срещу тях, за да виждат всички какво пише мъжът на нея, и след това застанаха зад търсещите ученици. Момчето и

Просветителят се спогледаха озадачено, а после се обърнаха към преподавателя и зачакаха да заговори.

- Учението се е зародило, както вече знаете, преди повече от сто и петдесет поколения - започна той не след дълго. – Толкова отдавна, че никое друго учение не е съществувало тогава. Нито учението на свещениците, да не говорим за Ученията на кралските изследователи. Всички техни знания се базират на информация, която е открита от нас. Но те не могат да достигнат до истината, защото не знаят всичко, което на нас ни е известно.

Единият от мъжете, които внесоха дъската за писане, се беше сдобил незабелязано със струнен инструмент и започна тихо да свири нежна и ритмична мелодия. Заедно с гласа на преподавателя музиката имаше много изненадващ, но отпускащ ефект върху учениците. Другият от мъжете се изправи до вратата и лицето му се вкамени безизразно. Беше изтупан от главата до петите, но напълно безучастен. Видът му сякаш внесе сигурност и спокойствие в стаята.

- Сега, тъй като се виждаме за пръв път, ще си поговорим за нашите възприятия и за това какво изобщо е реалността – продължи преподавателят. – Още в древни времена последователите на нашето велико учение са знаели това, което кралските учени тепърва откриват. Човешкото същество е като затворена кутия, оставена насред реалността.

Като каза това, преподавателят стана и нарисува на дъската една правоъгълна кутия. Но не я нарисува правилно, а остави линиите прекъснати на пет места.

- Човек може да бъде оприличен на кутия, а извън нея е реалността - обясни той. - Кутията има пет отвора. През тях влизат различни дразнители, които дават на човешкото същество информация за това какво представлява реалността извън нея, а също и за самите дразнители. Тези отвори ние наричаме сетива. Те са една тънка мембрана, която ни предпазва от дразнителите.

Тя разделя това, което е в кутията, от това, което е извън нея. В същото време през тези отвори постъпват всички сигнали – при тези думи преподавателят затвори дупките на кутията с пет полукръга, обърнати към вътрешността на кутията. - Тези мембрани са както най-голямата ни благословия, така и най-голямото ни проклятие. Единствено през тях възприемаме реалността и в същото време те са най-голямата ни преграда пред истината.

И преподавателят продължи да говори цялата сутрин. Когато разкриваше нещо ново или правеше паралел с невежеството на съвременната наука, човекът с инструмента свиреше различни мелодии, които понякога подчертаваха думите, а други почти заглушаваха казаното, като принуждаваха учениците да напрегнат слуха си. На дъската се появиха малки облачета, които представляваха външните дразнители, или предметите, както още ги наричаше преподавателят.

В кутията се появи една питанка и преподавателят обясни, че тя представлява механизмът, който преработва постъпващите през мембраните сигнали. Когато попита търсещите ученици как според тях се нарича това, никой не можа да отговори. Бяха толкова запленени от цялото представление, че дори не реагираха. В погледите им се четеше единствено интерес и жажда за новото знание. Преподавателят обясни, че този специален механизъм се нарича Егоизъм. И каза, че това бил термин от древните книги, но напоследък бил навлязъл също и в съвременната наука. Каза, че Егоизмът, или накратко Егото, се намира в главите на хората и им разказва истории за света. Добави, че тези обяснителни истории невинаги са верни, понеже външните сигнали спират в мембраните и не достигат в чист вид до вътрешността на кутията, т.е. до механизма, където се преработват. Основната функция на този механизъм е да ни защитава. Необяснимото поведение на хората произтича от несъответствието между реалността и

интерпретацията й от егото. То се опитва да ни предпази от всичко, включително и от неща, които не съществуват в действителност или не представляват заплаха за нас.

Всичко, което преподавателят говореше, се струваше толкова истинско и просто на търсещите хора в класната стая, че те се чудеха как може това знание да е останало скрито толкова много поколения. После, без да усетят, беше станало обед и тримата мъже се изправиха един до друг и се поклониха, все едно бяха на представление. След това си взеха довиждане с търсачите до следващия понеделник. След това ги изпроводиха извън къщата, където те бързо се разпръснаха в малкото селце, всеки по своя важна задача.

Момчето и Търсещия Просветител първоначално стояха като вкаменени, после тръгнаха на бавна разходка. Не ги чакаха неотложни дела, затова използваха времето си за съзерцание и мълчание, защото въпреки че селцето беше малко, то бе доста оживено. Сигурно заради хората, които идваха от цял свят, за да се докоснат до знанието на Последователя на Древното Учение.

Двамата приятели се движеха бавно, когато Момчето попита:

- Какво мислиш за днес?

- Мисля - отговори Търсещия Просветител, – че след дълго търсене най-накрая намерихме нещо голямо. Но все още не знам дали е истинско. Ти как смяташ?

- Беше интересно и много необичайно - отговори Момчето. – Не знам още какво да мисля.

Избра да не споделя с приятеля си, че нещо го притеснява. Може би това беше начинът, по който знанията се поднасяха. С това разговорът приключи. Впечатлението, което остави у тях този ден, беше твърде ярко, за да говорят.

Разхождаха се чак докато слънцето залезе, а после се прибраха да спят. Седмицата се изниза неусетно. Не правиха нищо съществено, освен да четат и да медитират, всеки според

собствените си желания и нужди, но всичко им се струваше някак отвлечено и не на фокус, защото очакваха следващия урок. Може би той щеше да им разкрие тъй дълго търсената истина.

***

- Здравейте - поздрави преподавателят, когато влезе в стаята, където нетърпеливо го очакваха отдавна събраните търсачи на истината. – Надяваме се изминалата седмица да е била светла и интересна за всички вас. Днес ще продължим с древното учение и ще говорим за това как се отнасяме към реалността, за която разбрахме миналия път какво представлява.

И урокът започна.

Момчето и Търсещият Просветител слушаха напрегнато, за да не пропуснат нито дума. Егото има няколко нива на развитие, които отговарят на всички стадии от живота на един човек или от развитието на дадена система. Човекът е получаващо създание, което се изпълва постепенно от Силата, която го е създала. Затова желанията му имат четири стадия на развитие. Във всеки един от тях човек изпитва чувство за неудовлетвореност, което го кара да върви нататък и да търси нещо повече. Точно както правеха търсачите на истината.

Желанието за получаване е първият стадий на развитие. В него човекът няма никаква друга мотивация освен върховното егоистично желание да получава. Стреми се да придобива все повече и повече и единствената дума, която определя този период, е *още*.

В един прекрасен момент чувството за неудовлетвореност, което расте при постоянното получаване, мотивира човека да продължи напред и той започва да се оглежда за това, което не му достига. Тогава открива удоволствие в това да отдава, и преминава във втория стадий. Той започва да дава все повече и повече, защото това му носи невероятното ново чувство на удовлетворение. Така

наподобява Силата, която го е създала. В това състояние човекът не може да функционира дълго, понеже, ако единствено отдаваме, в един момент ще се почувстваме празни. С други думи, ако се раздадеш напълно, ще умреш.

След време, след като се затвърди това ниво, неудовлетворението отново се появява. Постоянното изпразване на съда, който представлява човешкото същество, се превръща в опасност за физическото му оцеляване. Тогава човек, виждайки, че не може да функционира повече така, минава в следващия стадий. Тук той се съгласява да приема част от насоченото към него единствено и само за да може да го отдаде на свой ред. Човекът приема само толкова, колкото му е необходимо, за да може да продължи да функционира.

В момента, в който неудовлетворението отново се натрупа, човекът преминава в последния, четвърти стадий, където позволява на силата да го изпълва изцяло, а в същото време се радва на удоволствието на отдаването. Оттам нататък мотивацията, която движи хората, става изцяло духовна, а търсенията им – конкретни. Човекът вече се е освободил от оковите на Егото. Престава да бъде роб на този предпазен механизъм и става негов законен господар.

Отново времето се изниза неусетно и стана обед, като дъската беше изрисувана и изписана с красивия почерк на преподавателя, а двамата помощници се грижеха за музиката и за добруването на учениците. Преживяването не можеше да се сравни нито с празнотата в думите на глашатаите, нито с удоволствието от игрите, които измисляха, за да отвличат вниманието на хората. Удовлетворението от наученото превъзхождаше всичко, което търсещите ученици бяха изпитвали досега. Имаха чувството, че най-накрая са се докоснали до истината.

На Момчето и на Търсещия Просветител им се стори, че дните и седмиците летяха неусетно. Книгите вече не им доставяха

удоволствие. Намалиха и времето, което прекарваха в медитация. В крайна сметка през цялото време, в което бяха будни, бяха изпълнени с очакване. Момчето дори забрави за момент първоначалните си притеснения.

Всеки понеделник се появяваха в къщата, въвеждаха ги в стаята и преподавателят започваше своите представления, подкрепян от успокояваща музика и специални ефекти.

Приятелите узнаха, че докато другите учения търсеха смисъла на човешкия живот, то древното учение започваше от него. Научиха също за това как се развива животът на хората и желанията им търпят развитие. Как в първия етап желанието е на най-първично ниво и то се изразява в търсене на задоволяване на най-основните нужди, като храна, секс и подслон. След това, когато човек се изпълни и отново неудовлетворението го дръпне напред, желанията еволюират в искане за богатство. В третото ниво те се превръщат в стремеж към власт и контрол над всичко. След това идва жаждата за познание. Тя е четвъртият и последен етап. Когато и тази нужда е задоволена, човек открива частичката от душата, която му е липсвала толкова дълго време. И открива истинската причина да върви по пътя си, и разбира, че няма значение накъде върви. Важното е да не спира да търси.

Научиха още за добродетелите, които придобиваме от усилията си по пътя, и за това как трудностите са само уроци, които ни правят по-силни.

Дните и седмиците минаваха и с всяко начало на седмицата идваше новото представление на преподавателя и двамата му помощници, което учениците очакваха с нетърпение и жадно попиваха новата информация.

Постепенно обаче съмненията се върнаха в ума на момчето. То не преставаше да се чуди защо им поднасяха информацията по този начин. Не разбираше кому са нужни тези представления. И се тревожеше какво в крайна сметка щяха да поискат тези хора в

замяна. Дали безплатното им обучение нямаше да им излезе твърде скъпо?

Един ден по средата на седмицата, докато се разхождаха из селцето, Момчето и Търсещия Просветител си говореха.

- Знаеш ли, че срещнах Последователя на Древното Учение в градината на къщата онзи ден? – каза Търсещия Просветител. – Каза, че когато обучението завърши, ние ще имаме за задача да пътуваме по света и да разказваме за Учението. Ако на хората им стане интересно, трябва да ги изпращаме тук.

Момчето мълчеше.

- Сега, когато виждам какво се случва – продължи Просветителят, – разбирам защо животът ми протече по този начин. Постоянното катерене по тия противни бъчви и говоренето на абсолютно случайни минувачи и гладуването, докато стигна дотук, ще ми се отплатят. Преди да тръгна отново, ще изпратя писма до всички места, където съм бил и където хората ме познават, за да ме последват - първо в къщата на Последователя, а след това и по света, при неуките, където заедно да разказваме за Древното учение.

Някаква нотка в думите му обезпокои Момчето. Изведнъж спря да диша. В цялата картина имаше нещо крайно нередно, от което косъмчетата на тила му настръхнаха. Изведнъж сякаш започна да разбира. Неговият приятел доброволно шеше да пожертва труда на живота си за делото на последователите на Древното учение. Ето защо не искаха пари.

- Добре, ама не е ли малко странен начинът, по който се случва всичко? – започна отдалеч Момчето. – Идваме в някаква къща, в едно малко селце, и един човек ни открива най-великите тайни на света. И то по какъв начин. Замислял ли си се защо е всичко това?

- Ти май не си добре – каза Просветителят. – Знаеш много добре, че го правят, за да спасят света. И какво му е странното на

това да има музика и специални ефекти? Или грижа за учениците? Това прави истината много по-интересна.

- Наистина ли светът има нужда от спасяване? И нима истината има нужда да бъде интересна? – не спираше Момчето. – Нали ако е Самата истина, тя ще бъде толкова важна, че ще бъде без значение как е поднесена.

Помълчаха известно време. Търсещият Просветител изглеждаше загрижен.

- Защо ме гледаш така неспокойно, медитирал ли си скоро? – попита Момчето.

- Когато срещнах Последователя, той каза, че нямаме нужда нито от медитация, нито от книги, щом веднъж сме узнали истината – отговори Просветителят.

Момчето само го изгледа.

- Ако знанието е с теб и си наясно как да боравиш със Силата, как да получаваш и да отдаваш правилно – продължи той, – тогава нямаш нужда нито от книги, с жалките им опити да разкрият частичка от знанието, нито от медитация, защото спокойствието идва, когато си сигурен в това, което правиш.

Момчето помълча известно време, достатъчно за да вземе решение, след това тихо промълви:

- Аз няма да дойда следващата седмица.

- Ти си луд – избухна Търсещия Просветител. – Остават ни два урока, след това можем да тръгнем заедно и да разказваме на всички какво сме научили. Както правехме преди. Аз ще говоря. Вече знаем как да организираме специални срещи, на които хората да идват. Аз най-накрая ще бъда Намерилият Просветител. И много хора ще научат за това велико древно учение.

- Тръгни с мен – каза Момчето, което допреди този разговор нямаше никакво намерение да тръгва, а само смътно усещаше, че нещо не е наред. – Ще продължим заедно по пътя. Има неискреност в тези хора. Това семейство едва сега разкрива

тайните, които е пазило от векове, и те може би са прекрасни и велики, но начинът, по който го правят, не изглежда съвсем правилен. Знаеш ли, по време на всеки един урок аз изпадах в състояние между медитация и сън. Цялата тая музика и всички тези специални представления ме притесняват. Не ми позволяват да мисля ясно. Чувствам се като хипнотизиран. Ето защо смятам, че времето ми тук изтече. Тръгни с мен. Не оставай тук и не жертвай бъдещето си. Ти искаш да разказваш истината. Искаш да накараш повече хора да я търсят. Ще се върнем на пътя и ще продължим нататък.

Търсещия Просветител гледаше Момчето, ужасен.

- Тръгвай, ако искаш, при това точно преди края. Аз оставам – твърдо заяви той. – Някой ден, ако искаш да се върнеш и да довършиш обучението си, заповядай. Аз ще предупредя Последователя, че може да се появиш, след като осъзнаеш, че няма по-велика истина от това.

- Сбогом - каза Момчето. – И ти благодаря за дългия път, който измина с мен.

- Много е вероятно да се срещнем отново – каза Просветителят, след като Момчето вече се беше извърнало. – Скоро ще ни изпратят по света и може да се окаже, че вървим по един и същи път. Затова ти казвам довиждане. Можем да си помагаме, ако се срещнем отново.

Момчето не отговори. Просто тръгна през селото, за да вземе малкото багаж, който имаше. В Древното учение имаше достатъчно истини, които то чувстваше, че са много важни. Но обитателите на къщата искаха твърде много в замяна. Не разбираше също така защо бяха всички тези пози и представления. Защо истината трябваше да се украсява? Защо отричаха книгите и медитацията? Това са все неща, които по природа са полезни. Пък и в крайна сметка, ако знаеш истината, можеш просто да я изречеш или да напишеш книга за нея. Тогава тя би стигнала до

достатъчно хора, защото, когато човек усети, че нещо е истинско, иска да го сподели. Преди да се появят глашатаите, по този начин хората са научавали всичко, което им е било необходимо. След като те се появиха, постепенно хората бяха забравили да вярват на най-близките си.

Когато излезе от селото, Момчето още веднъж тръгна по прашния път. Вече не носеше почти нищо със себе си. Дори беше изоставило част от книгите. Спомни си времето, когато тръгна, толкова отдавна. Тогава пътят беше широк и оживен. Имаше място да се разминат повече от четири карети, а хората пътуваха във всички посоки и имаше много шум и глъч. Толкова дълго беше вървял сам или с Търсещия Просветител, че не беше забелязал как пътят постепенно се бе стеснил. Каруците вече трудно се разминаваха и все по-рядко се срещаха хора.

Момчето вървеше през горещите дни и почиваше през хладните нощи. Пред погледа му се сменяха селца, градове и гори. Хората, които се срещаха вече толкова нарядко, го гледаха с интерес и го заприказваха. А Момчето говореше с радост с тях просто защото не виждаше хора често. А всички обичат компания, дори когато няма нищо конкретно, за което да говорят. Всички те бяха пътници. И всички говореха за пътя, който бяха изминали. За причините, които ги бяха накарали да поемат по него. Всички следваха различни посоки. Понякога пътищата им се пресичаха, а друг път се разминаваха. Сред тях имаше и начумерени и отчаяни хора, които се връщаха обратно. Те го предупреждаваха:

- Момче, връщай се, докато е време. Вървях половин живот и не постигнах нищо. Този път не води доникъде.

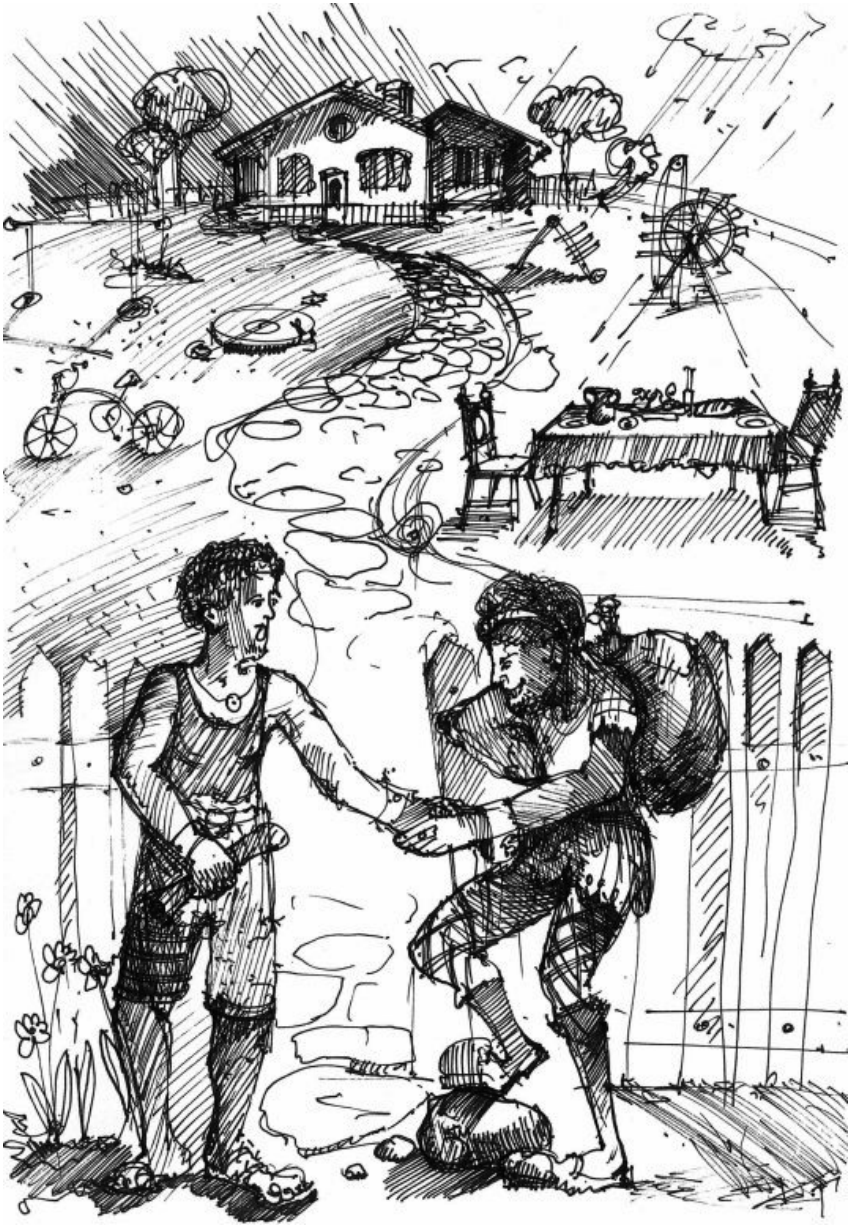
Но Момчето не ги слушаше. Беше научил от Смелия Предприемач, че ако искаш да стигнеш до крайната цел, не трябва да пестиш сили за обратния път.

Затова вървеше и вървеше. Един ден стигна до една самотна къща насред полето. Цялата трева около нея беше окосена,

дърветата бяха прилежно подкастрени. Макар и да личеше, че собственикът е беден, за къщата се полагаха грижи. От оградата, през целия двор, до самата постройка. Из двора бяха пръснати различни ръчно направени сглобки, някои доста по-високи от човешки ръст. На Момчето му стана много интересно за какво служат и зачака покрай оградата. Искаше да надникне и да види кой живее толкова надалеч от всички останали.

След известно време излезе един младеж, който носеше наръч дърва. Така пътникът срещна

УПОРИТИЯ СПОРТИСТ

Младежът забеляза Момчето, което беше застанало до оградата. Момчето, което отдавна вече не беше момче, си даде сметка, че е раздърпано, брадясало и измършавяло, защото напоследък още повече беше разредило храненията. Младежът, който беше по-млад от него поне с десетина години, беше спретнат и избръснат. Фигурата му подсказваше, че спортува, и то активно.

Без да бърза, младежът тръгна към оградата.

- Здравей, пътнико! – поздрави той и се усмихна с топла и сърдечна усмивка.

- Здравей - усмихна се насреща му Момчето.

- Какво те води насам?

- Вървя по пътя и той ме доведе до твоята къща. Тя ми направи впечатление, защото е единствената на това поле и е много спретната. Почти колкото теб. Кой си ти?

- Аз съм спортист и ходя на състезания в града на краля. Тук живея, защото ми е по-лесно да се съсредоточавам в подготовката си, когато съм далеч от града. Всеки ден тренирам и работя в къщата. Също така уча. Хората говорят за спортистите, че не са от най-умните, но аз съзнавам, че спортните състезания са до време. Затова, ако мисля за бъдещето отсега, ще мога впоследствие да се занимавам с каквото ми сърце иска. Влез да починеш и да се нахраниш.

Момчето наистина беше гладно и благодари на младежа за добрината. Седнаха да обядват. Храната беше проста, но обилна. Двамата дълго се храниха и говориха. Младежът, който не пътуваше много, а само от време на време отиваше до града на краля, за да се яви на поредното състезание, беше много заинтригуван от странстванията на Момчето. Той слушаше жадно историите за пътешествията и преживелиците на Момчето. Рядко коментираше и когато зададеше въпрос, Момчето се изумяваше колко точно усеща същината. Момчето му разказа за това как е решило да тръгне и какво му се е случило. Докато разказваше на

младежа за живота си в дома на Смелия Предприемач, той го попита дали момичето не му липсва и не се ли пита дали не е направило грешка.

На Момчето наистина му ставаше тъжно понякога, особено когато в хладните нощи си спомняше топлите обятия на момичето. Но не можеш да се върнеш назад. Дори да го направиш, няма да намериш онова, което си оставил след себе си. И той призна на младежа:

- Да, липсва ми, но само понякога, когато силите ми отслабнат и се почувствам самотен. Случвало се е да си мисля, че може би бихме могли да сме щастливи заедно, без да търсим каквото и да било или да пътуваме. Но тогава си давам сметка, че ако тогава бях останал, никога нямаше да науча каквото знам и да видя толкова красиви места. Никога нямаше да се запозная с толкова много интересни хора. И тогава съжалението ми минава и се връщам отново в настоящето, където съм пътник и спя покрай пътя, ако не намеря подслон.

Още не беше станало късно, но младежът каза, че трябва да си ляга, и покани Момчето да му погостува за известно време. Каза, че ако му помага с работата, може да му осигури храна и подслон. А в една къща винаги има работа. Така ще може да му разкаже още истории през следващите дни. На Момчето дотогава не му беше хрумвало, че някой може да се интересува от неговия път, но въпреки почудата си прие поканата на любезния домакин.

Момчето остана само до камината и дълго гледа пламъците, докато сънят не го пребори. На следващия ден Момчето, което беше свикнало да ляга, когато му се доспи, и да става, когато се събуди, отвори очи по-рано от обикновеното, разбуден от ритмични звуци, идващи от двора. Стана, отиде да се измие и излезе навън. Младежът правеше упражнения. Момчето чак сега разбра какво представляват сглобките в градината. Явно младежът си беше направил уреди, за да може да прави на тях разни

упражнения. На някои от тях висеше и се набираше. На други сгъваше крака към корема си. На трети се изправяше на ръце и ползваше собствената си тежест. Момчето си направи кафе и гледа как Спортиста се упражнява чак до пладне. След което младежът отиде да се изкъпе и обръсне.

Когато приключи, каза на Момчето да му помогне малко с работата в полето. Момчето се съгласи на драго сърце. Работиха почти през целия следобед. А в почивките, докато Момчето отдъхваше, разказваше на Упоритя Спортист за пътешествията си. Въпреки че Момчето беше по-голямо от Спортиста, тежката физическа работа го измори повече. В края на деня всичко го болеше.

- Изглеждаш като пребит – подхвърли Спортиста, докато приготвяха заедно вечерята. – Изобщо не си трениран да понасяш физически натоварвания. Тялото е единственото превозно средство, което имаме за цял живот. Ако не се грижим за него, се обричаме на постоянен дискомфорт и дори болести. Може би не е лоша идея да започнеш да се упражняваш заедно с мен.

Момчето реши, че това всъщност е чудесна идея. От своя страна той започна да учи младежа да медитира, защото спокойствието можеше да му бъде от полза следващия път, когато отидеше на състезание. Всяка победа зависи колкото от физическата ни подготовка, толкова и от увереността, която имаме в собствените си сили. Самообладанието също е от ключово значение. Ако умът ни е спокоен, можем да се справим с всичко и да видим решение във всяка ситуация. Както в живота, така и в спорта.

През деня Момчето се учеше от младежа да работи на полето и да прави упражнения. Дойде му като приятно разнообразие на работата на ума. Започна да разбира, че може би има някаква връзка между ума и тялото, защото, след като тялото му укрепна, определено започна не само да изглежда, но и да се чувства по-

добре. Започна да става с изгрева и да излиза с младежа на двора. Установи, че да правиш упражнения рано сутрин, действа събуждащо и умът е зареден с енергия и ентусиазъм през целия ден. Упражненията, които правеха, не бяха сложни и се правеха предимно без помощта на сглобените от младежа уреди. Правеха лицеви опори, коремни преси, клякания. Момчето ги предпочиташе, защото така беше независимо от всякакви уреди. Това означаваше, че когато един ден продължеше по пътя си, то можеше да прави всички тези упражнения, без да се притеснява за уреди. Започваха с по няколко серии от трите упражнения, после правеха набирания, след това младежът отиваше да бяга, понеже му трябваше издръжливост за състезанията, докато Момчето оставаше в двора, за да тренира още със собствена тежест.

Когато тялото на Момчето укрепна, физическата работа във фермата престана да му тежи. Дори му доставяше удоволствие да мята на рамо кобилицата и да носи пълните кофи, които преди едвам повдигаше с две ръце. Или да размахва лопатата. Движеше се по-бързо и уверено, защото тялото му пращеше от сила. Тази енергия сякаш събуди ума на Момчето и то мислеше по-ясно от преди. Защото, когато тялото е здраво, умът се радва и работи по-добре. Когато умът работи добре, мисълта е ясна.

Вечерно време ролите се обръщаха. Тогава младежът се учеше от историите на Момчето. Младежът му се възхищаваше и мислеше, че той печели повече от това общуване. Момчето се чувстваше неудобно, защото никой досега не му се беше възхищавал. Но двамата се сприятелиха и разговорите им се проточваха дълго. Момчето разказваше за уроците, които беше научило от Просветителя, от Предприемача и от Последователя на Древното Учение. Също така разказваше на Спортиста и за знанието, което беше намерил в книгите, които беше прочел.

***

- Я ми кажи, защо се бръснеш всеки ден? – попита един ден Момчето.

- Когато живееш в гората като мен или когато пътуваш, както ти правиш, е хубаво да имаш нещо, за което да се хванеш, което да ти напомня, че не си животно, а човешко същество.

- Не разбирам - каза Момчето.

- Имаше няколко ферми в околността – обясни Момчето. – Обаче никои от хората, които живееха в тях, не издържаха на живота в гората и най-вече на самотата. Когато прекарваш дълго време сам, възможно е умът ти да се обърка. И ако няма кой да ти го каже, става още по-зле, без да разбереш. Имаше такива, които отидоха да живеят в града, за да има хора около тях и да не се чувстват самотни. Други спряха да се къпят и се занемариха, но продължиха да живеят тук. Един избива животни в гората с капани, но имам чувството, че го прави повече за удоволствие, отколкото за прехрана. Друг уби един пътник, който му се беше помолил да пренощува във фермата му, и гвардейците го отведоха. Трети се самоуби. Това, което ги погуби, беше, че забравиха, че са човешки същества.

- Чакай, чакай - спря го Момчето. – Съжалявам за хората наистина, но това няма нищо общо с моя въпрос. Аз те попитах защо се бръснеш всеки ден, след като живееш в гората.

- Именно заради това! – разпалено каза младежът. – По същата причина, поради която тренирам всеки ден, въпреки че състезанието е още далече! По същата причина, поради която обличам чисти дрехи, макар че не се срещам с никого! По същата причина, поради която се къпя всеки ден! Това ми напомня кой съм! Дисциплината ми дава сила и ми дава самочувствие. Не съм различен, когато живея в гората и когато живея в обществото.

Момчето се замисли. Имаше много истина в думите на Спортиста. Ние сме това, което правим, когато никой не ни гледа. Ако си разпуснат и небрежен, когато никой не те гледа, това те кара

да се чувстваш под напрежение, когато някой те гледа, защото може да разкриеш някоя своя страна, за която дълбоко в себе си знаеш, че не е за показване. Момчето се замисли колко се е променил, откакто тръгна по пътя. Трудностите, с които се беше сблъскал, и най-вече липсата на храна, го бяха направили внимателен при изразходване на ресурсите си. Нещо, което преди му беше непознато. Откакто започваше деня си с упражнения, това беше прочистило съзнанието му от лошите мисли и дните му минаваха, изпълнени с радост и добро настроение.

Въпреки че Спортиста беше толкова млад, в думите му имаше много мъдрост. Дисциплината понякога е единственият ни съюзник в трудни моменти. Тя ти помага да не се откажеш, когато стане трудно. Тя те кара да продължиш, когато знаеш, че действията ти може да не донесат резултат веднага или дори никога.

Във фермата на младежа нямаше животни. Само градини с различни плодове и зеленчуци, а също така и жито. Всеки ден те прекопаваха и поливаха растенията. Градините бяха поддържани, а къщата - в идеално състояние. Защото, когато са подредени мислите ти, тогава и всичко около теб също е в ред. Ако мислите ти са объркани, тогава и стаята ти е разхвърляна, къщата ти е занемарена, а плевелите избуяват и в градината, и в ума ти. Каквото е вътре, това е и отвън.

- Момчето един ден се зачуди защо няма животни във фермата. В крайна сметка ядяха простата, но много вкусна храна, която им даваха градините, но Момчето много отдавна не беше вкусвало месо и му се прииска да си направят скара.

- Нима ядеш месо? – учуди се Спортиста.

- Ям, разбира се! А ти не ядеш ли? – от своя страна се изненада Момчето.

- Това е най-вредната храна! – възкликна младежът и после обясни: – Освен че месото се смила трудно и предизвиква малък

бунт в стомаха, когато убиеш животно, смъртта остава в него, в течностите на тялото. Съществува нещо като клетъчна памет, която съхранява ужаса на животното от очакващата го участ. Освен това изпитвам особено чувство, като знам, че ям храна, която е била живо същество. Повечето хора, които живеят в градовете, никога не са виждали труп на животно, а ако бяха - нямаше да го ядат. Или поне така си мисля.

Момчето гледаше учудено и се чувстваше доста объркано. Догади му се. Знаеше откъде идва месото, но сякаш не се беше замисляло особено по този въпрос. Беше вече сигурно, че сериозно ще се поколебае, преди да хапне месо отново. А младежът продължи:

- Освен това преди имах животни. Аз самият ядях много месо, докато един ден не ми стана жал. Те са живи, имат деца, емоции, страхове...

- Стана ми тъжно! – прекъсна го момчето.

- Да, темата е неприятна,– смили се Спортиста. – Само запомни от мен. Както се храниш, така ще се чувстваш. Ако ядеш жива храна, ще бъдеш жизнен. Ако ядеш смърт... Сам си отговори.

- Разбрах те – каза Момчето. Беше направило избор.

- Спортиста гледаше към Момчето и се усмихваше. След това каза:

- Както е важна дисциплината за тренировките, така е важна и за храненето. Храната е енергия за тялото. Нима не е ясно, че трябва да осигуряваш качествена храна на тялото си, за да се чувства то добре? Можеш да си набавиш всичко необходимо само от ориза и картофите например. Или от плодовете и зеленчуците. Имаш голям избор от храни, с които да заместиш месото и това също ще се отрази и на здравето ти - ще бъдеш много по-добре. Освен това ще се избавиш от чувството за вина, че си отнел живот, за да можеш да се нахраниш. На мен специално подобна отговорност много ми тежи.

- Ами ядките, те добра храна ли са? - попита Момчето.

- Да, разбира се! - усмихна се Спортиста. – Много са полезни. И вкусни. А и как да не са, нали са жива храна!

Момчето продължи да живее при Спортиста още известно време. Възхищението вече беше взаимно. Момчето се учеше с всеки изминал ден от примера на Спортиста, макар че не съзнаваше това. Научи се да си приготвя нестандартни салати и след като им свикна, му се струваха много вкусни. Научи се да пие много вода, защото според Спортиста тя е основна за правилното функциониране на тялото, особено за изхвърлянето на натрупаните отрови. Научи се да ходи с чисти дрехи, обръснат и спретнат.

Когато тялото на Момчето заякна, то започна да прави експерименти. Постоянно получавше потвърждения, че тялото и умът са свързани. Мислеше си, че ако десет минути медитация на ден носят невероятно спокойствие и позитивна промяна, то вероятно няколко минути спорт дневно също биха повишили тонуса му. Ако с малки, но редовни упражнения можеш да се чувстваш, както се чувства един активен спортист, то това би бил най-големият подарък, който можеш да си направиш.

И Момчето започна да намалява упражненията. Накрая стигна до петнадесетминутна програма от различни упражнения, с която не само поддържаше постигнатата форма, но дори едва забележимо развиваше тялото си.

- Това е глупаво - присмя му се един ден Спортиста. – Ти приключваш тренировката, преди аз да съм завършил загрявката.

- Така е - каза Момчето. - Но тя трябва да е приложима в ежедневния живот, защото не всички искат да бъдат спортисти, а имат съвсем различни занимания.

Момчето се беше променило много, откакто гостуваше на Упорития Спортист. Усмихваше се по-често и беше по-енергично. Един ден момчето усети, че пътят отново го зове.

- Скоро трябва да тръгвам - каза то на Спортиста. – Мина толкова време, откакто пристигнах, и наистина научих много неща от теб. Как да съм дисциплиниран, защото това ми дава голяма сила. Как да се грижа за себе си, защото тялото ми е единственото превозно средство, което имам, и е хубаво да се чувстваме добре заедно. Как да внимавам какво ям, понеже това, което ядем, определя как се чувстваме. Как да бъда отговорен и да ставам рано сутрин, дори когато не е необходимо, защото така денят се удължава и може да се свършат много неща. Научих се дори как да пера, за да бъда винаги чист. Благодарение на теб сега в главата ми е подредено и знам, че каквото е в ума ми, такова ще бъде и около мен.

Благодаря ти, приятелю! Ти ми даде подслон и храна за толкова дълго време. Отговори ми на много въпроси! Но още отговори чакат да бъдат открити напред по пътя. Време е да потеглям.

- За мен беше удоволствие! – отговори Спортиста. – Винаги ще помня да бъда спокоен във всяка ситуация, за да не позволявам на ума ми да ми разказва приказки. Ти ми даде много. Всичко, което ми разказа, ме научи как да живея. Научи ме да не се отчайвам. Запомних винаги да казвам истината, защото това е важно. Сега върви по своя път, а аз ще продължа по моя и ако някога се срещнем отново, ще се радвам да споделим преживяното. Довиждане, пътнико, и се пази!

Момчето излезе от портата и тръгна по пътя. Вървеше с леко сърце и усмивка, а дните отминаваха. Горещината и баирите вече не представляваха пречка за него, дори му доставяха удоволствие, защото тялото му беше здраво и силно. Дори препятствията по пътя му доставяха радост, защото така можеше да премери силата си. Преди да срещне Спортиста, пътят беше труден и Момчето, въпреки че не се отказваше, понякога се отчайваше. Сега знаеше, че нищо не може да го спре. Където и да го отведеше пътят, той беше решен да стигне там.

Понякога минаваха дни, преди да срещне друг човек. Тези хора се различаваха много от Момчето, което всеки ден, след като се събудеше, правеше упражнения и се бръснеше, обличаше се с чисти дрехи и спазваше дисциплина, въпреки че вървеше сам. Просто си спомняше себе си.

Крачките на Момчето бяха леки и го водеха по-надалеч, отколкото някога си беше представяло, че може да стигне. Един ден, докато вървеше, стигна до една странноприемница. Влезе, за да може да отпочине и да се нахрани, дори се замисли дали да не пренощува, защото беше се уморило да спи на твърдата земя покрай пътя и жадуваше да се отпусне в чиста постеля. В странноприемницата нямаше много хора и Момчето си поръча супа и хляб със салата от домати, за да хапне някаква прясна храна. Парите, които носеше със себе си, бяха намалели съвсем и Момчето рядко спираше да хапне нещо различно от запасите, които носеше от фермата. Винаги обаче, когато сложеше залък в устата си, оскъдната храна му се струваше като истинско пиршество.

Странноприемницата носеше следите на времето с достойнство - всичко вътре беше овехтяло, но идеално излъскано и поддържано. Нямаше много хора, само трима самотни пътници, всеки седнал на отделна маса. Малките прозорци не пропускаха достатъчно светлина и затова бяха запалени и няколко свещи, които сякаш правеха сумрака по-плътен.

На съседната маса седеше възрастен мъж, гладко избръснат и с дълга посивяла коса. Беше покрит с нещо като одеяло и доколкото Момчето можеше да види, това беше всъщност връхната му дреха. Лицето му беше непроницаемо и той се хранеше в мълчание. Всички се хранеха безмълвно и се чуваше единствено потракването на приборите. Момчето се взираше в мъжа с интерес, но си помисли, че не е учтиво да зяпа така, докато човекът се храни, и тъкмо щеше да извърне поглед, когато възрастният мъж вдигна

очи и се вторачи в него. Очите му бяха проницателни, но някак приветливи, и той се усмихна. Усмивката стоеше на лицето му малко неестествено, като неканен гост, но въпреки това излъчваше топлота.

- Изглеждаш сякаш си изминал дълъг път - промълви мъжът и въпреки че говореше тихо, гласът му сякаш изпълни залата.

Момчето се стресна от думите му и незнайно защо огледа другите пътници. Никой дори не погледна към тях, просто продължиха да се хранят.

Така Момчето срещна

ТАЙНСТВЕНИЯ ШАМАН

- Така е – каза Момчето. Нямаше какво да добави.

- Очите ти са видели много неща – продължи тайнственият човек. – Защо не седнеш да си поговорим. И без това, когато хората пътуват, устата им се слепва от мълчание. Щом като животът ни е срещнал, да се възползваме от случая и да разменим мисли. И двамата може да научим нещо.

Момчето вдигна чинията си и се премести на масата при възрастния мъж, без да каже и дума. Известно време се гледаха мълчаливо.

- Как така ни е срещнал? – попита Момчето.

- Животът, той направлява всичко - обясни Тайнствения Шаман. –Всичко, което ни се случва, всичко, което можеш да си представиш, е част от голям план, който никое човешко същество не може да разбере, но който управлява пътя ни. Ако не си увлечен в мислите си, можеш да почувстваш посоката и присъствието и да усетиш как те води. Нашата среща например. Изглежда случайна, но случайности няма. Според животът ние има какво да научим един от друг и затова погледите ни се срещнаха. Ето че сега говорим. Това означава, че постъпваме както трябва, следваме потока на силата. Ако се бяхме навели към храната си, можеше да пропуснем нещо важно, което да насочи пътя и на двамата.

След тези думи се храниха още известно време в мълчание. Цялата ситуация се стори много особена на Момчето. Някакъв непознат, покрит с одеяло, твърдеше, че трябва да говорят само защото някаква тайнствена причина го изисква от тях.

- Каква е тази причина и кой си ти? – попита Момчето.

- Наричат ме Тайнствения Шаман – каза възрастният мъж. – Животът управлява пътя ни и ние можем да изберем да правим това, което той иска от нас, или да се съпротивляваме. Когато се съпротивляваме – страдаме, а когато постъпваме в съгласие с него – изпитваме щастие и удовлетворение.

Аз съм част от една общност нагоре в планината, която живее съгласно тези закони. Веднъж месечно слизам до близкия град, за да набавя някои продукти, които не можем да си произведем сами. Никога не почивам по пътя, но сега почувствах, че трябва да се нахраня в странноприемницата. И срещнах теб. Разкажи ми за себе си.

И Момчето му разказа. Спести големите подробности, като говореше предимно за дългия път, който беше изминал. Разказа му и за някои от уроците, които беше научил по пътя. Не знаеше защо, но имаше чувството, че може да се довери на Тайнствения Шаман.

- Затова е трябвало да се срещнем - каза човекът срещу него. – Ти си научил някои ценни уроци по пътя, сега е време да научиш за пътя и за това как можем да използваме това знание в ежедневния живот. Ела с мен в нашата общност. Ти ще запознаеш някои от хората там с онова, което ти знаеш, а в замяна аз ще те науча за живота.

Пренощуваха в странноприемницата, защото вече беше станало много късно. На другата сутрин станаха рано и поеха към планината. Вървяха три дни нагоре по стръмния склон, който от странноприемницата изглеждаше привлекателно като цветна илюстрация.

- Много красива планина! – възкликна Момчето, щом странноприемницата остана далече зад гърба им. – Невероятно живописна.

- Планините са живописни само отдалеч - отговори Тайнствения Шаман. – Когато ги гледаш от пътя, са красиви и живописни, особено ако пътуваш с кон или с карета. Когато обаче започнеш да се изкачваш по тях, стават единствено големи. И стръмни през повечето време.

През по-дългата част от пътя вървяха мълчаливо. Шамана, със своята раница, овехтяла и кърпена многократно, в която носеше месечните покупки на общността, крачеше напред. Момчето,

което носеше багажа си на малко вързопче през рамо, го следваше. Мълчанието не пречеше на нито един от двамата пътници. Вървяха с бърза крачка, като пестяха силите си, за да поддържат скоростта. А Момчето беше научило още от Смелия Предприемач, че ако искаш да достигнеш нещо, някаква цел или дори място в планината, е добре да не се разсейваш по пътя.

По няколко пъти на ден спираха, за да починат. При една от почивките Шамана обясни на Момчето за храната.

- Изглеждаш здрав, но ти личи, че се храниш оскъдно – каза той, след като бяха събрали дърва, за да стъкнат малък огън, на който да си стоплят вода за супа. – Кажи ми как се храниш.

Момчето му обясни, че гледа да се храни предимно с хляб и плодове и зеленчуци, стига да успее да си ги набави по пътя.

- Това е много добра храна – каза замислено Тайнственият Шаман. – Защо си толкова слаб тогава?

- Не знам, може би трябва да се храня повече – предположи Момчето след кратък размисъл.

- Благодариш ли на храната си и задето я имаш? – внезапно попита възрастният човек.

- Не - отговори Момчето. – Не знаех, че трябва. Та това е храна, за какво да съм благодарен.

- Благодарността е много важна – каза сякаш на себе си Шамана. – Благодарността е част от движещата Сила на света. Ако благодариш на храната си, че можеш да я изядеш, и ако си благодарен, че я имаш, тя става много по-стойностна за теб.

- Но как така? – учуди се Момчето.

Шамана му обясни. От мига, в който растението се посади, до момента, в който даде първите си плодове, някой се грижи за него. Житото например трябва да се напоява. След като узрее, някой го жъне и вършее, след това го смила. Изминава много дълъг път, докато стигне до теб под формата на хляб или брашно. Същото е и с плодовете, само че за тях се грижи дърво. И тяхната цел

не е да бъдат изядени от някое гладно същество. Те обикновено съхраняват семето на дървото, от което са родени. Предназначението им е да дават храна на семената, докато станат годни да поемат дългия си път и да станат самите те дървета. Дървото отглежда толкова много плодове, защото много от тях биват изядени, преди да са готови семената.

Шамана каза на Момчето, че трябва да се помъчи да види цялата картина, за да може да осъзнае колко дълъг път е изминала храната, преди да стигне до него. Така няма как да не бъде благодарен, че я има. Освен това изразената благодарност по някакъв начин променя структурата на храната и я прави по-питателна.

Тайнствения Шаман държеше да се хранят в мълчание. Беше споделил с Момчето, че приказките само разсейват и не ти дават възможност да почувстваш храната и да й благодариш през цялото време. За Момчето беше трудно да запази мълчание, защото беше свикнало, когато е в компания, да разговарят, докато си похапват. По дългия път толкова пъти се беше хранило само, че сега му се говореше. Гледаше на почивката като на идеална възможност да поразпита Шамана, но той отказваше да говори точно тогава.

Вторият и третият ден отново минаха предимно в мълчание. Нощуваха на открито. Момчето беше свикнало и беше доволно, че времето е топло. Небето извън града е много различно. Така е осеяно със звезди, че сякаш сияе. А звездите карат хората да мечтаят. Докато гледаше звездите, Момчето също се размечта. Представяше си как стига до края на пътя и там го чака Голямото знание, как после може би се връща и разказва на всички какво е научило. Така те нямаше да имат нужда да ходят толкова надалеч. Или може би накрая на пътя щеше да срещне някоя момиче, което също е търсило дълго, и може би щеше се харесат и да заживеят щастливо и никога да не помисли да се върне обратно. Всеки път

Момчето си представяше различни неща. И продължаваше да върви.

Сега за пореден път то се отклоняваше от пътя, тръгнало след един мълчалив старец. Но продължаваше, защото всеки път, когато се беше отбивало от пътя или спирало, той бе научавало много интересни неща и бе срещало прекрасни хора. Затова и сега продължаваше да следва странника.

Стигнаха до селцето на общността на третия ден по пладне. То беше сгушено в една гора, в близост до река. Момчето не можеше да прецени дали полянката, където обитателите бяха построили своите хижи, е естествено образувание, или те бяха разчистили храстите и дърветата, за да направят място. Постройките бяха от кал и слама. Момчето можеше да види сламките по стените, защото не бяха измазани. В същото време бяха твърде големи, за да ги нарече колиби. Шамана обясни, че сами са построили всичко. В началото бил само той и още няколко човека, с които заедно се установили на това място. След това се присъединили още хора, които търсели отговори. Между тях имало и един зидар, който им показал как да си направят тухлите и да ги изпекат на слънцето, за да бъдат здрави.

Продължиха още известно време да говорят за кирпичените къщи и тяхната направа. Момчето дори отиде да пипне стената на една от тях. Старият човек обясни, че прозорците са разположени така, че да позволяват къщата да стои хладна през лятото и да се отоплява лесно през зимата.

Момчето виждаше, че Шамана много се гордее с постройките. Едната беше по-голяма и той я нарече „общата къща". Влязоха там и Шамана подаде раницата си на една жена, която веднага я отвори и взе да разпределя покупките на стария човек. Момчето видя, че те се състояха от сол, мая и някакви подправки. Очевидно само това не можеха да произведат на място.

Шамана се извини на Момчето и му каза, че трябва да свика Съвета на старейшините, защото го е нямало няколко дни, а освен това иска да го представи и да им каже, че го е поканил да остане за известно време при тях.

- Какъв е този съвет? – попита Момчето.

- В него влизат хората, които се грижат за нашето малко общество - отговори Шамана, но тъй като изражението на лицето на Момчето не се промени, той подхвана отново: – Това най-често са по-възрастни мъже, които са натоварени с управлението на селището. Да си старейшина, е престижно. Всяко младо момче, което иска да заслужи тази титла и да участва във вземането на решения, трябва да изпълни определена мисия. От него се очаква да отиде в чужд град или в непознати земи сам-самичък, където да разказва за нашето общество и учения, докато не набере нови последователи, като на разположение има само две години. След това се завръща тук и продължава с предишния си живот.

- Интересно - каза Момчето. То си мислеше за пламъка в очите, който те кара да пътуваш сам по дългия път единствено за да намериш съмишленици на своята идея. И да си плащаш за това. – Сигурно им е много трудно, особено ако са по-млади.

- Пращаме ги около двадесетгодишни – заяви Шамана. – Така са енергични, пламът гори в тях, но са достатъчно млади и не нарушаваме процеса на присъединяването им към общността, когато се завърнат. А и те се забавляват много, докато разказват за нашите дела. За две години се запознават с много хора и успяват да видят света. Често около тях се събират цели семейства и общества, които се сдружават, играят игри през някои от вечерите и си помагат.

- Това не плаши ли хората? - попита Момчето.

- Ние вземаме мерки хората ни да се обличат и да изглеждат добре. Работят по двама в екип. Раздават също и безплатни книги. Хората обичат безплатните книги и така научават за нас. Понякога

към малката ни общност се присъединяват нови членове, като идват да живеят тук. Друг път продължават живота си, където са, и ни подкрепят отдалеч, като изпращат провизии или пари. Откакто сме създали това място, работим по този начин и досега само процъфтяваме. Сега моля да ме извиниш, но наистина много се забавих.

Възрастният мъж помоли пътьом жената да се погрижи за Момчето и излезе. Жената, която беше облечена в прости и овехтели дрехи, настани Момчето в една от къщите. Явно имаше няколко празни постройки, които не се ползваха от никого.

- Много ли хора идват тук? – попита Момчето.

- За постоянно остават много малко – отговори тя. – Само тези, които искат да се откъснат от заблужденията в градовете и селата или не желаят децата им да бъдат обучавани от училищата на краля. Другите идват рядко, обикновено само за да си починат от шума и напрежението за няколко дни, и после отново си тръгват. Идват и хора, за да си купят от плодовете и зеленчуците, които отглеждаме, защото са много хубави, или само да поязdят и да се усамотят за няколко дни. По този начин също ни помагат - с парите, които оставят на общността. Достатъчно далече сме, за да не ни закачат, и идват само хора, които могат да се изкачат толкова нагоре в планината и имат търпението и силата да го направят.

Когато остана само, Момчето излезе да се поразходи. Нямаше какво толкова да се види в селището на общността. Мястото наистина беше малко, но личеше, че се полагат много грижи за него. Според Момчето тук не живееха повече от тридесет семейства. Бяха предимно млади хора. Къщите, в които живееха семействата, бяха най-близо до откритото пространство в центъра, където се намираше и общата къща. В едно от помещенията й сега заседаваха старейшините. Момчето беше видяло членовете на съвета, когато влизаха на съвещанието, свикано от Тайнствения Шаман. Къщите, където се настаняваха гостите и където Момчето

щеше да прекара нощта, заобикаляха другите в един много широк кръг. Имаше малко по-големи сервизни постройки, които, както Момчето успя да научи от един от забързаните обитатели на общността, бяха складове и помещения за животни. Хората тук не ядяха месо, но явно пиеха мляко и ядяха яйца. Картината беше много по-различна от всички села и градове, в които Момчето беше стъпвало. Беше чисто и подредено. Малко след последната постройка се бяха ширнали ниви и овощни градини. В сумрака се виждаха фигурите на все още работещи на полето хора, които постепенно, докато Момчето съзерцаваше гледката, започнаха да се прибират.

Когато нощта се спусна, се случи нещо магическо. Жителите запалиха голям огън от събрани дърва и сготвиха вкусни гозби. А на празната поляна до общата къща наредиха една голяма маса. По-голяма от всички, които Момчето някога бе виждало. На нея можеха да седнат повече от сто човека.

Съветът беше свършил и всички насядаха около трапезата. Настаниха Момчето от лявата страна на Тайнствения Шаман, който седеше начело на масата. Когато всички се бяха събрали, възрастният човек се изправи и каза едно силно:

- Благодаря!

Хората повториха:

- Благодаря!

И започнаха да се хранят. Всички се хранеха в мълчание и гледаха единствено храната си. Липсата на разговори и отблясъците от огъня правеха обстановката малко призрачна. Момчето искаше да попита какво е обсъждал съветът и какви решения са взели. Беше му любопитно да узнае защо всички тези хора са се събрали и живеят толкова високо в планината. Не можеше да проговори обаче, защото гласът му щеше да отекне в тишината и да наруши тайнственото мълчание. Затова предпочете да се храни и дори не вдигна поглед да разгледа хубаво обитателите.

Единственото, което му направи впечатление, беше, че бяха седнали като едно семейство и явно всеки имаше свое място. Момчето се зачуди дали няма някаква йерархия, която да се спазва в реда на сядането на масата.

Храната беше прекрасна. Имаше плодове и зеленчуци, повечето от които сурови, но и някои задушени. Имаше също и яйца, приготвени по най-различни начини: варени, пържени, бъркани. Виждаха се и други вкусно изглеждащи гозби, някои с ориз, други с картофи. Момчето отдавна не беше се хранило така обилно. Забеляза, че обръща внимание на храната и беше благодарно на всички тия хора, посредством които тя беше стигнала до него. И му беше вкусно.

След като се нахраниха, масата беше вдигната и прибрана толкова бързо, колкото я бяха сложили, а приборите и съдовете бяха отнесени към реката. След това всички се събраха отново на поляната и Тайнствения Шаман застана прав до огъня, където всички можеха да го виждат. Бавно разговорите, които бяха започнали, след като беше приключила вечерята, престанаха и той заговори със силен и плътен глас:

- Приятели - започна той. – Както знаете се прибрах днес. Говорих с кмета на града. Ние живеем в областта, за която той отговаря. Кралят проявява все по-силен интерес към нас. Ние плащаме своя дан в хазната на града, но понеже не изпращаме децата си в техните училища, а нашето отказва да използва техните програми, той става все по-подозрителен. Искат от нас да приемем глашатаите им, които да ни носят вести веднъж седмично. Когато избрахме да дойдем да живеем тук, ние знаехме, че някой ден това може да се случи. В момента, в който решихме да станем независими от системата на краля, знаехме, че той ще се разгневи.

- Но какво иска от нас? – провикна се мъжки глас от малката тълпа. – Ние просто си живеем тук. Не правим никому зло.

- Ние сме различни и това ги плаши – отговори Шамана. - Не им вредим пряко, просто искат да ни няма. Ние служим за пример. Отхвърлили сме системата на краля и техните глашатаи, но въпреки това сме оцелели. На всичкото отгоре наши пратеници учат и други хора как да правят това. Основното, с което те държат хората в подчинение, е страхът, че ако не играят по правилата, ще бъдат изхвърлени от системата и бавно ще загинат от глад. Със самото си съществуване ние опровергаваме това твърдение. Не им остава нищо друго, освен да ни наложат правилата си. А те го правят...

- Чрез стражите! – намеси се възбудено друг глас, този път женски.

- Не! – отговори веднага Тайнствения Шаман. – Не, не! Много по-фино го правят и не използват сила! Правилата се налагат от училище. Без учителите да подозират, защото те обичат децата и ако само знаеха какво им причиняват, нямаше да го допуснат. Но им спускат програми, по които децата да учат. И ги карат да наказват децата, които не учат наизуст и са любознателни и задават многобройни въпроси или се разсейват, като мислят за твърде много неща едновременно. Също така разпределят учителите по различни предмети, за да не може един човек да им представи цялата картина. Това е опасно, защото ако човек види цялата картина, може внезапно да разбере как е устроен светът, а кралят не може да позволи това!

Шамана направи пауза. Погледна хората, които го бяха наобиколили, и погледът му обхождаше лицата им. Спря се на почти всяко лице. Хората чакаха мълчаливо и не се чуваше никакъв звук. Възрастният човек продължи с по-тих и мек глас:

- Знаете какво се случва в нашето училище, нали? Децата се ограмотяват и се научават на важните неща. По всички предмети им преподава един човек. Покриват всички държавни изисквания, но понеже им преподаваме с любов, те не се уморяват и наистина

схващат всичко. Научени са да медитират от малки и затова са спокойни и не се бият. Не изпитват страх. Ние не сме заплаха, но нашите деца са. Те ще знаят. Но дотогава има много години.

Кметът ще иска да разруши нашето общество, но засега единственото, което прави, е да ме убеждава да приемем глашатаите им и тяхната училищна система.

Съветът дълго се съвещава. Решихме на този етап да не предприемаме нищо. Ще оставим нещата такива, каквито са. Припомням ви, че изборът за бездействие също е своеобразен вид действие. Ако нещата станат по-сериозни, ще съберем съвета отново. И ще действаме според създалата се ситуация.

Хората не ръкопляскаха. Нямаше за какво. В най-общи линии, доколкото Момчето разбираше, току-що им бяха съобщили, че положението не се е променило кой знае колко. Поне не към по-добро. Но все пак мнозина кимаха одобрително. Не заради думите, които беше изрекъл Шамана, колкото заради цялостното му отношение. Той не беше се отказал и отстояваше позицията си. Хората винаги харесват, когато някой има своята позиция и я отстоява. Независимо дали е правилна. Кара ги да вярват в собствените си сили.

Вече нямаше нищо важно, което да се обсъжда, но Шамана продължи да говори. Разказа им за града, обясни им какво е купил, разправи им и за пътя. След това им представи Момчето, което вдигна ръка за поздрав и кимна срамежливо. То не обичаше вниманието на много хора да се насочва към него. На малцина им харесва, особено ако се взират в теб директно. Когато погледите на много хора се насочат към теб, се появява силно желание да си пригладиш дрехите. Или се чудиш къде да си денеш ръцете. Възрастният човек разказа на събралите се хора, че е срещнал този пътник в странноприемницата и че е почувствал желание да го покани да остане известно време в общността.

След това всички бавно се разотидоха или се заеха със свои задачи. Както скоро щеше да открие Момчето, тук денят започваше много рано, но и приключваше рано. Всички лягаха скоро след вечерята, за да станат заедно с изгрева на слънцето.

Момчето се приближи към Тайнствения Шаман, който стоеше прав, загледан в огъня, който вече догаряше.

- В огъня има нещо магическо - каза старецът, без да се обръща. –Много обичам да го гледам, защото ме успокоява. Само когато човек е спокоен, може да усети и даже да разбере настоящето. Всичко се подрежда според живота.

- Всичко ли? – попита Момчето. – Ами кралят? Ами бъдещето на общността ви?

- Всичко – отговори Шамана. – Без изключения. Бъдещето сега не е проблем. Ние не живеем в него. Когато стане настояще, тогава ще се тревожим за него. Трябва да внимаваш в какво съсредоточаваш мисълта си. Където е вниманието ти, там отива и силата ти. Ако вниманието ти е насочено в това да се предпазиш от нещо, преди да се усетиш, животът ти ще премине в тревога. Целият живот ще бъде подчинен на страха. Колкото повече вниманието ти се съсредоточава в тревогите, живота ще ти носи повече неща, за които да се тревожиш. Става като омагьосан кръг. Бъди като огъня. Той не се тревожи докога ще му стигне горивото или докъде се простира топлината му. Той просто дава всичко от себе си в ситуацията, в която се намира. Винаги и през цялото време.

- Разбирам - промълви Момчето. – Лека нощ!

Шамана не отговори и Момчето просто се обърна и си тръгна. Не проумяваше как се беше озовал на това необикновено място, сред тези особени хора. Те обаче му харесваха. Имаше много мъдрост в тях и очите им бяха различни. Будни. Поне на повечето от тях.

Дните в общността минаваха, а Момчето помагаше на полето или в домакинството. Навсякъде, където имаше нужда. Неусетно минаха няколко седмици. Всеки втори ден Тайнствения Шаман прекарваше по един час с Момчето. Говореха на всякакви теми. Шамана разказваше на Момчето за живота. Всеки човек има Лична Сила, учеше го той. От друга страна, съществува животът. Когато постъпваме според „случайностите“, ние сме в хармония с него и Личната ни Сила расте.

Всички хора имат желание Личната им сила да расте. Понеже не знаят или не усещат, че могат да се грижат тя да расте сама, те се опитват да черпят от личната Сила на другите хора. Цялото им общуване се свежда до това да успеят да се сдобият с част от чуждата сила. Силата се предава чрез вниманието. Когато един човек общува с някого, той се опитва да получи вниманието му чрез различни сценки и роли, които разиграва в процеса на общуване. Ако сценката е добра и запленяваща, той получава вниманието и съответно силата на другия човек. При продължително лишаване от внимание хората усещат, че не успяват да усвоят чуждата сила и започват да променят сценките на своя театър, опитват нови стратегии. Някои хора стигат до насилие или грубост точно по тази причина. Когато обидиш или дори нараниш физически някого, за известно време получаваш цялото му внимание. Не трябва да се забравя, че понякога и потърпевшият умишлено предизвиква нападателя си, също за да привлече вниманието му. Обратното също е сполучлива тактика. Има хора, които постоянно докосват или милват другите, за да откраднат вниманието им.

Ако сме внимателни с другите хора или им помагаме безрезервно, това е друг сценарий, който разиграваме, но тогава получаваме вниманието на хората под формата на любов. Когато даряваме или получаваме любов - двете страни едновременно се зареждат.

Когато някой се опитва насила или чрез манипулация да получи част от личната ни Сила, нашето тяло усеща това и затваря крайниците ни автоматично и несъзнателно. Тогава изпитваме желание да си кръстосаме ръцете или краката. Правим го, без да се усетим, за да се предпазим от изтичане на сила.

Момчето никога не беше чувало подобно нещо, но му изглеждаше логично и обясняваше явления, за които винаги се бе чудило. Започна да очаква с нетърпение разговорите с Тайнствения Шаман, защото искаше да научи още. Шамана не само че говореше, но и доказваше всичко, за което говореше, с примери от ежедневния живот, като поставяше Момчето в различни и неочаквани ситуации. Момчето узнаваше нещо ново при всяка тяхна среща.

Научи и за живота. Той е добронамерен и знае какво е най-добро за нас. Дава ни знаци кое действие или кой избор ще са най-правилни, трябва само да се доверим. Винаги когато сме поставени в ситуация на избор или стоим на кръстопът, можем да уловим знаците, които ни подсказват кой път ще е добър за нас. Шамана обясни, че най-силният ни инструмент в такива ситуации е нашата интуиция. Тя е онова вътрешно чувство, което винаги знае какво е правилно, какво ще ни донесе радост и какво - неудовлетворение.

Започнаха да работят за развитие на интуицията на Момчето. Шамана скриваше някакъв предмет между къщите и караше Момчето да го издирва само с помощта на усещанията си. Или го оставяше в абсолютна тъмнина да се ориентира за разположението на околните предмети. Той обясни на Момчето, че повечето хора не могат да се водят от интуицията си, защото в главата им е много шумно от мислите, които препускат с луда скорост там. Упражненията по медитация се оказаха много полезни на Момчето в това начинание.

Шамана му показа как веднага и без допълнителна настройка да спира мислите си. Когато човек медитира, му трябва известно

време, за да успокои ума си. В ежедневните ситуации, като се занимаваш с медитация, разчиташ единствено на общото спокойствие, което се изгражда в ежедневието ти. Но ако си изправен пред внезапен избор или инфарктна ситуация, това може да наруши баланса ти и да те хвърли в шумни размишления, които да ти попречат да чуеш тихия глас на интуицията. Възрастният човек обясни, че за да избегнеш това, може да разфокусираш погледа си. Умът е свикнал да обработва постъпващата информация единствено от това, върху което сме се фокусирали. Така може да не забележим много неща, които се случват около нас. Можем например да ходим много пъти на гости на един и същи човек и все пак да не запомним картина, която всеки път е била точно срещу нас, защото вниманието ни е било фокусирано върху домакина. От друга страна, когато разфокусираме погледа си, умът не знае какво да възприеме първо от цялата картина, която се открива пред него, защото всичко постъпва едновременно и затова моментално спира дейността на ума. Зрението един вид го претоварва с входяща информация и така го блокира.

- Добре - каза Момчето. – Ако усетя, че някой иска да злоупотреби с вниманието ми, какво да направя?

- Извърни поглед - отговори Шамана. – Кръстосай ръце и крака - можеш да направиш следното: Представяш си, че се намираш в яйце, направено от огледала. Огледалата са насочени навън и в тях другият човек може да види своето отражение. Това, фокусира напълно вниманието ти в огледалото, което си представяш и го отнема от сцените, които разиграва другият човек.

Това се стори много особено на Момчето и в същото време твърде просто, за да проработи.

- А ако човекът е по-умел? – попита Момчето.

- Тогава той ще знае какво правиш и ще намери начин да ти привлече вниманието – отговори Тайнствения Шаман. – Има начин да се справиш, ако и ти си обучен. Когато усетиш

концентрираното намерение и внимание на друг човек, много е вероятно той да съзнава какво прави. Затова усети какво чувстваш в момента и се опитай да го обърнеш точно наобратно. Ако чувстваш гняв, опитай да се зарадваш. Ако това не го спре, ще трябва да воюваш или да се махнеш от там.

Момчето не продължи да разпитва. Надяваше се да не му се налага да воюва.

***

Един ден, докато Момчето плевеше една градина, в която се отглеждаха домати, Шамана дойде при него, застана отстрани и дълго го наблюдава.

- Как чуваме тихия глас на интуицията? – попита Момчето, без да прекъсва работата си.

- Въпросът ти е абсурден, но няма да ти се смея, защото си неопитен – усмихна се Тайнственият Шаман. – Не си го представяй като истински шепот. За всеки човек е различно, но всички можем да започнем по един и същи начин. В началото, когато умът ти е спокоен и си изправен пред избор или си на кръстопът, ще усетиш, че единият избор извиква в теб безразличие или чувство на лекота. Другият предизвиква отвращение или слабо безпокойство, във всеки случай някакво неприятно чувство. Това се усеща най-лесно в стомаха. Ако изборът е неправилен, стомахът ти се свива. Опитва се да те предупреди. Ако и двата избора не предизвикват никакво чувство, трябва да отделиш повече време. Изчисти ума си, затвори очи и си представи двата възможни варианта на бъдещето колкото е възможно по-подробно. Без да включваш това какво искаш ти. Или по скоро - каквото иска умът ти. Просто си ги представяш. Колкото повече детайли успееш да видиш, толкова по-добре. Тогава, ако умът ти е празен, ще откриеш нещо много интересно. Единия вариант можеш да си го представиш много по-лесно, отколкото другия.

Единият се разгръща без никакъв проблем и успяваш да съзреш ясни картини във въображението си, дори понякога да чуеш звуци или да усетиш миризми и вкусове. Другия вариант почти не можеш да го сглобиш, дори трябва да насилиш ума си, за да работи в тази посока. Вариантът, който си представяш по-лесно, е пътят, по който трябва да поемеш. Разбира се, ако умът ти е винаги спокоен, няма да ти се налага да го успокояваш в трудни моменти.

След тези думи Шамана се обърна и тръгна към лагера, а Момчето продължи да работи. Умът му беше свободен и чист, а сърцето му - леко, докато внимателно премахваше плевелите от градината. Този ден Момчето работи, докато слънцето залезе и докато можеше да вижда. След това се прибра в лагера и спа непробудно чак до сутринта.

На следващия ден Шамана замина, за да направи редовните си покупки за общността. Момчето беше свикнало с тези пътувания. Шамана изчезваше за седмица и после се прибираше с пълна раница. Правеше го всеки месец. Когато него го нямаше, Момчето работеше през целия ден и се опитваше да поддържа ума си спокоен. Така и не успя да се сприятели с някого от общността. Харесваше хората, които живееха в нея, много, но те всички си имаха или своите семейства, или своите задачи. Момчето не им се бъркаше и те не го закачаха. Говореше с тях, но не се сближи с никого.

Момчето наблюдаваше живота в лагера и понякога, като гледаше как някое семейство се грижи за къщата си или как играят с малките си деца, му ставаше тъжно. Чудеше се какво ли се е случило с момичето, с което живееха заедно, докато работеше със Смелия Предприемач. Дали нямаше да е по-добре, ако не си беше тръгнал тогава? Наистина беше събрал много знания и беше изминал дълъг път, но дали нямаше да е малко по-щастлив, ако беше останал при нея. Но бързо прогонваше тези мисли, защото го натъжаваха. Успокояваше се, понеже изобщо не можеше да си

представи как живее с момичето и какво би се случило, ако не беше минал целия този път. А според Тайнствения Шаман това означаваше, че е вървял по пътя според желанието на Силата. Точно както е трябвало да се случи.

Когато Тайнствения Шаман се завърна, беше посърнал и раницата му беше празна. Момчето забеляза това веднага, защото очакваше възрастния човек, за да могат да продължат обучението, докато другите обитатели не усетиха нищо нередно. Шамана влезе в общата сграда, преди Момчето да успее да притича към него, и веднага свика съвета. Момчето се беше научило на търпение. Нещо важно и може би неприятно се беше случило, но нямаше смисъл да се тревожи, защото към момента явно нямаше какво да стори. А и щом имаше време за съвет, значи не беше и толкова неотложно. Когато свършеше съветът, той щеше да научи. Ако нещо е важно, хората рано или късно го научават. Затова Момчето се зае с работата си, вместо да отдаде ума си на безпокойството. Това то знаеше и можеше отдавна. Беше го научило от Упоритият Спортист. Ако се случват тревожни събития около теб, свърши нещо полезно, за да премахнеш лошите мисли.

Съветът продължи и през нощта. Сега вече хората забелязаха, че се случва нещо нередно, и се разтревожиха. Вечеряха с неохота и тишината този път беше тежка и наситена с напрежение. Момчето сякаш усещаше безпокойството на хората около себе си. Чуваше го като някакво жужене. Когато хората са напрегнати, мислите им препускат бързо и може да почувстваш как излъчваното от тях напрежение те залива като тъмна вълна.

По тази причина Момчето се нахрани колкото бързо можа и се махна от събралите се хора. Легна си и заспа, защото само отпочинал можеше да бъде полезен, когато станеше нужда, макар да знаеше, че много хора нямаше да могат да мигнат тази нощ. Когато опасността е неизвестна, умът измисля най-страшните истории и ги представя на очите, които пък отказват да се затворят.

На сутринта, тъй като никой не го повика, Момчето отиде да полее новозасадените овощни дръвчета, както правеше обичайно. Ако дръвчетата не се поливат, докато са малки, те няма да израснат големи и силни и няма да дават обилен плод. Когато дървото е малко и слабо, има нужда от грижи. Когато заякне и порасне, то се отблагодарява за положените грижи с плодовете си и сянката, която хвърля в горещите дни.

Тайнствения Шаман беше научил Момчето, че всички неща, дори дърветата и скалите, имат своята лична Сила. Дърветата, особено когато са в гора, правят точно това, което животът иска от тях, затова порастват здрави и силни. И понеже наблизо има още дървета, които също са в хармония с живота, те всички са свързани в едно цяло. Човек може да възстановява личната си сила от горите. Както и от всички други места, където успее да съзре хармония и красота. Когато Момчето го попита как се прави това, Шамана беше отговорил, че ако успееш да съзреш хармонията и да изпиташ любов към нея, личната ти Сила се възстановява. Момчето беше засадило дръвчетата на равно разстояние. Чрез реда човешките същества създават хармония. И сега, докато ги поливаше, се радваше на това колко съразмерни са малките им листа.

Беше станало пладне и макар слънцето да слизаше вече по-ниско на хоризонта заради наближаващата есен, дните все още бяха много горещи. Тогава едно хлапе дойде да го извика. Каза, че съветът е приключил и Шамана иска всички да са пред общата сграда след по-малко от час. Момчето остави кофата, изтупа дрехите си и се запъти към селото.

Всички вече се бяха събрали, въпреки че оставаше много време до срока, който беше определил Шамана. Напрежението продължаваше да се усеща във въздуха и нечленоразделно се чуваха тихи разговори между хората.

Шамана излезе от общата къща и застана пред хората. Постепенно всички шумове утихнаха, докато този, иначе усмихнат и спокоен, човек ги изгледа с празно изражение.

- Не знам откъде да започна – проговори той с дълбок глас. – Затова ще го кажа направо. Всички знаехме, че този ден рано или късно ще настъпи. Когато пристигнах в града, стражата веднага ме арестува. След като прекарах един ден затворен, ме заведоха при кмета. Градът повече няма да търгува с нас, а всички наши гости ще бъдат връщани. По нареждане на краля. Нашата общност ще бъде обложена с тежък данък: ще бъдем задължени да изпращаме в града повече от половината от това, което произвеждаме. Ще изпратят и инспектори да следят дали изпълняваме нарежданията. Хората, които живеят тук, са на границата да бъдат обявени за изменници на кралството, ако не прекратим пътуванията на младите старейшини в далечни земи. След два дни ще бъде поставена охрана около селото, а старейшините ще бъдат пускани само в посока към нашето селище, за да могат да се приберат, а хората, които не принадлежат официално към нашата общност, учтиво ще бъдат отпращани. Ако някой от вас иска да си тръгне и да се присъедини към обществото в града, може да го направи сега. Който тръгне до една седмица, трябва да се регистрира в населеното място, където иска се установи, да си намери работа, а ако има деца, те трябва да бъдат записани на редовно училище!

След като каза тези думи, се надигнаха гневни възгласи. Безпокойството на тълпата се беше превърнало в гняв срещу решението на краля. Хората почувстваха, че им отнемат свободата. А хората винаги се разгневяват, когато им отнемеш свободата. Ако разберат това. Причината техните събратя в градовете и селата на краля да не бяха гневни, бе, че не знаеха какво представлява свободата.

Шамана вдигна високо ръка, за да призове към тишина, и скоро виковете и шумът стихнаха. След това продължи:

- Съветът дълго мисли какво е най-добро за нас като общност. Не можем да се бием, понеже стражите на краля са много повече от нас. Дори преимуществото ни, че познаваме горите, не може да ни спечели нищо друго освен време. Да не говорим, че кралят ще изпрати стражи и от други градове, ако се наложи. След дълги размишления и обсъждания, продължили цялата нощ, съветът реши: ще приемем решението и ще продължим да живеем тук, но членовете на общността са свободни да си тръгнат, ако желаят. Както всъщност винаги е било. Аз ще отида за ден в планината. Имам нужда да остана за малко сам.

Шамана направи кратка пауза и след това продължи:

- Искам да помоля всички, които ще си заминат, само за едно –надвика той надигналия се шум. – Помнете какво сте научили тук и обучавайте децата си да могат да усещат пътя на живота. Бъдете внимателни обаче: не говорете направо с тях за това, понеже децата общуват помежду си и може да имате неприятности, ако казаното стигне до чужди уши. Обичам ви и се пазете! А сега довиждане!

След като свърши, Шамана рязко се обърна, без да погледне никого, и преди някой да успее да го попита каквото и да било, влезе в общата къща. В началото хората бяха гневни, бяха готови да защитават начина си на живот, но постепенно емоцията им се поуталожи и здравият разум заговори в тях. Някои дори започнаха да опаковат нещата си.

Момчето не бързаше. Знаеше, че е дошло време да поеме отново по пътя. То не се притесняваше, че трябва да се регистрира някъде или че някой ще го търси, понеже винаги бе пътувало. Искаше обаче да поговори с Шамана още веднъж, преди да замине.

Изчака, докато първите семейства тръгнаха, и отиде към общата сграда. Възрастният човек беше излязъл отпред, за да наблюдава заминаващите. Нямаше излишни разговори, хората просто се сбогуваха и тръгваха, всеки по своя път.

- Не очаквах това - каза Момчето с тих глас. – Сигурно ти е много тежко.

- Не, не ми е – отговори Тайнствения Шаман. – Не трябва да се привързваме към нищо, което правим. Ако нещо трябва да бъде разрушено, това ще стане независимо дали искаме, или не. Но ако се вкопчим в него – ще страдаме. То изгражда история в нас, която ние след това използваме, за да играем сценки. Пък дори и само пред себе си. Човек не е историята си. В един момент всичко се развива по план, после животът решава, че сме научили достатъчно, и променя декорите. Ние си оставаме същите, но малко по-богати откъм опит и малко по-мъдри. Благодаря ти, че избра да прекараш толкова време с нас. Сега можеш да вземеш от общите складове каквото пожелаеш и да продължиш пътя си. За мен е удоволствие, че имах шанса да те познавам. Ако някога се върнеш, ние ще бъдем тук. Или поне аз ще бъда тук, ако нещата се влошат твърде много. Пожелавам ти успех по пътя ти, момче!

Момчето разбираше какво иска да му каже Шамана. Явно животът беше решил, че е научил достатъчно, и го пращаше отново на път. Най-накрая тук беше научил защо бе поел по дългия и труден път преди толкова време. Когато интуицията те повика, сърцето отговаря. Ако решиш въпреки това да не го послушаш, то се бунтува. Знаеше и какво щеше да се случи, ако навремето беше останал с момичето. Щеше да чуе вътрешния зов, но нямаше да го последва. И щеше да бъде нещастен.

Момчето се сбогува с Тайнствения Шаман, от когото беше научило толкова много, отиде до склада и опакова малко храна в едно вързопче и го метна на гърба си. След това тръгна отново.

***

Отне му три дни да стигне отново до пътя. Когато наближи странноприемницата, където беше срещнал възрастния човек, той

я заобиколи и продължи по пътя си, без дори да погледне в посоката, от която беше дошъл.

Известно време вървеше, без да се случи нищо особено. Все по-рядко срещаше хора, а пътят видимо се стесни още повече. Градовете и селата бяха още по-нарядко и понякога пътуваше с дни, преди да срещне човек или карета, а понякога минаваха седмици, преди да мине покрай нов град или село.

Веднъж стигна до едно градче, което беше на брега на морето и което отдалеч го привлече с красотата си. Когато влезе през градските порти, тръгна да се разхожда из улиците и бе очарован от красивите сгради, усмихнатите хора и забързания живот по пазарите. Харесваше му атмосферата. Очевидно имаше най-различни хора в него, вероятно привлечени от близостта на морето. Открай време хората са се трупали около морския бряг, защото морето им дава сигурност, препитание и възможност да поемат към далечни земи. Хората обичат да мечтаят, а на някои места това е по-лесно. Мнозина тръгват на път, както беше сторило и Момчето преди толкова много време.

Както вървеше из града, постепенно наближи другия му край, където в една цветна градина се извисяваше сграда. Величествена сграда. От нея струеше достолепие. По прозорците й се виждаха стъклописи, които изобразяваха различни човешки фигури. Момчето спря и се загледа как хората влизат и излизат свободно от сградата. Момчето предположи, че това е свещена сграда на непозната религия, някакъв храм.

Приближи се към входа, но хората сякаш не го забелязваха. Момчето беше с овехтели, макар чисти и спретнати дрехи. Поради това лесно можеше да бъде объркан с просяк между празнично пременените посетители. А хората рядко забелязват онези, които ги молят за нещо или има опасност да им поискат дребни пари. Докато вратата се отваряше и затваряше, Момчето няколко пъти надникна вътре и видя, че е сумрачно, но много хора бяха запалили

свещи. Момчето се престраши и влезе в преддверието. Това беше смела постъпка, защото последователите на някои религии можеха да станат много агресивни, ако усетеха, че не е последовател на техните вярвания, а е влязъл в храма им.

От преддверието виждаше много добре вътре. Имаше хора, които бяха насядали по столове, имаше и такива, които бяха коленичили на земята. Някои хора бяха запалили свещи и стояха мълчаливо, унесени в молитва, а други бавно се движеха сред многобройните изображения по стените, като им се кланяха или ги целуваха.

Момчето беше чувало за религиите, разбира се, но никога не беше се интересувало от тях. Дори вероизповеданието на повечето хора в родния му град не му беше много по сърце и той избягваше всякакъв досег с него. За пръв път стъпваше в храм. Усещаше тишината, която цареше на това място, сякаш изолирано зад стените си от забързания живот в града.

След като гледа известно време, се почувства неудобно и реши вече да си тръгва, но когато се извърна, до вратата стоеше човек в черни дрехи и с дълга черна брада. Той се усмихна на Момчето и попита учтиво:

- Кажи, по какъв въпрос си дошъл?

- Ами по никакъв, просто гледах. Тъкмо щях да си тръгвам – отговори Момчето, което вече беше много притеснено. Не познаваше вярванията на тези хора и се страхуваше, че е направило нещо нередно.

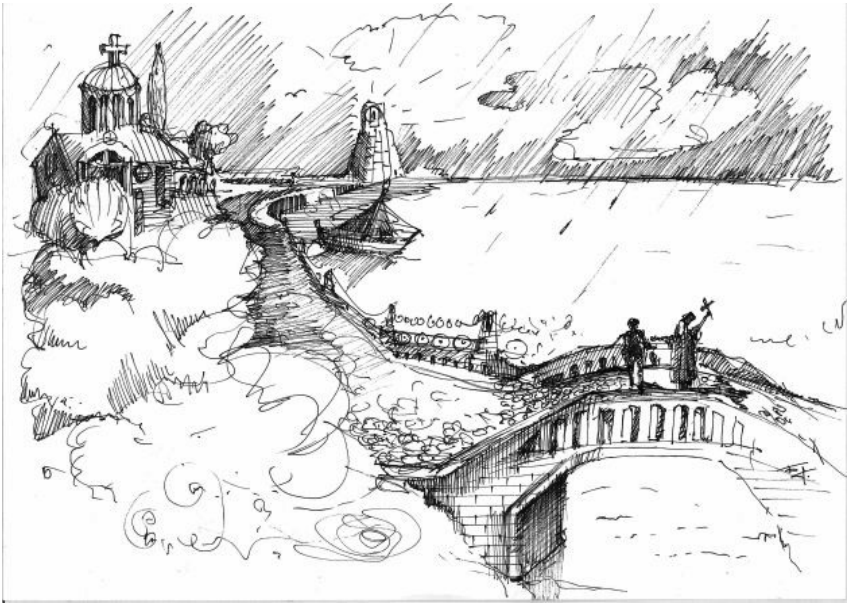
- Ама моля, недей бърза, всеки може да гледа – продължи благо мъжът.

- Но аз не съм от вашата религия – каза Момчето. Знаеше, че когато казваш истината, винаги е по-леко.

- Моля те, влез - каза мъжът. – Всеки е добре дошъл в дома на Бог.

Така Момчето срещна

ОСОБЕНИЯ СВЕЩЕНИК

Момчето кимна и влезе в храма, а Свещеника влезе с него.

Вътре беше тъмно и сумрачно, въпреки многобройните запалени свещи и светлината, която се процеждаше през изписаните стъкла. Таванът беше много висок и опушен, а наоколо се носеше упойващият аромат на тамян. Огромен кристален полилей висеше точно над центъра на помещението. Някои от молещите се заставаха в средата на храма и правеха някакви знаци към дъното на помещението.

Момчето влезе навътре и седна на един стол в края на реда. Затвори очи и се отпусна. В главата му се възцари спокойствие. Медитираше и усещаше как атмосферата на това свещено място му носи невероятно умиротворение.

Когато Момчето излезе от храма, Свещеника излезе с него. Двамата повървяха известно време в мълчание. После Момчето проговори:

- Разкажете ми, моля, в какво вярвате.

- В много неща - каза Свещеника. – Най-вече в любовта към ближния. В това, че трябва да сме добри един към друг. Вярвам, че навремето Божият син е слязъл на земята, за да ни научи на истината. Оттогава ние следваме учението му. Той ни разказа за Създателя, своя небесен отец. Родил се е в една далечна земя. Земя с много пустини и велики каменни градове. Бащата, който го е отгледал, е бил дърводелец. Но истинският му отец, онзи, от когото е произлязъл, е Творецът. Той ни е завещал да бъдем смирени, добри и да постъпваме според вярата си.

- Какво е вярата? – попита Момчето.

- Вярата е същото като знанието. Знанието е следващото стъпало на вярата, съблечено от емоциите. Според вярата, която изповядвам, Великият Творец съществува. Той е всемогъщ и накрая на дните ни ще отсъди дали сме живели добре, или не. Ако постъпваш така, сякаш той постоянно те гледа, ще бъдеш безупречен през цялото време и няма да сториш зло.

- Безупречен – замислено каза Момчето.

- Да си безупречен, означава да постъпваш правилно и справедливо през цялото време. Дори когато никой не те гледа. Да не извършваш зло дори когато може да останеш безнаказан.

Думите на Свещеника напомниха на Момчето за Тайнствения Шаман. Вече вървяха близо до брега, виждаха пясъка, но се движеха под сянката на дърветата и морският бриз разрошваше косите им и развяваше брадата на облечения в черно мъж.

Той разказа историята на тяхната религия. Тя се е родила в пустинята, защото хората от пустинята имат много истории, знаят какво е смирение и са мъже на честта. В началото започнала като история за сътворението на света. Тя учела хората на нравствени ценности, без които не можели да съществуват. След това се появил Синът Божи, който се родил в семейство на дърводелец. Той бил необикновено дете. Всичко му се удавало, но най-много обичал да слуша историите на старите свещеници. След това изчезнал за известно време. Когато се появил, вече знаел всичко. Казвал, че старите учения са добри, както и историите, които разказвали до този момент свещениците. Но нямали смисъл без любовта към ближния. Когато човек успеел да обикне друг човек не като брат, а като себе си, само тогава се доближавал до божественото. Това знание го нямало преди него. Не след дълго различни хора се вдъхновили и решили да го последват и да се учат от него. А той ходел от град на град, като лекувал болни и сакати. Сам той никога не се бил наричал Син Божи, но другите вярвали в неговата божественост. Мълвата за него се разнесла и хората го очаквали, където и да отидел, и му се радвали.

Младият учител извършил невероятни дела, които другите не без основание нарекли чудеса. Много хора се събирали да го слушат и разнасяли словата му надлъж и нашир. Говорел им за това колко хубаво би било, ако възлюбят другите така, както обичат себе си. Казвал им, че с вяра може да постигнат всичко: да се изцелят, да

помагат на другите, да живеят според божията повеля. Достатъчно е да имат вяра дори колкото синапено зрънце, и ще са в състояние и планини да поместят.

Казвал им също, че ако се отърват от чувството за собствена значимост, ще могат да прозрат истината за живота. Те вече имали цялото знание, което им е нужно, достатъчно било да се смирят, за да си го върнат. Казвал им, че хората, които се мислят за важни, са се самозабравили и живеят в заблуждение за истината. Само онези, които могат да чуят историите на другите пред своята собствена, да поставят чуждите интереси пред своите, щели да бъдат допуснати до голямата благодат. Това той наричал *смирение*.

Когато тогавашният крал разбрал, че този човек обикаля градовете и учи хората на тайнството на живота и как да използват това знание, той се уплашил. Ако всички послушали този млад учител, щели да станат свободни, а ако били свободни, той вече нямало да има власт над тях. А кралете обичат властта, защото не познават нищо друго, което да ги кара да се чувстват важни. Те не търсели познание. Той намерил начин да подкупи един от учениците, които следвали младия учител. Ако предложиш пари на неук човек, той винаги ще ги приеме, понеже мисли, че ще му решат проблемите, а по-малкото проблеми за неукия означават повече щастие. Това било странно, защото младият учител не се криел, понеже не се страхувал. Но кралят не знаел това.

След като бил заловен младият учител, кралят разпоредил да бъде убит публично. Той бил толкова хитър, че решил да използва страха на хората за това си деяние. Предложил им те самите да решат дали младият учител трябва да живее. Както кралят, така и хората знаели, че ако те се застъпят за него, всички ще бъдат убити, а семействата им обложени с тежки и непосилни данъци. Затова хората се уплашили и пожертвали своя учител.

Учителят бил различен и вярвал в това, което проповядвал. Преди да бъде умъртвен, той се изправил и казал на всички, че им

прощава. И на враговете си, и на приятелите, които го предали, и на онези, които не се застъпили за него. Прощавал им, защото те не разбирали какво правят. Казал им, че е можел да се освободи, ако пожелаел, защото имал достатъчно вяра, но щял да умре, за да се изпълни написаното в пророчествата. Щял да се остави да бъде умъртвен, вместо да помоли баща си да го избави, за да може всичкото зло, сторено от хора, да бъде опростено и те да могат да започнат начисто. Без зло в сърцата си и с любов към другите като към себе си.

След като Учителят умрял, тялото му изчезнало от гроба, в който било положено. Неговото възкресение било последното му чудо и най-голямото доказателство, че не бил обикновен човек, а е син на самия Бог.

- И така - завърши Свещеника. – Той умрял, но възкръснал. И хората повярвали. Повярвали във Великия Творец и в думите на Учителя. Сега вярваме, че той е бил истински Син Божи. Вярваме, че Великият Творец съществува. Нашият храм се грижи за хората оттогава. Ние помагаме на всички, включително и на кметовете на града, да носят кръста си. И цялото ни дело е насочено към това да разкажем на хората за Великия Творец и да им предадем великите думи на Учителя. Както и да ги убедим, че Учителят наистина е живял, за да могат да следват думите и делата му. За това се водят спорове, но засега печелят хората, които вярват.

Повървяха още известно време в мълчание.

Но това няма значение – каза накрая Момчето.

- Кое? – не разбра Свещеника.

- Няма значение дали Великият Творец съществува – каза Момчето. – Няма значение дори дали Младият учител действително е живял. В думите и делата им или в историите за тях има толкова много истина, че няма значение дали те самите са истински. Историите служат просто за да разберем смисъла на живота по-добре, и няма значение дали наистина са се случили,

или не. Човек просто би трябвало да живее според тяхното учение, за да намери това, което търси.

Свещеника вървеше замислен до Момчето. Слънцето напичаше, а шумът на вълните радваше слуха им. В сянката на дърветата дори чувстваха прохлада.

- Виждаш ли пристанището? – попита внезапно облеченият в черно мъж.

- Виждам - отговори Момчето.

- Виж колко много кораби има. Понякога ми се иска да оставя всичко и да се кача на някой от тях. Да тръгна, за да видя какво има в края на моя път. Сигурно на корабите общо работят няколко хиляди души. Всеки един от тях живее различен живот, има различна съдба. Преплитат се хиляди различни нишки на надежди, желания и мечти. Ако ги последваш, те водят по различни пътища, насочвани от мислите на своите притежатели.

Настъпи мълчание, което нито един от двамата не пожела да наруши.

- Понякога – пръв заговори Свещеника – животът ни предлага твърде много избори. Един живот не е достатъчен, за да успеем да изживеем всички възможни сценарии на съдбата си. Затова трябва да се научим да правим избори. Изборът е кръстопът на съдбата. Аз отдавна съм направил своя, но не спирам да си мисля какво би се случило, ако бях тръгнал и бях последвал копнежа си по далечни земи, който ме влудяваше, докато бях по-млад. Може би щях да направя нещо различно, може би дори нещо велико.

Мъжът замълча за малко и сетне продължи:

- За да знаеш накъде вървиш, трябва да оставиш вътрешния ти глас да те води и да решаваш според него. Но понякога, дори и да сме направили правилния избор, пътят е толкова дълъг и стръмен, че стигаме до момент, когато напред ни движи само волята и упоритостта да не се откажем. А понякога това не стига и съмненията започват да хвърлят отрова в душата. Точно тогава е

важно да продължиш. Тогава Бог разбира кой е достоен и кой има да учи още, преди да заслужи своята награда. Запомни това, моето момче, и дори когато не вярваш и не можеш да видиш дали си на прав път, намери сили, за да продължиш. Ако не минеш последния завой, никога няма да разбереш какво има в края на пътя.

Свещеника направи още една малка пауза.

- Знаеш ли, има нещо вярно в думите ти – каза най-накрая той. – Наистина в думите и делата на Учителя има много истина. А той е казал, че хората се познават по делата им.

- Искам да знам повече - добави Момчето. – Откъде научавате тези неща?

- Ами от свещените книги - каза Особения Свещеник. – Държим ги в храма. Всеки, който пожелае, може да дойде и да ги прочете.

- Бих искал да ги прочета - каза Момчето. – Ценностите, за които говориш, са ми познати. Искам да знам и друго.

- Какво е то?

- Как да приложим вярата си в дела? Как да се смирим? Как да вярваме истински?

- Добреее - проточи Свещеника. – Щом искаш да знаеш, можеш да останеш да спиш в храма. През деня ще помагаш, като почистваш свещниците и миеш пода. През нощта можеш да четеш колкото искаш. И можеш да спиш в стаята на служителите.

И Момчето започна да живее в храма. Стаята на божиите служители беше точно до криптата в подземието. Това караше Момчето да се замисли за всички онези, прекарали живота си в служба на храма, и за тяхната вяра. Има голяма сила в това да отдадеш живота си на идеал, в който вярваш, без да имаш сигурни доказателства. А малко преди да заспи, си представи хората, които живеят около храма. И хората, които са живели преди тях. Всеки от тях имаше лична история. Тя заслужаваше уважение, независимо дали хората са вървели по собствен път, или са изпълнявали чужди

мечти. Дали са били щастливи, или не. Ето това е смирение. Да осъзнаеш колко важни са историите на хората за самите тях.

Докато четеше книгите от библиотеката на храма, Момчето срещна много от идеите, които вече беше приело за свои. Великият творец и неговите дела много приличаха на Силата, за която говореше Шамана, както и на могъщото същество, за което му беше разказал Търсещия Просветител.

Дните минаваха по един и същи начин. Момчето чистеше в храма. След като и последният човек си тръгнеше, отиваше в библиотеката и четеше свещените книги. А те бяха толкова интересни. И разказваха невероятно увлекателни истории. Например в една от тях се говореше за един малък, но храбър човек, който искал да защити своите сънародници от страшен великан. Успял да го победи само със силата на вярата си и абсолютната убеденост в победата си. Това прекратило войната, а дребният човек станал цар на народа си.

Друга история разказваше се за човек, който живял в пустинна страна. Той искал да освободи сънародниците си, които били роби на тогавашния крал. Помолил се на Твореца и той му се явил, разкривайки му малка част от бъдещето. След това човекът предупредил краля на страната за идващите опасности. Кралят се стреснал, но не освободил хората от робство. Накрая човекът повел хората и те избягали, като прекосили пустинята. И вървели много дълго, за да забравят всички, които пътували с него, какво били преживели, докато служели на краля на пустинната страна, преди да се заселят отново в обещаната им земя.

Момчето четеше и си спомняше за всички хора, с които се беше срещало, и за всичко, което бе научило от тях. Всички уроци, които беше усвоил, ги имаше и в свещените книги. Разказваха дори за търпението. Един от великите хора, за които пишеше в историите, бил погълнат от кит по време на пътешествие с кораб, когато той се разбил в една буря. Три дни бил в стомаха на кита и оцелял за

да възвърне силата на вярата си, и след като излезе да продължи живота си в служба на Бога.

Имаше също така и една история за човек, комуто Великият Творец бил проговорил, за да го предупреди за предстоящо бедствие. Момчето умееше да чете между редовете. Според него интуицията на този човек му беше подсказала, че идва голяма катастрофа. Той й се беше доверил и беше построил гигантски кораб на сушата, за да може да спаси себе си и рода си. И въпреки че хората се бяха присмели на действията му, той беше продължил делото си. Бедствието наистина застигнало древното кралство, но този човек оцелял, защото постъпил, както е сметнал за правилно, без да се интересува какво мислят другите. И имал вяра.

Разбира се, в книгите имаше и много други истории и Момчето ги четеше с голям интерес през дългите нощи. Най-много му харесваше да чете и да препрочита обаче историята на младия учител. Всичко в живота му му се струваше интересно, но най му допадаше какво е говорил от планината на хората, които са го следвали. От билото й той съветвал хората да са смирени и да не страдат, когато ги хулят. Да са кротки и да жадуват за истината. Казвал им да са милостиви и чисти в сърцата си. Говорил им в притчи за любовта и вечния живот. И сякаш всичко, което учителят бе казал, беше на ръба да разкрие някаква голяма истина на момчето, но колкото и да четеше и да препрочиташе думите му, тя все му убягваше. Не откриваше отговор на въпросите си. Книгите бяха много интересни и вдъхновяващи, но непълни, сякаш в тях нещо липсваше. Затова един ден той се приближи към Особения Свещеник.

- Помогни ми, моля те – каза Момчето. – Прочетох повечето от книгите в библиотеката, но не мога да разбера как тези велики хора са мислели. Не мога да открия нищо за вярата. Навсякъде пише само какво са правели всички. Без да се обяснява защо или как. Кажи ми ти. Не може да не са ви учили на това.

- Не са - отговори Свещеника. – Аз самият много пъти съм си задавал твоите въпроси. Предполагам, че е имало части от свещените книги, които са били премахнати още в древни времена. Книгите, които четеш, не са писани от самите хора, за които се отнасят, а много по-късно от техни последователи. Повечето от тях са редактирани многократно. Високопоставени представители на вярата ни са се събирали няколко пъти, за да преценят каква част от текстовете да бъдат канонизирани и съответно представени като свещени и каква част от тях да отпаднат, защото не отговарят на целите на вярата. Имало е обаче хора, които, незнайно как, са успели да спасят по някоя част от загубеното познание. Тези хора се организирали в тайни братства и предавали скритото знание само на техните посветени членове, без да я разкриват на външни хора.

- Но това не е редно! - възкликна Момчето. – От опит знам, че винаги трябва да се казва цялата истина. И вашият учител говори за това. Думите ти трябва да разкриват само истината и цялата истина. А хората сами ще решат какво да мислят, когато ги чуят.

- Да, но ако кажеш цялата истина - възрази Свещеника, – хората могат да открият, че учението на учителя всъщност е доста просто. Когато обаче е обвито в мистерия, хората вярват и идват в храма, като разчитат на неговите свещенослужители да им го разтълкуват. А когато идват в храма, оставят и по някоя пара. Много хора се хранят от това. И предполагам, че ги е страх хората да не открият, че всъщност няма нужда от храм.

Момчето гледаше с недоумение. Тези хора твърдяха, че знаят най-голямата истина, и въпреки това я криеха и не позволяваха на хората да се докоснат до нея. И се възползваха от тяхното невежество.

- Ти намираш ли това за правилно? – попита Момчето.

- Трудно ми е да ти кажа - каза брадатият мъж. – Вече сякаш съм приел нещата такива, каквито са. Има смирение в мен. Гледам

да помогна на колкото може повече хора, които идват в храма, за да търсят помощ и упование, но вече не търся отговори. Някой ден може да разбера истината, ако е писано. Ако не, значи така е трябвало да стане.

Момчето не беше съгласно със Свещеника. То си мислеше, че да си смирен, да признаваш важността на другите хора и да се откажеш от чувството за собствена значимост, е едно. Да се предадеш и да се отречеш от истината, е съвсем друго. То помнеше урока на Смелия Предприемач – „Никога не се отказвай!", и не можеше да приеме примирението на Свещеника.

- Никога ли не те мъчи това? – попита то. – Не искаш ли да знаеш?

- Някога исках – отговори Свещеника. – Едно време бях любознателен като теб. Търсех отговори навсякъде, четях и пътувах. Открих, че всички религии и учения си приличат. Поне по нравствените ценности, които проповядват.

Момчето умишлено не говореше за другите религии, защото не искаше да обиди Свещеника, но и той сам беше забелязал сходствата помежду им. Беше открил, че повечето хора, когато чуеха една истина и повярваха в нея, спираха да търсят нещо повече. Вкопчваха се в своята истина и отказваха да видят чуждата. Дори да беше същата като тяхната собствена, но облечена в други думи.

Тогава Свещеника разказа на Момчето какво беше открил. Имало други учения, на други учители. Също толкова извисени и говорещи за високи нравствени ценности като думите на младия дърводелец.

Едното учение например разказвало за млад принц от едно далечно кралство. Когато бил малък, един пророк предрекъл на баща му, че той ще стане или велик крал, или велик духовен учител. Бащата, който като всички родители мислел, че знае какво е най-добро за детето му, решил да избере вместо него пътя му. Ето защо

той държал сина си само в пределите на двореца, където не можел да види какво представляват старостта, болестите и страданието, които били обичайната човешка орис. Дори боядисвал собствената си коса, за да не разбере синът му, че остарява. Кралят правил това, защото бил умен и знаел, че ако един човек изпита състрадание, не би пожелал живота на крал. Поискаме ли да помогнем на другите, ние неизбежно тръгваме по духовната пътека. След време състраданието става неразделна част от собствената ни същност. Но един ден младият принц зърнал един много стар човек. Поинтересувал се защо изглежда така и понеже никой не можал да го спре - все пак бил принц, - открил колко много страдание и болести има по света. След това напуснал двореца.

Дълго време той скитал в търсене на тайната на живота и опитвал различни методи, за да събуди ума си. Решил, че тялото му е бреме и спънка в духовните му търсения, затова се отдал на аскетизъм. Същевременно опитвал да успокои ума си чрез медитация, за да го отърве от страданията, които причинявал сам на тялото си. Тогава един ден, докато седял под едно дърво край реката, видял музикант да минава с лодка и го чул да учи сина си как да настройва своята лютня: „Ако натегнеш една струна твърде много, тя ще се скъса, а ако я оставиш твърде хлабава, тя няма да издава звук“ - казал му той. Тогава принцът получил просветление и се събудил. Разбрал, че никоя крайност не е добра, защото истината е по средата. Така изнамерил Средния път: пътят за примиряване на крайностите. След това словата му имали силата да лекуват. Той учел хората да бъдат смирени и да прощават на другите. Когато питали принца какво значи да си буден, той обяснявал, че трябва да присъстват изцяло в това, което правят. „Когато човек ходи, той трябва да ходи, а когато яде, той трябва да яде“, казвал той. Когато вниманието ни е насочено към настоящия момент, само тогава можем да вникнем и да забележим всеки детайл. Само тогава можем да кажем, че живеем съзнателно.

Разказа му и за друго учение. За друг млад мъж, който бил пастир. Той отишъл в една пещера, където прекарал много време, докато накрая също се събудил и получил знание от великата Сила. Той бил прокуден от родния си град, защото хората смятали, че словата му всяват смут. Той описал великите закони в книга и ги занесъл на хората в един много далечен град. След време той се върнал и завоювал родните си земи като пълководец. Повелите му били най-разнообразни, но всички били практични. От това да мием храната, преди да я изядем, и да бъдем благодарни, че сме я получили, до това да се доверим на Великата Сила и да вярваме с цялото си сърце, че тя ни обича и ще се погрижи за нас.

Във великата книга повелите му били най-различни, но всички били много практични. Започвайки с инструкцията да мием храната си преди ядене и да бъдем благодарни, че сме я получили, та чак до това да се оставим на желанието на по-висшата сила, вярвайки с цялото си сърце, че тя ще се погрижи за нас, че сме обичани от нея, за вдъхване на самоувереност.

Една от великите му повели била, че човек трябва да е гостоприемен. Хората мислели за това като закон и основа на честта. Той казвал, че дори най-големият му враг да престъпи прага му, човекът трябва да му отстъпи собственото си легло и покои. Ако си способен да направиш това, тогава си истински смирен и си се избавил от чувството за собствена значимост.

Вярата на този млад мъж му позволявала да лекува хората, да утолява глада и жаждата им по чудотворен начин, така, както е правил и младият учител от свещените книги на свещеника.

- Ако продължа, мога да говоря до сутринта – каза Особения Свещеник. – Много четох и много знание събрах, но навсякъде историите учат на любов, смирение и неосъждане. Великите хора говорят велики истини и те като че ли са едни и същи. След като те си заминат от този свят, започват спекулациите, най-вече за придобиване на тяхното влияние. Мечтаех да открия какво е

общото между великите учители. Всички те са вършели чудеса единствено за да покажат на хората, че е възможно да се живее и по друг начин. Че има смисъл да си безупречен и да имаш морални ценности. Всички са били добри към другите и са помагали на нуждаещите се. Защитавали са беззащитните и са живеели с достойнство и чест.

Дълго се опитвах да постъпвам като тях, да бъда различен. Исках и да се събудя и да прозра истината за живота. Представях си, че ако успея, ще събера всички религии на света в един храм. Тогава хората няма да имат причина да воюват помежду си и да се мразят. Но хората обичат да вярват в своята правота. Понякога си мисля, че хората се бият, за да докажат своята истина, без да забелязват колко повече си приличат, отколкото се различават техните съждения. Аз остарях и се уморих да се боря да отворя очите на хората. И това, което исках като млад, вече го намирам за невъзможно. Не вярвам, а когато не вярваш, няма какво да те движи към мечтите.

Мисля, че съм по-добре така, както съм. Казах ти вече, смирен съм и гледам да помогна на колкото може повече хора. Затова никога не съм връщал човек от храма. Защото всеки търси нещо и може да го намери, когато най-малко очаква. Дори в последния момент, когато вече се е предал.

Момчето гледаше Особения Свещеник. Дълго време не промълви, защото в думите на мъжа имаше много сила, отчаяние и несбъднати мечти. Виждаше, че той е бил тръгнал по път, който не е могъл да извърви докрай. Независимо че правеше всичко възможно да притъпи копнежите си, в него се чувстваше някаква неудовлетвореност. Момчето изпитваше едновременно съжаление и любов към него. Искаше да му помогне, но не можеш да помогнеш на човек, който няма посока. Затова каза:

- Продължавай да помагаш на хората и твоят Бог ще ти се отблагодари. Аз сега ще продължа пътя си и ще разказвам за теб

на когото срещна. Защото ти си добър човек. Живееш достойно и делата ти са човеколюбиви, а думите мъдри. Може би не е трябвало да се отказваш толкова рано от търсенето, но ако не го беше направил, нямаше да те срещна и нямаше да отговориш на толкова много мои въпроси. Всичко се случва по най-добрия начин в живота ни. Надявам се някой ден да откриеш мир за душата си.

След това Момчето прегърна Свещеника и продължи по пътя си. Нямаше как да му помогне. Когато човек се откаже от мечтите си, той спира да живее. Само изчаква известно време и се разхожда наоколо, докато стане време да го погребат.

***

Момчето прекоси отново града. Оживлението и усмихнатите хора вече не му правеха впечатление. Спря на един пазар, за да си купи провизии. Силата се грижеше той да получава всичко, от което се нуждаеше, и той знаеше, че ако се наложи да тръгне и без храна, нямаше да остане гладен, но нищо не пречеше да й помогне малко, като се грижи сам за себе си.

Стигна до портите на града, откъдето беше влязъл, и тръгна отново по пътя, който вече представляваше тясна криволичеща пътечка. Вървя няколко седмици, без да види нищо друго освен гори и планини. Дори не срещаше и хора. Нямаше и животни. Само някоя птица - самотен орел - понякога се рееше почти до слънцето и кръжеше с разтворени криле. Момчето харесваше тези смели птици. Те имаха мощен замах и когато излитаха, човек можеше да усети силата на крилете им. Когато обаче се вдигнеха високо, за да виждат надалеч, те просто отваряха криле и се носеха според вятъра. Вярваха, че вятърът знае къде да ги отведе и че там ще намерят храна. За една птица храната може да донесе много щастие. Но нямаха нищо против и да погладуват известно време, докато вятърът ги отведе до нови висоти, защото гледката си заслужава. Момчето обичаше да си представя своя път като орел,

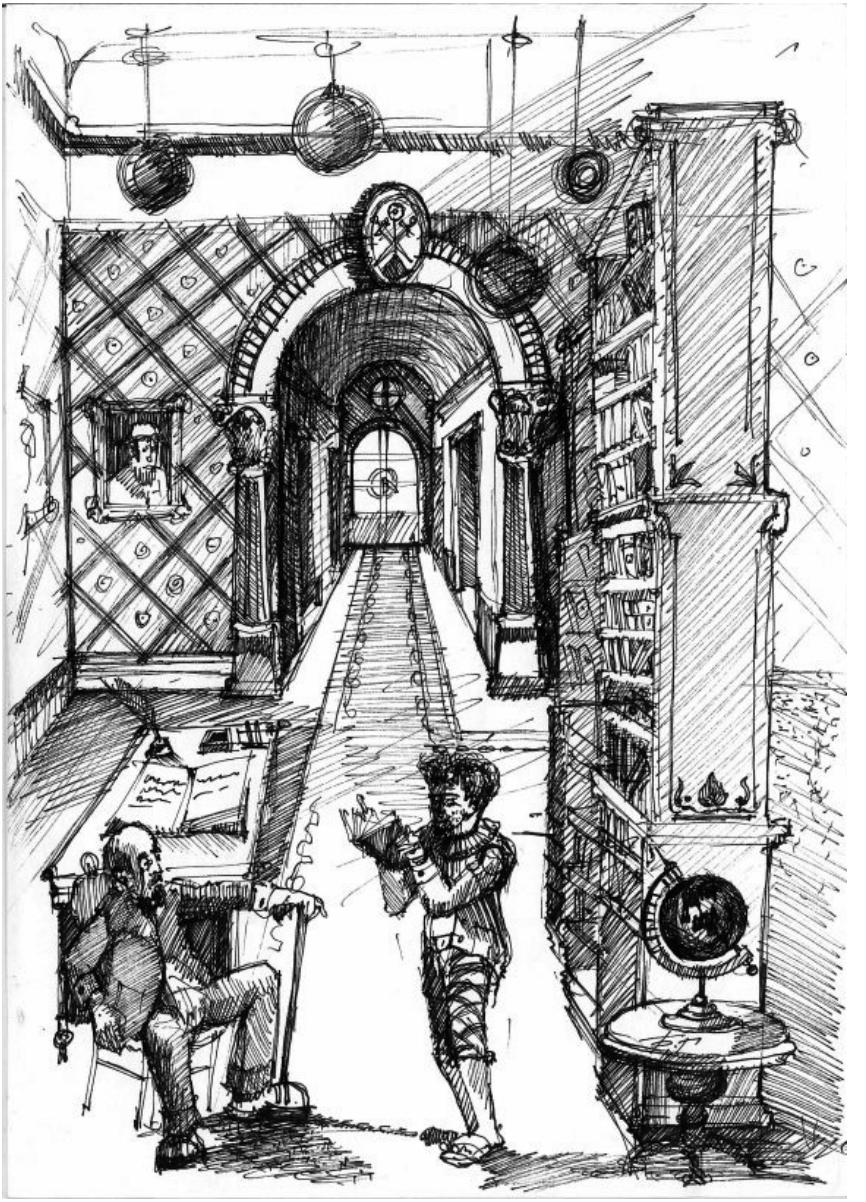
който има едновременно контрол и доверие, носен от силата на вятъра, но разполагащ с мощта на крилете си. Никой не му беше обещал, че ще намери нещо в края на пътя. Но то не се отказваше.

Един ден, след дълго ходене чак до пладне, Момчето спря да си напали огън и да си направи супа от последните останали зеленчуци, които носеше със себе си. Беше в края на една поляна, точно откъдето започваше гора. Беше видяло няколко коли и карети и знаеше, че наближава населено място и можеше да спре и да почине, макар че вече вървеше толкова дълго, че не чувстваше умора. Тъкмо събра дърва и ги стъкми, за да направи огън, когато усети миризма на дим. Някой беше напалил огън в гората. На Момчето му стана любопитно и тръгна накъдето го водеше пушекът. Не след дълго стигна до голяма постройка с ограда от ковано желязо, зад която се виждаше голям двор със зелена и подравнена трева. На двора имаше много хора, повечето от които млади, а пушекът, който Момчето беше подушило, идваше от комина, извисяващ се високо на покрива. Момчето премина през портата, водено от любопитството си, и никой не го спря. Хората по двора седяха на тревата и четяха книги, разхождаха се сами или си говореха по групи. Беше тихо, но пълно с живот.

- Здравей, пътнико - поздрави го непознат глас. Момчето се обърна и видя висок и слаб мъж с дебели очила и посивяла коса. Той гледаше Момчето над стъклата им, а в ръката си държеше незапалена лула.

Така Момчето срещна

СЕРИОЗНИЯ УЧЕН

- Здравейте - поздрави Момчето. – Просто минавах оттук и ми стана интересно каква е тази сграда насред гората.

- Не сме насред гората, пътнико – каза усмихнато човекът с лулата. – Съвсем малко по-надолу по пътя има голям град и ние сме в неговите покрайнини. Това е университет с много студенти. Най-добрият университет в кралството. А ако не се лъжа, няма по-добър от него по широкия свят.

- Значи младите идват тук да учат, така ли? – поинтересува се Момчето. – Нещо като училище, но за по-възрастни?

- Не, момче - някак обидено каза Сериозния учен. – Няма нищо общо с училище. Тук сме събрали всички науки, познати на хората. При нас работят най-сериозните учени. Изследваме всички сфери на познанието. От нас цялото кралство черпи знание. Ние подготвяме своите студенти да бъдат добре информирани. Затова те стават най-добрите специалисти в своята област.

Момчето се стресна. Това бяха самонадеяни думи.

- Имате голямо самочувствие – отбеляза Момчето. – Пътувах дълго, срещнах много мъдри хора. Хора, които знаеха как да реализират мечтите си. Хора, които знаеха какъв е естественият порядък в света. Хора, които помагаха на другите, без да искат нищо в замяна. Какво е вашето знание и с какво то е по-различно от всичко, което съм виждал досега?

- Ние тук уважаваме само истината. И сме постигнали много. Стотици велики мъже са работили, за да стигнат до знанието, което ние на свой ред предаваме на своите студенти. Ние сме стъпили на раменете на гиганти. Всички знаменити учени имат една обща черта: не приемат нищо, без да са го подложили на проверка. Нищо не се смята за вярно, ако не може да бъде ясно доказано и показано многократно. Едва след това се приема за истина се описва в дебелите книги, а студентите го усвояват. Така се подготвят за живота и само най-добрите измежду тях продължават делото на великите изследователи.

Нашите знания са достигнали много далеч. Толкова далеч, че ние можем да променим растежа и големината на житния клас. Така можем да изхраним хиляди гладни гърла, за които иначе храната не би стигнала. Някои от хората, които си срещал, могат ли да направят това?

- Ами един от тях ми каза, че мога да науча много от растенията, когато ги съзерцавам и се грижа за тях – каза Момчето. – Когато покажеш на едно растение, че го обичаш, то става здраво и силно и ти се отблагодарява с много плод. Така че да, мисля, че познавам човек, който може да да влияе върху растежа на растенията.

Сериозния учен изглеждаше объркан за момент. После продължи:

- Някой може да постигне случайно нещо подобно, но ние получаваме резултат всеки път. Ние също така лекуваме хората, когато са болни. Скоро ще заместим животните, които ни помагат в домашната работа, с машини. Изобретихме уреди, които виждат толкова далеч, че можем да преброим звездите. Познаваме силата на огъня и могъществото на водата. Можем да използваме тяхната мощ за собствените си нужди. Дори можем да впрегнем вятъра, ако пожелаем. Строим сгради, каквито хората в древни времена не са виждали. Чрез звук и математика можем да изпращаме съобщения до другия край на света по-бързо, отколкото птица може да прелети. Строим кораби, които прекосяват морета и океани. А нашите знания са известни по целия свят. Кралят и хората са доволни, защото споделяме с тях наученото. И така всички ставаме все по-могъщи.

Благодарение на нас глашатаите се чуват два пъти по-далеч и по-силно. Градовете вече са най-сигурното място за живот, а хората живеят поне два пъти по-дълго, отколкото са живели преди по-малко от век.

- Защо? – успя да попита Момчето, когато Сериозния учен спря, за да си поеме дъх. На момчето му се струваше, че в главата

на този човек не цари спокойствие. Но въпреки напрежението, му беше много интересно да говори с него.

- Какво защо? – изгледа го недоумяващо човекът с лулата.

- Хората по-щастливи ли са, след като живеят толкова дълго? Кому е необходимо да знае колко са звездите, щом светят така красиво и карат хората да мечтаят? Защо да се чуват по-далеч глашатаите, щом единственото, на което служат, е да помагат на търговците да продават по-добре стоката си и на краля, за да държи хората в подчинение? Ако знанията ви носят такава голяма сила, кой гарантира, че хората няма да злоупотребят с тях?

Сериозния учен се замисли. Изглеждаше сякаш е навлязъл в непозната територия и не знае какво да каже или да направи. Момчето не знаеше защо нападна така възрастния човек. Подобна настъпателност не му бе присъща. Предположи, че се е увлякъл от скоростта на мислите си.

- Моля да ме извините за грубостта – извини се Момчето. – Аз по принцип съм спокоен човек. И просто исках да науча от вас с какво се занимавате. Моля да ми простите за прибързаните слова. Сега ще продължа по пътя си.

- Чакай, момче. Ти май си от тези, които мислят - каза Сериозния учен. - Ела в кабинета ми, нека да поговорим още.

Двамата тръгнаха през двора, сред студентите. Сериозния учен вървеше напред и разказваше, а Момчето го следваше и разглеждаше наоколо. Едно време преследвали учените. Влиянието на храма било толкова силно в цялото кралство, че никой не можел да оспорва техните вярвания за устройството на света. Един ден един умен мъж се събудил и започнал да подлага на съмнение всичко, което им внушавала официалната религия. Решил да започне отначало и да изследва нещата в самия им зародиш. Поставял под съмнение множество общопризнати истини, като например това, че земята е плоска. Невероятно, но след като направил изследвания, се уверил, че това не е така. Земята

се оказала кръгла. Можел дори да докаже правотата си, но хората се страхували да го слушат. Те не можели да повярват, че е имал смелостта да се усъмни дори за момент в това, което служителите на храма поддържали за истина. Всеки път, когато откривал нещо ново или забелязвал грешки в твърденията на свещениците, той смело отстоявал позицията си. Заплатил скъпо обаче за своята дързост.

Задето си позволявал да оспорва думите им, поддръжниците и последователите на храма го хванали и затворили. Опитали се да го накарат да признае, че не само се е заблудил самият той, но е искал да въвлече в заблуждение и всички останали. Той отказал. Вярвал в истината и не се отрекъл от нея дори когато го поставили на клада и го изгорили. Идеите му обаче останали живи. Хората се вдъхновили от неговата саможертва, от силата на вярата му. Истината била по-голяма от собственото му добруване. Делото му и откритията му имали значение за бъдещето на човечеството. Затова той изгорял на кладата на невежеството, но идеите му засияли още по-ярко.

След това хората, насърчени от неговия пример, започнали да търсят истината. Поставяли под съмнение всичко, което са им казали, до доказване на неговата истинност. Това се превърнало в нов изследователски подход.

Двамата влязоха в кабинета на възрастния човек. Той беше просторен, по стената в рамки бяха закачени всевъзможни дипломи, на които Момчето хвърли само бегъл поглед. През прозорците се виждаше зеленината отвън, а в средата на стаята беше поставено тежко и масивно дървено бюро.

Момчето се настани от другата страна на бюрото, точно срещу своя домакин, и продължи да слуша тирадата му. Последователите на великия учен започнали да събират знания. Зачеркнали почти всичко, постигнато до този момент. Правели изследвания и опити, докато не стигнели до истината. Първо доказали, че земята

наистина е кръгла. След това направили много нови открития. Знанията започнали да се трупат. Всички, които работели за науката, стъпвали върху постиженията на своите предшественици. Всички открития записвали в книги, за да не се налага следващите поколения да повтарят усилията им.

Известно време напредвали бавно и били преследвани от официалната религия, но знанията се трупали и разраствали. Все повече и повече хора искали да знаят как е устроена Вселената и какъв е механизмът на живота. Колкото повече научавали обаче, толкова повече неизвестни се появявали. Минали няколко поколения от първооткривателите, преди да се намери истинско приложение на всички придобити знания.

Сериозния учен обясни на Момчето, че хората на науката се били разделили на няколко лагера. От една страна, се различавали според областта от човешкото познание, върху която работели. От друга, се разделяли според фундаменталния принцип на изследванията си. Едните поставяли в основата на битието материята, а другите - енергията.

Въпреки голямото различие учените успявали да вървят напред, като спазвали едно основно правило: всяко твърдение трябвало да подлежи на доказване. Това ги бавело, но правело споровете разрешими. Ако не можеш да докажеш нещо, значи то не е истина. Това бил единственият признат аргумент в научните спорове.

От момента, в който се срещнаха, Момчето бе разбрало, че мъжът, който сега вече беше оставил лулата, все така незапалена, обича да спори. Момчето вече знаеше, че спорът по принцип се води за отнемане на лична сила. Също знаеше, че истината е една, независимо от колко различни гледни точки може да се погледне на нея, защото тя се възприема от наблюдателя, но води към същината. Но не каза това пред Сериозния Учен. Знаеше, че ако започне да говори по тази тема, може би ще влязат в спор. А

интуицията му казваше, че сега трябва да слуша, вместо да говори, защото ще научи нещо важно.

Сериозния учен продължи да разказва. След бавния напредък, когато знанията се акумулирали и хората постепенно разбирали все по-добре как функционира Вселената, изведнъж точката на достатъчен заряд била достигната. Когато имаш ясна цел и работиш, за да я постигнеш, цялата енергия се събира и се насочва все повече в желаната посока. За известно време всичко изглежда така, сякаш въпреки усилията си нямаш никакъв напредък. Но истината е, че в това време се акумулира сила. В момента, когато тя достигне достатъчно количество, изведнъж се постига феноменален напредък. Или както го обясняват самите учени: количественото натрупване преминава в качествено изменение.

Хората са виждали това навсякъде. Като спортиста, който тренира и все не успява и не успява, докато един ден изненадва всички, включително и себе си, със своето постижение. Същото се случило в науката. Няколко поколения тя се движела със скоростта на мързелива костенурка. Или поне така изглеждало отстрани и хората се питали отчаяно защо работят толкова много, за да постигнат толкова малко. Всеки човек си е задавал този въпрос поне веднъж в живота. Тогава изведнъж в рамките само на едно поколение науката напреднала толкова, колкото във всички предишни, взети заедно. При следващото - още повече. Изведнъж знанията, които дотогава изглеждали безполезни, станали незаменими, подобрили живота и променили света. Учените открили как да правят дрехи по-евтино и по-бързо откогато и да било преди. Това донесло пари, които купили спокойствие за учените. Те вече не били преследвани и отричани. Имали независимост. Малко власт. Техните знания работели за облекчаване на живота на хората. Давали храна на милиони по целия свят. След това открили начин да се пътува по-бързо и по-сигурно, сега вече може да се прекосяват моретата.

Сериозния учен се наведе към Момчето и с поверителен тон му каза:

- Някои вече мечтаят да летят. Това ще промени света. А някой ден, кой знае, може да полетим към звездите. Тогава мечтите ще станат реалност, а небето няма да е предел, понеже ще има човешки стъпки на луната.

Момчето слушаше в захлас. Знаеше, че когато имаш мечта, никога не трябва да се отказваш от нея, но сега Сериозния учен му даваше обяснение защо. Дори когато изглежда, че не напредваш, продължавай. Един ден ще научиш достатъчно и ще събереш толкова акумулирана сила, че ще успееш да прехвърлиш точката, до която твоите усилия са необходими. Помисли си, че Сериозния учен щеше да хареса Смелия Предприемач. Той носеше духа на великите хора, пред които мъжът се прекланяше.

- Докъде може да ни отведе науката? – попита Момчето. – Наистина ли един ден може да ни отведе чак до звездите?

- Напоследък науката е странна – каза след кратък размисъл Сериозния учен. – Има нови теории, нови дисциплини, които толкова изпреварват времето си, че променят облика на света. Университетите вече не са толкова важни. Всички открития се правят в лабораториите на богатите търговци и те пазят резултатите за себе си. От науката за човека до техническите открития цялото познание остава в полза на това малцинство. Това се случва сега.

И Сериозния учен разказа на Момчето как колкото повече пари имали търговците, толкова повече инвестирали в науката. Но вече не било като едно време. Преди, ако някой направел откритие, бързал да го опише в някоя дебела книга. Тези книги отивали в библиотеките на университетите, където следващите учени ги ползвали. Сега, ако някой открие или изобретял нещо, се опитвал да го продаде и да спечели много пари. От различните науки, които се занимават с поведението на хората, до

техническите дисциплини всички по-важни открития били собственост на определени търговци.

Днес, за да може един учен да продължи работата на друг, трябвало да вземе произведението му или крайния продукт и да се опита по обратен път да разгадае как го е постигнал. Всички пазели в тайна своите резултати. Нищо не се давало даром. Но Сериозния учен не се тревожел. В крайна сметка този модел на конкуренция бил залегнал още от времената, когато всички спорели и се опитвали да докажат правотата на твърденията си. Ако ли не, поне да докажат, че другият греши.

- Добре - каза Момчето. – Но защо тези хора се делят на толкова много групи? Няма ли да са по-силни, ако работят заедно? Когато много хора се обединят в името на една идея, знам, че се получава обща сила с невероятен заряд.

- Когато хората се страхуват твърде много – каза Учения и отново взе лулата си, – те не споделят своите знания или започват да ги продават прескъпо. Мислят, че по този начин стават незаменими за другите, стойностни. Така не могат да бъдат отхвърлени, а това е един от най-големите страхове на хората. По този начин те се чувстват защитени.

Учения извади кибрит, драсна една клечка и най-накрая запали лулата, като издуха гъст облак синкав дим.

- Положението в момента е много особено. От едната страна са университетите, подобни на нашия. Има такива в още няколко други кралства. Ние се опитваме да съберем цялото човешко познание под един покрив. След малко ще ти разкажа какво сме постигнали. Ние нямаме много средства, предимно се издържаме от книгите на учените, работещи под нашите покриви. Получаваме и известна помощ от краля, защото понякога нашите открития са в служба на кралството. Събираме и такси от студентите, които са достатъчно смели да пожелаят новото знание. Ние се занимаваме с новаторски изследвания, търсим знания и жадуваме за истината.

От другата страна стоят интересите на богатите търговци. Те се интересуват предимно от крайните резултати, а не от научните постижения. Всичко, което може да бъде приложено незабавно за увеличаване на тяхната печалба или за ограничаване на разходите им, независимо от коя дисциплина на познанието е откритието, те го вкарват в употреба. Учените, които работят за тях изследват само неща, който носят печалба. Това може да доведе до криза на моралните ценности в бъдеще, но засега никой не е сериозно разтревожен. Те правят практическите изследвания и доработват познанието, което ние сме добили. И малко го разкрасяват, за да бъде привлекателно за хората.

Двамата поседяха известно време в мълчание. Току-що се бяха срещнали, а вече се чувстваха близки. Момчето не можеше да си обясни поведението на Сериозния Учен. Предполагаше, че той не хваща всеки посетител, който пристъпи в университета, за да му обяснява историята на науката и проблемите на съвременните изследователи. Но не искаше да задава въпроси, понеже можеше да развали магията. Понякога е добре просто да приемем това, което ни се предлага на момента. Да се пуснем по течението само за да видим какво ще се случи по-нататък. Нужна е мъдрост, за да можеш да приемеш и да оцениш подаръците на живота.

Сериозния учен пушеше лулата си с наслада и гледаше Момчето през очилата си. Изглеждаше спокоен, но Момчето долавяше някакво смътно напрежение.

- Това е нашето най-голямо предизвикателство - продължи след малко той. – Ако успеем да открием смисъла на всички основни закони и ги обединим в една обща теория, само тогава ще можем да претендираме за ръководната роля, която ни се полага по право.

Той обясни на Момчето, че преди време живял човекът с един от най-великите умуве на света. Преди него на никого не била хрумвала идеята, че може да има теория, която да обедини цялото човешко знание. Този човек бил толкова умен, че когато описал

теорията си за взаимовръзката на всичко съществуващо, съвременниците му не могли да я разберат и минали цели десет години преди да се появи някой, който може да я разтълкува. В теорията си човекът обяснявал за скоростта на светлината, за относителността на времето и за взаимовръзката между времето и пространството. Човекът не само описал тези неща, но дори и математически ги доказал. Единственият проблем бил, че за да направи това, се налагало умът да мисли в едно допълнително измерение. Само тогава изчисленията се получавали.

Този учен бил толкова гениален и направил такъв невероятен скок в науката, че се сменили две поколения, преди да се появят хора, които да могат да продължат работата му. Лагерът, в който поставяли енергията в основата на всичко съществуващо, изведнъж започнал да напредва с невероятни темпове. Приложните познания все още идвали от лагера на привържениците на материята, но знанията за устройството на Вселената били достояние на привържениците на енергията. Те започнали да правят опити и доказали, че дори самото наблюдение или очакванията на хората могат да повлияят на крайния резултат от дадения експеримент. След това започнали да извеждат уравнения, които хвърляли светлина върху всички необяснени дотогава явления, но за да бъдат верни цифрите им, реалността трябвало да има поне десет измерения. Нито един човешки мозък не можел да осмисли всичко, което те били открили. Поне до този момент.

Постепенно започнали да обясняват влиянието на човешкото намерение с факта, че на енергийно ниво всичко е взаимносвързано. Ако всичко е съставено от енергия и празно пространство, тогава има логика в твърдението, че мисълта също е вид енергия и тя оформя нашата реалност. Появили се учени, които изследвали силата на намерението и се опитвали да установят как точно помагат молитвите. Карали хора да се молят

за болни, за да видят дали те ще се излекуват. Започнали също да правят експерименти върху това как точно влияе умът върху живота на хората.

Проблемът бил, че техните експерименти все още нямали никаква практическа стойност. Нищо от това, което правели, колкото и да било полезно за хората, които започвали да мислят различно, не могло да бъде приложено в ежедневието. Или поне да бъде измерено и доказано с традиционните методи. Тези идеи обаче набирали сила и популярност.

През това време науката била изместила напълно ролята на храма. Кралят се допитвал за всичко до тях и до учените от лабораториите на търговците.

Това имало и негативни последици. Въпреки огромните си достижения науката не успяла да отговори на някои основни въпроси на хората. Опитали да приложат метода на науката към религията, обаче той не проработил. Затова и накрая изградили университета. Той бил различен от всички, направени до този момент.

- Нашият университет е създаден с пари от няколко града от мен и няколко мои близки приятели. Искаме да открием общото между всички науки. Искаме да ги обединим отново или поне да извадим есенцията на различните науки, която може да се свърже в една обща теория или наука. И в крайна сметка да можем да достигнем до истината. Ако останеш тук, можеш да се запишеш и да научиш всичко, което аз знам и което сме открили до този момент. Така ще придобиеш мощта и силата, която науката дава в ръцете на обикновените хора! След време дори ще те приемем в средите на приятелите ми и ще започнеш да работиш за университета.

Момчето се почувства замаяно. Сериозния учен беше го залял с много интересна информация, която обаче му идваше в повече. Безспорно всичко това беше интересно, но Момчето вярваше, че

ако не можеш да кажеш нещо по прост начин, значи не го разбираш достатъчно добре. Още по-хубаво е, ако го кажеш кратко, а човекът говореше, без да спре, откакто се бяха срещнали. Имаше чувството, че шум и хаос бяха завладели главата му от началото на разговора с учения. Вече даже малко съжаляваше, че зададе въпросите си. Но ако не го беше направил, нямаше да разбере, че всичко е едно и е част от цялото. Дори мислите на човека. Щом наблюдателят можеше да променя резултата от опитите, то Момчето оттук нататък щеше да пътува с вярата, че самото му очакване ще подпомогне търсенето му. Може би щеше да се получи. Сигурно затова беше минал по толкова дълъг път, без да намери истината. Нямаше очакването, че ще го направи.

- Благодаря ти! – каза Момчето в опит да се измъкне от неловката ситуация. – Имате много хубав университет и делото ви е достойно. Наистина! Все пак си мисля, че ако бях по вашия път бих искал да вървя много по-бързо, без да хабя твърде много от личната си сила в спорове и съмнения. Аз искам да бъда безупречен, а не да съм в постоянна полемика и себедоказване. Как изобщо бих могъл да се развия, ако цялата ми сила отиваше за защита на гледната ми точка към истината. Сега си мисля, че трябва да тръгвам. Чака ме още път. Благодаря от сърце!

Момчето стана и понечи да напусне кабинета на Сериозния Учен. Но гласът на възрастния човек го спря:

- Говориш като един мой много добър приятел – каза Сериозния учен. – Той работи при нас, но през повечето време пътува из различни градове, които имам чувството, че избира по случаен принцип. Тук учи младите за болестите на ума. Или за болестите, които умът ни причинява. Трудно ми е да ти обясня.

Момчето се заслуша.

- Когато стигне в някой град - продължи Учения, – моят приятел обикновено отива в някоя болница и започва да лекува. Лекува хора, които нямат друга надежда за изцеление. Лекарите не

могат да им помогнат, понеже знаят как работи тялото, но не са наясно как работи умът.

- Приятелят ви лекува чрез силата на ума? – учуди се Момчето. – Нима това отговаря на вашите вярвания?

- Не чрез собствения си ум, а чрез ума на другите хора – отговори Сериозния учен. – Той ми е казвал, че ако човек повярва, може да бъде излекуван от всичко. Няма доказателства за това освен думите на моя приятел, но аз го познавам от много отдавна и знам, че мога да му вярвам. Помагал е и на мои близки. Но ми става все по-трудно да го пазя от другите членове на Университета, които желаят да се отърват от него, защото теориите му не се вписват в техните вярвания. Той им пречи да си живеят спокойно, уверени в непогрешимостта си.

При тези думи Учения въздъхна, а Момчето усети, че кръвта му се раздвижва. Трябваше да се срещне с този човек. Досега само беше чел и слушал за хора, които лекуват със силата на вярата. Всички велики мъже от книгите на храма и от разказите на Свещеника са могли да го правят. А Сериозния учен познаваше жив човек, който притежаваше тези умения. Човек, който познаваше силата на ума.

- Дали случайно вашият приятел не се намира тук? – попита Момчето. – Ако не е, моля, кажете ми къде е, за да отида при него и да се запознаем. Трябва да ми помогне да си отговоря на някои въпроси.

- Имаш късмет, момче - каза Сериозния учен и се усмихна. – Приятелят ми се прибра преди седмица, за да изпитва няколко свои студенти. Сега отново ще тръгва на път всеки момент, но мога да поговоря с него дали не би желал да се срещне с теб.

- Благодаря, това би ми било много полезно!

- Иди и ме изчакай на двора - погледна го човекът над очилата си. – Аз ще го намеря и ще дойдем при теб. Не се отдалечавай.

Момчето излезе на двора и започна да се разхожда по зелената трева. Избягваше сенките на дърветата, защото наближаваше есен и скоро слънцето нямаше да е толкова топло и искаше да му се наслаждава, докато може. Младите хора бяха намалели, но все още се виждаха няколко, излегнали се с книгите в тревата или на малки групички, които се смееха. Имаше няколко двойки, които се държаха за ръце и си шепнеха тихо. Момчето изпита известна тъга, когато ги видя, защото отново си спомни момичето от къщата на предприемача. Но след това се замисли за орлите. Не е лесно да си свободен, да летиш толкова нависоко и да си близък с другиго. Когато орелът лети, среща всякакви опасности. Сигурно е трудно да си смел, когато някой те обича и очаква винаги да се върнеш до него.

Обърна се към вратата на сградата точно в момента, в който Сериозния учен изведе някакъв висок и слаб човек, облечен в скромни дрехи. Момчето се развълнува. Отдавна не беше изпитвало такова вълнение. Когато вървиш по пътя, гледките те радват само в началото, после свикваш, дори и с разнообразието. Може би от приятеля на Сериозния Учен можеше да научи нещо много полезно.

Сериозния учен посочи на другия мъж Момчето, после двамата се сбогуваха и се разделиха. Непознатият тръгна с твърда крачка към Момчето, без да бърза. Когато наближи, го изгледа от глава до пети изпитателно, почеса се по носа и каза:

- Разбрах, че си пътник, който се интересува защо хората мечтаят – каза той. – Моят приятел, Сериозния учен, каза, че си го питал и какво прави хората щастливи или нещастни, а когато си научил, че мога да лекувам, си поискал да се запознаеш с мен.

Така Момчето срещна

ПЪТУВАЩИЯ МЪДРЕЦ

- Здравейте - поздрави Момчето. – Приятно ми е да се запознаем и всичко, което ви е казал вашият приятел, е вярно.

- Въпросът какво ни прави щастливи или нещастни, е доста сложен и изисква време – каза Мъдреца.

- Знам - каза Момчето. – Аз имам време и дълго вървя по пътя, за да търся истината.

- Трябва да тръгвам - каза човекът. – И аз продължавам напред по пътя, по моя път. Ще мина през два града и ще стигна до трети, където разбрах, че има много болни. Ако искаш, ела с мен, ще повървим заедно и по пътя ще можем да поговорим. Дотам са около десет дни път.

Момчето се съгласи. Изчака Пътуващия Мъдрец да си вземе нещата и тръгнаха заедно. Момчето се радваше, че се отклони от пътя си, за да види университета. Така се запозна със Сериозния Учен, който му разкри толкова интересни неща от света на науката. Видя красивия двор и сградата на университета. Разбра за последните открития и целите на науката. А сега дори си имаше компания. Поне за следващите десет дни. Минаха през двора на университета, излязоха на пътя и поеха напред.

Пътуващия Мъдрец не приличаше на Сериозния Учен, макар да беше негов приятел. Не беше толкова напрегнат и мислите му не препускаха така бясно. Когато говореше, го правеше ненатрапчиво. На Момчето му беше приятно да вървят заедно, защото той беше спокоен и говореше мъдро.

В началото Пътуващия Мъдрец разпита Момчето за пътя му. На Момчето му беше приятно да му разкаже, но не се увлече в много подробности. Все пак се опита да му опише всеки урок, който е научил.

- Браво – похвали го Мъдреца. – Ти си достигнал до състояние на духа, в което не можеш да бъдеш засегнат от болест, лошо настроение или отчаяние. Ако прилагаш всеки урок, който си научил, няма начин да не откриеш това, което търсиш.

- Чакай малко – учуди се Момчето. – Ти нали беше от университета? Очаквах да спориш с мен. Или да ми казваш в какво да вярвам и как да търся доказателства, преди да съм сигурен в каквото и да било? Та нали това е основата на подхода ви!

- Не, не е така – каза Пътуващия Мъдрец. – Когато някой вярва в нещо, значи има своята причина да го прави. Ако това му помага да се справя с реалността и проблемите си, не бива да го ограбваме и да разрушаваме вярата му. Понякога на човека е останала една последна сламка, за която се държи, за да може да продължи напред. Помага му да оцелее. Трябва умът ти да не си е на мястото, за да отнемеш последната надежда на човека. Запомни от мен: бъди добър и не наранявай хората. Каквото и да ти струва, дори да искат да те уязвят, прави само добро. Рано или късно това ще ти се отплати.

Колкото до спора, хората спорят по различни причини, но най-вече, защото си мислят, че нещо им липсва. Често се заблуждават.

- Затова ли пътуваш и помагаш на хората? – полюбопитства Момчето. – Шамана казваше, че чрез спора се борим за придобиване на Личната Сила на другия човек. Това става чрез вниманието му.

- Колко добре казано! – възкликна високият мъж.

И той обясни на Момчето. Именно вниманието е един от основните движещи мотиви на цялото човешко поведение. То е свързано с жаждата ни за любов. Но хората имат и страхове. Страхът от отхвърляне е един от тях и именно той блокира копнежа за любов. Когато това се случи, започваме да търсим внимание, което използваме като заместител на любовта. Затова всички се борят за внимание.

Мъдреца не спря дотук. Обясни, че в неговата наука имало две основни течения от последователи на идеите на двама големи мислители. Единият обяснявал всичко със скритото от ума и с човешките нагони. Това основно били потиснати сексуални

желания, които създавали напрежение и така оказвали влияние върху човешкия характер. Идеите на този човек се радвали на голямо уважение в университета. Всички след него търсели сексуалния мотив в поведението. Тълкували всяка проява според наученото от учителя си и отхвърляли всичко, което противоречало на идеите му. Те принизили душата до най-низките ѝ помисли и страсти.

Този човек живял дълго, но починал в мъки. Страдал от рядка болест на устата, причинена от пушенето. Всичките му познания не му помогнали да се излекува от своето пристрастяване.

Другият велик мислител в началото бил ученик на този учител. Той обаче бил различен. Осмелил се да оспори идеите на учителя си и дори в един момент двамата се скарали много сериозно. Ученикът отказал да повярва на своя учител, че всичко в ума се обяснява с натрупаното сексуално напрежение. Той търсел другите, по-светли страни на душата. Не отричал съществуването на тъмната страна, но настоявал, че душата е много по-велика, отколкото хората смятат. Той станал известен не задето се е противопоставил на своя учител, а защото търсел нови пътища и похватите му работели. Университетът обаче го отхвърлил, защото ученикът твърдял, че между различните хора има връзка, която не може да се види или да се усети. Нещо, което стояло много над ума и обединявало всички хора в едно цяло. Не можел да докаже обаче съществуването му, а в университета се отнасяли с пренебрежение към всичко, което не можело да бъде нагледно доказано.

Веднъж, докато лекувал свой пациент и обсъждали негов сън, в който му се присънил Бог, на бюрото на ученика пролазила божа кравичка и той възкликнал: „Точно така се проявява онова, което не можем да усетим, това е връзката между нас и непознатото!".

Такива твърдения хората около Сериозния Учен не можели да толерират. Как така ще съществува нещо, което не можем да уловим с нито едно от сетивата си. Затова отхвърлили идеите му,

а хората, които прилагали неговите методи, не били приемани насериозно в научните среди.

- Дори не им прави впечатление разликата – каза разпалено Мъдреца, защото понякога дори и мъдрите хора се разпалват. – Не им прави впечатление, че ученикът е живял така, че не си е докарал болести и е умрял кротко в съня си. Не се замислят, че ученикът е приличал на благ старец – направо светец, а учителят е бил сприхав и заядлив. Дори децата знаят, че по делата може да познаеш мислите на хората. Има го в детските книжки. Но всички тези сериозни хора дори не забелязват това!

Мъдреца поклати глава и се поуспокои.

След това обясни на Момчето, че когато е в Университета, разказва за Учителя, но когато пътува и се занимава с личните си дела, прави го според заветите на Ученика.

Мъдреца разказа, че според Ученика има няколко основни начина, по които се сблъскват човешките характери. Единият разчита на насилието. Когато си агресивен към другите и се опитваш да всееш страх, винаги можеш да разчиташ на вниманието на околните. Когато заплашиш някого с физическа саморазправа, това неизменно привлича вниманието към теб.

Другият тип характер натрапва вниманието си на околните: разпитва прекалено и постоянно провокира хората, поставяйки ги в неудобно положение със своите въпроси или с коментарите си, които ги осмиват или злепоставят в очите на околните. Когато успее да засрами някого, той изпитва чувство на превъзходство. Другият човек е поставен натясно и цялото му внимание е съсредоточено върху неговия мъчител.

Третият тип се изразява в потайност и откъсване. Пълен отказ за комуникация. Това е по-пасивен модел на поведение, или както би го нарекъл Шамана – по-потайна сценка. Той провокира любопитство в другите хора, често даже и тревога. Те започват да се чудят защо не общува с тях и започват да задават въпроси или се

опитват да те накарат да се чувстваш по-комфортно. Докато правят това, той получава безрезервното им внимание. Този тип характер обикновено провокира втория тип, който започва да задава въпроси, и двамата се увличат в една борба за надмощие кой да получи вниманието на другия.

Последният тип приема ролята на жертва. Оплаква се постоянно от несправедливата съдба, от това как злощастно са се стекли обстоятелствата за него и колко много страда от това. Вайка се, за да спечели съчувствието на околните и да се радва на вниманието им. Опасното на този тип характер е, че след известно време предизвиква агресия и привлича към себе си представители на първия вид, защото агресорът винаги има нужда от жертва.

Вървяха известно време в мълчание, Пътуващия Мъдрец напред, а Момчето умислено крачеше след него. Така стигнаха до една река и решиха да останат там за през нощта. Набързо стъкмиха временен лагер и напалиха огън от падналите клони. Сетне си сготвиха и седнаха до пламъците, докато слънцето бавно залязваше.

- Сега разбирам как Личната Сила на човек може да бъде отнета – каза замислено Момчето. – Старият Шаман казваше, че в този момент можем да приложим обръщане на потока от енергия вътре в себе си. Или да си представим огледало около нас. Така можем да се предпазим.

- Така е - потвърди Пътуващия Мъдрец. – Това сваля вниманието от обекта и съхранява личната ни сила. Можем обаче да направим и друго. Можем да откажем да изпълняваме това, което ответната страна очаква от нас. Например, ако ни разпитват, можем да кажем всичко, и то доброволно, дори преди да са ни задали въпроси. Но най-хитро е да подходим с любов. Повечето хора не осъзнават какво правят. Веднага щом забележим кой тип характер доминира тяхното поведение, можем да им засвидетелстваме нашето внимание. Така те го получават

доброволно и няма нужда да воюват за него. И почти винаги ни връщат доброто отношение.

Момчето облегна гръб на едно дърво. Почти веднага усети прилив на енергия и яснота в съзнанието си. Беше му изключително интересно. Човекът срещу него знаеше много. А Момчето учеше бързо.

Следващите няколко дни минаха в разговори и път, прекъсван само от кратки почивки, колкото да се нахранят или да отпочинат. Пътуващия Мъдрец беше много устремен към целта си да отиде в уречения град. Той каза на Момчето, че в него имало най-много нещастни хора от цялото кралство. Затова там хората били най-болни. Нещастието и болестите винаги вървели ръка за ръка. Не само той, но и много други лечители отивали натам, за да помогнат на хората. Опитвали се да ги излекуват.

- Как лекуваш хората? – попита Момчето. – Не трябва ли да си знахар и да разбираш от билки и лекове. Като кралските лекари. В дебелите книги на Свещеника се разказваше за много и за хора, които лекували със силата на вярата. Ти това ли правиш?

- Нещо подобно – каза замислено Мъдреца. – Помниш ли, порано ти казах, че умът ти е станал такъв, че не може да бъде засегнат от отчаяние или болест.

- Да. Учуди ме и не разбрах какво означават думите ти, но тогава говорехме за друго и не те попитах.

Мъдреца му обясни. Почти всички болести идват от ума и насоката на нашите мисли. Един човек може да има незадоволени нужди и това поражда напрежение в него. Той започва да мисли как може да се справи с това положение и умът му започва да изключва всичко останало. Съсредоточава се върху проблема и започва да го раздува, като се увлича в този вътрешен разговор или в сценката, която се разиграва в ума му, с надеждата, че така ще намери отговор. Вместо това той оглежда все по-щателно проблема в ума си, придавайки му още тежест и значимост. Така зацикля

все повече и повече. Решението не може да се намери, ако само мислим за проблема. Напротив, колкото повече се вторачваме в него, толкова повече той се задълбочава. Където е вниманието, там са и резултатите. Невидимата част от ума знае това и се опитва да прекъсне този модел, като прехвърли вниманието другаде, преди да се е случила някоя катастрофа. Затова тази невидима част разболява тялото или го наранява внезапно, просто за да пренасочи вниманието в друга посока. Обикновено болестите ни помагат да се отделим от все по-забързаното ежедневие, което е резултат от все по-тревожните ни мисли. Именно чрез болестите и травмите невидимата част от ума ни се опитва да ни спаси, като насочи вниманието ни в правилната посока. Много малко хора обаче приемат болестите като съветник, като знак, че трябва да променят мисленето си. За тях те са истинско бедствие, с което трябва да се преборят.

Лекарите и знахарите подозират каква е причината за болестите ни. Някои дори го знаят със сигурност. Правили са опити, в които са сравнявали резултатите от възстановяването на болни хора, на които са дадени изпитани лекове, и на други, които са получили безвредни отвари от захарна тръстика. Болните обаче не са знаели за този експеримент. Оказва се, че хората от двете групи са оздравели почти наравно. Явно вярата в лекаря и в ефикасността на лекарството оказват почти същото влияние като самото лекарство. Най-силен е ефектът, ако лекарят също очаква болният да оздравее, тоест не знае, че дава захарна отвара, вместо изпитан лек. Това ни казва, че можеш да излекуваш човека с всичко: с предмет - амулет или свещена реликва, с докосване, дори с мисъл, стига болният да ти повярва.

Момчето слушаше с интерес и направо не вярваше на това колко просто изглеждат нещата, когато ги обясняваше Пътуващия Мъдрец. Но той сигурно беше извървял дълъг път, за да постигне това знание.

- Това ми отговори на много въпроси - каза Момчето. – Но също така породи още повече. Не съм сигурен дали сега съм по-наясно с твоята наука, или в главата ми е още по-мъгляво. Все още не разбирам какво толкова съм направил с ума си, което да ме спасява от отчаяние и от болести. Също се чудя, ако това, което ми каза, е вярно, какво е обяснението ти за нелечимите или за смъртоносните болести?

- Твоят ум – каза Мъдреца – вече има изградени модели за справяне с болестите. Всички уроци, за които ми разказа, са те научили да се съсредоточаваш и да отдаваш вниманието си на правилните неща. Дали искаш да постигнеш цел, за която мечтаеш, или искаш да се излекуваш – механизмът е един и същ. Болестите наистина ни показват, че нещо не е наред с нашето мислене и ако го открием и поправим, веднага се изправяме на крака. Същото се отнася и за нелечимите и смъртоносни болести. Те ни показват, че има нещо фундаментално погрешно в модела ни на мислене и ако не го променим, то ще доведе до края ни. Например, ако имаме навика да отдаваме цялото си внимание на тревогите или на плътските удоволствия, например, това отнема от силата ни и разрушава организма. Тогава невидимата част от ума трябва да се постарае повече, за да можем да оцелеем. Затова и измисля по-сериозни заплахи.

Момчето разбираше какво иска да му каже Мъдрецът. Сякаш зад всяка изречена дума или твърдение, което правеше Мъдрецът, стояха огромни житейски познания и хиляди прочетени книги.

- Има ли рецепта за това? – попита Момчето. – Как можеш да отклониш ума на болен човек. Те обичат да мислят за това, което им се случва, и колко големи са страданията им. Дори да не е точно така, те се тревожат какво се случва с тялото им и това е обяснимо.

- Не трябва да отклоняваш ума – отговори Мъдреца. – Щом болестта е дошла, значи трябва да изиграе своята роля. Тя ни предпазва от нещо по-лошо. Трябва да покажеш на хората връзката

между нещата колкото можеш по-ведро и с повече любов, за да могат да видят как собствените им мисли и действия са ги разболели. Само тогава могат да се излекуват. И добре е, преди да правиш каквото и да било, да прекъснеш обичайното поведение на човека според типа характер, като го накараш да осъзнае какво го е докарало до това положение.

Сценките, за които ти е говорил Шамана, са част от невидимата страна на ума. Затова, ако ги назовеш, те стават видими. Например, ако някой е твърде агресивен, попитай го защо се държи така. Моментално човекът си дава сметка за поведението си и това му помага да се види отстрани и да се коригира. Само внимавай: не насочвай упрека си към човека, така че да го нараниш или да го накараш да се почувства виновен, защото ще стане по-агресивен. Говори единствено поведението му. Винаги трябва да правиш разлика между човека и действията му.

Момчето беше наистина впечатлено. В думите на Пътуващия Мъдрец нямаше назидателност, нито желание да се самоизтъкне. Единствената цел, която Момчето можеше да прозре, беше желанието му да сподели истината, която е открил.

„Може би това е една от истините, които търся“, си каза Момчето, докато разпъваха лагера, за да пренощуват в подножието на един хълм. „Ако можеш да помогнеш на някого, направи го! Помагай на безпомощните и защитавай беззащитните.“ Момчето реши да запомни тази мисъл и мислеше върху нея, докато вечеряха в мълчание и после уморени заспаха.

На следващата сутрин станаха с изгрева и потеглиха веднага щом Момчето приключи с упражненията си. Бяха отминали първия град, откъдето бяха заредили провизиите си, и целия ден успяха да поддържат добро темпо и бодра крачка.

- Кажи ми нещо - попита Момчето, докато вървяха покрай едно оризище, което беше напоено обилно с вода и птиците се спускаха на ята, за да утолят жаждата си. – Когато започнахме да

говорим, ти спомена, че жаждата за внимание и любов са едни от основните движещи мотиви на човешкото поведение. Кои са другите?

Пътуващия Мъдрец се усмихна, без да забавя крачка.

- Мотивите ни са свързани обикновено с това, за което копнеем, и то ни движи напред. Да речем, че си поставиш някаква цел. За момент си представи, че живееш в града. Имаш семейство и целта ти е семейството ти да живее добре. Тогава трябва първо да си изясниш какво точно означава *добре* и как може да се измери. Яснотата ти дава възможност да предприемеш конкретни действия към определена промяна. Тогава можеш да забележиш, че колкото и подходящо да ти се подреждат нещата, следвайки потока на „случайностите", в някакъв момент сам се саботираш, понякога само на крачка от целта. Ако знаеш на какво се дължи поведението ти, можеш във всеки един момент да го промениш, за да се приближиш към целта си. Смелия Предприемач, за когото ми разказа, те е научил правилно - никога не трябва да се отказваш. Това, което мога да добавя от себе си, е, че ако не постигнеш нещо от първия път, можеш винаги да започнеш от начало, като смениш подхода. Тоест ъгъла, под който гледаш на нещата, а оттам и действията си. И да го правиш толкова пъти, колкото е необходимо. Рано или късно, когато сменяш подхода, а не целта, твоята звезда ще изгрее и ще освети пътя ти.

Мъжът продължи да говори, докато вървяха с бодра крачка към своята цел. Той обясни на Момчето, че освен търсенето на любов и жаждата за внимание, има още няколко движещи мотива. Освен от внимание човешките същества имат нужда от сигурност. Те трябва да знаят, че нещата са поставени по определен начин. Търсят тази сигурност във всичко. В материалното си положение, в поведението на любимите си хора, в собствените си принципи. Ако нещо ти донесе удоволствие повече от веднъж, е много

вероятно да го потърсиш отново, защото ти дава гаранция за приятно изживяване.

Но сигурността омръзва. Човешките същества могат да се мотивират също така и от разнообразието. Когато нещо ни омръзне, искаме да опитаме нещо различно. Ако сме сигурни в реакциите на любим човек, е възможно в един момент да пожелаем те да се променят, за да ни изненадат. Да ни донесат нови и непознати преживявания. Хората всъщност не обичат изненадите. Те обичат приятните изненади.

Освен любовта, сигурността и разнообразието имаме нужда и да се чувстваме ценени. Да знаем, че хората ни обръщат внимание, защото сме важни за тях. Това е една от основните причини да разиграваме всички тези сценки, за да получим потвърждение, че сме от значение. Тук Пътуващия Мъдрец вметна, че човек не трябва да зависи от външното одобрение. Ако изпитва вътрешно удовлетворение от живота си, ще се налага да разиграва много по-малко сценки. Така може да преодолее чувството за собствена значимост.

Последните два мотива за човешкото поведение идват, след като първите четири вече са задоволени или преодолени. Хората искат да имат чувството, че напредват и растат в каквото правят и че допринасят за нещо по-значимо от собственото си добруване.

- Разбереш ли тези мотиви – каза Пътуващия Мъдрец на Момчето, докато вървяха покрай една река – и отговориш ли си честно кой от тях диктува действията ти, винаги ще знаеш защо си постъпил по определен начин. Дори когато на пръв поглед изглежда необяснимо. А сега мисля, че е време да спрем и да похапнем.

Седнаха под едно дърво и започнаха да се хранят в мълчание. Не запалиха огън, защото нямаха намерение да остават дълго. Шумът на водата изпълваше слуха им с нежния си шепот. Момчето се опитваше да не мисли за новата информация и да се наслади на

храната. Харесваше му, че Мъдреца не изпитва нужда да говори, докато се храни.

***

Когато станаха и продължиха, вече беше минало пладне. Вървяха още известно време в мълчание и после Момчето попита:

- Не е ли трудно да мислим за всичко това едновременно?

- Не – отговори Мъдреца. – Способностите на ума са безгранични. Няма предели за мечтите, няма граница за способностите. Можеш да мислиш за колкото си искаш неща едновременно. Но не така, както са те учили.

- Нима има и други начини да се мисли? – учуди се Момчето.

- Има, разбира се. Вече съм ти казвал. Умът се състои от видима и невидима част. Ти ми разказа как с твоя приятел, Търсещия Просветител, сте намерили книга, която много ви е повлияла на начина на мислене.

- Да – потвърди Момчето. – За великото същество, което живее в нас. И за слабото същество, с което постоянно разговаряме.

- Точно така - каза Пътуващия Мъдрец. – Могъщото същество всъщност е невидимо за ума. Неговото присъствие само се усеща, не може да се осмисли. Докато видимата част от ума задава много въпроси. И си отговаря. И потъва в диалози със самата себе си. Всички тези велики мъже, за които ми разказа, са успели да успокоят това слабо същество и да дадат път на могъществото в себе си.

- Не разбирам – каза Момчето. И наистина беше така.

- Ти каза, че си съзерцавал орлите, нали така? – попита високият мъж.

- Да.

- Добре, това е хубаво – продължи той. – Когато гледаш как орелът се рее във висините, за какво си мислиш?

- Мисля си колко е могъщ и свободен – каза след кратък размисъл Момчето. – Издигнал се е толкова нависоко и вижда много надалеко. Толкова спокойствие и достолепие има в неговия полет. Такава сила се усеща в размаха на крилете му. Там, на високото, съм сигурен, че е много тихо и само вятърът се чува. А вятърът също е познал свободата.

- Много добре, наистина е така. Виждаш много, но искам от теб да видиш още повече – каза Мъдреца. – Орелът е царствен, защото е господарят на птиците. Той притежава всичко, което си видял в него, но какво смяташ, че си мисли, когато е горе, във висините?

Момчето недоумяваше. Не разбираше накъде бие Мъдреца и това леко го притесни. Неусетно беше спрял. Искаше да се гледат в очите, докато говорят.

- Не разбирам какво общо има това с разговора. Говорихме за мотивите, които движат действията на хората, не за мотивите на орлите. Дори някога да си задам този въпрос, сигурно трябва да мина по съвсем различен път на разсъждение.

- Продължавай да вървиш – подкани го Мъдреца. Тръгнаха отново. – Има много общо. Винаги е важно да можем да сменяме гледната си точка. Когато променим перспективата, се откриват множество възможности, които преди не сме забелязвали. Просто се опитай да ми отговориш.

- Не знам - каза Момчето. – Предполагам, че се чувства силен и могъщ. Предполагам, че е щастлив и свободен.

- Бъркаш – просто каза Мъдреца. – Това е какво ти чувстваш и си мислиш за него, а не той. Проектираш собствените си представи върху него. Той дори не се досеща за сила и могъщество, да не говорим за царственост. Той най-вероятно е излязъл да търси храна. Знаеш ли, че орлите са моногамни птици. Те прекарват целия си живот с един-единствен партньор. Най-вероятно се чувства гладен и притеснен, особено ако е търсил дълго. Ако орлицата го чака, тогава сигурно трябва да мисли и за гнездото,

в което трябва да занесе храна, да нахрани много гладни гърла. Когато умът е задвижван от нуждата и търси, и най-могъщият може да се почувства слаб. Ако си слаб обаче, няма да можеш да постигнеш целта си. Тя ще бъде по-силна от теб и ще избяга. Затова той не мисли за нищо. Умът му е празен като тишината, в която се носи.

- Какво означава това?

- Макар да сме наясно, че в нас живее едно могъщо същество, ние се отдаваме на слабост. Орелът знае за могъщото същество в себе си и затова му дава път да се прояви. Затова се оставя на посоката на вятъра, докато тя го заведе до храната. Доверява й се. Има търпение това да се случи и силата да се предаде на мъдростта му. Докато чака, се наслаждава на полета, но не сваля очи от земята. След като види целта, орелът се спуска, като използва всичките си сили, за да реагира на момента. А сили има, защото дотогава е бил във властта на вятъра. Мислех, че знаеш това. Тръгнал си по един път и си се оставил той да те води.

Момчето разбра. Имаше нужда от малко мълчание, за да подреди мислите си, но Мъдреца продължи:

- От най-ранна възраст ни се налагат ограничения. Казват ни, че да мислиш, означава в главата ти да препускат различни думи и непримирими конфликти. Но всъщност процесът е точно противоположен. Независимо какво правиш - дали учиш, преследваш цел или се опитваш да помогнеш на приятел - трябва да си спокоен и уверен в действията си. Универсалната Сила, за която говори твоят Шаман, се проявява по абсолютно същия начин.

Първо позволяваш на слабото същество да си зададе въпросите. Разрешаваш му да изкаже мнението си. Без да го спираш или да му се сърдиш, че проявява слабост и страх. Не бива да го съдиш, защото то е част от теб и единствената му функция е да те пази. То приема промените като заплаха за собственото си

съществуване и затова хората, когато са изправени пред промяна, на едно много по-дълбоко ниво всъщност се страхуват от смъртта. Защото всяка промяна също е своеобразен край: на познатото, на сигурността, на комфорта... Жалим за всичко, което губим, независимо какво ново се разкрива пред нас. Но за това ще поговорим друг път. Даваш път на могъществото, като изключваш слабото същество. Точно това прави и орелът. Оставя се вятърът да го носи и не мисли за нищо. Не се страхува, че ще остане без храна. Не се притеснява за бъдещето. Не си мисли и за миналото. Всичко това би отнело от Силата му. Затова е силен, когато трябва и му е нужно.

- Разкажи ми за смъртта, моля те – каза Момчето.

- Хората винаги са се интересували от смъртта – каза Пътуващия Мъдрец. – Те се страхуват от нея и отхвърлят всичко, което им напомня за неминуемия край. Глашатаите знаят за това и го използват, за да предизвикват вътрешни конфликти в хората. А пък именно мисълта за смъртта може да ни даде най-голямата сила. Ако някога не можеш да решиш как да постъпиш, просто си задай въпроса „Без кое не бих могъл да умра спокойно, когато настъпи моят час?“. Само като приемем присъствието на смъртта, само тогава можем да бъдем наистина безупречни. В лицето на смъртта не можеш да шикалкавиш и да си търсиш оправдания. Всичко е ясно. Затова тя трябва да бъде наш съветник. Постъпвай само така, че ако утре умреш, да не съжаляваш за действията си днес. Не можеш да се върнеш назад и да ги поправиш.

- Добре - каза Момчето. – Но и аз много пъти съм си задавал този въпрос - дали има живот след смъртта. И някои хора твърдят, че има. В същото време осъзнавам, че те няма как да знаят това.

- Това е безсмислен въпрос, който единствено изчерпва силите ти – отговори Мъдреца. - За какво ти е живот след смъртта? За да можеш да поправиш глупостите, които си натворил, докато си бил жив? Спри с глупостите още сега. Не можем да знаем дали

има живот след смъртта. Ще разберем единствено когато ни се случи. Много от учените в университета твърдят, че според новите изследвания няма случай на загубена енергия във Вселената. В цялата необятна Вселена! Те смятат, че всичко е енергия. Но трябва да се примирим, че никога няма да разберем дали са били прави в догадките си, преди смъртта да ни споходи. А тя непременно ще го направи. Въпросът е безсмислен, понеже ти отклонява вниманието от сега. Няма значение дали нещо се случва след смъртта, при условие че разполагаш единствено с настоящия момент. Научи се първо да живееш. Докато го направиш, и ще дойде време да разбереш какво се случва след това.

- Разбирам – каза Момчето.

След това продължиха да вървят в мълчание чак до вечерта, когато спряха да се нахранят и да се полюбуват на огъня. После потънаха в дебрите на съня.

***

Изминаха няколко дни и наближиха града, в който отиваше Мъдреца.

- Добре, мисля, че разбирам защо правим това, което правим, и защо искаме определени неща. Проумях много работи, но още не разбирам защо ти правиш всичко това? Защо пътуваш от град на град и помагаш на хората? Не е ли по-добре те да идват при теб? А мисля, че и студентите биха научили повече, ако си по-често при тях.

- Студентите получават някои основни познания и след това, който от тях иска, започва да обикаля като мен и да помага на хората – отговори Пътуващия Мъдрец. - Други изграждат собствен живот до любим човек и чакат хората да дойдат при тях и да ги потърсят. Няма никакво значение кой път ще избереш, стига той да е правилният за теб. Аз чувствам, че това, което правя, ми доставя удоволствие. Задоволява нуждата ми да давам, а също

така обичам много и да пътувам. Обичам и да наблюдавам хората. Толкова са различни по целия свят и в същото време са толкова еднакви. Това прави делото ми интересно за мен.

Момчето също обичаше да наблюдава хората. Разбираше как това може да бъде интересно за някого.

- Студентите се нуждаят от мен, колкото да научат някои основни умения. След това трябва да се опитат да приложат знанията си на практика. Мога да говоря много, мога да се обяснявам надълго и нашироко. Мога да преподавам цялата година и да стоя единствено в университета. Проблемът е, че като се затвориш някъде, забравяш за останалия свят.

- Нима научават от теб същото, което биха могли да узнаят, ако стоиш заедно с тях цяла година?

- Разбира се - отвърна Мъдреца. – Нали помниш, че способностите на ума са неограничени? Аз не само разказвам за моите идеи, аз ги живея и ги използвам, за да помагам на другите.

„Няма смисъл от знанието, ако то не се прилага“, помисли си Момчето. Наистина Мъдреца имаше право.

- Но как правиш това? – полюбопитства Момчето.

- Много просто – отвърна високият човек. – Във всеки един от нас живеят огромно множество личности. Едни напомнят на орли, други - на хиени, някои са мързеливи като ленивци, а други хитри като лисици. Има и хищници, има и жертви. Понякога тези личности дори може да си противоречат. Във всяка ситуация в нашия живот ние проявяваме различна от тях. Не е нужно всичките ни *личности да* придобиват едно и също знание едновременно. Достатъчно е да намерим онази от тях, която жадува новото познание, и после да припомним на останалите, че я има. След това вече е лесно.

Когато влезеш в класната стая или в стаята на болния, единственото, което трябва да направиш, е да извикаш орела, като мислиш за него. И всичко се случва от само себе си. Знаеш, че има

някои учители, които, когато започнат да преподават, учениците започват да бъбрят и да се разсейват. Или дори да спорят с учителя, да се шегуват и да черпят от силата му. Това е така, защото нито учителят, нито учениците се уповават на могъщото същество в себе си. Никой от тях не е активирал личността, която няма нужда да спори, а просто да разбира.

Можеш да разбереш дали един учител е добър, когато наблюдаваш учениците му. Моите студенти не се разсейват. Те искат да научат онова, което имам да им кажа, защото знаят, че ще им бъде от полза. Аз преподавам знанието си с любов и разбиране и очаквам от учениците си да учат бързо. Аз вярвам в тях и съм сигурен, че ще се справят. Вече знаеш как очакванията ни влияят върху крайния резултат. И той не закъснява. Моите студенти показват най-високите резултати в цялата страна. Кралят, макар и недоволен от мен, не може да ме обвини в нищо, понеже няма за какво да се хване. Моите методи дават резултати. Сега наближаваме града, трябва да се съсредоточа, ако искам да съм полезен там. Ако желаеш, може да спрем, за да се нахраним за последно, преди да пристигнем.

Момчето се съгласи. Беше огладняло от ходене и слушане. Различни въпроси се пораждаха в главата му, но той ги остави там и се съсредоточи върху храната. Чудеше се дали няма да може да погледа малко Мъдреца в града, докато лекува. Наистина му беше интересно.

Когато тръгнаха към града, говориха за малко, но важни неща.

- Предадох ти голямо познание - каза Мъдреца. – Надявам се да го използваш разумно и за добро.

- Ще направя каквото мога - каза Момчето.

- Не, недей да правиш каквото можеш – каза Пътуващия Мъдрец. – Моля те внимавай в думите си. Недей да употребяваш изрази, като „ще опитам“, „ще направя всичко възможно“, „трябва” и други от този род. Единственото, което те правят, е да кажат

на могъщото същество в теб, че се колебаеш, че не си сигурен в желанието и намерението си. Тогава то ще ти даде още време, за да се убедиш. И няма да се справиш. Твоята слабост ще те провали. Бъди твърд в изказванията си, вярвай в думите си, не допускай колебание в тях. И нека те говорят само истината!

Момчето се развълнува. Досега вярваше, че човек трябва да говори само истината, но сега Мъдреца му даваше още една причина да го прави.

- Ще ползвам знанието, получено от теб, само за добро! – каза с ясен глас Момчето, заявявайки го както на себе си, така и на Света.

- Това е много важно - каза Мъдреца. – Сигурно в града ще ме видиш да лекувам. Тогава ще започнеш да разбираш. Много е важно за един човек да бъде почтен. Когато имаш скрито намерение, ти замърсяваш всичко, което правиш и в което участваш. Ако лекуваш с нечисто сърце или помагаш със задна мисъл, това се отразява на другите хора. Можеш да ги разболееш или дори по-лошо. Скоро ще се научиш да усещаш за какво си мислят хората. Веднъж щом опиташ да лекуваш, ще откриеш как можеш да разбираш помислите им.

- Но аз разбирам хората – каза Момчето. – Нали досега ме учеше точно на това?

- Не говоря за такова разбиране – продължи Пътуващия Мъдрец. – Говоря за пълно припознаване и свързване. Ще можеш да погледнеш на света през техните очи, ще чуеш през техните уши, ще усетиш болката и тъгата им. А когато го направиш, ще ги обикнеш, както обичаш себе си. И само тогава ще можеш да им помогнеш. Само тогава ще успееш да успокоиш умовете им, дори със самото си присъствие.

Просто разбери, че няма нужда да помниш всичко, което съм те учил. Могъщото същество в теб, невидимата страна на ума ти, когато е спокойна, помни и знае всичко. Всичко, което си научил през живота си. Всяка част от пътя, който си изминал. И може да

го приведе в действие много по-бързо, отколкото видимата част на ума може да го осмисли. Така учат моите студенти и така запомнят всичко, на което ги обучавам. Така живея и аз.

Дори твоите любими учители от древните времена, за които си научил от свещеника, са го знаели. Единият от тях е изпратил учениците си да преподават неговото учение, като им е заръчал: „Не си носете ризи, храна или пари. И не мислете предварително какво ще кажете на хората". Знаел е, че трудностите по пътя каляват характера ни и ни учат на дисциплина. А им е казал да не мислят предварително, защото така даваш път на могъщото същество. Когато поставиш слабото същество в безизходица, то се предава и се доверява на могъщото същество да го спаси. В такива моменти видимата част от ума няма време да подложи на съмнение това, което казваш. Когато говориш по този начин, думите сякаш идват от сърцето ти.

Момчето беше съгласно. Имаше моменти от пътя, когато нямаше какво да яде и студуваше в неприветливи пещери и подслони. Имаше моменти, когато трябваше да се раздели с хора, които обичаше. Но тези изпитания само го бяха направили по-силен. И никога не се отказа. Колкото по-напред стигаше по пътя, толкова по сигурен беше, че ще го извърви до края. Каквото и да му струваше.

Стигнаха до града. Момчето не беше виждало такъв град. Всичко беше сиво и мрачно, а къщите бяха стари и неприветливи. Сградите имаха различни цветове и форми, сякаш хората не можеха да се разберат помежду си и това личеше и в околния пейзаж. Навсякъде имаше разхвърляни боклуци, които не правеха впечатление никому, а паважът, по който се движеха каретите, беше разбит и осеян с дупки. Минувачите бяха намръщени и не се поздравяваха, всеки сякаш бързаше със собствена цел и посока, без да се интересува от останалите. По всичко личеше, че тук не живеят щастливи хора.

- Защо не почистят това място? – попита Момчето Пътуващия Мъдрец.

- Те не знаят, че така ще се почувстват по-щастливи – отговори Мъдреца. – Когато в главата ти е пълно с лоши мисли, можеш да ги премахнеш, като почистиш и подредиш около себе си. Ако постоянно си тъжен, можеш да се ободриш, като се усмихнеш и изправиш рамене. Ще помогне и ако направиш няколко физически упражнения. Но сега вече сме тук и нашата цел е да ги научим. Орелът винаги изпълнява целите си. Или поне онези, които сам си е поставил.

След като повървяха малко, намериха една странноприемница, където решиха да отседнат. Мъдреца каза, че ще използват мястото като база за дейността си. Седнаха да вечерят и преди да започнат да се хранят, Момчето се опита да го разпита за намеренията му. Мъдреца поклати укорително глава. Нарече го нетърпелив и започна да се храни, без да продума повече.

След като се навечеряха, се заговориха с ханджията. Той беше едър мъж с мустаци и огромен корем, както подобава на истински ханджия. Оказа се, че жена му е тежко болна. Момчето не говореше, само гледаше и слушаше много внимателно. В началото на разговора с Мъдреца ханджията се смееше много и беше гръмогласен, но когато видя, че високият мъж е с добри намерения, снижи глас и му довери истинската история на жена си. Преди време тя загубила майка си, която много обичала. Постепенно загубила интерес към всичко около себе си. Първо спряла да се грижи за странноприемницата, сега той се справял с цялата работа с помощта на сина им, който вече не ходел на училище, за да може да помага на баща си. След това жена му започнала да линее и да се храни, колкото да не умре, а напоследък даже се разболяла. Викали всякакви лекари от града, те идвали и опитвали всевъзможни методи. Едни изписвали билки, други правели масажи, но никой не можел да й помогне.

Мъдреца помоли да види жената. В началото ханджията го изгледа с недоверие, но след малко изпрати сина си да я доведе. В стаята влезе хубава жена по домашни дрехи, която не се усмихваше и изглеждаше безжизнена и запусната - точно като града, в който се намираха. Макар че вървеше сама, някак оставяше впечатлението, че я водят насила. Високият мъж я поздрави и се представи, като й обясни кой е той, с какво се занимава и колко хора е излекувал. После я попита как се чувства и я помоли да му разкаже за себе си. Момчето не смееше да се обади, само гледаше в захлас. Опитваше да попие всяка чута дума, да усети всичко, което се случва.

Мъдреца продължи да разговаря с жената. Говореха за детството й, за малкото момче, което не ходеше на училище, за хана и за трудностите около поддържането му. Говореха за краля и за данъците, които той изискваше от своите поданици. След това Мъдреца започна да говори. Разказа й за човешките мотиви, за силата на намерението и за това как, ако не се отказваме, можем да постигнем всичко.

- Ти си болна – каза Мъдреца, а жената само кимна. – Всяка болест е полезна за нас. Тя съдържа урок, който трябва да научим и докато не го направим и не освободим напрежението, което е в нас, няма да се оправим. Теб са те лекували много лекари. Но те са лекували тялото ти. А аз виждам, че душата ти е болна. Тялото ти дава сигнал, че не можеш да продължаваш да живееш по този начин, трябва да го промениш.

Мъдреца продължи да говори. Спомена сина на жената и я накара да погледне през неговите очи. Едно дете не може да бъде щастливо, ако и двамата му родители не са здрави и доволни. То просто не си го позволява. Жената гледаше само в Мъдреца, въпреки че синът й и мъжът й също бяха в стаята. Очите й бяха пълни със сълзи.

- Сега – каза Мъдреца. – Просто се чудех, ако можех внезапно да излекувам тялото ти, дали не би могла да помогнеш на сина си да

се почувства щастлив и да бъдеш майката, която той толкова много обича?

Жената кимна. Не можеше да говори от насъбралата се емоция.

- Добре - продължи Мъдреца. – Излекувал съм много хора, ще помогна и на теб. Ще ви помоля обаче, каквото се случва в тази стая, да не го споделяте с никого. Имам ли думата ви.

- Да! – казаха и тримата почти в един глас.

Момчето гледаше и не смееше да диша. Високият мъж стана от креслото, където седеше. И без това, откакто жената беше влязла в стаята, седеше едва на ръба на седалката. Започна да трие ръцете си една в друга и отиде зад жената.

- Изправи си гърба! - каза й той. След като го послуша, той постави едната от ръцете си на гърба й. – Затвори очи и ми кажи какво усещаш.

- Топлина. Много топлина струи от ръката ти – каза жената след малка пауза.

- Почувствай как тази топлина се разлива по тялото ти - продължи Мъдреца. – След като се разпростре, ще бъде най-силна в точките, където те боли. Точно така. Ще усетиш почти парене.

След това замълча и затвори очи. Известно време Мъдреца стоя така, поставил ръка на гърба на жената. След това отвори очи и каза:

- Готово. Сега стани и отиди да се наспиш. Като се събудиш, няма да чувстваш повече болка и ще можеш да правиш всичко, което искаш, и да живееш точно както пожелаеш.

- Благодаря ти! – каза жената и излезе от стаята, последвана от мъжа и сина си, които също благодариха на Мъдреца.

След като останаха насаме, двамата спътници известно време помълчаха. После Мъдреца попита:

- Какво научи?

- Ами не можах да разбера какво точно се случи, но се надявах да ми обясниш – отговори Момчето.

- Помогнахме на една жена да води нормален живот до края на дните си – усмихна се Пътуващия Мъдрец. – Утре или вдругиден ще видиш резултатите.

- Но как стана това. Говорил си ми толкова много и нищо не разбрах.

- Когато човек е в беда, хвърляш въже в бъдещето му – обясни Мъдреца. – Намираш нещо по-важно от човека и го използваш като котва. Хвърляш въжето и човекът може вече сам да се изтегли, защото започва да разбира кое е от значение. За тази жена само синът й е по-важен от нея и собственото й нещастие. Скоро ще започне да го обгражда с любов и ще започне да помага на мъжа си в хана.

- Ами болестта й? – попита Момчето. – Тя е болна.

- Нали я излекувах? – учуди се Мъдреца. – Няма да има повече физическа болка.

- Но ти само говори с нея, после си допря ръката до гърба й и това беше всичко.

- Сякаш нищо не си научил – въздъхна високият мъж. – Не ме ли слушаше, когато по пътя си говорехме за силата на намерението? Когато си допрях ръката – това беше захарната отвара за нея. Но по-важното е, че тя повярва, че може да бъде излекувана. Когато човек повярва в нещо, то става истина. Ти нищо ли не усети?

- Ами, не знам, сякаш цялата стая притъмня.

- Има някакво взаимодействие, което не може да бъде обяснено. Всичко, което говорих с жената, идваше от моето могъщо същество. Не оставих видимата част от ума ми да се намеси по никое време, защото щеше да внесе съмнение в действията ми. След това, когато поставих ръка на гърба й, помолих могъщото същество да направи с тялото ми каквото е необходимо, за да може жената да се излекува. Излъчих към нея концентрираното намерение тя да бъде добре. След това изпразних ума си и се

отдръпнах. След това посочих положителните причини, заради които да живее. Друго не е необходимо.

Момчето стоеше и гледаше Мъдреца. Някак си разбираше точно какво е направил мъжът, макар че не можеше да го облече в думи. Затова предпочете да смени темата.

- Добре, а как ще помогнем на повече хора? Искаш ли да изляза да намеря глашатаи, които да викат за нас? Правил съм го и преди, мисля, че съм ти разказвал.

- Няма нужда – усмихна се Пътуващия Мъдрец. – Вече помагаме на всички хора в града, но просто още не го знаеш.

- Но как така?

- Ами нали им казах да запазят тайна. Това означава, че ще разкажат само на най-близките си, на които могат да имат доверие. Те ще познават някой болен и ще го доведат. После и те ще пазят тайна по същия начин и ще дойдат още хора. Преди края на учебната година ще съм излекувал, когото мога от целия град и ще се върна навреме в университета. Сега обаче няма да мислим за това. Нали помниш? Остави се на вятъра, той знае какво е най-добро за теб и къде да те отведе. Сега е време за почивка и трябва да си лягаме.

Следващите няколко дни преминаха без особени събития, но след известно време нещата започнаха да се случват точно така, както беше предсказал Пътуващият Мъдрец. Жената започна да се оправя и започна да се появява все по-често в хана, където помагаше. Семейството им беше много благодарно. След известно време помолиха Мъдреца и Момчето да видят една тяхна приятелка, която също била болна. Тя обаче им била толкова близка, че нямало да каже на никого. И така от ден на ден идваха все повече хора. Мъдреца говореше с тях и ги лекуваше, като насочваше вниманието им, а Момчето седеше отстрани и се учеше. След време и то се опита да лекува. Говореше с хората и прилагаше всичко, на което го беше научил Мъдреца. В началото се чувстваше

несигурно, но всеки път, когато се усъмнеше в способностите си, спомняше си за невидимата част от ума и даваше път на могъщото същество в себе си. За да изчисти мислите си, ползваше всичко, което беше научило до момента. Разфокусираше погледа си, медитираше и поддържаше тялото и ума си чисти. Невинаги усилията му даваха резултат, но понякога наистина успяваше да помогне на някой болен. Мъдреца обясни, че това е знание, което може да се използва за различни цели. Някои хора го използват, за да лекуват, а други, за да учат другите как да си помогнат сами. Може би момчето трябваше да овладее това знание, за да може да го предаде на други хора.

***

Един ден Мъдреца и Момчето закусваха в хана, след като предишната вечер бяха дошли за лечение много хора. Момчето беше добило увереност в себе си, въпреки че от време на време при по-тежките случаи се налагаше да се допитва до Мъдреца.

- Ти вече знаеш достатъчно – каза високият мъж, след като се нахраниха. – Нямам на какво повече да те науча. Мисля, че е време да продължиш пътя си.

- Но аз не се чувствам готов – възрази Момчето. – Обикновено усещам кога е време да тръгна отново. Сега не изпитвам такава нужда. И освен това още не мога да лекувам като теб.

- Време е. Просто си се пристрастил към моята компания. Отговарям на всичките шест от твоите човешки мотиви и затова сега не можеш да се разделиш с мен. С мен ти е разнообразно, имаш сигурност, чувстваш, че се развиваш, а с приноса си ставаме значими за общността. Освен това се свързваш с хората, които лекуваш, и получаваш тяхното внимание. Запомни, ако нещо някога отговори на повече от три от тях, става трудно да се разделиш с него. Може дори да се пристрастиш. Но вече наистина нямам на какво да те науча, а и хората тук са почти излекувани.

Твоята мисия не е да лекуваш. Време е да тръгваш и по пътя ще продължиш да се учиш от преживяванията си и от хората, които ще срещнеш. И трябва да се учиш от всички. От възрастни и млади, от мъже и от жени, от врагове и от приятели. А след това ще трябва да разказваш на хората за наученото.

Момчето се натъжи. Времето, което прекарваше с Пътуващия Мъдрец, не беше много, защото през повечето време лекуваха, но той харесваше високия човек. Наистина от известно време не беше научавал нищо ново, но се чувстваше щастлив и полезен. Беше му приятно да помага на хората.

Реши да приеме съвета на Мъдреца, без да се противи, и да си тръгне съвсем скоро. Благодари на мъжа за всичко, което му беше дал, и на сбогуване го прегърна. Щеше да се раздели с един почтен и силен човек. Но понякога се разделяме с хората и трябва да се научим да приемаме това достойно. Защото не можем да съзрем цялата картина, която вижда могъщото същество вътре в нас.

Сега Пътуващия Мъдрец беше внесъл приятен елемент в живота на Момчето, който му даваше усещане за цел. Не че преди го нямаше, но сега просто бе по-ясно изразено. Не само че щеше да върви по пътя с много свежи сили, но сега можеше понякога да помага на хората, които срещаше.

Момчето тръгна на следващия ден заедно с изгрева. Събра малкото вещи, които имаше, и излезе от града, за да продължи по пътя. Пътят вече беше станал тясна пътечка, по която не срещаше почти никого. Самата пътека показваше, че оттук са минавали хора и друг път, но за тях спомен пазеха само вятърът и утъпканата пръст.

Момчето пътуваше от град на град и от село на село и се оставяше Силата да го води. Когато тя го отведеше при някого, Момчето говореше с него. Срещна невероятни хора, които му разказаха удивителни истории. Срещна и обикновени хора, които живееха скромно и незабележимо, но на Момчето му харесваше те

да споделят с него за своите радости и неволи. Беше се научил да слуша внимателно и хората се радваха на компанията му. Понякога им помагаше със съвет или ги лекуваше, ако това беше във възможностите му. В замяна хората му даваха храна и подслон за през нощта.

Така измина много време, докато не стигна в едно по-особено селце. То беше малко и закътано в подножието на висока планина. За да стигне дотам, на Момчето му се наложи да се изкачва известно време по склона, тъй като пътят вече не беше толкова равен, както когато тръгна по него преди толкова много време. Когато влезе в селцето, отседна в една къща с гостоприемни стопани и прекара там няколко дни. Но Силата не го заведе нито при болен човек, нито при такъв, който им нужда да чуе история. Не срещна никого, който да има нужда от компанията му. Не разбираше защо беше почувствал нужда да остане. Прекара няколко дни там, преди да попита стопанина:

- Има ли нещо забележително във вашето село? Такова, без което човек не може да продължи пътя си.

Стопанинът свъси рунтавите си вежди и изгледа Момчето от глава до пети. После, след дълга пауза, промърмори:

- Не знам какво търсиш, момче. Нищо забележително няма в този край, само хора, които се опитват да свържат двата края и да живеят честно.

- Ами не търся нищо конкретно - каза Момчето. Не можеш да обясняваш на хората, че животът те е довел при тях. Стават подозрителни. Затова обясни: – Просто пътувах насам и се надявах да срещна нещо забележително във вашия край. Нещо, което кара хората да пътуват, за да го видят.

Стопанинът гледаше втренчено Момчето и продължаваше да се мръщи. После каза:

- Всичко в този край кара хората да пътуват. Колкото се може по-далече от него! Няма нищо, което да си струва. Но има един

човек. Странник. Може да ти е интересен. Живее в центъра на селото, в странноприемницата, и никой не помни откъде и кога е дошъл. Хората имат чувството, че винаги е бил тук, понеже не могат да си представят живота без него. Говори с всички и с всички е приятел, говори странно като теб. Хората невинаги разбират какво им казва. Понякога изчезва за известно време, но рано или късно се появява отново. По цял ден нищо не прави и не участва в събирането на реколтата или в работата на полето, но винаги има пари. Даже е богат. Никой не знае нищо за него, но всички го обичат.

Момчето се изненада. Значи все пак можеше и да намери причина в решението си да остане в това селце.

- Искам да се запозная с него – каза унесено то.

- Иди в центъра. Странноприемницата е точно срещу кметството. Няма начин да я сбъркаш.

И Момчето отиде да търси странника. Едва когато наближи, се сети, че забрави да попита как изглежда човекът, но вече беше късно да се връща. Някак беше сигурен, че ще го разпознае.

Когато видя знамената на кралството над кметството, разпозна странноприемницата срещу него. Пред нея, притворил очи под топлите слънчеви лъчи, седеше пълен мъж, който по нищо не приличаше на хората от селото. Те бяха слаби и бедно облечени, а дрехите на мъжа показваха, че разполага с достатъчно средства. Носеше скъпо сако, което явно не беше свалял от много време, и имаше прошарена коса и леко набола брада. Обикновено хората по тези места ходеха гладко избръснати.

Когато Момчето стигна до пейката и реши да го заобиколи, за да влезе в странноприемницата, непознатият го заговори:

- Идваш отдалече и търсиш нещо. Не си сигурен какво, но вървиш от дълго време. Защо не седнеш да починеш?

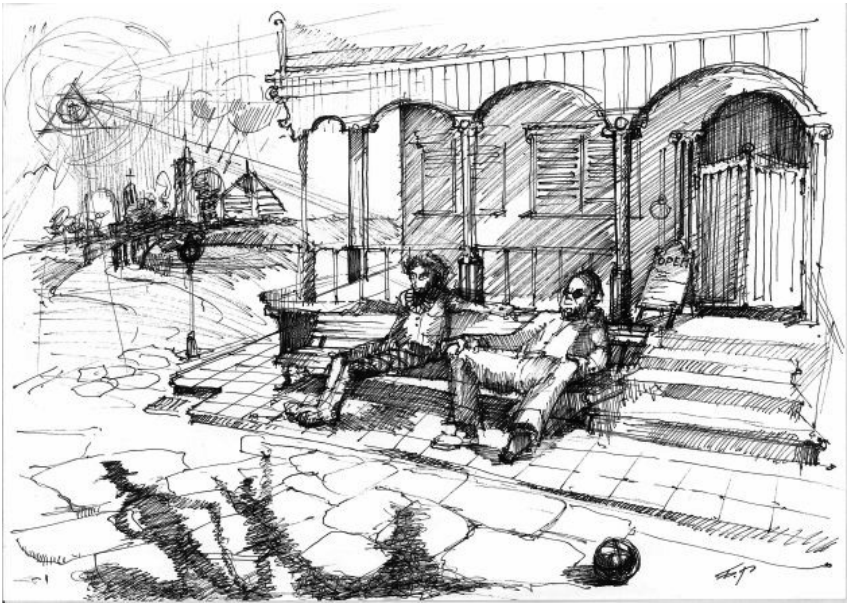
Момчето се огледа. Мъжът не беше помръднал и все още беше със затворени очи. Но нямаше жив човек наоколо, затова не се

усъмни, че непознатият говори на него. Обърна се, без да проговори, и застана на прага на странноприемницата.

- Ти разбираш хората и носиш в себе си голямо познание – продължи непознатият. – Търсиш отговори, които не си сигурен, че ще намериш, но имаш и силата да не се отказваш. За какво си дошъл при мен? Има ли нещо, с което да ти бъда полезен?

Тогава Момчето разбра. Това беше странникът. Беше го намерил. Така се запозна с

УМЕЛИЯ ИГРАЧ

- Говориш много странно – каза Момчето и реши да подмине повечето неясни изказвания. Беше се научил, че понякога е най-добре да изчакаш. – Защо мислиш, че търся теб?

- А не е ли така? – отговори на въпроса с въпрос мъжът. – Ти предпочиташ да слушаш, вместо да говориш, затова просто постой с мен. Наслади се на слънцето.

Момчето седна на пейката пред заведението и зачака. Можеше да чака цял ден, независимо колко интересен беше мъжът или колко въпроси се въртяха в главата му. Искаше да види накъде ще потръгне разговорът. Но и мъжът мълчеше, така че разговор всъщност нямаше.

Двамата дълго седяха в мълчание. Накрая Момчето дори спря да усеща неудобство от необичайното положение и дори забрави за какво беше дошъл. Не усещаше вече присъствието на другия човек. Просто седеше и гледаше преминаващите хора, забързани по собствените си задачи. По някое време затвори очи и се отпусна под лъчите на слънцето. Не мислеше за нищо и точно както се случва с мечтите - когато спреш да ги чакаш, те идват, - така внезапно гласът на мъжа прекъсна мълчанието:

- Да влезем да се нахраним, седя тук от сутринта и огладнях.

Момчето стана и последва мъжа навътре. Седнаха и започнаха да се хранят. Странникът не беше като другите интересни хора, които Момчето беше срещало до този момент. Той се хранеше шумно, ядеше много, и то главно месо. Момчето се опитваше да се съсредоточи в храната, но при този шум и гледка това почти не беше възможно. Освен с Момчето странникът говореше и с хората на другите маси, сервитьорите, собственика на странноприемницата и дори с готвачите, когато се появиха за момент от кухнята. Покани при тях двама човека от съседната маса, които Момчето си помисли, че познава отпреди, но се оказа, че това не е така. Някак си мъжът успяваше да привлече вниманието на всички около себе си.

Смяха се много, защото мъжът имаше грубо, но свежо чувство за хумор и постоянно пускаше шеги, които обикновено бяха за сметка на някого от присъстващите. Момчето обаче забеляза, че никой не се обижда, защото мъжът беше справедлив: закачаше се с всички, без изключения.

Малко по-късно останаха сами и излязоха да се поразходят из селото. Докато вървяха под вече залязващото слънце, двамата се разговориха. Момчето разказа на странника за своя път. Не влезе в много подробности, защото често мъжът отгатваше какво иска да каже още преди да го е изрекъл. Това беше малко необичайно, защото не беше свикнал някой да слуша толкова внимателно. Другите сякаш го чакаха да спре да говори, за да кажат това, което вече са намислили, докато са го слушали с половин ухо. Момчето обаче запази спокойствие и продължи да разказва.

- Сякаш четеш мислите ми. Някак си отгатваш какво ще кажа, преди още самият аз да съм си го формулирал - каза то в една от паузите.

- Не отгатвам, аз знам каво ще кажеш - отговори загадъчно мъжът. – Наричат ме Умелия Играч. Знам какво си мислят всички. Винаги. Много рядко бъркам. Пък и ти нямаш никаква защита. Направо се чудя как можеш да живееш така.

- Какво е защита? – попита Момчето.

- Както трениращ тялото си, така можеш и да трениращ ума си. Ако наблюдаваш достатъчно внимателно, ще видиш много неща. Но ти си открит. Не си увлечен от мислите си и изразяваш намерението си ясно, без да се страхуваш, че може да те нараня или да се възползвам от теб.

- Това да не е нещо като разбирането на хората? – попита Момчето. – Познавах един мъдрец, който говореше за това. Казваше, че можеш да погледнеш през очите на хората, да чуеш през ушите им и да усетиш това, което чувстват. Не виждам как

иначе може да знаеш толкова много за мен. Но за пръв път чувам за защита, не знаех, че трябва да имам такава.

- Не. Не става въпрос за това – отговори Играча. – Знам какво е имал предвид Мъдреца, но ти говоря за нещо по-полезно от това. Опитвам се да ти обясня, че е възможно да разбираш мислите на хората и дори да ги накараш да помислят нещо. Мога да те науча, ако искаш да прекараме известно време заедно. Така никой няма да може да се възползва от теб или да ти навреди. Какво мислиш?

Момчето обмисли казаното и после запита:

- Какво трябва да направя аз в замяна? – Мъжът не беше поискал нищо, но на Момчето му се струваше, че при този човек няма да има нищо даром.

- Нищо – отговори мъжът. – Можем да работим заедно. Ти си искрен и хората те харесват. Може след време, като се запознаеш с тях, да им организираш среща с мен. Разбира се, хората ще плащат за това, но ще им вземаме само толкова, колкото могат да си позволят. Така хем ще помогнем на тях, хем ще помогнем на себе си.

Настъпи мълчание. Момчето не можеше да разгадае Умелия Играч. Обикновено успяваше да разбере хората и дори да ги обикне, но в момента не можеше да проумее що за човек имаше пред себе си. Имаше чувството, че мъжът таи някакви задни мисли, но не можеше да отгатне какви. В същото време пътят го беше довел до това далечно село. И определено трябваше да срещне този човек. Освен това малко свежи постъпления не биха му се отразили зле, защото от много време не разполагаше с никакви средства. Реши да се остави животът да го води и просто да види какво ще се случи оттук нататък.

- Съгласен съм – каза то на глас. – Какво точно правиш? На какво ще учиш хората, след като се съгласят да дойдат при теб?

- На всичко, което искат да знаят.

- Нима ти знаеш всичко?

- Ще видиш – каза загадъчно Умелия Играч. – Имам план. Първо ще те обуча, а след това ще отидеш в близкия град. Ще започнеш да събираш хора и да ги подготвяш за моето пристигане. А като дойда, с моите способности и твоята обаятелност ще постигнем неща, нечувани досега.

Момчето само кимна и те продължиха да вървят. Не знаеше дали може да бъде толкова обаятелен. Умелия Играч започна да му описва своето изкуство. Можеш да разгадаеш хората, защото всичко, което си мислят, че е скрито, всъщност е изложено на показ. Момчето не разбра какво иска да каже и помоли да обясни. И той го направи.

- Могъщото същество в теб контролира всичко, без това да става видимо за ума. Всичко! - каза Умелия Играч. – Разказа ми за обратната връзка, която животът ни дава. Всъщност говорим за едно и също. Могъщото същество в теб знае какво е най-добро за теб. Както си се учил да слушаш Силата, така трябва да се научиш да го слушаш него. Имаме цели и мечти, които са видими за ума, и такива, които остават невидими за него. Често в нас има конфликти, за които не си даваме сметка. Например може да искаш да имаш хубаво тяло, но в същото време онази част от теб, която отговаря за действията ти, я мързи да прави упражнения. Или искаш да си богат, но не ти стиска да се захванеш здраво за работа. Тези вътрешни конфликти ни разкъсват и ни спират по пътя към мечтите. Те могат да се разрешат само ако успеем да чуем гласа на Могъщото същество в себе си и да дадем излаз на Силата, скрита дълбоко в нас.

- Все още не разбирам какво общо има това с мислите на хората – каза Момчето.

- Могъщото същество е отговорно и за поведението. Колко пъти се е случвало да направиш нещо и после да нямаш обяснение защо си постъпил така? Извършваш някакво действие и след това, когато останеш сам, започваш да се чудиш над постъпката си.

Поведението ни е резултат от това какво мисли Могъщото същество, че е най-добро за нас

Когато хората общуват с околните, забравят, че срещу тях стоят други хора. Мислят си, че могат да излъжат. Ти например си развил интуицията си. Можеш да усетиш дали да общуваш с даден човек, или да го заобиколиш. Предполагам, че даже усещаш дали те лъжат.

- Ами не - каза Момчето. – Развил съм интуицията си и понякога тя ми казва: „Кажи това или онова", без да знам защо. Друг път ми казва да си тръгна или да остана, отново без да знам причината.

- Точно за това говоря! – каза Умелия Играч. – Могъщото същество вижда поведението на другия човек и изпраща определено чувство към видимия ум. Това, което ти наричаш необяснима симпатия или антипатия, всъщност е точно това, което то е открило за отсрещния човек. Искаш ли да ти предам това познание?

Момчето кимна. Наистина го интересуваше как става това невидимо общуване. „Ако можеш да разбираш какво си мислят хората, сигурно ще ти е по-лесно да се сприятеляваш с тях", помисли си Момчето. То разбираше, че има нужда от повече приятели. А всички хора искат да имат приятели, защото приятелите ни харесват и ни подкрепят, когато най-много имаме нужда.

- Научи ме – каза просто то.

Умелия Играч кимна. Момчето се настани в странноприемницата и той започна да го обучава. Дните минаваха и то попиваше все повече знание. Винаги най-трудно му беше да общува. Дори в дните, които прекара при Търговеца и при Смелия Предприемач, когато се сприятеляваше с най-много хора, някак си не разбираше хората. Говореха едно, а правеха съвсем друго. А сега научаваше защо постъпват така. Учеше се да ги разбира.

Умелия Играч му показа как да събира информация за хората. Винаги, още при първия контакт, можеш да научиш много за другия, но само ако си държиш очите отворени. Не трябва да гледаш втренчено, защото хората се притесняват, но колкото повече детайли успееш да видиш в един човек, толкова повече неща ще узнаеш за него.

„Каквото е отвън, това е и отвътре“, казваше Умелия Играч. Ако дрехите на човек са мръсни и мирише неприятно, най-вероятно има лоши хигиенни навици и е небрежен и разхвърлян. Това ти дава информация за начина му на живот, докато е сам и никой не го гледа. Хората, които са склонни към преяждане, обикновено нямат търпение и искат моментално да удовлетворят желанията си. Или са ранени и търсят защита. Тези, които пушат, са несигурни в себе си и ги е страх да не бъдат отхвърлени. Онези, които са суетни, се нуждаят от внимание, а агресивните - от любов. Тези, които тренират, обикновено се чувстват наясно с желанията си и са дисциплинирани, но често се объркват. Хората, които се усмихват прекалено или искат да се харесат твърде много, се страхуват да не бъдат наранени или изоставени. Всичко, което видиш, ти дава определена информация за човека, с когото общуваш. Ако не сме развили своята наблюдателност, изпитваме само смътни чувства, на които често не се доверяваме. Позволяваме на другите да ни разказват за себе си каквото те намерят за добре, като забравяме, че историите им са продиктувани от жаждата за внимание на видимия им ум.

Така често се озоваваме в ситуации, когато интуицията ни е казвала, че даден човек няма чисти намерения или крие нещо, но сме послушали историята, която ни е разказал, и сме се заблудили в преценката си за него. Толкова сме се увлекли в разказа, че не сме послушали самите себе си.

Не бива да се оставяме само един детайл да формира мнението ни, винаги трябва да гледаме нещата в цялост и да се доверим на

усещането, което ни навява. Трябва обаче да се научим да различаваме чувството, което идва от могъщото същество, от случайните и несигурни мисли на видимия ум.

След като му предаде уроците си, Умелия Играч започна да кара Момчето да разглежда подробно хората, които срещаха по улицата или идваха в странноприемницата. Момчето ставаше все по-добро. Забелязваше детайли и ги записваше, след това обсъждаха и поправяха грешките или пропуските му, ако имаше такива. Понякога Играча заговаряше непознатите, ако нямаше как да се уверят от разстояние, че преценката им е правилна. Когато Момчето стана достатъчно опитно, започна да се упражнява да не се втренчва в хората и да събира колкото може повече информация само с един поглед. Скоро след това процесът стана автоматичен.

Когато изберем да научим или да направим нещо, което може да ни е от полза, в началото ни е трудно и трябва всеки път да си напомняме да повтаряме желаното действие. Тогава трябва да проявим дисциплина и да продължим с усилията си, докато не го превърнем в навик. Едва тогава можем да продължим напред спокойни, че сме усвоили новото умение.

Момчето беше развило наблюдателността си до голяма степен, когато Умелия Играч добави нов елемент. Един ден на закуска той започна да обяснява за езика на тялото. Събереш ли достатъчно информация от пръв поглед, вече можеш да разбереш и какво ти казва тялото на човека. Повечето от комуникацията не минава през езика, а през жестовете, израженията и тона на гласа, обясни му Умелия Играч. Ако можеш да отгатнеш какво наистина иска да каже човек по езика на тялото, можеш да разбереш значението зад думите.

Умелия Играч обясни на Момчето, че не е необходимо да знае всички жестове, защото това ще натовари мозъка му прекалено и ще направи комуникацията невъзможна, защото през цялото време ще търси значение зад думите и ще спре да обръща изобщо

внимание на това какво казва другият човек. Ръцете, и най-вече дланите, могат да покажат колко искрен е събеседникът. Ако ги крие под бюро или маса или скрива с тях част от лицето си, или пък ги свива, за да не покаже вътрешната им част, то тогава човекът не е искрен или поне не казва цялата информация, която знае по темата. Обратно, ако дланите се показват често или са близо до лицето, но са под нивото на брадичката, човек е искрен и открит.

- Чувал съм за ръцете - каза Момчето. – Но единственото, което знаех, е, че когато ги кръстосаме, не искаме да общуваме с човека, с когото говорим. Същото важи и за краката.

- Това е почти вярно – отговори Играча. – Но разбира се, информацията е изкривена от многото хора, които говорят по темата, без да са напълно наясно. Така по-скоро изопачават това знание и то дори се е превърнало в мит. Ако ръцете са кръстосани, тогава имаме дразнител и нищо повече. Може това да не е точно събеседникът. А може и да е знак, че човекът води интересен разговор и не иска да бъде прекъсван. Това се случва често на шумно или многолюдно място. Другото, което трябва да гледаш, е къде са кръстосани ръцете. Ако са сключени на лактите, това е знак за затваряне или съсредоточаване. Ако са събрани на дланите, тогава човекът е много увлечен в разговора. Естествено, трябва да внимаваме с изводите, понеже жестът може да не означава нищо подобно. При краката е по-сложно, защото там вече има значение и полът на човека. При жените това не означава нежелание за комуникация, понякога е просто привична позиция.

И Умелия Играч продължи да обяснява за езика на тялото, докато Момчето слушаше в захлас. Никога не беше подозирало, че може да издава толкова много информация за себе си дори без думи. Не беше допускало, че може да узнае толкова много за хората единствено като наблюдава жестовете и езика на тялото им. Посоката на колената, ходилата, раменете и главата издават накъде е насочено вниманието на човек в момента, какви са неговите

чувства към събеседниците, дали изпитва симпатия, или антипатия, и какво наистина мисли. Колкото повече части на тялото са насочени към говорещия, толкова по-голямо е нашето одобрение и симпатия, дори да си мълчим.

След това говориха за емоциите. Когато наблюдаваш двама говорещи или самият ти участваш в разговор, емоциите се изписват на лицето ти за части от секундата, а след това изчезват и биват заменени от чувството, което искаш да демонстрираш. Определена дума или изречение могат да предизвикат емоция - изненада, отвращение, очакване, презрение или любопитство. Чувството ще си проличи, но изражението ще е много мимолетно. Ако гледаме внимателно обаче, ще можем да го уловим и да го разшифроваме. Забавим ли се, човекът овладява чувствата си и ги скрива от любопитните погледи, като показва емоцията, която иска да бъде видяна от другите. Хората правят това от страх. Емоциите са нещо много лично и обикновено се опитваме да ги скрием, защото си мислим, че другите може да се възползват от тях, за да узнаят истината за нас или да ни наранят. Мислим, че ако покажем какво чувстваме, това ни прави слаби и уязвими. Но основно се боим да не бъдем отхвърлени. Това са най-големите страхове на хората, затова те продължават да се крият зад различни маски. Това е просто самозащита.

- Разбирам – каза Момчето. И наистина разбираше. Ако те е страх, се криеш, и това му се струваше естествено. Сега разбираше защо хората разказват истории. Освен че се борят за внимание, те поставят преграда между себе си и останалите, за да не бъдат наранени чувствата им.

- Когато станеш достатъчно опитен - продължи Играча, – всичко, което казваш, ще изглежда честно. Можеш да контролираш всяко мускулче в тялото си по такъв начин, че да вдъхваш доверие, каквото и да кажеш.

- Не е ли по-добре човек да бъде искрен? – възрази Момчето. – Учил съм, че не бива да подвеждаме хората с неистини. Велики учители са го разбрали преди мен, писали са за това и са живели според това верую. Не мисля, че някой би желал наистина да ме нарани.

- Дори и да е така, това, че човек не би желал да те нарани, не означава, че няма да го направи. Може да ти открадне вниманието или да се опита да те включи в някоя от личните си истории. Ще го направи, защото наистина мисли, че е за добро, но това зависи от гледната точка. Щом не желаеш, недей да използваш това знание за непочтени цели. Никой не може да те накара да направиш каквото и да било, но може да се опита. От теб зависи дали ще му позволиш. Но все пак наблюдавай хората. И ако някога ти се наложи, използвай наученото.

И Момчето започна да наблюдава. Отиваха с Умелия Играч на пазара или сядаха в някоя гостилница и просто наблюдаваха хората, които общуваха помежду си. В началото много пъти се налагаше пълният мъж да посочва различни детайли, защото Момчето не ги забелязваше. Но то се учеше бързо и ставаше все по-наблюдателно. Понякога усещаше порив да отгатва за какво си говорят хора, които бяха твърде далеч, за да доловят думите им. Това му се струваше налудничаво, но Умелия Играч обясни, че е възможно да се развие това умение, но информацията не е напълно надеждна. В случая ще правят само предположения и догадки, но със сигурност ще бъдат прави по-често, отколкото ще грешат.

Един ден, след като дълго се бяха упражнявали на пазара, отидоха да похапнат. Пълният мъж ядеше често и обичаше много да приказва, а Момчето се опитваше да приеме тази негова черта, защото беше научил, че не бива да съдим другите. Най-доброто, което можем да направим, е да ги приемаме такива, каквито са, за да можем да живеем в мир с тях и със себе си.

- Днес ще говорим за очите – каза Умелия Играч, когато вече се бяха настанили и чакаха да им донесат храната.

- За очите също съм чувал - каза Момчето, доволно, че поне нещичко поназнайва. – Казвали са ми, че очите са прозорец към душата, затова лъжците не могат да те гледат в очите, макар Шамана да твърдеше точно обратното.

- Отново се доверяваш на митове, без да провериш как в действителност стоят нещата – отряза го пълният мъж. – Не вярвай на всичко, което хората ти казват. Много често те искат просто да привлекат вниманието ни и не проверяват дали това, което говорят, е вярно. Шамана е бил прав. Лъжците и неискрените гледат втренчено в очите, защото искат да видят какъв ефект имат думите им върху този, с когото говорят. Ако човек гледа настрани, най-вероятно се притеснява от нещо и това няма нищо общо с това дали казва истината, или не.

Момчето се стъписа. Усещаше, че мъжът казва верни неща, и още повече, докато той говореше, виждаше логиката в твърденията му. Затова наостри уши, за да не изпусне някоя дума.

- Очите наистина издават много - продължи Умелия Играч. – Много е важна посоката на погледа, докато човек говори. Очите са свързани директно с ума и се завъртат в определена посока, когато се използва дадена част от ума. Има шест основни посоки, които са валидни почти за всички хора. Когато даден човек говори и гледа нагоре, в ума му има образи и картини. Ако гледа наляво и нагоре, тогава си спомня нещо, което е видял. Ако гледа надясно и нагоре, тогава образът се формира, докато човекът говори. Дотук разбираш ли?

Момчето кимна и налапа залък хляб. Беше гладно, а вече бе свикнало да отговаря на всяка нужда на тялото си, без да го разглезва, като запазва дисциплината му. Правеше разлика между нужда и каприз. Продължи да слуша внимателно.

- Същото важи, ако очите са на нивото на хоризонта, но тогава в ума има звуци. Ако някой гледа наляво, си спомня нещо, което чул. Ако гледа надясно, формулира наум какво иска да каже. Когато очите се насочват надолу, тълкуването е различно. Надолу вляво говори, че в момента човек си спомня чувства. Когато хората са несигурни, обикновено гледат надолу вляво, защото търсят емоционална подкрепа. От друга страна, поглед надолу вдясно казва, че човекът си спомня вътрешен диалог.

Ако очите гледат предимно надясно - надолу, хоризонтално или нагоре, – то значи говорещият си измисля в момента. Не означава непременно, че лъже, но е много вероятно. Понякога посоките са огледални, ако например човекът е левичар, но това лесно се забелязва и можеш да обърнеш посоките при интерпретацията си.

Умелия Играч замлъкна за малко, за да може Момчето да обмисли информацията, която получи, а също и да похапне от изстиващата храна.

- Разбираш ли? – попита той.

- Горе-долу - призна Момчето, защото му беше трудно да осмисли толкова много информация наведнъж.

- Просто запомни какво ти казах – каза Умелия Играч, а след това продължи: – Хората си харесват един начин на мислене, който им става присъщ. Могат да мислят предимно в образи, предимно в думи или предимно в чувства и усещания. Всички хора могат да мислят по всичките три начина, но един става основен. Тези, които мислят в образи, говорят бързо и мислят бързо, но думите им са плитки като дишането им, защото се опитват да изговорят повече думи, отколкото устата е способна да изрече. Тези, които мислят предимно в звуци, говорят мелодично и със средна скорост. Думите им, освен че имат ритъм, често напомнят песен. Тези, при които чувствата са водещи, говорят бавно и обмислено. Правят

паузи, докато думите не се наместят или не подберат най-правилните. Запомни ли?

- Запомних - отговори Момчето. – Три типа на мислене при хората. Не разбирам как това може да ми помогне.

- Добре, скоро ще разбереш - каза пълният мъж. – Освен че говорят с различна скорост, хората обичат да използват характерни думи, когато описват нещо. Ако мислят в образи, думите, които употребяват, са свързани със зрението. Когато мислят предимно в звуци - много често, за да опишат нещо, - казват как им звучи. Когато мислят предимно в чувства и емоции, описват какво усещане поражда в тях.

- Все още не разбирам – каза Момчето.

- Много е просто. Ако човек е свикнал да мисли в образи и общува с човек, който е свикнал да мисли в звуци или в чувства, е малко вероятно да намерят общ език. Ако, да кажем, тези хора са влюбена двойка, този, който мисли в образи, ще иска любовта на другия да се показва чрез жестове, чрез действия. Другият, ако мисли чрез звуци, ще иска да чува нежни думи, уверения за обич. Ако ли чувствата преобладават, човекът ще предпочете физическата близост пред жестовете или любовните обяснения. Накрая става така, че двама души, които се обичат, не могат да накарат човека до себе си да се почувства обичан, защото говорят на различен език. Ако променяш езика си, ритъма на говорене според човека насреща, винаги ще те разбират и ще имаш повече власт в разговорите и общуването.

- Но аз не искам да имам власт - каза Момчето, но гласът му звучеше несигурно. Досега нямаше представа, че можеш да научиш толкова много за другите само ако си отваряш добре очите.

- Добре, не ме разбирай погрешно - каза Умелия Играч. – Не е задължително властта да е нещо лошо, не я приемай така. Ако обичаш някое момиче например и искаш да бъдеш с нея, хубаво е да говориш на нейния език. Не разбираш ли, че ако говориш само

на твоя език, тогава ако отсрещният човек говори на друг, то няма да може да те разбере? Трябва да можеш да изразиш любовта си на нейния език.

Или ако искаш да помогнеш на някого. Ти нали каза, че обичаш да помагаш на хората? Ако говориш на техния език, много повече хора ще могат да те чуят и да ти се доверят. Така ще успееш и да помогнеш на повече хора. Затова научи това, което ти казвам.

- В това познание има много сила - каза момчето. – Какво ще стане, ако попадне в лоши ръце?

- Затова ти го давам на теб. Имаш добро сърце и няма да злоупотребиш. Но има хора, които го правят. Дори глашатаите на краля използват част от това знание, за да провокират определени действия или да накарат хората да пазаруват при търговците. Не всички, които притежават това познание, са добронамерени, но хората рано или късно усещат намеренията на другите. Понякога твърде късно, но всичко, което ни се случва, е урок.

Момчето имаше нужда от време, за усвои получената информация. Упражненията, които правеха с Умелия Играч, се промениха. Вече не само наблюдаваха хората отдалеч, ами отиваха и разговаряха с тях. Предимно говореше Играча, а Момчето наблюдаваше и се учеше. Гледаше внимателно. Започваше от детайлите, след това следеше какво издават телата им, а после наблюдаваше какво казват очите им, докато говорят. Постепенно Момчето започна да разбира хората. Узнаваше за тях много повече, отколкото те искаха да разкрият. След време започна и то да говори с тях. Когато разбираше хората, му беше много по-лесно да говори с тях от сърце и прегради падаха много лесно.

Това го накара да се замисли. Какво щеше да се случи, ако знаеше всичко това по-рано? Може би щеше да бъде още по-успешен при Търговеца и дори никога да не си тръгне. Или може би щеше да убеди момичето, което срещна в дома на Смелия Предприемач, да тръгне с него по пътя. Само ако говореше на

нейния език. Но тези мисли го натъжаваха и той не ги задържаше дълго в ума си. Всяко нещо, което ни се случва, ни дава урок и животът ни не би могъл да се случи по различен начин, утешаваше се то. Всички уроци ни правят такива, каквито сме. Затова Момчето беше благодарно за получените дарове.

***

Един ден Умелия Играч слезе сериозен на закуска. Момчето вече се хранеше и почти не му обърна внимание, когато седна срещу него на масата, освен че кимна, защото устата му беше пълна.

- Трябва да поговорим – каза сериозно пълният мъж, без дори да погледне храната пред себе си, което беше необичайно. – Вече имаш много умения. Остана ми да ти предам съвсем малко информация, но няма да го направя сега.

- А какво ще правим? И какво остава да науча? – попита Момчето.

- Ще ти обясня – отговори Играча. – Остава да те науча как да въздействаш с гласа си, точно както правят глашатаите. Нали си забелязал колко много хора се влияят от тяхното мнение и колко често обсъждат това, за което те разказват. Те имат такъв ефект заради тембъра на гласа им. Имам новина за теб: глашатаите притежават такава сила, че могат да отнемат правото на свободен избор на човека.

Когато си сигурен в себе си, гласът ти става дълбок и силен. При жените става дълбок и мек. Идва направо от корема, а когато гласът е отпуснат така, има голяма сила. Можеш дори да го подсилиш, както ми разказа, че е правил Последователя на Древното Учение със специалните музикални ефекти. Така думите ти ще бъдат още по-въздействащи. Но не мисля, че сега е моментът да те уча; дори си мисля, че ще отхвърлиш, каквото ти кажа, защото си обсебен от желанието да казваш истината и да бъдеш какъвто си. Друг път ще поговорим за това.

Най-накрая Играча започна да се храни, което накара Момчето да се почувства нормално и му даде възможност да довърши собствената си закуска. Мъжът започна отново да говори между отделните хапки.

- Трябва да си наясно: парите ми привършват и това не ми харесва. Няма да мога да поддържам живота, на който съм свикнал, защото дълго време се отдавах на странични занимания и не правех това, което мога най-добре. Аз най-добре мога да говоря пред хора. Имам един план. Чудех се дали би желал да изслушаш предложението ми, без да възразяваш, докато приключа? После можеш да се съгласиш с него. Или пък не. В зависимост от това дали ще ти хареса.

Момчето кимна. Досега не беше забелязало Играча да има каквито и да било проблеми. Цялото му поведение внушаваше, че този човек живее мечтите си и е точно там, където иска да бъде. Но беше готов да го изслуша, а и нещо в думите му го накара да се съсредоточи и да очаква с любопитство следващите му слова.

- Още когато започнах да те уча на моето изкуство, знаех, че ще мога да разчитам на теб в даден момент. По пътя си си натрупал много знания, които те правят интересен човек. Добър си и хората те харесват, сам се убеди в това по време на упражненията. Всичко, което си научил, дори от преди да се срещнем, те прави подходящ за следващото начинание. Можем да използваме уменията си и трябва да го направим по най-добрия начин.

И той му разкри своя план. Момчето щеше да отиде в един град, който се намираше на няколко дни път. Достатъчно далече, където никой не беше чувал за Умелия Играч. Щеше да остане там известно време, докато се запознае с достатъчно хора и подготви пристигането му. След като създадеше подходящите връзки, Момчето трябваше да намери място, където да могат да се съберат много хора. Срещу скромна такса хората щяха да могат да слушат какво им говори Играча, а той от своя страна щеше да дойде и да ги

научи как да се грижат за себе си и как да общуват с другите. Така всички щяха да останат доволни.

Момчето стоеше и не можеше да реши. Наистина, още от момента, в който се запознаха, Умелия Играч беше споменал, че заедно могат да постигнат много, но Момчето не си го беше представяло точно така. Не разбираше защо, щом толкова много имаше нужда от пари, Умелият Играч не отидеше там, където хората вече го познаваха. Много неща му се струваха неясни и затова попита:

- Не разбирам, защо трябва да тръгвам преди теб? Не можем ли да отидем заедно и постепенно да се сприятелим с хората, а след това да организираме лекциите?

- Не разбираш, наистина. Но не е нужно да разбираме всичко и ти сам го знаеш. Ще ти обясня, не е тайна. Ако отидеш сам, ще можеш да създадеш очакване. Когато хората очакват нещо, фантазиите им се развихрят. Надеждата за по-добро винаги ще бъде основен спътник на хората и ще осветява пътя им. Така можем да помогнем на много повече хора още от първия път. Използвай глашатаи, използвай всичко, което си научил, преди да се срещнем. Използвай това, на което те научих, и ще видиш как нещата ще се подредят от само себе си.

Момчето помисли и почувства, че вече е време да тръгва. Беше се застояло твърде дълго в това село, а пътят вече го зовеше с обещание за незнайни приключения и нови срещи. Така можеше да продължи и в същото време да помогне на още хора чрез уменията на Умелия Играч. Макар да не бяха най-почтени и чисти, те можеха да бъдат полезни посвоему и можеха да покажат на хората други начини и пътища, чрез които да подобрят разбирателството помежду си. Още повече че Играча умееше да говори много добре, което означаваше, че думите му щяха да стигнат до най-голям брой хора. Момчето се съгласи.

- Чудесно - каза Умелия Играч. – Нещата се случват точно така, както очаквах. Не мога да ти помогна в началото с нищо, но си спомни за Мъдреца, който ти е разказал, че един от великите учители, които са толкова важни за теб, е изпратил последователите си без храна, дрехи и пари и без дори да им каже за какво да говорят. Точно така ще постъпя и аз с теб, ще те оставя да действаш, както намериш за добре. Ще бъдем съдружници и ще делим всичко по равно. Прати ми известие по някоя пощенска кола, когато си готов, да дойда. Радвам се, че се съгласи. Сега ще можем да изкараме много пари!

Пълният мъж не изчака реакцията на Момчето. Стана, стисна ръката му и сетне излезе. То постоя още известно време на празната маса. Последните думи на Умелия Играч не му бяха харесали. Имаше нещо странно в това сбогуване. Не можеше да повярва, че за приятеля му е толкова важно да спечели много пари. Вече знаеше, че намерението е най-важното, което влагаме във всяко свое начинание, затова трябва да го запазим чисто. Но беше сигурен, че опитът на пълния мъж е по-голям, и реши, че с последните си думи сигурно е искал да го мотивира още повече. Реши, че думите са били насочени към него, за да му вдъхнат повече увереност. Хората винаги са смятали парите за добър стимул и вероятно Умелия Играч е решил, че това важи и за него. Ето защо Момчето прецени, че не е нужно да мисли повече за това. Сетне си взе багажа и потегли към новия град. Запъти се към новото предизвикателство, без да има никаква представа как може да направи всичко, което Умелия Играч искаше от него. Но потегли с уверено сърце, като остави Силата да го води.

Така Момчето отиде в

ГРАДЪТ НА ИСТИНАТА

Момчето пристигна в града и бързо си намери място, където да отседне. Стопанинът беше добродушен и мълчалив, а къщата, макар и стара, беше чиста и уютна. Нямаше представа откъде да започне и какво точно да направи, затова прекарваше дните си в четене и медитации. Беше забелязал, че времето, прекарано с Умелия Играч, макар и много интересно и поучително, му бе отнело възможността да медитира, тъй като разговорите им започваха рано сутрин и приключваха късно вечер. Момчето не беше усетило липсата, докато сега не установи колко неспокоен е станал умът му. Реши, че вече винаги ще намира време за себе си, дори да са само десетина минути на ден, защото медитацията му действаше много благотворно. Както на тялото, така и на ума му. Тогава се зареждаше с енергия и изпитваше умиротворение.

Дните минаваха и Момчето не правеше нищо, което да го приближи към целта му да събере хора, които да чуят думите на Умелия Играч. То обаче не се притесняваше: беше се научило на търпение. Имаше ясно намерение какво иска да прави, затова беше сигурно, че когато обстоятелствата са подходящи, ще предприеме нужните мерки. Всичко в живота е на периоди. Има си време за размисъл и време за действие. Важно е обаче да ги различаваме и да не се опитваме да насилваме естествения ход на нещата.

Един ден, когато се разхождаше в парка, близо до центъра на града, мина покрай пейка, която му се стори странно привлекателна. Почувства желание да седне и да си почине, въпреки че не беше вървял дълго. Дните вече значително се бяха скъсили и Момчето използваше всяка възможност да се покаже на слънце, да се наслади на меката му топлина и да се полюбува на и красивите есенни багри. Докато седеше, се зададоха млад мъж и малко по-възрастна жена, които бяха потънали в оживен разговор. Жената обясняваше нещо разпалено, а мъжът само кимаше и от време на време казваше по няколко кратки думи. Момчето ги наблюдаваше с интерес, докато се приближаваха към него. Когато

дойдоха по-наблизо, гласовете им вече се чуваха, но Момчето не се заслуша в думите им. Бяха му по-интересни жестовете им. Мъжът очевидно не беше съгласен с жената, но изразяваше позицията си меко, без да се противопоставя. Като че ли се опитваше да привлече вниманието й към онова, което мислеше, по един ненатрапчив, но аргументиран начин.

Когато наближиха и почти щяха да отминат пейката, на която седеше Момчето, жената внезапно се обърна и без предупреждение изстреля въпроса си:

- Кажете, вие поне трябва да се съгласите с мен! Не съм ли права?

Момчето не очакваше внезапните думи и се стресна. Не знаеше какво да каже. Затова се усмихна и проговори:

- Не знам за какво говорите, но изглеждате като жена, която винаги има право!

Жената се разсмя, а мъжът го погледна учудено.

- Не мислите ли, че трябва да се запознаете с гледните точки, преди да изразите подкрепа за някоя от страните в спора? – попита той.

- Не обичам да споря. Вредно е за здравето – отговори Момчето все още с усмивка. – Винаги съм предпочитал да бъда щастлив, вместо да съм прав. Вие, разбира се, също имате право. Важно е човек да се запознае с гледната точка на другия, преди да се съгласи с него.

Мъжът и жената се спогледаха, а дори и Момчето се учуди на думите си. Не можеше да си спомни дали ги беше прочел, или ги бе чул отнякъде, но и не му остана време да размишлява по въпроса, понеже непознатите седнаха от двете му страни, доволни, че и двамата са били признати за прави. Започнаха да го разпитват и да говорят за себе си. Обясняваха разпалено и слушаха с интерес. След известно време станаха, за да се поразходят заедно. Момчето

им разказа за приключенията си, но те не проявиха толкова интерес към самите случки, колкото към това, което беше научил.

На следващия ден се срещнаха отново. И на по-другия - също. Всеки ден се виждаха и разговаряха, а Момчето разказваше за пътя си с все по-големи подробности. Беше искрен и усещаше неподправен интерес към себе си. Един ден новите му приятели споделиха, че са решили да му помогнат. И двамата намираха, че идеята Умелия Играч да изнесе лекции в градчето, е чудесна и може да е от помощ на мнозина, които изпитват затруднения в общуването. Жената обясни, че познава много хора, на които може да разкаже за начинанието, а мъжът се зае да уговори няколко глашатаи безвъзмездно да разпространят вестта за събитието. Бяха готови да му съдействат, понеже виждаха смисъл в това да помагат на другите.

Момчето почувства задушаваща благодарност към тях. Знаеше, че рано или късно щеше да се справи със задачата си, но не предполагаше, че ще получи такава безкористна подкрепа от двама доскоро непознати. Понякога съдбата ни изпраща неочаквани подаръци. Почувства как в него се зараждат топли приятелски чувства към тях и от сърце им благодари. Същата вечер отиде до пощенската кола и изпрати съобщение на Умелия Играч, че вече има идея какво да прави. Каза му да има готовност да пристигне скоро в града.

***

Дните започнаха да се изнизват и да стават все по-динамични. Първо наеха една от учебните зали на местното училище, като мъжът и жената помогнаха за наема, понеже Момчето нямаше никакви пари. После започнаха да разпространяват вестта за предстоящото пристигане на Умелия Играч. Всички разказваха на колкото може повече хора за необикновените му умения, а познатите глашатаи на мъжа започнаха отначало рядко, а след това

все по-често да споменават Умелия Играч. Тримата приятели си бяха поставили за цел да превърнат пристигането му в сензация. Докато времето минаваше, все повече хора изявяваха желание да присъстват на лекциите на Умелия Играч. Времето минаваше, а работата непрестанно нарастваше. Когато имаш цел, много е важно да свършиш всичко, което се изисква от теб, независимо какво усилие ти коства. Ако искаш да успееш, трябва да си готов да платиш цената. Може никога да не ти се наложи, но трябва да си подготвен за всичко.

Момчето нямаше вече възможност да чете или да се разхожда. Всичко се въртеше около пристигането на Умелия Играч. Когато се срещаха, тримата приятели говореха само за това и на него започнаха да му липсват откровените разговори, които водеха порано. Успокояваше се обаче, че ще имат време за приказки, след като всичко приключи. На все повече хора им харесваше Момчето с неговата честност и прямост и искаха да си говорят с него, но то майсторски изместваше вниманието от себе си към предстоящото пристигане на Умелия Играч. Разказваше им колко умен човек е той и колко много ще научат от него, когато го срещнат.

Тогава един ден, в разгара на цялата тази суматоха, се появи едно момиче. В началото Момчето не го забеляза, тъй като беше увлечен в делата си, но то застана встрани и търпеливо чакаше той да й обърне внимание. Беше облечена хубаво, но малко по-различно отколкото хората в града, а лицето й излъчваше спокойствие и доброта. Беше красива и скромна. Когато започнаха да говорят, Момчето не можеше да откъсне очи от нея. Тя каза, че би искала да присъства в деня, когато дойде Умелия Играч, и така започна разговорът, но след това се заприказваха за всякакви други неща и прекараха много приятно времето си заедно. Момчето научи, че тя също е изминала дълъг път, преди да се установи в града, където от известно време работеше в един магазин. Тя продължаваше да търси себе си, но не като пътуваше самата тя, а

като се срещаше с хора, които пътуват. Собственият й път беше изпълнен с несгоди и приключения, но те я бяха направили по-силна. Когато говореше, момичето говореше със сърцето си и Момчето виждаше това. Забрави всички уроци, които беше получило от Умелия Играч и от другите си учители, и единственото, което искаше, бе да потъне в зелените й очи. Не беше срещал по-чист човек до този момент, с когото да може да си говори така откровено и без да се притеснява от нищо. Когато случайно ръцете им се докоснаха, сърцето на Момчето заби лудо и в главата му започнаха да се блъскат различни мисли, мечти и копнежи. Цялото му спокойствие изчезна безследно. Говориха още известно време и сетне тя си тръгна. На раздяла тя се обърна и импулсивно го прегърна. Момчето не можеше да мисли за нищо друго до края на деня. Дори и през нощта, когато си легна, в ума му беше единствено сгряващото чувство, което му остана от прегръдката на хубавото момиче, и дълго не можа да заспи.

На следващия ден все още мислеше за момичето. Но ако искаш да постигнеш целта си, не бива да се разсейваш по пътя, трябва да продължаваш напред независимо от всичко. Момчето знаеше това. Реши, че няма да ходи да види момичето. Поне засега. Когато в теб бушуват чувства, не можеш да чуеш гласа на живота и не можеш да разбереш какво се иска от теб и да го направиш. Може би трябваше да отиде при нея и да й разкаже как се чувства, но реши, че ако трябва да се случи нещо между тях, тя ще го изчака. Ако ли не, значи не е било писано. Нищо не е случайно и за всичко си има причина. Момчето вече беше избрало да довърши това, което е започнало. На всяка цена. Любовта можеше да почака. Поне ако е истинска.

Неусетно времето до пристигането на Умелия Играч изтече и Момчето се постара всичко да е готово. Учебната зала беше подготвена и Момчето нае една хубава къща в центъра на града, която щеше да им служи като щабквартира и жилище на Играча.

Вече можеше да си го позволи, защото много хора бяха заплатили скромните си такси, и дори успя да върне парите, които приятелите му бяха заели, за да започне с организацията на събитието.

Всичко вървеше по план и Умелия Играч пристигна в уреченото време. Глашатаите надълго и нашироко обсъждаха предстоящото събитие. Целият град беше потънал в еуфория, докато изтичаха последните дни преди така дългоочакваната среща. Момчето не можеше да си поеме дъх и не можа дори да поговори с Играча, за да му обясни какво е свършило. Но пълният мъж изглеждаше спокоен и доволен, което го радваше. Понякога няма нужда от думи. Понякога най-важното се научава със сърцето. А сърцето на Момчето беше изцяло в това, което правеше. Само от време на време искаше спокойствие и почивка, но Момчето се пазареше с него. „Само това да свърши, и ще си починеш", си казваше то, но не мислеше, че някога отново ще може да се вдъхнови колкото в този момент. Искрено вярваше, че ще помогне на много хора да направят живота си по-добър.

Единственото, което тревожеше Момчето и го разсейваше, когато си позволеше, бяха мислите за момичето. Дали щеше да го изчака? Дали мислеше за него? Дали щеше да й е приятно отново да си поговорят? Дали изпитваше същите чувства като него? Но това бяха въпроси, на които щеше да научи отговора по-късно. А той умееше да чака. Затова прогонваше бързо тревожните си мисли, за да се съсредоточи върху настоящите си задачи.

Дългоочакваният ден дойде. Много хора, близки на новите му приятели, се бяха включили в организацията, за да помогнат всичко да протече безпроблемно. Едва когато хората започнаха да се тълпят на опашка, за да влязат в голямата зала на училището, Момчето си даде сметка, че не знае какво щеше да им каже Умелия Играч. Понякога в живота се налага да се довериш, без да знаеш какво те очаква зад ъгъла. Понякога е нужно просто да се оставиш

на събитията и да видиш какво ще се случи. Силата се грижи за всичко останало, но само след като си дал най-доброто от себе си.

Пълният мъж излезе пред хората и ги поздрави. След това се случи нещо, което Момчето можеше да определи само като магия. Мъжът говореше с плътен глас. Говореше за ценности, за смелост, за сила и дързост. Показваше снимки, разказваше истории за велики хора, които са следвали мечтите си и са се изправили срещу всички несгоди, които пътят им е подготвил. Хората слушаха с отворена уста и не се чуваше и най-малък звук. Сякаш всички бяха замръзнали и не искаха да изпуснат нито дума от казаното. Разказваше за чудеса и за това как човек може да постигне всичко, което пожелае. Засегна много от нещата, които Момчето беше научило от Мъдреца, от Търсещия Просветител, от Свещеника и от Смелия Предприемач. Говореше за отношенията между хората и как можем да сме щастливи, сами или с друг човек, стига да не ни е страх да бъдем себе си. Говореше за любовта. За всички очаквания, които имаме към другите хора да ни направят щастливи. И за това как можем да сме щастливи само ако се освободим от нездравите представи, че щастието може да дойде извън нас. А може би щастието се криеше в това да правим другите щастливи?

Когато Умелия Играч обяви кратка почивка, много от хората идваха при Момчето, за да изкажат възхищението си от вдъхновяващото слово на оратора и да го поздравят за добрата организация на събитието. Сетне отиваха при Умелия Играч и разчувствани от думите му, му разказваха своите собствени истории. Той от своя страна им обеща да остане още известно време в града, за да може да се срещне с всеки поотделно и да му обърне вниманието, което заслужава. Момчето обаче сякаш се движеше в полусън. Не забелязваше никого, защото сред множеството хора търсеше едно определено лице, което копнееше да види. Лицето на момичето. Знаеше, че тя е някъде тук, трябваше

просто да я открие. Сега искаше само да я зърне и може би да размени няколко думи с нея. Само след няколко дни обаче щеше да бъде свободен и можеха да се видят на спокойствие и да наваксат за пропуснатото време. Сърцето му се беше качило в гърлото при мисълта за нея.

Най-накрая я съзря. Беше застанала близо до входа на залата и говореше с няколко човека. Момчето се приближи и застана така, че тя да може да го види, и зачака. Не казваше нищо, просто стоеше и я гледаше.

Когато най-накрая го съгледа, тя се втурна към него и се хвърли на врата му. Цялото й тяло се притисна към неговото и той усети лекото ухание, което се носеше от нея. Умът му се изпразни и той искаше да остане така завинаги.

- Благодаря ти! – прошепна тя с мек глас и се притисна отново към него.

Момчето не можеше да намери думи. Не знаеше за какво му благодари, но и не го интересуваше. Сякаш буца беше заседнала в гърлото му и щеше да се разплаче от радост. Тогава в прегръдките й той почувства, че може да бъде щастлив. Почувства, че може да отвори сърцето си отново.

Стояха дълго време така, но на Момчето се стори, че е минал само миг, когато помощниците започнаха да събират отново хората в залата. Сигурно имаше няколкостотин човека и това отне известно време, а Момчето с нежелание пусна момичето да се върне на мястото си.

Умелият Играч се изправи отново пред отзивчивата си публика и продължи да излага идеите си. Говореше за това как работи умът, как мислят хората и колко силна може да бъде позитивната настройка. Обясняваше, че ако се съсредоточиш върху решението, а не върху проблема, ще откриеш разковничето на успеха. Тогава нищо няма да застане на пътя ти.

Момчето слушаше с половин ухо. Кръвта бушуваше във вените му, сърцето му биеше лудо и главата му беше замаяна. Мислеше си единствено за момичето и за топлата й прегръдка. Нейната благодарност беше единственото признание, което имаше значение в този ден.

Денят мина неусетно. Умелия Играч говори до късно вечерта, но никой не изпитваше умора и не бързаше да си тръгва. Хората стояха и слушаха, а след като всичко приключи, дълго се тълпяха пред мъжа, за да си разменят няколко последни думи с него. Искаха и да си направят уговорка за индивидуални срещи, за да им помогне той да оправят живота си.

- Чудесно се получи, наистина говориш много добре – каза Момчето, когато най-накрая останаха насаме. – Сигурно се чувстваш изцеден и много уморен след това усилие.

- Знам, че съм добър. Мисля, че съм най-добрият, но всъщност не обичам да говоря пред хора. – каза Умелия Играч с усмивка. – Сега ще починем, а от утре започваме да се срещаме с хората поотделно. Ще остана известно време, за да се видя с всички, които пожелаят, но на определени срещи трябва да ни оставиш сами. Някои хора споделят много лични неща и ще им е трудно да говорят откровено с мен, ако и ти си там. Съгласен ли си?

Момчето разбра, че ще се наложи да се напъне още малко, за да поддържа този забързан ритъм, но чувстваше, че има още много сили, и затова кимна в знак на съгласие.

- Харесва ли ти в този град? – попита Умелия Играч.

- Ами допада ми, да – каза Момчето. – Защо?

- Мисля, след като се видя с всички, да се върна в селото и да приключа нещата си там. Двамата можем да живеем много добре тук, да правим тези събирания, а след време и да попътуваме. Важно е градът да ти харесва, защото възнамерявам да прекараме много време тук.

Сърцето на Момчето заби лудо. Ако останеха в града, щеше да има възможност да вижда момичето често. И ако тя пожелаеше, да прекарват много време заедно. Опита се да сподели своята тайна с Умелия Играч, но внезапно почувства силен порив да замълчи. Сякаш някакво чувство насила затвори устата му. А Момчето вече знаеше, че трябва да се доверява на чувствата си. Затова просто каза:

- Да, тук ми харесва, бих се радвал да прекараме повече време тук. Градът е голям, има още много хора, които не са чували за нас, и ще можем да помогнем и на тях в бъдеще.

След това изпрати пълния мъж до къщата и се прибра в скромното си жилище, за да се отдаде на заслужена почивка. Преди да се отдаде на прегръдката на съня, си спомни за обятията на момичето и заспа с усмивка на устните. Всичко се подреждаше по най-добрия възможен начин, а той дори не полагаше усилия за това. Онова, което беше научил по пътя си, работеше за него и той чувстваше, че наградата е вече много близо. Просто трябваше да изчака, за да види какво ще се случи. Спа спокойно и непробудно чак до сутринта.

На следващия ден започнаха да правят срещи с хората, които бяха дошли на общото събиране. Приииждаха различни хора, някои от които Момчето дори не помнеше да е срещал. Всички разказваха за проблемите си, за живота и мечтите си. Някои от тях обясняваха на Умелия Играч как това, за което е говорил, е прекрасно, но не се отнася за тях, защото техните проблеми са по-специални. И се спускаха в подробности за личните си дилеми и трудности. Момчето виждаше как всички имат сходни терзания и всички копнеят за любов и внимание. Забеляза обаче, че хората, които бяха най-нещастни, всъщност не можеха да приемат или да отдават любов. Пълният мъж ги изслушваше търпеливо. Понякога, ако много се увличаха в историите си, ги прекъсваше нарочно, за да насочи вниманието им към решението вместо към проблема.

Когато говореха за мечтите си, Момчето забеляза друго нещо. Хората имаха добри намерения. Дори когато мечтите им можеха да наранят други хора, те не си даваха сметка за това. В сърцата си всички хора са добри и действията им са продиктувани от желанието им да направят своя живот или живота на другите по-хубав. Проблемите идват, когато нечия преценка се замъгли и човек не забележи как наранява околните с действията си. Или ако все пак забележи, да откаже да промени намерението си. Понякога последствията могат да бъдат дори катастрофални. А пълният мъж помагаше на своите посетители да видят цялата картина и собствената си отговорност за положението, в което се намираха. Когато нямаха смелост да последват мечтите си, им вдъхваше сила с историята на някой велик човек. Когато се колебаеха, им даваше решителност, като им напомняше, че животът е кратък и когато смъртта наближи, ще съжаляват единствено за това, което не са посмели да направят.

Някои от хората оставяха пари, други обещаваха съдействие, но двамата вече не се тревожеха как ще свържат двата края. Бяха събрали доста средства, които Момчето грижливо задели настрани, за да не се налага да искат повече никога пари назаем.

Умелия Играч помоли Момчето да го оставя сам рано сутрин и късно вечер, за да има време да почива и да прави личните си срещи в тези часове. Също му каза, че ще прекарва доста време с една симпатична бледа дама, която момчето беше видяло на срещата в училището. Големият Играч явно си беше намерил приятелка.

Това беше добре дошло за Момчето и макар че затрудняваше провеждането на срещите с всички желаещи, му даваше време да планира по-внимателно всички ангажименти, за да бъдат възможно най-ефективни. Често седеше до късно, защото обмисляше следващите дни и не му оставаше време нито за почивка, нито за приятелите му. Все не успяваше да задели и миг, за

да се срещне с момичето. Той обаче бе радостен и спокоен. Всичко вървеше по план. Вярваше, че скоро ще има достатъчно време, за да навакса пропуснатото.

***

Дните минаваха и все повече хора идваха за съвет и напътствия. Дори хора, които не бяха идвали на срещата, но бяха чули за тях от свои приятели. Момчето ги посрещаше и двамата говореха с тях. Постепенно започна да се оформя голяма група от хора, които искаха да помагат. Стремяха се да бъдат близо до Момчето и Умелия Играч, защото виждаха силата в тях.

Всичко беше прекрасно, докато един ден Момчето не забеляза, че Умелия Играч изглежда изтощен до изнемога. Лицето му беше бледо и изпито, силите му бяха отслабнали, а очите му бяха загубили живия си блясък.

- Какво става? – попита Момчето, докато чакаха между две срещи. – Изглеждаш ужасно изцеден.

- Работата ме натоварва – отговори Умелия Играч. – Тук е прекрасно, хората са чудесни, жените са красиви и мили, дори къщата, в която съм настанен, е великолепна. Но скоро трябва да отида до селото. Веднъж завинаги ще сложа край на всичките си дела там и след това ще се върна. Ще намерим по-евтина къща и ще останем тук.

Момчето се замисли над думите на пълния мъж. Имаше нещо странно в тях. Наистина, повечето от срещите им бяха с жени, но какво значение имаше дали те са красиви и мили? Всички, с които се срещаха, бяха човешки същества и имаха нужда от помощ. За Момчето нямаше значение дали изглеждат красиви, защото вярваше, че всички хора са красиви отвътре. Ако успееш да видиш тази красота, нищо друго нямаше значение. Освен това не можеше да разбере защо е толкова важно за приятеля му всичко в селото да приключи по-бързо. Но остави тези въпроси единствено за себе

си. Видя, че Умелия Играч е на път да се разболее, и го съжали. Реши да му остави повече време за почивка и разреди срещите му с хората.

След няколко дни обаче забеляза, че колкото повече време дава на Умелия Играч, толкова по-изморен изглежда той. Ставаше нещо, което Момчето не разбираше и за което нямаше обяснение. Опита се да поговори с него и да му обясни как да почива, за да не се разболее, но мъжът не искаше и да чуе съветите му и дори се разгневяваше. Опитваше се да не издава истинските си чувства, но Момчето беше станало много наблюдателно и усещаше и виждаше и най-малките знаци дори без да ги търси. Единственото, за което Играча искаше да говорят, беше светлото бъдеще, което ги очакваше в този прекрасен град. Затова Момчето се отказа да спори. Не можеш да накараш никого да се грижи за себе си насила. Не можеш да помогнеш на някого, който сам не иска да си помогне. Ето защо остави нещата на естествения им ход. Когато пълният мъж се разболя, просто отиде и купи лекарства от един знахар и му ги даде, без да казва нищо.

Един ден, седмица след деня, в който Играча бе решил да замине, но за пореден път се беше отказал, Момчето намери бележка, пъхната под вратата на стаята, в която беше отседнало. Тя не беше подписана и гласеше:

Трябва да поговорим. Само ти можеш да ме разбереш. Да се срещнем утре привечер в парка, до голямата поляна, след като се освободиш. Важно е! Ела сам и не казвай на никого за срещата!

Сърцето на Момчето трепна. Какво ли означаваше това? Кой ли беше оставил бележката? Отиде при стопанина и го попита дали не знае нещо за случая, но той отрече. Никой не му беше оставял нищо и не беше забелязал никого да влиза в къщата. Семейството му също не знаеше нищо.

Момчето благодари и отиде в стаята си. Дали момичето не искаше да се видят? Но ако беше тя, сигурно щеше да подпише

бележката. Или някой от хората, с които се бяха срещали, или пък двамата му приятели? Но те също щяха да се подпишат. Който и да беше, или се страхуваше, че Момчето ще откаже да се види с него, или просто бе твърде разсеян и бе пропуснал да напише името си. Реши да не терзае повече ума си с догадки и се помъчи да се отпусне и да заспи.

На следващия ден стана и закуси. Преди да излезе, пъхна бележката в джоба си и отиде да направят новите срещи с Умелия Играч. Денят мина бавно, защото умът на Момчето непрекъснато отскачаше на предстоящата среща в парка. През целия ден имаха малко възможности да останат насаме с приятеля му, но и без това Момчето нямаше никакво желание да говори за случилото се. А и в бележката пишеше, че е важно да не споделя с никого. Реши просто да изчака до вечерта и да види какво ще стане.

Когато денят приближи края си, Умелия Играч отново помоли Момчето да остане сам, защото имал лична среща. Момчето му пожела ползотворна работа, напомни му да си остави време за почивка и излезе. Тръгна към парка, унесен в мислите си. С цялото си същество предусещаше, че ще се случи нещо важно, но се опитваше да планира предстоящите срещи в идните дни. Така намаляваше напрежението на очакването, защото колкото и да се опитваше, не можеше да усети положително вълнение. Сърцето му подсказваше, че срещата няма да е приятна.

Когато стигна до парка, слънцето вече залязваше и хвърляше последните си лъчи в напразни усилия да прогони идващия мрак. Сенките се удължаваха и когато момчето пристигна на посочената поляна, едва можеше да различи силуетите на дърветата. Зачака. Не можеше да прецени колко време е минало, когато в края на поляната се появи силует на дребен мъж. Лицето му не се виждаше заради периферията на шапката, нахлупена ниско над очите му. Мъжът спря на няколко метра от момчето. Известно време стоя,

без да пророни нито дума. Дори вятърът беше утихнал, а птиците не издаваха нито звук. Всичко сякаш бе настръхнало в очакване.

Момчето се опита да различи повече детайли от силуета или от лицето на мистериозния мъж. Беше застанал достатъчно далеч, за да не може да го огледа. Затова Момчето каза:

- Кой си ти и какво искаш? Каза, че е важно. Тук съм, дойдох сам и не казах на никого. Обясни ми за какво е цялата тази загадъчност.

Мъжът мълчеше и не помръдваше. Когато проговори, гласът му беше тих и дрезгав, но всяка дума долиташе ясно и отчетливо до Момчето.

- Искам да се срещна с Умелия Играч! Можеш ли да уредиш това?

Момчето се зачуди. Цялата ситуация беше абсолютно нелогична и не разбираше защо се беше озовал в нея. Защо беше цялата тази драма, ако ставаше дума за поредната среща? Не, имаше нещо странно в това искане.

- Може да се срещнеш с него само ако ми кажеш за какво искаш да говорите, по какъв въпрос – каза то твърдо.

- Въпросът е личен и не ти трябва да знаеш – отговори непознатият.

- Без да ми кажеш, не мога да позволя това да се случи. Освен това той си тръгва съвсем скоро и програмата му е запълнена – отговори Момчето още по-непоколебимо. Досега не бяха се сблъсквали със злонамерени хора, но то знаеше, че когато се страхуват, хората могат да направят ужасни неща.

- Ти си добър човек и искаш да предпазиш приятеля си – продължи непознатият. – Обещавам, че ще го оставя жив и здрав, макар да ми се искаше това да е последното място, на което стъпва кракът му.

- Има ли нещо, което трябва да знам? – попита Момчето и въпреки че искаше да остане спокойно, не можеше да потуши

надигащото се в гърдите му безпокойство. Този човек очевидно имаше сметки за уреждане с неговия приятел.

- Умелия Играч е бил с жена ми - каза мъжът неохотно. – Тя всичко ми сподели. Каза, че иска да се разделим, защото щели да живеят заедно и той щял да се грижи за нея, когато се върнел отново в града. Трябва да поговоря с него. Просто искам да застана лице в лице с него. Обещавам, че няма да направя нищо глупаво.

Тонът на гласа му, цялата напрегнатост на тялото му, обаче, говореше друго. Умът на Момчето превключи на по-висока скорост. Бързо трябваше да измисли какво да направи.

- Сигурен ли си в твърденията си? – попита то, макар въпросът му да звучеше глупаво и неуместно. Въпреки че не можеше да види хубаво мъжа, знаеше, че казва истината. Все пак продължи – Умелия Играч не прави подобни неща. Той помага на хората. Понякога, когато помагаш на някого, той става зависим от теб. Може нищо да не се е случило, а съпругата ти просто да си е въобразила. Даже мисля, че съдружникът ми си има приятелка. Една бледа млада дама, която със сигурност няма съпруг или приятел.

- Случило се е и още как - гласът на мъжа вече трепереше от гняв, но Момчето усещаше, че казва истината. Пристъпи крачка напред и Момчето го разпозна. Беше го видял на срещата в училището. Помнеше и жена му. С нищо обаче не се издаде. Мъжът продължи: – Тя всичко ми разказа. Имаме дом, деца и доста години съвместен живот. Тя не е идеалната жена, но аз я обичам. Грижа се за децата и за нея. Преди бях богат, работех като инженер, сега нещата се промениха, загубих парите си, но любовта ми е все така силна. Тя ми призна всичко, което се е случило, каза ми и какво са си говорили. Трябва да се уверя, че той ще се грижи за нея. Аз разбирам хората. Ако поговоря с него, ще знам дали й е казал истината, или я е лъгал. Именно защото познавам хората, виждам

изненадата ти. Ти не си виновен, но си се свързал с най-долния човек на света.

Момчето не знаеше какво да каже или да направи. Трябваше да провери обвиненията на непознатия, но за това трябваше да спечели време.

- Свържи се с мен последния ден, преди той да замине – каза то. – Ще се опитам да му освободя малко време, за да можеш да поговориш с него, но ще ви наблюдавам през цялото време. Не мога да позволя да му се случи нещо лошо, независимо какво е направил. Отмъщението наранява както човека, към когото е насочено, така и онзи, който го извършва. От подобни действия губят всички, без изключение.

- Разбирам те и ти благодаря! Ще се видим отново - каза мъжът и се стопи в мрака също толкова внезапно, колкото се беше появил.

Момчето дълго седя, като се опитваше да събере мислите си. Това положение надхвърляше всичко, което можеше да си представи. Изведнъж всичко се беше променило, и то внезапно и без предупреждение. Нищо от намеренията му не съответстваше на ситуацията, в която беше попаднал. Седя на поляната дълго след като падна непрогледен мрак. Събу се първо бос, а после се излегна. Трябваше да провери дали чутото отговаря на истината. Не знаеше как да подходи, но реши да не го обмисля предварително. Прибра се и се опита да заспи, но очите му отказваха да се затворят. Не можеше да разбере какво се случва. Чак когато утрото наближи, успя да придреме малко.

На сутринта стана рано и без да закусва или да губи време, се запъти директно към къщата на Умелия Играч. Трябваше да говори с него и да изясни положението. Ако всичко беше наред, поне щеше да го предупреди да се пази и да внимава. Хубаво беше, че мъжът от предната вечер се беше съгласил да изчака. Така имаше достатъчно време да се вземат предпазни мерки, ако се наложеше.

Когато стигна пред къщата, почука на вратата. Знаеше, че пренебрегва молбата на своя съдружник, но има неща, които са важни и надхвърлят предварителните уговорки.

- Кой е? – попита отвътре Умелия Играч, без да отваря вратата.

- Аз съм - каза Момчето. – Идвам, защото е важно и трябва да поговорим. Съжалявам, че подраних.

- Върни се по-късно! Имам личен сеанс - долетя отговорът отвътре, а вратата остана затворена.

- Не може, прекъсни го – настоя Момчето. – Важно е и трябва да поговорим.

- Добре, изчакай малко – каза Умелия Играч. – Ей сега ще отворя.

После всичко отново утихна. Утринта беше хладна и мъглива, а Момчето стоеше пред вратата на къщата и чакаше. Градът вече започваше да се събужда и хората постепенно излизаха по улиците. Няколко минувачи го изгледаха любопитно, но подминаха, без да го заговорят. Мъглата скоро щеше да се разсее и хората да подхванат ежедневните си занимания.

Най-накрая вратата се отвори. Умелия Играч направи път на Момчето да влезе, но по всичко личеше, че изобщо не е доволен от ранното посещение.

- Имахме уговорка - каза му той през зъби.

- Въпросът е важен и не търпи отлагане - повтори Момчето.

- Добре, само изчакай малко да изпратя една клиентка.

Когато влязоха в дневната, на дивана седеше една жена, която също беше присъствала на срещата в училището. Момчето я помнеше, тогава тя бе дошла със съпруга си, но за негова изненада това не беше жената на мъжа от парка. Нито пък бледата дама, за която му беше казал Играча. Тя кимна на Момчето.

- Горката жена има проблеми в семейството си и точно й помагах да ги разреши - каза Умелия Играч. – Точно приключвахме, когато ти дойде, така че не се чувствай виновен.

Умелия Играч натърти на последните думи, но Момчето не му обърна никакво внимание. Беше погълнат от картината пред себе си. В нея на пръв поглед нямаше нищо нередно, но то беше нащрек както никога досега.

- Моля те - обърна се жената към него. – Не казвай за това на никого. Не искам никой да знае, че имам проблеми и съм търсила помощ. Мога ли да разчитам на теб?

- Естествено! - каза Момчето, но умът му беше другаде. Дишането на жената беше учестено, тя имаше светла кожа, но лицето и шията й бяха зачервени, постоянно кършеше нервно ръце. Момчето разбра за какво не трябва да казва на никого. Нямаше вече нужда от обяснения. Мъжът от парка беше прав. Наистина тук ставаше нещо нередно.

- Няма да казвам на никого - каза отново Момчето. – Когато се срещаме с лекар или знахар, той не разказва на другите за проблемите ни. Можеш да разчиташ на мен.

Размениха още няколко думи. Жената благодари на Момчето за това, че се е погрижило всичко да мине безпроблемно в училището и че е посветило времето и енергията си, за да може такъв велик човек да дойде в техния град. Благодари и на Умелия Играч и след това си тръгна.

Когато двамата останаха насаме, дълго се гледаха безмълвно. Момчето се опитваше да не показва нито с жест или с мимика какво мисли и затова стоеше неподвижно. Опитваше се да не променя дори ритъма на дишането си, за да не издаде чувствата си. Но Умелия Играч беше много опитен. Присви очи сякаш за да измери Момчето, и каза:

- Не се опитвай да ме сплашиш. Не знам какво си мислиш, защото си много прикрит, но не е хубаво. Все още съм по-силен от теб и ако се наложи, мога да те унищожа.

Това беше добро начало. Може би за пръв път откакто се познаваха, щяха да разговарят открито.

- Кажи ми какво става тук.

- Ти ми кажи, нали съм те учил да наблюдаваш всичко. Какво успя да разбереш?

- Мислех, че си с друга жена. Също омъжена – започна Момчето, като внимателно подбираше думите си. Това беше открита борба. То мразеше да се бори за власт, за внимание или за каквото и да било друго, но мъжът срещу него беше настръхнал. Момчето нямаше да разкрие откъде имаше тази информация, дори да го беше попитал. – Сега заварих различна жена. Имаш и приятелка или поне така ми каза. Искам да си честен с мен и да ми обясниш какво се случва. Не желая да се надиграваме.

- Не забравяй с кого говориш - предупреди го Умелия Играч. – Дори да опиташ да се надиграваш с мен, нямаш шанс да спечелиш. Още не. Ако желаеш, мога да ти разкрия какво става, но трябва да си сигурен, че искаш да знаеш истината. Ако ти кажа, ще поемеш ангажимент да не казваш на никого. По този начин ще станеш донякъде и съучастник. Такива са условията ми. Сега си помисли хубаво наистина ли искаш да знаеш.

Момчето кимна. Понякога истината боли. Може дори да е много неприятна, но винаги е по-добре да знаеш, отколкото да живееш в неведение, както хората, които слушат разказите на глашатаите.

- Ти забеляза, че съм изморен. Това е така, защото не съм спал през повечето нощи. Бях с много жени. Повече, отколкото някога съм имал през живота си. Жените в този град са много красиви. Бях с всяка, която можеш да си представиш.

Гласът на Играча се извиси предизвикателно. Очакваше да види какво ще направи Момчето и то разбираше това. Нямаше нужда от повече подробности и не искаше да разпитва. Избра да свали оръжието.

- Но как, та ние почти през цялото време бяхме заедно!?

- По време на личните сеанси. Знаеш, че човек може да усвои изкуството да се разбира с хората. Обратната страна на тази монета е, че също би могъл да ги накара да направят каквото пожелае. Достатъчно е само да настроиш гласа си и да подбираш внимателно думите си. Тогава хората са готови да направят всичко. Толкова лесно е да ги насочиш в нужната посока. Дори ще вярват, че идеята е тяхна.

- Но действията ти не противоречат ли с това, на което учиш хората? – продължаваше Момчето, но без да проявява агресия, въпреки че тонът му постепенно се повишаваше. – В училището ти говореше за отдаване на любимия човек. На срещите обясняваше как трябва да даряваме щастие, а не да го търсим от другите. А не правиш ли ти точно това? Не използваш ли знанията, които притежаваш, за да си доставиш удоволствие? Нима си работил толкова години, за да ги придобиеш само за да можеш да манипулираш хората и да бъдеш с много жени?

- Не, не смятам, че действията ми са в разрез с принципите ми. Замисли се. Аз всъщност отдавам щастие на другите. Тези жени всъщност сами идват при мен.

При тези думи Играча се усмихна. Това беше най-фалшивата усмивка, която Момчето беше виждало досега от негова страна. Или може би не се беше вглеждало достатъчно внимателно. Момчето разбра, че собственият му ум го беше подвел. Ние често съдим за другите по себе си. И понеже момчето беше простодушно, то не допускаше, че другите могат да имат задни мисли. Установи, че се чувства някак омерзено: и от Играча, и от себе си. Укоряваше се, че не е прозрял нечистите му намерения и така е подвел много хора, които са му вярвали. В момента обаче не искаше да знае нищо повече. Трябваше по някакъв начин да оправи кашата, в която се беше забъркало. Спомни си съветите на Смелия Предприемач: *Когато не разбираш целта на голямата игра, хубаво е да си определиш поне краткосрочни цели. Това може*

да те издърпа напред и да ти открие нови хоризонти и разклонения на пътя, които не се виждат от мястото, на което се намираш. Реши, че за момента най-важната му цел е да може Умелия Играч да си замине невредим от града, пък след това щеше да му мисли. Не знаеше дали той щеше се опита да му навреди, както беше заплашил по-рано, но изведнъж го обзе непоколебимата вяра, че е по-силен от всичко, което бившият му приятел би се опитал да му причини. От Пътуващия Мъдрец беше научил, че ако си безупречен в действията си и ако намеренията ти са почтени, това ти дава огромна лична сила. Щеше да се справи, независимо какво криеше бъдещето.

Следващите няколко дни преминаха бързо и неусетно. Момчето се свърза с двамата си приятели и ги помоли да му помогнат за последните няколко дни. Не искаше да им разкрива подробности за неловката ситуация, в която беше изпаднало. Знаеше, че ако им разкрие истината, те щяха да го разберат, четеше го в очите им. Вероятно дори да го оправдаят. Но той още не беше готов за това. Самият той още не беше готов да си прости. Без да им казва нищо конкретно, ги помоли да бдят заедно с него над Умелия Играч. Знаеше, че няма да може да се справи сам.

Жената пое уговорките за срещите и провеждането им, а двамата с младия мъж започнаха да се редуват да патрулират около къщата в центъра. Така, ако някой се опиташе да навреди на Играча, щяха да могат да реагират своевременно. И двамата забелязаха странни сенки и силуети, които се навъртаха нощем. Но най-вероятно заради присъствието на друг човек те така и не приближиха. Със сигурност бяха хора, които също наблюдаваха къщата. Момчето се надяваше само да може да изпрати пълния мъж невредим.

Ден преди заминаването на Умелия Играч вече всички бяха много изморени. Той - от непрестанните си лични сеанси, които отказа да прекъсне, а Момчето и приятелите му - от постоянното

бдение. Бяха оставили младия мъж на вечерен пост и с жената бяха отишли да вечерят в една гостилница наблизо. И двамата бяха толкова изморени, че дори не говореха. Момчето беше много благодарно на приятелите си за подкрепата, която му оказваха, дори без да се опитат да разберат защо се налага да бъдат толкова потайни.

Хранеха се в мълчание, когато в гостилницата с трясък нахълта бледата жена, която Умелия Играч бе представил като своя приятелка. Тя дишаше учестено, а очите й бяха насълзени. Седна на масата и се вгледа в Момчето изпитателно. Жената беше много разстроена, но явно имаше нужда да поговори с някого и затова го запита с треперещ глас:

- Коя е била там? Снощи не отидох при него, защото ми каза, че ще работите до късно, но там е имало друга жена.

- Не разбирам – успя да каже само Момчето, а приятелката му спря да се храни и загледа разплаканата дама с интерес.

Бледата жена хвърли ядно един красив пръстен на масата, който падна точно пред Момчето. Сълзите отново изпълниха очите й.

- Какво мислиш, че е това? – попита тя, като сподави хлиповете си.

- И аз точно това щях да попитам – каза Момчето. Трябваше да запази самообладание и да измисли нещо веднага. Не знаеше обаче какво.

- Намерих пръстена в спалнята му - продължи жената. – Очевидно принадлежи на друга. Кажи ми, до колко работихте снощи?

Тя търсеше някакво обяснение. Виждаше се, че иска да продължи да вярва в каквото досега и търсеше потвърждение от тях. Момчето гледаше с празен поглед пръстена върху масата, после жената, сетне отново пръстена. Умът му отказа да измисли някакво разумно обяснение. Трябваше да й каже истината, но тогава беше

много вероятно Умелия Играч изобщо да не успее да си тръгне от града. Жената можеше да вдигне голям скандал. Или да направи нещо глупаво в отчаянието си. Устата му пресъхна. Реши да каже истината независимо от последствията. Ако той беше в ситуацията, в която се намираше тази жена, щеше да иска някой да му каже истината право в очите.

Тъкмо отвори уста, когато гласът на неговата приятелка го изпревари:

- Ох, ето къде е бил - каза тя. – Снощи работихме до късно и аз бях много изморена. Легнах малко да поспя и го свалих, за да не ми убива, като ги оставих да поработят без мен. Мислех, че съм го взела и съм го изгубила след това. Благодаря ти, че го намери! Много съм ти задължена.

Приятелката на Момчето се пресегна и взе пръстена. То затаи дъх. Тя го сложи на пръста си и чак когато й пасна по мярка, Момчето започна да диша отново. Изглеждаше така, сякаш е неин. Бледата жена се разплака, но сълзите й бяха от облекчение. Благодари и преди Момчето да успее да реагира, стана и си тръгна.

Момчето гледаше приятелката си и не можеше да повярва какво се бе случило току-що. Беше участвал в лъжа, независимо че си беше обещал никога да не лъже и да казва само истината. Усещаше, че се осъжда. Тя отвърна на погледа му.

- Не се насилвай да говориш - каза. – Знам, че когато дойде времето, ще ми обясниш. Хапни сега, ако можеш.

Но то не можеше повече да яде. Стомахът му се беше свил на топка. Искаше просто Умелия Играч да си тръгне за селото колкото е възможно по-скоро. Нещата започваха да излизат извън контрол, което невинаги е лошо, но в този случай вещаеше само неприятности.

На следващия ден Умелия Играч си замина. Изпращането беше голямо, бяха се събрали повечето от хората, с които беше общувал. Всички заедно го изпроводиха до каретата, с която щеше

да пътува. Момчето и Младият мъж бяха нащрек и се оглеждаха във всички посоки, за да могат да реагират при евентуална опасност.

Мъжът от парка се появи в далечината и тръгна към групата изпращачи. Отново беше нахлупил ниско шапката си, но походката му беше решителна, а ръцете му - скрити в джобовете. Момчето се извини и отиде да пресрещне мъжа отдалеч. Той беше дребен, но достатъчно решителен, за да носи оръжие, и затова трябваше да го задържи далеч от Играча.

- Ти ми обеща – каза мъжът още преди Момчето да наближи. – Сега той си тръгва. Аз трябва да говоря с него.

- Недей, моля те – каза Момчето. – Знам какво искаш да направиш, но това ще е глупаво и няма да помогне на никого. Аз ще отговоря на въпроса ти. Той няма да се грижи за съпругата ти, няма да се грижи за никоя, тъй като са много. Дори не знам колко точно. Скоро ще се върне. Можеш тогава да поговориш с него, макар че не виждам никакъв смисъл в това. По-добре се опитай да помогнеш на жена си да види истинското му лице.

Мъжът сякаш се успокои. Пое си дъх и изгледа Момчето в очите.

- Ти не си наясно със себе си, но поне си искрен. Замесил си се с човек, който не е почтен, а ти се мъчиш да оправиш нещата. Няма да успееш, но ти благодаря, че поне ми каза истината. Ще се видим отново, аз няма да забравя, а и той ще се върне.

Мъжът се обърна и си тръгна, а Момчето въздъхна с облекчение. Сега оставаше само да изпрати Умелия Играч. Когато се присъедини отново към малката тълпа, огледа внимателно присъстващите. С малки изключения изпращачите бяха предимно жени и освен бледата жена и жената на дребния мъж имаше още няколко с влажни очи.

„Няма ли край това представление? - запита се Момчето. - Вече се превръща в истински фарс."

Умелия Играч се сбогуваше с всички, като внимаваше да не се покаже прекалено близък с някоя от жените, но в същото време да ги поздрави достатъчно топло. Приближи се към Момчето последен. Наведе се и церемониално и показно го прегърна. Когато устата му се доближи до ухото на Момчето, той прошепна:

- Ще се върна. Опитай да подредиш нещата тук и да поддържаш огъня, докато ме няма. Сигурен съм, че можеш да се справиш.

А след това се изправи и каза вече на висок глас:

- Чуйте всички! Когато се върна, сигурно ще построя своя дом тук, в този град. С моя приятел ще направим още по-големи чудеса! До скоро виждане и се пазете!

След това се качи на каретата и замина. Момчето си позволи да диша свободно едва след като тя се скри зад хоризонта и хората започнаха бавно да се разотиват.

„Дотук добре. Мина без инциденти! – помисли си Момчето. – Ами сега?“

Знаеше, че скоро ще трябва да вземе решение и да продължи напред, но единственото, за което можеше да мисли в момента, бе, че чувства страшна умора. Прибра се в къщата и спа непробудно два дни. Цяла седмица не помръдна от стаята си, единствено излизаше навън, за да се нахрани. Опитваше се да реши какво да прави.

***

Постепенно различни хора започнаха да идват и да го търсят в къщата при стопанина. Всички искаха да знаят какво следва после. Момчето ги посрещаше и говореше с тях, но разсеяно и без да поема конкретни ангажименти. Знаеше, че сътрудничеството му с умелия играч е приключило, но още не можеше да намери начин да се измъкне от това положение, без да злепостави своя доскорошен партньор. Смяташе, че му дължи известна лоялност. Освен това

изпитваше вина и за своя дял от случилото се. За това, че бе помогнал на Умелия Играч да оплете толкова хора в мрежите си. Мнозина му се бяха доверили и му бяха помогнали в начинанието, затова той чувстваше, че трябва да направи всичко възможно да излезе достойно от това положение. Не знаеше обаче какво да стори. Чудеше се дали няма да е най-добре си тръгне веднага, но усещаше, че има още какво да научи на това място. Пък и чувствата му към момичето го държаха здраво закотвен в града. Може би тъкмо сега беше времето да й обърне внимание и да наваксат пропуснатото. Първо обаче реши да се срещне с приятелите си и да бъде откровен с тях. Те му бяха помогнали безкористно, бяха му осигурили време и пространство да се успокои и да премисли положението си. Сега той щеше да им разкрие каквото може от истината. Дължеше същата искреност и на момичето, което толкова дълго бе пренебрегвал, увлечен от амбициозните си проекти. А може би най-добре беше да се срещнат всички и заедно да обсъдят въпроса. Обади се на приятелите си и се уговориха да се срещнат същата вечер. Сетне отиде да види момичето, развълнуван от бъдещата им среща.

Отиде в магазина, където тя работеше, и дълго време я наблюдава, преди да се осмели да влезе. Винаги преди да направим нещо, от което се притесняваме, коремът ни се свива, започваме да дишаме плитко и учестено, а устата ни пресъхва. Появява се едно много сладко усещане на лекота. Започва под корема и ако предизвикателството е голямо, стига чак до гърлото и го свива. Старите хора му викат „пеперуди в стомаха". Някои се плашат от това чувство и спират всеки път, когато го усетят. Но има хора, които го търсят и дори се пристрастяват към него. Това са смелите пионери, които преследват мечтите си и рискуват да тръгнат по неутъпкани пътеки. Те знаят, че ако нещо не те плаши, значи не си струва да се захващаш с него. Момчето бе един от тези неустрашими изследователи. Обичаше тръпката от новото,

неизвестното и дори му харесваше лекото чувство на безпокойство, което я придружаваше. То винаги му показваше, че предстои нещо интересно.

Когато се наслади на момента достатъчно, пое дълбоко дъх и пристъпи напред. Когато го видя, момичето се усмихна и сведе очи. След това го погледна отново и се приближи, за да го целуне по бузата. Поговориха малко, но той не можеше да събере мислите в главата си. Нямаше представа за какво си приказват, просто се наслаждаваше на близостта й. Тя му се стори леко резервирана, но реши, че това се дължи на дългото време, през което не се бяха виждали. Можеше дори да е обидена, защото момичетата се засягат, когато момчетата са проявили интерес към тях, а сетне са пропуснали да се обадят. Момчето обаче знаеше как да си служи с думите. Знаеше, че ако намериш правилните думи, всяко момиче е готово да прости почти всичко.

Говориха известно време, Момчето се опитваше да намери път към нея, но все не успяваше. Това го учуди, защото лесно общуваше с хората. За вечерта неговите приятели го бяха поканили на гости в дома на жената. Срещите с тях винаги бяха забавни и ако момичето се съгласеше да го придружи, благотворното въздействие на компанията може би щеше да разчупи леда. За негова радост тя прие. Когато приключи работа, двамата се запътиха към дома на Жената, където приятелите му вече ги очакваха.

Слушаха музика, похапнаха и много се смяха. Поговориха малко за срещата в училището и за всички хора, които бяха дошли. Момчето беше право. Видя как момичето се отпусна, но все още не виждаше знаците, че тя го харесва, които беше забелязало предишните пъти. „Добре - помисли си Момчето. – Може би наистина ми е обидена, сигурно много се забавих." Реши да изчака и да не я притиска, пък времето щеше да покаже дали все още има шанс нещата между тях да се получат. Вечерта напредваше и разговорът ставаше все по-оживен. Изведнъж обаче момичето

внезапно млъкна и пребледня. Когато проследи погледа й, момчето забеляза, че тя се е втренчила в ръката на приятелката му. Изведнъж тя попита с променен глас:

- Откъде имате този пръстен?

Приятелката му се взря в пръстена на ръката си.

- А, това е дълга история, на която и на мен ми се иска да науча края. Всъщност пръстенът принадлежи на непозната жена, която е посетила тайно квартирата на Умелия Играч. Достигна до мен по много необичаен начин. - После тя разказа историята на бледата жена и как е спасила положението, като е излъгала, че пръстенът й принадлежи. Сетне се обърна към Момчето и го попита игриво: - Ти кога смяташ да споделиш какво точно стана? Наистина странни неща се случиха напоследък, а пък и държанието ти беше много мистериозно.

- Аз наистина ви дължа извинение, задето не бях откровен с вас - каза Момчето. – Вие много ми помогнахте, при това, без да ме разпитвате, за което съм ви благодарен. Аз самият бях много объркан, когато установих, че човекът, от когото толкова се възхищавах, всъщност използва своето изкуство, за да омайва множество жени. Някои от тях обаче се оказаха омъжени и положението стана доста деликатно. От една страна, това са зрели хора, които знаят какво вършат. От друга, струваше ми се някак нечестно той да се възползва от уязвимостта на жените, дошли при него за помощ. А Умелият Играч определено знае как да печели сърцата на хората. Ето защо се държах толкова странно: опитвах се да предпазя и двете страни от бъдещи усложнения.

- Искаш да кажеш, че твоят приятел е непоправим женкар и е използвал уменията си да манипулира жените и да се възползва от тях, така ли? – попита момичето с угаснал глас.

- Опасявам се, че е точно така. Ето защо толкова бързах да отпратя Умелия Играч с твърдото намерение да сложа край на нашето сътрудничество. Съжалявам само, че не прозрях по-рано

неговата истинска същност. Истината е, че бях очарован от знанията и уменията му и не видях, че те не вървят ръка за ръка със здрави морални принципи. Страхувам се, че изобщо не съм толкова прозорлив, за колкото се мислех.

Жената се засмя:

- Погледни ситуацията от добрата й страна – каза тя и размаха ръката си, за да я покаже на всички. – Поне получих един прекрасен пръстен като подарък.

Всички се разсмяха. Атмосферата леко се разведри. Момчето тъкмо щеше да продължи с разказа си, когато момичето, без да го поглежда в очите, внезапно тихо продума:

- Всъщност този пръстен е мой. Последен спомен от майка ми.

Последва неловко мълчание. В първия момент Момчето не разбра какво казва тя. В следващия момент светът се взриви на малки парченца, а сърцето му се сви и се качи в гърлото, за да му попречи да каже нещо необмислено. В главата му се надигна страшен шум и мислите му запрепускаха бясно. Между хаоса от въпроси и противоречия - как е възможно, защо и кога - едва успя да се овладее достатъчно и да запази мълчание. Приятелката му за пореден път спаси положението. Тя свали пръстена от ръката си и го подаде на момичето с думите:

- Пази го по-добре този път.

Момичето само кимна мълчаливо и взе пръстена. После тихо каза:

- Случи се само веднъж, когато всъщност си забравих пръстена. Мислех, че като се върне твоят приятел, ще заживеем заедно и ще бъдем щастливи. Поне така говореше той.

- Само ако можеш да търпиш компания от още няколко жени - отвърна Момчето с глас, с който можеше да предвожда легионите на отмъщението. Искаше му се да си прехапе езика, защото знаеше, че това ще я нарани, но думите сякаш сами изскочиха от устата му.

По страните й потекоха сълзи. Тя бързо стана и побягна навън. Момчето незабавно я последва. Добре разбираше, че не трябва да се гневи и да я напада, тя вече беше наранена достатъчно. Силата винаги ни поднася това, от което се страхуваме най-много. Докато Момчето избягваше да се среща с жените, влюбени в Умелия Играч, защото не искаше да се бърка, силата му беше приготвила най-голямото изпитание. Трябваше да понесе последствията от грешния избор, от забавянето си, от неправилно подредените си приоритети. Цената обаче беше много висока. Как можеше да се сърди на когото и да било, когато усещаше вината предимно своя?! А той беше бръкнал с пръст в раната на душата й, за да си отмъсти. Може би, ако се опиташе да я утеши, това би намалило огромната тежест, която чувстваше в гърдите си.

- Ела - каза Момчето и притисна разплаканото момиче към себе си. Искаше да й отдаде цялата си любов и да й влее от личната си сила. Нейната болка в момента му се струваше по-важна от собственото му наранено сърце.

Дълго стояха на улицата, прегърнати под светлините на нощните фенери. Момчето не каза много думи, но всичките бяха от сърце. Каза й колко е хубава и я увери, че наивността й е разбираема. Това само показва колко чисто сърце има тя. Той самият също бил повярвал в искреността на Играча. Обясни й колко важно е да може да си прости и да продължи напред. След това само дълго я прегръща.

След като тя малко се съвзе, тръгнаха отново и в мълчание стигнаха до дома й.

- Вече съм по-добре - каза тя с тих глас. Очите и обаче гледаха в земята. - Мина ми вече, дори изпитвам облекчение, понеже знам истината. Винаги е по-добре да знаеш истината.

Момчето се замисли. Той самият вярваше, че истината при всички положения е за предпочитане, но никога преди не му беше толкова трудно да я приеме. Пред него стоеше причината, поради

която всички жени на Умелия Играч вече не бяха безименни. Вината му вече имаше определено лице, което дълго щеше да го преследва.

Тогава тя вдигна глава и го погледна с красивите си очи, по които той беше копнял вече толкова нощи. В мечтите му обаче тези очи го гледаха влюбено.

- Чакай малко - каза тя. – Разбирам защо аз съм потресена, но защо ти се разгневи толкова много? И защо е толкова важно за теб?

Момчето не можа да събере сили да й отговори. Наистина беше изпуснал нервите си и беше позволил гневът му да надделее. Погледна я право в очите, които бяха още влажни и отразяваха уличните фенери. Тогава тя разбра. Момичетата винаги разбират тези неща. Видя как от очите й потекоха сълзи.

- Но ти никога нищо не каза - каза тя и Момчето знаеше, че е права. Беше пропуснал момента. Беше решил, че има по-важни неща от чувствата му. Сега трябваше да понесе последствията от своя избор. Една красива мечта бе отлетяла безвъзвратно.

Някои неща са необратими и понякога счупеното не може да бъде поправено дори от силата на прошката. Те се притиснаха един към друг, сякаш се виждаха за последен път. После Момчето се обърна и потъна в мрака на черната нощ.

ПОЛЕТЪТ НА ОРЕЛА

На следващия ден Момчето стана рано и без да се замисли, събра вещите си и тръгна. Забави се само колкото да остави една бележка, която помоли стопанина да предаде на приятелите му, когато го потърсят. Известяваше ги, че си заминава, защото пътят го е призовал отново и защото ще му е нужно време да си прости за болката, която е причинил на всички. Казваше им още, че ако някой ден се върне, непременно ще ги потърси. Ако ли не, щеше да ги носи завинаги в сърцето си, където е мястото на истинските приятели. Пусна кратко известие и на Умелия Играч. Уведомяваше го, че от днес нататък пътищата им се разделят. Не го обвиняваше за нищо, понеже мъжът беше такъв, какъвто е. Просто той се беше заблудил в него. И беше подвел много хора. Сега трябваше да плати за собственото си заслепение. Разбираше, че е получил ценен урок, но му беше още много трудно да погледне философски на случилото се. Пътят го бе довел на това място, за да се срещне с най-големия учител: собствения му живот. Да се учиш от другите, е благодат и проява на здрав разум. Да се учиш от собствените си грешки, за това се иска кураж и смирение. Ето защо момчето вървеше с наведена глава.

Ако историята се беше развила по друг начин и Момчето беше останало в Града на истината, щеше да разбере, че Умелия Играч дълго е беснял, когато е получил известието му. Може би дори щеше да се защитава от клеветите, които той е сипел след това по негов адрес. Защото това правят хората, когато са безсилни – говорят измислици. Може би дори щяха да стигнат до съд пред краля. А може би дори щеше да види как машинациите на Умелия Играч излизат на бял свят и той бива изгонен и от Града на истината. Но Момчето избра да остави всичко това зад гърба си. Защото имаше своята собствена история и път, който да следва. И най-важното, което никой не може да ни отнеме - имаше свободен избор. А колкото по-малко участваме в чуждите истории и зависим от чуждите избори, толкова по-свободни ставаме.

Когато излезе от града, момчето тръгна по пътя, който отдавна се бе превърнал в тясна пътека, която лъкатушеше все по-навътре в дивата пустош. Прекосяваше гори и реки, минаваше през долини и планини и не спираше да върви. Но вече не крачеше с предишния ентусиазъм. Не срещаше никого по пътя си, нямаше вече градове или села. Вървеше все по-нататък, докато постепенно пътеката изчезна съвсем и беше ясно, че човешки крак не беше стъпвал по тия земи. Докато вървеше, не мислеше за нищо. Понякога му беше студено, друг път - топло, понякога му беше трудно да върви, а друг път дърветата и храстите му правеха път. Есента вече бе дошла и дните бяха по-кратки. Често валеше, но на Момчето това не му правеше впечатление. В студен или в топъл дъжд, подгизнал до кости, той продължаваше напред, без да обръща внимание на времето. Спеше, където намереше сухо място, и се наслаждаваше на самотата. Дори спря да копнее за компания и за нови познанства. Вече беше научил достатъчно от досегашните, а имаше и късмета да може да нарече няколко човека свои приятели. Нещо се бе пречупило в него, но той се чувстваше свободен.

Един ден стигна до една обширна поляна, разположена на високопланинско плато. Точно по средата й се извисяваше огромно дърво. Толкова величествено, че сякаш нищо не смееше да порасте в близост до него. Момчето усети познатото свиване в стомаха си и смело тръгна към дървото. Като наближи, видя, че въпреки че есента преваляше, силно разклонените клони са потънали в зеленина. Близо до върха на дървото имаше гнездо. Високо в синевата се рееше самотен орел, величествен и волен. Той си спомни за разговора с Пътуващия Мъдрец относно свободата. До него долетя крясъкът на птицата, който увисна в пространството, защото единствено орелът и вятърът царстваха на тази, обляна в слънчеви лъчи, поляна.

Момчето седна под дървото и дебелата му сянка и се отпусна, загледано в свободния полет на царствената птица. Беше изминал

по-дълъг път, отколкото мислеше, че има ще сили да измине, беше стигнал по-далеч, отколкото можеше да си представи, че може да стигне. Беше преживял такива приключения, за каквито не беше и мечтал. И бе стъпвал по земи, които не бяха усетили човешки крак преди него. Беше преминал през трудни и весели моменти. Бе преживял радост, страдание и изкупление.

Замисли се и за хората, които бе срещнал по пътя си. Вече знаеше защо са станали такива, каквито са. Спомни си за Търговеца и Смелия Предприемач: те и двамата търсеха сигурността, която им бе липсвала като малки. Търсеха я навсякъде: в хората и в материалното. Въпреки това от тях се научи да казва винаги истината и никога да не се отказва. Видя и Сериозния Учен, приведен над книгите си. Той пък искаше да докаже на родителите си, че е умен и важен, че може да бъде полезен, пък дори и само на студентите си. Той разкри на момчето, че всичко е свързано и всички сме част от едно цяло. Пред взора му се появи Търсещия Просветител, който жадуваше за внимание, за да получи цялата любов, от която е бил лишен през живота си. Без него обаче нямаше да познава спокойствието на медитацията и силата на могъщото същество в себе си. Видя за момент и Големия Гуляйджия, който бъркаше моментното удовлетворяване на желанията с щастието. От него момчето научи как да се весели и да се радва на живота. Упоритият Спортист не признаваше нищо освен здравето и спорта, защото те му даваха усещане за цел и посока, но пък той предаде дисциплината си на момчето. След това видя и Умелия Играч. Той беше нараняван толкова пъти, че бе затворил сърцето си от страх да не изпита болка отново. Той обаче му показа как да разбира хората. Момчето се зарадва, че беше минал точно по този път, защото иначе нямаше да научи много ценни уроци.

Накрая пред мисления му взор застанаха Тайнствения Шаман, Особения Свещеник, Последователя на Древното Учение и

Пътуващия Мъдрец. Представи си и четиримата, изправени в цял ръст, как го гледат замислено. Виденията ставаше все по-ярко, докато не остана място за нищо друго.

Тогава те пристъпиха напред и един след друг го поздравиха. Първи излезе Тайнствения Шаман.

- Личната сила, която си натрупал, е голяма - каза той с дълбок глас. – Продължавай да се свързваш с живтоа – той ще ръководи пътя ти. Довери се и живей без страх, дори когато си изправен пред неприятности или врагове. Внимавай накъде насочваш вниманието си, но когато го направиш, дай всичко от себе си.

След него напред пристъпи Последователя на Древното Учение и каза:

- Помни, желанията ти те движат напред и те учат. Отвори път на Силата и приемай и отдавай всичко, което се появи на пътя ти. Бъди уверен, бъди смел и имай вяра, тогава всичко ще ти се даде.

След това беше ред на Особения Свещеник. Думите му бяха спокойни и смирени:

- Води се от думите и делата на великите учители, но не забравяй, че и най-малкото дете може да ти е учител. Когато говориш за идеи и истини, след това ги приведи в действие. Само животът може да ти покаже дали са били верни. Не хвърляй думи на вятъра, защото само делата говорят.

Последен излезе Мъдреца. Преди да проговори, той огледа внимателно Момчето и в очите му се прочете одобрение:

- Обичай ближните си като себе си. Нека те води любовта към другия. Бъди почтен и безупречен. Придобил си много сила. Затова защитавай слабите, води хората, които имат нужда от посока, учи онези, които искат да знаят.

Момчето изпита огромна благодарност към своите учители, а те на свой ред му кимнаха и сетне се стопиха по същия начин, както се бяха появили. След тях остана единствено чувството за радост и умиротворение. Чувството, което ни прави способни да променим

света. До него отново достигна крясъкът на орела, който все още се рееше високо над дървото, из синьото небе, на което не се виждаше дори малко облаче. Момчето си представи свистенето на въздуха в крилете му, докато се носеше по вятъра. Представи си колко свободен е умът му, издигнал се над земните неволи. Защото само свободният ум може да те носи на крилете си толкова високо. Ако мислиш твърде много – няма да можеш да полетиш, защото главата ти ще тежи.

Изведнъж го налегна непосилна умора. Сякаш цялата тежест на изминатия път се стовари върху него изведнъж. Очите му почнаха да се затварят и синевата на небето изпълни очите му точно преди клепачите му да се спуснат. Чу отново крясъка на орела, който сякаш идваше по-отблизо, след това Момчето се отпусна и потъна в дълбок сън. Спа дълго и непробудно. Имаше нужда да отпочине. В началото му се присъни, че се върнал в града на краля. Виждаше хората по различен начин. Всеки от тях носеше голяма книга, в която бе описана неговата история. Странното обаче бе, че хората разказваха други истории, такива, които не присъстваха в собствената им книга на живота. Съчиняваха си ги, за да се предпазят от болката, но така само издигаха невидими стени около себе си. Разказваха това, което си мислеха, че другите искат да чуят, защото се страхуваха да не бъдат отхвърлени. Сетне градът изчезна и Момчето засънува поляната и дървото, под което се бе излегнало. Видя и себе си, проснат на тревата. Всичко беше същото, каквото го помнеше, но и някак различно. Небето бе по-лилаво, а дървото изглеждаше по-живо насън, отколкото наяве. Разгледа тялото си, покрито с продраните дрехи, утъпканата трева и малките храстчета, които се бяха осмелили да пораснат до дървото, защото в сянката на могъщите е спокойно и прохладно и има повече сигурност. Но ако живееш в сянката на силните, слънцето не достига до теб и завинаги си оставаш малък и слаб. За да придобиеш сила, трябва да се изправиш сам насред полето,

на открито, и да започнеш да растеш. Ако оцелееш след всички бури и природни стихии – тогава ставаш могъщ. Само тогава имаш правото да стоиш изправен.

Изведнъж до него долетя пронизителен писък. Приличаше на гласа на орела, но сякаш идваше едновременно от всички посоки и беше толкова висок, че му причиняваше болка. Момчето се сниши още повече към земята и се опита да запуши ушите си, за да ги предпази. Нямаше представа колко време е останал така, когато силата на звука започна постепенно да намалява и накрая заглъхна. Момчето плахо повдигна глава и отвори очи. Пред него струеше ослепителна светлина, а в нея се забелязваше очертанието на един силует. В същия момент до него долетя мощен и плътен глас, който го накара да потръпне.

- Недей да спиш под дървото на живота! Под него се живее!

- А-а-аз - заекна Момчето, но веднага го завладя изненадващо спокойствие, както се случва в сънищата. – Не знаех, че това е вашето дърво. Моля да ме извините, просто минавах и бях изморен.

- Дървото на живота не е мое – прогърмя гласът отново, но някак по-спокойно и май долови в него малко насмешка. – Виждам, че не знаеш нищо за него. Дървото на живота е еднакво при короната и при корените: каквото е горе, такова е долу. Тук хората научават истината, но малцина се осмеляват да стигнат толкова далеч. Още по-малко да легнат и да спят под него.

Насмешката се беше засилила значително, но момчето не й обърна внимание. Искаше да узнае повече.

- Никога не съм чувал за дървото на живота – каза на глас то. – Какво мога да науча тук от него?

- Никой не може да научи нищо от едно дърво – каза гласът и светлината започна да намалява.

- Тогава къде е истината? – попита Момчето.

- Пред теб, в теб, около теб. Навсякъде – отговори гласът, а светлината все повече намаляваше. Вече не го заслепяваше толкова. – Сигурен ли си, че искаш да знаеш?

- Разбира се – учуди се Момчето. - Толкова отдавна я търся.

- Така е, но намериш ли я, няма връщане назад - прогърмя гласът.

Момчето се замисли. Когато си стигнал толкова далеч, чувстваш, че не можеш да се върнеш, дори и да искаш. Колкото и да ти е трудно и понякога самотно, душата ти продължава да копнее за пътя и за безкрайните хоризонти, които се разкриват пред теб. Момчето отдавна беше престанало да се задоволява с полуистини, то трябваше да знае какво има в края на пътя. Иначе целият път ставаше безсмислен.

- Искам истината, толкова време я търся – каза твърдо Момчето. - Няма да се откажа сега.

Сетне не се сдържа и добави:

- Кой си ти и какво искаш?

- Аз съм истината – отвърна гласът. – Всички хора рано или късно се срещат с мен. Някои, уви, твърде късно. Всички въпроси тръгват от мен. И всички отговори се връщат в мен. Аз съм най-съкровеното кътче в душата ти, мястото, където се раждат всичките ти мечти и копнежи. Радвам се да се запознаем.

Светлината вече беше почти изчезнала. Очерталата се фигура можеше да се види ясно. Момчето примигна учудено. Гласът принадлежеше на същество, което изглеждаше досущ като него. Беше облечено обаче в бяло и не носеше белезите на времето, а кожата му бе гладка и искряща. Сигурно момчето щеше да изглежда така, ако полагаше много грижи за себе си. Също и ако никога не се тревожеше. Но дори тогава се съмняваше, че може да постигне това усещане за невинност и чистота, което струеше от двойника му.

- Тук свършва твоят път. Тук започва твоят път – каза бялото момче.

- Не разбирам - отвърна Момчето.

- Всеки се стреми към себе си, към своето истинско аз – отговори с лека усмивка светлото същество. – Аз съм бил с теб през цялото време. От момента, в който си се родил, до настоящия миг. Вътре в теб. Гледал съм през очите ти, слушал съм през ушите ти. Преживявал съм заедно с теб всичките ти болки и тревоги. Опитвал съм се да ти говоря, но ти не ме чуваше. Когато обаче исках да ти кажа нещо важно, плачех силно, за да те предупредя, или се смеех с пълен глас, за да те насърча. Сега говоря с твоите думи, понеже ме сънуваш, а сетне отново ще онемея. Трябва да ти кажа нещо важно, което никога не бива да забравяш: всеки се стреми да бъде най-добрият човек, който е способен да бъде. Всеки търси най-добрия свят, в който си представя, че може да живее. С всяко свое действие ние се опитваме да направим света си малко по-добър, а себе си – по-истински. Дори най-големите чудовища, които е раждала историята, са се ръководили от същите принципи и са вярвали, че действията им са за добро.

- Но мен ме боли - каза Момчето. Не мислеше за това, което току-що чу, а само за болката, която го терзаеше. Дори не му се струваше необичайно да стои пред своето истинско аз. Така обикновено става в сънищата.

- Това е прекрасно - проговори фигурата. – Значи си жив. Болката ни показва посоката, защото независимо колко ни боли, трябва да намерим сила в себе си, за да продължим напред. Не бихме могли да знаем какво искаме, ако не бяхме узнали какво не искаме.

- Но ако приема това, което казваш - възрази Момчето, – това означава, че трябва да простя. И на Умелия Играч. И на момичето. Дори и на себе си. Излиза, че всеки е искал да направи малкия си свят малко по-добър и просто не се е интересувал достатъчно, за да

разбере, че причинява болка другиму. А не мисля, че бих могъл да го направя. Раната все още е твърде дълбока.

- Времето лекува. Раните заздравяват. Трябва да намериш сили да простиш, защото прошката е единственият път напред. Първо трябва да простиш на себе си, а след това и на другите. През цялото време, докато те боли или изпитваш гняв, можеш да избереш да изпитваш други чувства: любов, милост, благодарност... Но вкопчвайки се в миналото, ти страдаш. Наказваш се, защото си мислиш, че си могъл да постъпиш по друг начин. По-добър, по-прозорлив. Не е вярно. Винаги постъпваме по най-добрия възможен начин. Не съжалявай за нищо. Прости на себе си и на другите, защото само така ще бъдеш свободен. Приеми враговете си, защото те са най-големите ти учители. Никой не може наистина да те нарани. Погледни на себе си с обич и състрадание, защото само така ще можеш да изпитваш обич и състрадание към другите.

Фигурата замълча за момент. Гледаше го с топлота и любов, сетне продължи:

- Ако успееш да простиш, ще се научиш да летиш. В началото може да те е страх да се отнасяш с любов там, където срещаш само ненавист, но запомни - трябва да скочиш, за да се научиш да летиш. Орлите изхвърлят малките си от гнездото. Те не знаят дали децата им ще успеят да полетят. Орлетата се страхуват, когато най-близките им отнемат сигурността и ги тласнат към непознати бездни. Животът прави същото с великите, за да им покаже пътя. И само смелите политат към звездите.

Момчето сведе глава и почувства как се изпълни с така жадуваното спокойствие. След това промълви с тих глас:

- Благодаря! Благодаря за всичко!

***

Известно време момчето беше като в полусън: нито спеше, нито беше будно. В просъницата му се стори, че чува крясъка на орела, политнал високо над огромното дърво.

Когато окончателно се разбуди, усети, че неизказана радост и вътрешен покой изпълват цялото му същество. Чувстваше се по-буден от всякога. Всичко, което бе преживял досега, не можеше да се случи по по-добър начин. Всичко беше точно такова, каквото трябваше да бъде. Пое дълбоко дъх и се загледа в короната на дървото и във величествената птица, която все още се рееше във висините, уверена в силата и призванието си. За момент сякаш видя света през нейните очи. Изпита невероятно спокойствие. Такива широти и безкрайни хоризонти се разкриваха пред него. Момчето изправи рамене, обърна се и тръгна по пътя напред. Усети безброй възможности да се простират пред него.

Във всеки един миг ние сами творим своята реалност. Ние решаваме как искаме да изживеем живота си. Между две решения целият свят може да се промени. Момчето можеше да остане да живее в планините, да се радва на самотата си и да общува само с орлите. Можеше да се върне в града на Свещеника, да се качи на някой от корабите и да се впусне по морската шир към неизвестни приключения. Или пък можеше да се върне в града на краля и да разкаже на хората за придобитото знание. Да им помогне да не се страхуват повече, а да живеят своята история така, както винаги са мечтали. Знаеше със сигурност само едно. Ако някой ден пътят го отведеше отново в Града на истината, щеше да покани приятелите си да го придружат, защото вече не му се пътуваше сам. Искаше да бъде с хората, които обичаше.

Някой ден болката в него щеше да утихне. Времето успява да излекува дори и нелечимите рани. Болката, която изпитваме, може да ни забави за известно време или да промени маршрута ни, но ако успеем да я направим свой приятел, именно тя ще ни покаже правилната посока, за да продължим напред. Нищо не може да

ни сломи, ако сами не се предадем. Нищо не може да ни нарани, ако ние не му позволим. Страданието е върховният учител. То ни помага да разберем кои са най-важните неща в живота.

Момчето вървеше с усмивка на уста. Вярваше, че Силата ще го отведе, където е най-необходим, за да направи най-доброто, на което е способен. След малко започна да пее. Пееше фалшиво весела песен, която беше чувал като малък и дори не подозираше, че още помни, но сега пееше с пълен глас, а сърцето му пригласяше. След време притвори очи, докато крачеше по пътя. Защото само със затворени очи можем да видим в бъдещето.

След това отново започна да мечтае.

Някъде високо над него вятърът донесе прощалния крясък на орела.

Послеслов

Това беше историята, която исках да ти разкажа, драги читателю. Една история за сила, мъдрост и малко любов. Надявам се да ти е харесала. На мен ми е много скъпа, защото ми помага да разбирам собствената си история в книгата на живота.

Понякога ми се иска и моят път да беше малко по-различен, малко по-лек. Но невинаги в живота си получаваме точно това, което искаме. В повечето случаи получаваме онова, от което имаме нужда. Като малък исках да стана велик писател. От големите майстори, които пробиват воалите на историята, а гласовете им се чуват през няколко поколения. Чак когато пораснах, узнах историята им. Разбрах, че за да създадеш прекрасна картина, трябва да си изстрадал нарисуването ѝ. Научих, че за да напишеш най-красивата любовна поема, трябва да си познал чудото на любовта. Узнах, че зад всяко велико произведение седи голям творец, който е платил невероятна цена за своята дарба. Научих, че за да мотивираш и вдъхновиш някого, трябва самият ти да си минал през тежки изпитания и да си калил духа си. Уверих се сам, че за да разкажеш история, която докосва сърцето, в теб трябва да гори огън.

Сега, когато пораснах малко, поне на години, реших, че вече не искам да съм велик. Спомням си често думите на един голям мъдрец, живял на далечен континент, автор на много книги, статии и фейлетони: „Книгите на великите майстори са хубави като виното. Но моите са като водата. Вода пие всеки". Така се опитвам и да живея. Простичко, защото именно в простотата понякога се крие красотата. Така се опитвам и да пиша. Защото, ако не можем да изразим нещо просто, значи не го разбираме Надявам се историята на момчето да те е вдъхновила, скъпи читателю, за да откриеш собствения си път към истината.

Сила, усмивки и лек път от мен!

Иво Топалов

Благодарности

Има хора, без чиято подкрепа и всеотдайност никога нямаше да успея да се справя с тази книга. Бих желал да им изкажа своята благодарност и да им кажа, че всеки от тях има специално място в живота ми и в сърцето ми: Маргарита Цветкова, Вики Иванова, Мариана Митрева, Петя Димитрова, Таня Роганска, Нели Андонова, Елена Пенчукова, Теодора Антонова и Нина Райчева. Обичам ви и ви благодаря за всичко!

Мъжете не си обясняваме колко се обичаме, затова без никакви излишни думи, но с огромна благодарност към Димитър Русев, Дико Желев, Иван Киряков, Димитър Божанов, Борислав Гергинов, Веселин Варчев, Борислав Димитров, Владимир Андреев, Румен Иванов, д-р Менис Юсри, Радослав Иванов, Стефан Петров, д-р Мел Гил и Владо Ганев.

Специална благодарност на най-добрите родители на света Тоня Кирчева и Румен Топалов, както и на всички останали членове на моето семейство. Без вашата подкрепа и обич нямаше да съм човекът, който съм.

Също горещо благодаря на целия екип на издателство „Хермес“ за всеотдайната работа и доверието, което проявиха към мен, младия автор. Специални благодарности на Десислава Добрева, както и на моята редакторка Вера Янчелова за изумителното търпение и проявеното разбиране. Невероятен професионалист с магическо и благотворно докосване, който често отгатваше дори собствените ми мисли.

Тук не са изброени всички важни за мен хора. Имам много приятелки и приятели, които ми помагат и ме насърчават. Смеем се и плачем заедно, делим радости и неволи. Бих искал да им благодаря искрено, че присъстват в живота ми и го озаряват със светлината си.

Литература

Това не е научна литература, за да има библиография, но без следните заглавия настоящата книга никога не би видяла бял свят. Да четеш нечия творба, е като да общуваш със създателя ѝ. Това общуване беше особено благотворно за мен. Мъдреца е казал, че този, който чете, живее хиляди животи. Благодаря на авторите, че споделиха своите опит и знания, и горещо препоръчвам всяко от следните произведения:

1. *Неограничената власт*, Антъни Робинс, „Кибеа“, София, 1999 г.
2. *Мечо Пух*, А. А. Милн, издателство „Отечество“, София, 1988 г.
3. *Willpower*, Roy F. Baumeister & John Tierney, Penguin Press HC, Westminster, London, 2011.
4. *Играта на Ендър*, Орсън Скот Кард, „Роял 77“, Варна, 1993 г.
5. *Селестинското пророчество*, Джеймс Редфийлд, БАРД, София, 1999 г.
6. *Алхимикът*, Паоло Коелю, „Обсидиан“, София, 2008 г.
7. *Другото име на любовта*, Енрике Марискал, БАРД, София, 2011 г.
8. *Щастливият милионер*, Марк Фишър, „Кибеа“, София, 2005 г.
9. *Форест Гъмп*, Уинстън Грум, БАРД, София, 1995 г.
10. *Blink, The Power of Thinking without Thinkig*, Malcolm Gladwell, A Time-Warner e-book, USA, 2011.
11. *The Sacred Journey: Jung, Blavatsky, Nietzche, Marian Visions and UFO's*, Robert B. Clarke, Hologram Books, USA, 2010.

Послеслов на електронното издание

Скъпи читателю, дойде и краят на тази книга.

От сърце се надявам да си се насладил на прочетеното и още повече то да ти е било полезно.

Ако информацията, която разкриват събеседниците на момчето, ти е полезна, може би ще ти хареса новата група, която създадохме с близки мои хора. Тя е с цел личностно развитие и основната част от нея е напълно безплатна. Това включва седмици наред предизвикателства, упражнения и лайв срещи, интересни „събуждащи" филми и много други. Съзнавайки колко хора биха искали достъп до такива ресурси, обаче, ние все пак направихме една идея потруден достъпа до нея. Повече информация можеш да видиш на: www.humanpotentialBG.master-academy.org[1]

Освен това, пускането на книгата ще бъде голям експеримент. Пускам я абсолютно безплатно, което вече знаеш. Затова, ако тя ти е харесала, искам да те помоля да я пратиш на приятел. Нека да бъде полезна на повече хора.

А ако книгата ти е харесала **много**, тогава може да направиш и символично дарение, да ме подкрепиш за бъдещ труд.

Можеш да го направиш на:

ДСК –

Иво Топалов - BG70STSA93000015048186

Основание „Захранване на сметка ПНО" или „Дарение ПНО"

Pay Pal: i.r.topalov@gmail.com

Revolut: @ivocuh7e

1. http://www.humanpotentialBG.master-academy.org

Думи от автора (от първото издание)

Понякога опознаваме историята на другите и тя става нашата представа за тях. След това упорито започваме да ги вкарваме в тези рамки и да ги отъждествяваме с нея.

Моята история може да бъде разказана поне по два различни начина.

Първият: Казвам се Иво. Роден съм във Варна, но цял живот живея в София. Завършил съм английска гимназия с пълно отличие. После Културология в СУ. Работил съм много години като търговец на всевъзможни неща. Имах също собствен бизнес с няколко партньори. Справяхме се добре, работехме много. После се оттеглих. Търсех моя път.

Последните няклолко години се занимавам с личностно развитие. Прочетох много книги, написах множество анотации за тях, посетих различни обучения, организирах семинари, работих с чужденци и българи. Натрупах опит. По трудния начин. Помогнах на много хора да намерят себе си. Давах лични и професионални консултации, организирах екипи, писах статии за личностно израстване. Създадох „Майстор на думите“ – състезанието за презентатори. Получих много подкрепа. Също някои непредвидени удари. Оцелях.

Има и друг начин да ме опознаете. Аз съм Иво. Просто Иво. Ако си сменя името, професията, приятелите, навиците, колата, банковата сметка или каквото и да е друго – пак ще бъда аз. И съм благодарен за това!

Написах романа, който държите в ръцете си. Има красиви илюстрации. Надявам се да ви хареса и да ви помогне да откриете собствения си път.

Иво, 2012 г., София

Първият роман на Иво Топалов, културолог, обучител и ентусиаст.

Една история, без герои и истински злодеи. Едно пътешествие в търсене на истината. Едно момче и множество срещи с мъдри, специални или целеустремени хора, които оставят отпечатък. Както върху героите, така и върху читателите.

Един свят, в който ценностите имат значение.

WWW.IVOTOPALOV.NET